

Pielavesi

Tilinpäätös 2023

YT-toimielin 21.3.2024 8§

Kunnanhallitus 25.3.2024 allekirj. §77 / 22.4.2024 allekirj. §89

Kunnanvaltuusto 27.5.2024 §21

Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1	Yleiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus 150-vuotiaan Pielaveden juhluvuodesta	4
1.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	6
1.1.4	Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	14
1.1.5	Kunnan henkilöstö	18
1.1.6	Ympäristöasiat	20
1.1.7	Muut ei taloudelliset asiat	21
1.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	25
1.2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	30
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
1.3.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	34
1.3.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	36
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	39
1.4.1	Tase ja sen tunnusluvut	39
1.5	Kunnan kokonaistulot ja kokonaismenot	41
1.5.1	Kunnan kokonaistulot	41
1.5.2	Kunnan kokonaismenot	42
1.6	Kuntastrategia – kunnan toiminnalliset tavoitteet	43
1.7	Kuntakonsernin toiminta ja talous	43
1.7.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	43
1.7.2	Konsernin toiminnan ohjaus	44
1.7.3	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	44
1.7.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	44
1.7.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	45
1.7.6	Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	46
1.7.7	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	47
1.7.8	Konsernitase ja sen tunnusluvut	48
1.8	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	50
1.8.1	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	50
1.8.2	Talouden tasapainottaminen	50
	KÄYTTÖTALOUS	58
2	STRATEGISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA MUUT PERUSTELUT	58
2.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	58

2.1.1	Vaalit.....	58
2.2	Tarkastuslautakunta.....	59
2.2.1	Tarkastustoimi.....	59
2.3	KUNNANHALLITUS.....	62
2.3.1	Demokratiapalvelut.....	62
2.3.2	Yleisjohtaminen.....	64
2.3.3	Kehittämis- ja elinkeinotoimi.....	67
2.3.4	Hallinto- ja tukipalvelut.....	72
2.3.5	Työllistäminen.....	74
2.3.6	Ympäristöterveydenhuolto.....	75
	SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA.....	84
2.4	SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	86
2.4.1	Koulutoimi.....	86
2.4.2	Varhaiskasvatus.....	89
2.4.3	Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi.....	91
2.5	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA.....	95
2.5.1	Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto.....	95
2.6	TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	98
2.6.1	Tila- ja vuokrauspalvelut.....	98
2.6.2	Vesihuoltolaitos.....	102
2.6.3	Kunnallistekniikka.....	104
2.6.4	Yhdyskuntasuunnittelu.....	108
2.6.5	Rakennusvalvonta.....	109
2.6.6	Ympäristöhuolto.....	111
2.7	Käyttötalouden toteutuma bruttomenot/-tulot 1.1.–31.12.2023.....	113
2.8	Tuloslaskelmaosan toteutuminen 31.12.2023.....	114
2.9	Tuloslaskelmaosan toteutuminen 31.12.2023 (sisäiset erät mukana).....	115
2.10	Verorahoituksen erittely.....	116
2.11	Investointien toteutuminen 31.12.2023.....	117
2.12	Rahoitusosan toteutuminen 31.12.2023.....	120
2.13	Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta 2023.....	121
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	125
3.1	Kunnan tuloslaskelma.....	125
3.2	Kunnan rahoituslaskelma.....	126
3.3	Kunnan tase.....	127
3.4	Konsernin tuloslaskelma.....	128
3.5	Konsernin rahoituslaskelma.....	129
3.6	Konsernitase.....	130

4	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	131
4.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	131
4.2	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja esittämistapa	131
4.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	133
4.4	Tasetta koskevat liitetiedot.....	137
4.4.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	137
4.4.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	140
4.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	144
4.6	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	146
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	148
5.1	Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	148
5.2	Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma.....	156
5.3	Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	157
5.4	Vesihuoltolaitoksen tase.....	158
5.5	Talousarvion toteutumisvertailu	159
5.6	Investointien toteutumisvertailu	160
5.7	Vesi- ja viemärlaitoksen liitetiedot.....	160
5.8	Muut eriytetyt laskelmat.....	162
6	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	163
7	LIITTEET	165
7.1	Liite 1 Talouden kehitys 2022–2023 ja taloussuunnitelma 2024–2026.....	165
7.2	Liite 2 Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratilojen toimintakertomus	166
7.3	Liite 3 Pielaveden teollisuushallit Oy:n toimintakertomus.....	170
7.4	Liite 4 Luottamushenkilöluettelo	173
7.5	Tilintarkastuskertomus	176
7.6	Arviointikertomus vuodelta 2023, tarkastuslautakunta	179

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Yleiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus 150-vuotiaan Pielaveden juhluvuodesta

Vuosi 2023 oli taloudellisesti erinomainen. Tilinpäätös näyttää noin 27 000 euron ylijäämää. Saimme tehtyä varauksia tuleviin suuriin kustannuksiin ja alennettua konsernin osakkeiden arvoa. Ilman näitä toimenpiteitä tilinpäätös olisi ollut peräti 1,65 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Opinportti-hankkeen investointiin pystyimme varautumaan 800 000 eurolla. Summa kirjattiin taseeseen ja puretaan sieltä poistojen tahtiin. Varauduimme myös aiemman Kuopio-vetoisen pelastuslaitoksen varallaolokorvauksiin noin 550 000 eurolla. Myös tämä summa kirjattiin taseeseen ja puretaan sieltä, kun kustannukset tulevat maksuun. Lisäksi alensimme Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeiden arvoa 300 000 eurolla.

Kunnan taloustilanne on nyt hyvä. Jatkossa sitä heikentävät kasvavat toimintakulut, Opinportin investointi sekä epävarmuudet liittyen mm. kuntien valtionosuusuudistukseen, voimalaitosten kiinteistöverotuloon, väestön määrän vähenemisestä johtuvaan pienevään tuloverotuloon sekä hyvinvointialueelle vuokratun terveysaseman vuokratuloihin. Puustellin koulun huonon kunnan vuoksi yläkouluun liittyvää investointipäätöstä ei kuitenkaan voi siirtää. Tämä tarkoittaa mahdollisimman tarkkoja laskelmia investoinnin vaikutuksista kunnan talouteen sekä epävarmuustekijöiden toteutumiseen varautumista. Noudatamme tulevina vuosina tiukkaa talouskuria ja laadimme talouden tasapainottamisohjelman.

Vuosi 2023 oli erinomainen myös Pielaveden juhluvuoden ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Kunnan ja eri yhteisöjen järjestämistä erityisistä 150v-tapahtumista suosituimpia olivat mm. Pielaveteen liittyvät historialuennot, kylien yhteistyönä järjestetty opastettu linja-autokierros järven ympäri kesäkuussa, kesän avoimna olleet Kekkonen urheilumiehenä- ja Sarpaneva – juuret Pielavedellä -näyttelyt, Yöllinnun konsertti lokakuussa ja koko kansan pikkujoulut joulukuussa. Hengellisistä tapahtumista mainittakoon eri kylillä järjestetyt rukoushetket sekä ortodoksinen pääsiäinen. Juhluvuoden huipentuma oli syyskuun ensimmäinen viikonloppu, jolloin Pielaveden kirkko täyttyi lauantaina kansainvälisen sinfoniaorkesterin konsertista ja Suojala sunnuntaina UKK-seuran kanssa yhdessä järjestetystä UKK-seminaarista. Vuosi päättyi peripielavetisesti lentopallon parissa legendaarisen liiga-Sammon ja nyky-Sammon kiihkeään otteluun.

Kouluverkon osalta valtuusto päätti huhtikuussa valita Puustellin koululle ja lukiolle toteutusvaihtoehdon, jossa osa vanhasta Opinportista puretaan ja sen paikalle rakennetaan uudet tilat yläkoululle, kirjastolle ja liikuntahallille. Jäljelle jäävä osa Opinportista saneerataan. Tämän vaihtoehdon suunnitteluvaihe käynnistyi syksyllä ja se on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2024 alkupuoliskolla. Lisäksi valtuusto päätti syyskuussa, että Säviän koulun opetus siirtyy keskustaan Rannankylän koulun yhteyteen elokuussa 2026.

Henkilöstöä kunnassa oli noin 150 henkilöä eli puolet edellisen vuoden lukumäärästä, koska perusturva siirtyi 1.1.2023 osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta. Muutoksen vaikutuksia valmisteltiin koko henkilöstöä osallistaen jo edellisvuodesta alkaen. Kunnanhallitus hyväksyi maaliskuussa ns. uutta Pielaveden kuntaa koskevat linjaukset ja valtuusto joulukuussa uuden hallintosäännön. Toiminnallisena muutoksena oli panostaminen ennaltaehkäisevään toimintaan, kohtaamisiin sekä osallistavaan johtamiseen. Rakenteellisia muutoksia olivat vapaa-ajan palveluiden siirtäminen sivistyslautakunnan alaisuudesta kunnanhallituksen alaisuuteen sekä hallinto- ja tukipalveluissa sijais- ja tiimijärjestelyihin siirtyminen. Lisäksi entisistä osastonimistä siirryttiin elinvoiman ja hallinnon, kasvun ja oppimisen sekä ympäristön ja asumisen palvelualueisiin.

Kiitän henkilökuntaa, työkavereitani, oman osaamisen antamisesta ja hienon taloudellisen tuloksen aikaansaamisesta sekä luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä ja päätöksentekokulttuurista myös tänä erinomaisena Pielaveden kunnan juhluvuotena.

Pielavedellä 17.3.2024, Johanna Viita

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto:

Pielaveden valtuuston jäsenmäärä oli 21 valtuutettua valtuustokaudella 2021–2025.

Valtuuston **puheenjohtajana** toimii Harri-Pekka Luomi (kesk), **I varapuheenjohtajana** Aku Saastamoinen (kesk) ja **II varapuheenjohtajana** Risto Nousiainen (kesk).

Kertomusvuonna valtuusto kokoontui 6 kertaa varsinaiseen kokoukseen. Kunnan 150-v. juhlavaltuustoa vietettiin toukokuussa. Pöytäkirjaan kirjattiin kaikkiaan 75 pykälää. Varsinaisten kokousten lisäksi valtuustolle pidettiin 4 erillistä seminaaria.

Kunnanhallitus:

Pielaveden kunnanhallituksen jäsenmäärä on 9. Puheenjohtajisto ja jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kunnanhallitus 9.8.2021 alkaen 31.5.2023 saakka

Puheenjohtaja	Mia Simpanen (kesk.)
I varapuheenjohtaja	Pentti Virolainen (kesk.)
II varapuheenjohtaja	Mirka Parviainen (vas.)
Jäsen	Veli-Tuomas Hakulinen (kesk.)
Jäsen	Mika Hartikainen (kok.)
Jäsen	Elvi Kukkonen (kd.)
Jäsen	Eero Oravainen (ps.)
Jäsen	Juha Partanen (kesk.)
Jäsen	Mirja Pelkonen (kesk.)
Esittelijä	kunnanjohtaja Johanna Viita

Kunnanhallitus 1.6.2023 alkaen

Puheenjohtaja	Mia Simpanen (kesk.)
I varapuheenjohtaja	Pentti Virolainen (kesk.)
II varapuheenjohtaja	Mirka Parviainen (vas.)
Jäsen	Veli-Tuomas Hakulinen (kesk.)
Jäsen	Mika Hartikainen (kok.)
Jäsen	Marja Jokipii-Ruuskanen (sdp.)
Jäsen	Eero Oravainen (ps.) 25.9.2023 saakka
Jäsen	Janne Nyysönen (ps.) 13.11.2023 alkaen
Jäsen	Juha Partanen (kesk.)
Jäsen	Mirja Pelkonen (kesk.)
Esittelijä	kunnanjohtaja Johanna Viita

Kertomusvuonna kunnanhallitus piti 13 kokousta ja pöytäkirjaan kirjoitettiin 273 pykälää. Kunnanhallituksen iltakouluja pidettiin 1. Kunnanhallitus kokousti pääsääntöisesti valtuustosalilla, mutta hybridikokouskin mahdollistettiin tarvittaessa.

Tilivelvolliset:

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat:

1. kunnan toimielimen jäsenet
2. asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

Tilivelvollisia ovat kaikki kuntalain 125 §:n 1. momentin mukaisten toimielinten jäsenet - lukuun ottamatta valtuutetut. Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot ja toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat valtuuston päätöksen 28.2.2022 § 13 mukaan:

3. kunnan hallinnosta ja taloudesta vastaavat keskushallinnon viranhaltijat:
  1. kunnanjohtaja
  2. talouspäällikkö
  3. hallintopäällikkö

4. osastopäälliköt siten kuin kunnanhallitus heidät nimeää hallintosäännön 17 §:n mukaisesti:
  1. sivistysjohtaja (sivistysosasto)
  2. kunnaninsinööri (ympäristösosasto)

Esittelijät tässä lueteltuina muut kuin esittelijänä toimivat keskushallinnon viranhaltijat tai osastopäälliköt:

1. kansalaisopiston rehtori (kansalaisopiston johtokunta)
2. rakennustarkastaja (rakennusvalvontajaosto)

Muu hallinto:

Toimielinten kokoonpano 2023 ilmenee toimintakertomuksen [liitteestä nro 4](#).

Vaalikaudeksi 2021–2025 valittujen luottamushenkilöiden yhteystiedot ovat löydettävissä myös internetistä kunnan kotisivuilta osoitteesta www.pielavesi.fi.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen talouskehitys (VM, taloudellinen katsaus, talvi 2023)

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta. Suomen talous supistuu 0,5 prosenttia vuonna 2023. Vuonna 2024 inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024. Kulutuksen ja investointien kasvu voimistuu vuonna 2025 ja talous kasvaa 2,0 prosenttia. Vuonna 2026 kasvu on 1,6 prosenttia. Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien. Vuonna 2026 15–64-vuotiaiden työllisyysaste on lähes 75 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Alijäämä kasvaa vuonna 2024 3,5 prosenttiin heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kasvun vetämänä. Julkisyhteisöjen alijäämä kohenee jatkuvuotina noin 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:sta, kun hallituksen sopeutustoimet alkavat purra sekä talous ja työllisyys alkavat kasvaa ennustejakson lopulla. Valtionhallinnon alijäämä pysyy mittavana läpi koko ennustejakson, eikä paikallishallinnossakaan ole odotettavissa alijäämien oikentamista. Valtion ja paikallishallinnon alijäämien sekä hitaan talouskasvun seurauksena velkasuhde jatkaa kasvuaan, eikä se ole kääntymässä laskuun näköpiirissä olevalla talouden kehityksellä.

Julkinen talous

Julkinen talous on sitkeästi alijäämäinen ennustevuosina. Talouskasvu kääntyi hienoiseen laskuun vuonna 2023 ja on vaimeaa myös vuonna 2024. Inflaation aiheuttama menojen kasvu heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa. Verotulojen kasvu on vaisua, ja alijäämä heikkenee vuonna 2024 reilusti yli 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Seuraavina vuosina alijäämä kohenee hiljalleen hallituksen toimien ja talouskasvun ansiosta. Julkisia menoja rasittavat kuitenkin useat aiemmin päätetyt toimet, korkomenojen kasvu ja mittavat puolustushankinnat.

Julkinen velka nousee vuonna 2023 yli 75 prosenttiin ja vuoteen 2028 mennessä yli 85 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa edelleen. Valtionhallinto, kunnat ja hyvinvointialueet ovat kaikki alijäämäisiä ja kerryttävät velkaa vuosittain.

Valtionhallinnon talous

Valtionhallinnon rahoitusasema on jäämässä heikoksi vuonna 2023. Pääministeri Orpon hallituksen säästötoimista huolimatta valtionhallinnon rahoitusasema jämähtää syvästi alijäämäiseksi koko ennustejaksolla. Rahoitusaseman heikkenemiseen vaikuttavat aikaisemmat menoja kasvattavat toimet, hidaskasvu, verotulojen kasvun hidastuminen ja korkomenojen kasvaminen. Valtionhallinnon menoja rasittavat mm. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat lisämenot maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovarmuuteen.

Valtionhallinnon verotulot kasvoivat vuonna 2023 poikkeuksellisen paljon, 23,4 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Kasvun taustalla on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistus, jonka yhteydessä valtiolle siirtyi kunnilta merkittävä määrä ansiotulovero- sekä yhteisöverotuottoja.

Valtionhallinnon kulutusmenot kasvoivat ripeästi vuonna 2023. Hintojen ja palkkojen nousu sekä maahanmuuton vastaanottomenojen että puolustusvoimien tarvikehankintojen kasvu lisäsivät kulutusmenoja.

Investoinnit jäivät vuonna 2023 edellisvuoden tasolle. Vuoden 2023 investointeja vähensi Ukrainalle luovutettavan puolustustarvikeavun kirjaaminen negatiivisina investointeina ja siirtoina ulkomaille kansantalouden tilinpidossa.

Valtionhallinnon korkomenot ovat kasvaneet nopeasti ja jatkavat nopeaa kasvua ennustejaksolla. Vuonna 2023 tilinpidon mukaiset korkomenot ovat n. 1,9 mrd. Euroa.

Kuntahallinto

Vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja on kertynyt selvästi viime vuotta vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 n. 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen mm. nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen kasvun vauhdittamana, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pientymisen vuoksi. Poikkeuksen pääasiassa hintojen nousun aiheuttamaan kulutusmenojen kasvuun aiheuttaa vuoteen 2025 ajoittuva TE-palvelu-uudistus, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kuntahallinnon suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat n. 3 prosenttia vuonna 2024. Samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Näin kunnat saivat lisäaikaa sopeutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksiin.

Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna 2024 koko Suomessa 0,07 prosenttiyksiköllä 7,51 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja n. 80 milj. euroa vuositasolla. lisäksi kiinteistöverotuloja lisää hallituksen päätös erottaa maapohjat rakennuksista yleisen kiinteistöveroprosentin sisällä ja nostaa niiden

verotuksen vaihteluvälin alarajaa. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja reilut 100 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Verotulot säilyvät kuntahallinnon merkittävimpänä tulonlähteenä, vaikkakin ne sote-uudistuksen seurauksena likimain puolittuivat. Vaikka verotulojen kasvu pysyy ennustevuosina lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa, merkitsee se kunnille huomattavasti pienempiä lisätuloja kuin aiemmin. Sote-uudistus kavensi kuntien talouden liikkumavaraa merkittävästi, mikä korostaa entisestään riskienhallinnan merkitystä kuntien talouden suunnittelussa.

Kuntahallinnon investointipaineet eivät ole kadonneet investointien hetkellisestä hiipumisesta huolimatta, vaan ne pysyvät edelleen mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän edellyttämien muutosten vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät, nousut korkotaso ja kuntien heikenevä taloustilanne voivat kuitenkin edelleen lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Investointien oletetaan palautuvan normaalille kasvu-uralleen tulevina vuosina.

Kasvavat alijäämät merkitsevät kuntahallinnossa sopeutuspaineita sekä edellyttävät investointien huolellista tarveharkintaa. Toistaiseksi kehitysarviossa on huomioitu vasta teknisluonteinen 50 milj. euron kuntien ja kuntayhtymien oma menosäästö kulutusmenoissa talousarviovuodesta 2024 alkaen ja kuntien päättämät veroprosenttien muutokset vuodelle 2024. Kuntahallinnon menot voivat osoittautua painelaskelmaa maltillisemmiksi, jos kunnat pystyvät sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta. Toisaalta palveluverkon karsiminen voi osoittautua kaikenkokoisissa kunnissa poliittisesti hankalaksi kysymykseksi.

Työvoima

Työllisyys laskee tilapäisesti huipputasolta. Työllisten määrän kasvu taittuu vuonna 2023 ja työllisyysaste supistuu hieman. Käännös työmarkkinoilla tapahtui kesällä ja syksyllä työllisiä on ollut viime vuotta vähemmän varsinkin yksityisellä sektorilla, koska avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt. Lisäksi työvoiman ulkopuolelle siirtyi runsaasti etenkin miehiä. Alkuvuoden positiivisen kehityksen vuoksi työllisten määrä on vuonna 2023 vielä keskimäärin 0,1 prosenttia edellisvuotta suurempi, mutta tehdyn työn määrä eli työtunnit eivät enää lisäänty. Lisäksi työllisyysaste laskee vuodesta 2022, sillä työikäisten määrä lisääntyy runsaan maahanmuuton seurauksena vuonna 2023 eniten 13 vuoteen.

Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy tilapäisesti, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantumana vuoksi. Elinkeinoelämä suunnittelee työllistävänsä vuodenvaihteen tienoilla selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin rakentamisessa ja teollisuudessa. Osaavan työvoiman yleinen puute saa yritykset pitämään kiinni työntekijöistään, sillä taantuma näyttää jäävän lyhytaikaiseksi ja on todennäköistä, että lomautuksiin sekä muihin työvoimajoustoihin turvaudutaan mieluummin kuin irtisanomisiin. Talouden odotetaan toipuvan loppuvuotta kohti ja samoin varsinkin palvelualojen työllisyys elpyy, joten keskimäärin vuonna 2024 työllisiä on vain 0,2 prosenttia vähemmän kuin 2023 ja työllisyysaste pysyy samalla tasolla. Rakennustoiminnassa työllisiä on yhä vuotta 2023 vähemmän. Työllisyyden laskun ja lomautusten suuren määrän vuoksi työtuntien määrä supistuu selvästi koko taloudessa.

Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on varsin vahvaa ja työllisyys lisääntyy lähes prosentin vuosittain. Työllisyyden kasvu on laaja-alaista ja sitä tukee myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024. Ennusteessa on mukana toimia, joista päätetään vuoden 2023 aikana eduskunnassa. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste saavuttaa lähes 75 prosentin tason ja on korkein vuosikymmeniin.

Työttömien määrä kääntyi kasvuun jo keväällä 2023 ja eritoten miesten työttömyys lisääntyi naisia enemmän. Työttömyyden nousu jatkuu loppuvuonna 2023 ja osin vuonna 2024. Erityisesti rakentamisen supistuminen lisää työttömyyttä vuosina 2023 ja 2024. Työttömyysaste nousee seitsemään ja puoleen prosenttiin vuonna 2024.

Kaikkien työnhakijoiden kokonaismäärä nousi 26 300:lla, työttömiä työnhakijoita oli 37 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin, kokoaikaisesti lomautettuja oli 16 000 enemmän, aktiivintiaasteeseen laskettavissa palveluissa oli 500 vähemmän kuin vuosi sitten ja uusia avoimia työpaikkoja oli 27 900 vähemmän kuin edellisvuonna. (Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsaus joulukuun 2023).

Verotus

Vuonna 2023 verot laskivat yhteensä 46 % eli noin 12,3 miljardia euroa.

Kunnallisverotulot laskivat 53 % (noin -11 400 miljoonaa euroa), Sote-uudistus: kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Veroprosentin leikkaus pienensi kunnallisveron tuottoa noin 13 200 milj. Euroa. Työllisyys kasvoi 8 000 hengellä ja palkkasumma kasvoi + 6 % vuodesta 2022. Veroperustemuutokset, netto noin -29,5 milj. euroa. Arvio sisältää mm.

kotitalousvähennyksen yhteydessä myönnettävän määräaikaisen sähkövähennyksen vaikutuksen. Sote-uudistusta edeltäviltä vuosilta tilittyi vuodelle 2023 kunnallisveroa arviolta 1,2 miljardia euroa.

Kuntien yhteisöverotulot laskivat 32 % (noin -990 milj. €), Sote-uudistus: kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle kolmannes: -900 milj. Euroa. Bruttokansantuotteen volyymin arvioidaan pienentyneen 0,5 prosenttia vuonna 2023. Yhteisöveroa lisäsi varhaiskasvatusmaksujen alennuksen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen kompensointi kuntien yhteisöveron jako-osuutta kasvattamalla. Vaikutus noin +90 miljoonaa euroa vuonna 2023. Sote-uudistusta edeltäviltä vuosilta tilittyi kunnille yhteisöveroa arviolta 220 miljoonaa euroa.

Kiinteistöverot kasvoivat 4,4 % (noin 90 milj. €), rakennuskustannusindeksi +9,4 prosenttia, kiinteistöjen verotusarvot yhteensä +8,4 %. Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon oli vuonna 2023 hyvin pieni.

Valtionosuudet

Valtionosuudet laskivat 66 % vuonna 2023 eli noin 7,1 miljardia euroa, Sote-uudistus: Kuntien sote-perusteiset valtionosuudet -5 340 milj. Euroa. Kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta pienensi valtionosuutta -345 milj. euroa, muut vähennykset -160 milj. Euroa. Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus +89 milj. euroa (+3,8 %). Leikkaus kuntien valtionosuuksiin -43 milj. euroa, josta pysyvä leikkaus 33 milj. Euroa. OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus kunnissa +29 milj. euroa (+3,8 %), ammatillisen koulutuksen rahoituksen indeksikorotus +25 milj. euroa (+3,7 %). Kunnille korvattavat laajenevat tehtävät kasvattivat valtionosuutta +15 miljoonaa euroa (mm. varhaiskasvatuksen tuki, sitouttava kouluyhteistyö). Verotulomenetyksen kompensointi +29,5 milj. Eurolla. Ennakollinen sote-siirtolaskelma sisälsi valtionosuutta liikaa 500 miljoonaa euroa, joka vähennetään pois tulevana vuosina.

Valtion velka ja talousarviotalouden tasapaino

Kun tarkastellaan valtionvelkaa, keskitytään yhteen osaan julkista taloutta. Suomessa valtionvelka muodostaa suurimman osan julkisyhteisöjen veloista. Perustuslain mukaan Suomen valtiolle voidaan ottaa lainaa eduskunnan suostumuksella. Valtion lainanottotarve syntyy valtion budjetin mahdollisesta alijäämästä ja erääntyvän velkakannan jälleen rahoittamisesta. Valtiovarainministeriö vastaa valtionvelan hoitamisen strategisesta linjasta, ja käytännön rahoitusoperaatiot toteuttaa Valtiokonttori.

Valtiokonttorin valtionvelka vuoden 2023 lopussa noin 156,2 mrd. euroa, velka suhteessa bruttokansantuotteeseen oli noin 55,4 %. (Valtiokonttori: valtionvelka.fi -sivusto).

Korkotaso ja inflaatio

EKP:n ohjaukorko oli vuoden 2023 lopussa 4,50 %.

Vuoden 2023 keskimääräinen inflaatio oli 6,2 prosenttia. Suurimmat keskimääräiset vuosimuutokset sisältyivät pääryhmiin muut tavarat ja palvelut, elintarvikkeet, asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet. Tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 3,6 prosenttia.

(Lähteet: www.tilastokeskus.fi)

Kuntataloudesta

Kuntatalous asettui tasapainoon vuonna 2023, mutta valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi ja jäänyt alijäämäiseksi.

Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruiseksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Vuonna 2023 kuntien verotulot laskivat yhteensä 46 % eli noin 12,3 miljardia euroa. Kunnallisverotulot laskivat 53 %, kuntien yhteisöverotulot laskivat 32 % ja kiinteistöverotulot kasvoivat 4,4 %. Sote-uudistuksen takia kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä ja kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle kolmannes.

Valtionosuudet laskivat kokonaisuudessaan 66 % eli noin 7,1 miljardia euroa.

- Sote-uudistus: Kuntien sote-perusteiset valtionosuudet -5 340 milj. euroa
- Kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta pienensi valtionosuutta -345 milj. euroa, muut vähennykset -160 milj. euroa
- Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus +89 milj. euroa (+3,8 %)
- Leikkaus kuntien valtionosuuksiin -43 milj. euroa, josta pysyvä leikkaus 33 milj. euroa
- OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus kunnissa +29 milj. euroa (+3,8 %), ammatillisen koulutuksen rahoituksen indeksikorotus +25 milj. euroa (+3,7 %)
- Kunnille korvattavat laajenevat tehtävät kasvattivat valtionosuutta +15 miljoonaa euroa (mm. varhaiskasvatuksen tuki, sitouttava kouluyhteistyö)
- Verotulomenetyksen kompensatio +29,5 milj. eurolla
- Ennakollinen sote-siirtolaskelma sisälsi valtionosuutta liikaa 500 miljoonaa euroa, joka vähennetään pois tulevina vuosina

Toimintakatteen osatekijöiden eli toimintatuottojen ja –kulujen muutosten tarkastelu aiempiin vuosiin on sote-uudistuksen takia hankalaa. Toimintatuotot vähenivät 2,1 mrd. eurolla 6 mrd. euroon, kun taas toimintakulut vähenivät peräti 22,2 mrd. euroa 20,3 mrd. euroon. Toimintakulut siis puoliintuivat vuodesta 2022. Suurinta vähennys oli palvelujen ostoissa, yhteensä yli 17 mrd. euroa. Henkilöstökulut vähenivät reilun 4 mrd. euroa. Tässäkin suhteessa tapahtui merkittävä muutos siten, että aiemmin palvelujen ostot ovat muodostaneet pääosan toimintakuluista, mutta vuonna 2023 henkilöstökulut olivat lähes kaksinkertaiset verrattuna palvelujen ostoihin. Toimintakate supistui reilulla 20 mrd. eurolla noin -14,3 mrd. euroon.

Kuntien ulkoiset toimintakulut puolittuivat soteuudistuksen seurauksena. Toimintakulut vähenivät palkkoissa ja palkkioissa sekä henkilösivuiluissa -52 %, palvelujen ostoissa -56 %, aineissa ja tarvikkeissa -56 % ja energiakuluissa -3 %. Todellinen kulukehitys hautautuu sote-uudistuksen tehtäväsiirron vuoksi ja kuntiin jäävissä palveluissa on kulukasvua, esimerkiksi varhaiskasvatuksessa.

Kuntakentän eriytyminen kiihtyy edelleen. Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarvot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna. Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Vuonna 2023 kuntien ja kuntayhtymien toimintakate pieneni 59 % (-20 miljardia €)

Toimintakulut laskivat 52 prosenttia vuonna 2023 (-22,5 miljardia euroa)

- Sote-uudistus poisti kunnilta sote ja pela–kustannukset
- Kuntapalveluiden laskennallinen palvelutarve -0,6 %-yksikköä.
- Vuoden 2023 sopimuskorotukset +4,85 % (noin + 890 milj. euroa)
- Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut -0,30 %-yksikköä (-55 milj. euroa)
- Sanna Marinin hallituksen tehtävien laajennukset +15 milj. euroa.

- Kuntien työmarkkinatuen kustannukset +3,8 prosenttia (+17 milj. euroa), perustoimeentulotuen kustannukset +3,7 % (24,5 milj. euroa)
- Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia mm. varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Toimintatuotot laskivat 28 % (noin -2,8 miljardia euroa)

- Sote-uudistus poisti kunnilta sote-perusteiset asiakasmaksut, myyntituotot sekä muut toimintatuotot
- Kunnat saivat Ukrainasta tulleiden pakolaisten palvelujen järjestämiseen valtionavustusta muun muassa varhaiskasvatuksessa (14 milj. euroa), perusopetuksen valmistavassa opetuksessa (varaus 120 milj. euroa) ja kielikoulutuksessa.
- Valtionavustusta eri kehityshankkeisiin maksettiin myös muun muassa TEM:n, YM:n ja LVM:n hallinnonaloilla.
- Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023: -29 milj. euroa (vuositaso -70 milj. euroa)

(Lähde: Kuntaliitto, Valtiokonttori, valtiovarainministeriö 5.2.2024, kuntien tilinpäätösarviot 2023)

Valtion päätösvallassa olevia keskeisiä kuntiin vaikuttavia asioita ovat muun muassa erityislainsäädännön pohjalta annetut tehtävät ja velvoitteet, tulojen veronalaisuutta ja verovähennyksiä koskeva sääntely, kuntien yhteisövero-osuus, kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajat, asiakasmaksulainsäädäntö, valtionavustukset valtionosuuksien taso ja jako (tasausjärjestelmä) sekä harkinnanvaraiset valtionosuudet. Kuntalaissa puolestaan säädetään kuntien hallinnosta ja taloudesta sekä muun muassa alijäämien kattamisesta ja erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä (ns. kriisikuntamenettely).

Kuntatalousohjelmaan sisältyvät keskeiset kuntataloutta koskevat linjaukset

Hallitus asettaa ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan tavoitteeksi, että kansan talouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027. Hallitusohjelman mukaan valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille.

Peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan tehtävien ja velvoitteiden laajennuksiin sekä uusiin tehtäviin osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Valtion rahoitusvastuun täysimääräinen toteutuminen edellyttää myös sitä, että uusien tai laajentuvien tehtävien ja velvoitteiden vaikutukset kuntatalouteen arvioidaan realistisesti. Huomiota tulee kiinnittää myös tehtävä- ja velvoitemuutosten henkilöstövaikutuksiin, koska kunta-alan palkan saajien eläköityminen on voimakasta ja työvoimatilanne vaihtelee paljon niin toimialoitain kuin alueittain.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä väestön ikääntymisestä aiheutuva merkittävä menojen kasvupaine poistui kuntataloudesta. Kuntataloudessa vallitsee kuitenkin edelleen tulojen ja menojen välillä rakenteellinen epätasapaino, joka uhkaa syventyä lähivuosina ilman uusia toimenpiteitä. Kunnilla on tehtäväkentän supistuttua aiempaa vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen, joten sopeutus paine kohdistuu aiempaa enemmän veroprosenttien korotukseen. Kuntien välinen eriytyminen näkyy entistä enemmän myös kuntakentän näkymien ja tulevaisuudenhaasteiden eriytymisenä. Lapsi- ja nuorisoikaluokkien pienenemisen myötä tarvittaneen entistä enemmän kuntien välistä yhteistyötä koulutuspalvelujen järjestämisessä. Myös osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttää uusia palveluiden järjestämistapoja. Näiden kehitys suuntien ja heikkenevien talousnäkökymien myötä investointien tarkan tarveharkinnan tärkeys korostuu.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote- ja TE-uudistusten jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytyksiä

investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää ohjelman, jonka tavoitteena on karsia kuntien toiminnan ja tehtävien mitoitusta ja toteutustapojen yksityiskohtaista sääntelyä.

Kuntien omassa päätösvallassa ovat puolestaan kunnallisveroprosentti, kiinteistöveroprosentit ja asiakasmaksut asetettujen rajojen puitteissa, palvelujen järjestämisen ja tuottamisen tavat sekä niihin liittyvät strategiset valinnat, hankinnat, toimitilojen kestävä ja suunnitelmallinen ylläpito sekä tilatehokkuuden parantaminen, investointien ajoitus ja priorisointi sekä niiden suunnitelmallisuus ja laatu, investointien rahoitus (velkaantuminen vs. oma rahoitus), hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ennaltaehkäisevä työ, taloudenhoidon suunnitelmallisuus ja pitkäjännitteisyys sekä kuntien välinen yhteistyö ja kuntarakenteen muuttaminen.

Kunnat järjestävät asukkailleen palveluita, joista suurin osa on määritelty kuntien tehtäviksi laissa. Kunnalle voidaan antaa tehtäviä vain säätämällä siitä laissa.

Lakisääteisten tehtävien lisäksi kunnat voivat itse ottaa itselleen muita itsehallinnollisia tehtäviä. Nämä liittyvät yleensä talouteen, työllisyyteen ja asumiseen.

Lakisääteiset tehtävät liittyvät seuraaviin palveluihin:

- koulutus ja varhaiskasvatus
- kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalvelut
- kaupunkisuunnittelu, maankäyttö
- vesi- ja jätehuolto
- ympäristöpalvelut

(Lähde: Kuntaliitto, Valtiokonttori, valtiovarainministeriö: kuntatalousohjelma, kuntien tilinpäätösarviot 2023)

Pohjois-Savon alue

Väestö

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku kasvoi 487 asukkaalla vuonna 2023. Vuonna 2022 väkiluku laski 674 asukkaalla ja vuonna 2021 kasvoi 98 asukkaalla. Vuosina 2017–2020 väkiluku laski keskimäärin yli 1 100 hengen vuosivauhtia. Viime vuoden kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas kasvu.

Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Vuonna 2023 luonnollinen väestönlisäys oli -1 484 henkeä. Vuotta aiemmin luku oli -1 583 henkeä. Pohjois-Savo keräsi kuntien välistä muuttovoittoa 653 henkeä, kun vuotta aiemmin muuttovoittoa oli 21 ja vuonna 2021 707 henkeä. Kuntien välinen nettomuutto oli Kuopion ohella positiivista Vesannolla ja Joroisissa, kaikissa muissa kunnissa se oli negatiivista.

Maahanmuuton kasvu on parin viime vuoden aikana ollut Pohjois-Savossa voimakasta. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli ennakkotietojen mukaan 2022 henkeä. Vuonna 2022 luku oli 892 henkeä, eli kasvua kertyi 127 %. Vuonna 2021 nettomaahanmuutto oli 581 henkeä ja vuonna 2020 515 henkeä.

Väestönmuutokset seuduittain

Kuopion seutukunnan väkiluku kasvoi 1 485 asukkaalla. Kuopion kaupungin väkiluku kasvoi 1 417 asukkaalla. Vuonna 2022 kasvua oli 1 051 asukasta. Vuonna 2023 väkilukua nosti muualta Suomesta saatu 726 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 752). Lisäksi Kuopion väkilukua kasvatti ulkomailta saatu 980 hengen muuttovoitto (vuosi sitten 587). Syntyneitä oli 952 ja kuolleita 1 245. Siilinjärvellä väkiluku kasvoi 68 hengellä, kun vuonna 2022 laskua oli 61 henkeä. Siilinjärven väkiluvun käänsi nousuun nettomaahanmuutto, joka oli vuonna 2023 164 henkeä (vuonna 2022 10 henkeä).

Ylä-Savon väkiluku laski 580 hengellä, mikä on 250 henkeä vähemmän kuin vuosi sitten. Ennakkotietojen mukaan Keiteleellä väkiluku kasvoi 5 hengellä, kun vuonna 2022 laskua oli 66 henkeä. Muissa Ylä-Savon

kunnissa kokonaisuutos oli negatiivinen. Väestötappion syinä ovat korkeasta ikärakenteesta johtuva kuolleisuus ja alhainen syntyvyys. Luonnollinen väestökasvu oli – 536 henkeä. Kuntien välinen muuttotappio pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 56 hengellä. Nettomaahanmuuton kasvu jatkuu Ylä-Savossa vahvana. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 73 %. Vuonna 2022 nettomaahanmuutto liki kaksinkertaistui Ylä-Savossa.

Sisä-Savossa väestö väheni 117 asukkaalla (vuosi sitten -282). Kokonaisuutos oli jokaisessa kunnassa negatiivista, mutta kaikissa kunnissa väestö väheni vähemmän kuin edellisenä vuonna ja Vesannolla laskua oli vain yhden hengen verran. Lisäksi Vesannolla kuntien välinen nettomuutto oli positiivista (22 henkeä). Kaikissa muissa kunnissa kuntien välinen nettomuutto oli tappiollista ja yhteensä Sisä-Savossa oli kuntien välistä muuttotappiota 70 henkeä. Edellisvuonna muuttotappiota kertyi 110 henkeä. Nettomaahanmuutto kasvoi Sisä-Savossa ja oli 149 henkeä. Vuoden 2022 luku oli 29 henkeä.

Koillis-Savon seutukunnan väkiluku laski 194 hengellä, mikä on 43 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Väestötappiota nosti muuttotappion kasvu ja syntyneiden vähäinen määrä suhteessa kuolleisiin.

Varkauden seudun väkiluku laski 107 hengellä (vuosi sitten 401 hengellä). Väkiluku laski Varkaudessa ja Leppävirralla, mutta Joroisissa kasvua kertyi 51 henkeä. Joroinen pääsi myös kuntien välisessä nettomuutossa plussan puolelle 18 hengen verran. Varkaudessa ja Leppävirralla muuttotappio edelliseen vuoteen verrattuna kasvoi. Nettomaahanmuutto kasvoi voimakkaasti ja oli 400 henkeä. Edellisenä vuonna luku oli 77 henkeä. Varkauden kaupungin väkiluku laski 41 hengellä (vuosi sitten 214 hengellä).

Koko maan väkiluku kasvoi vuonna 2023 ennakkotietojen mukaan 40 588 asukkaalla (vuonna 2022 15 729 asukkaalla). Maakunnista väkiluku kasvoi Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa, Lapissa ja Ahvenanmaalla. Itä-Suomen maakuntien yhteenlaskettu väestötappio pieneni 668 henkeen (väestötappio vuonna 2022 3 386 henkeä). Syntyneitä oli kuolleita enemmän vain Uudenmaan maakunnassa.

Työllisyys

Pohjois-Savossa oli joulukuun lopussa 13 322 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 640 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten (14,0 %). Näistä lomautettuja oli 2 279, mikä on 925 lomautettua enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (68,3 %). Työttömien työnhakijoiden määrä ilman lomautettuja oli 11 053, mikä on 715 enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli joulukuussa 11,9 %, mikä on 1,5 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 11,2 %. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 1 595, mikä on 147 enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 3 857 henkilöä, mikä on 2,8 % viime vuotta vähemmän.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi joulukuussa kaikilla Pohjois-Savon seuduilla. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimistoon joulukuun aikana 2 371, mikä on 116 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten (-4,7 %).

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Taloudellinen huoltosuhde Pielavedellä vuoden 2022 lopulla oli 207. (Vuoden 2023 luku päivittyy huhtikuussa).

Eläkkeensaajia kaikkiaan koko väestöstä oli vuoden 2022 lopussa koko maassa 28,6 %, Pohjois-Savossa 34,0 % ja Pielavedellä 47,8 %. (Vuoden 2023 tiedot päivittyvät syyskuussa 2024).

Asuntoja Pielaveden kunnassa valmistui vuonna 2023 yhteensä 2 kpl.

Kesämökkejä Pielaveden kunnassa vuonna 2023 valmistui 4 kappaletta. Pohjois-Savon Liiton tilaston mukaan kesämökkejä oli yhteensä noin 1400 kappaletta.

Lähteet: Tilastokeskuksen tilastot www.stat.fi; Suomen Kuntaliitto www.kunnat.net; Pohjois-Savon Liiton tilastot; www.pohjois-savo.fi ja rakennusvalvonta.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Merkittävät muutokset taloudessa

Valtuusto hyväksyi syksyllä 2019 talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2020–2023. Vuoden 2023 aikana tehdyt toimenpiteet on kirjattu tasapainotussuunnitelmaan.

Vuoden aikana tehtiin käyttötalouden määrärahamuutoksia nettona yhteensä 334 174 euroa, joka vähensi toimintakatteen -12 171 417 euroon.

Verotus

Verotulot toteutuivat vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna noin 7 M€ vähempänä. Kuntaverossa laskua oli noin 5,9 M€, yhteisöverossa noin 1,1 M€ ja kiinteistöverossa noin 0,02 M€.

Pielaveden kunnan v. 2023 verotuloennustetta laskettiin talousarviomuutoksissa nettona noin 0,2 M€.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia Pielaveden kunnalle kertyi yhteensä 5,5 M€ milj. euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen oli n. 17,5 M€. Opetus- ja kulttuuritoimen lopullinen valtionosuus oli 22.801 euroa.

Kotikuntakorvaustulot olivat 221.616 euroa ja kotikuntakorvausmenot 77.430 euroa (sisältyvät koulutoimen tuloihin ja menoihin).

Kunnan sijoitusrahasto

Kunnan sijoitusrahasto oli vuoden 2023 lopussa noin 4,1 M€. Varainhoitajana toimii LähiTapiola Varainhoito Oy. Vuosi 2023 oli sijoitusmarkkinoilla vaihteleva.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon:

Euroa, ulkoiset ja sisäiset (yli 5 000 euroa)	Tulojen alitukset	Menojen ylitykset
Käyttötalous:		
Yleisjohtaminen	5 068 <i>Muut tuotot</i>	5 978 <i>Henkilöstökulut (jaksotetut palkat ja palkkiot, vuoden 2023 lomapalkkavaraus. Muutos vuodesta 2022-2023.)</i>
Hallinto- ja tukipalvelut	43 527 <i>Sisäiset myyntituotot</i>	552 265 <i>Palvelujen ostot (vakuutukset, muut yhteistoimintaosuudet)</i>
		20 760 <i>Avustukset yhteisöille (HVAn loopulaskut)</i>
		56 120 <i>Muut toimintakulut (luottotappiot)</i>
Työllistäminen	5 155 <i>Työllistämistuki</i>	16 896 <i>Henkilöstökulut (viranhaltijoiden kuukausipalkat)</i>
Ympäristöterveydenhuolto		28 605 <i>Muut yhteistoimintaosuudet (lisäkanto)</i>
Varhaiskasvatus		20 245 <i>Toimisto- ja asiantuntijapalvelut</i>
		5 649 <i>Ateriapalvelut</i>
Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi		14 830 <i>Muu materiaali</i>
		13 250 <i>Avustukset yhteisöille</i>
Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto	9 845 <i>Muut korvaukset</i> 13 177 <i>Opetuspalvelumaksut</i>	
Tila- ja vuokrauspalvelut		38 324 <i>Lämmitys</i>
		30 569 <i>Sähkö</i>
		55 023 <i>Rakennusmateriaali</i>
		7 505 <i>Rakennusten ja huoneistojen vuokrat</i>
		33 604 <i>Myyntitappio</i>
		800 000 <i>Investointivaraus</i>
Vesihuoltolaitos	67 694 <i>Vesi- ja jätevesimaksut</i>	5 602 <i>Viranhaltijoiden kuukausipalkat</i>
		22 690 <i>Tuntipalkat</i>
Kunnallistekniikka	17 245 <i>Muut liiketoiminnan tuotot</i>	8 998 <i>Viranhaltijoiden kuukausipalkat</i>
		24 851 <i>Tuntipalkat</i>
		6 644 <i>Sijaisten palkat</i>
		25 185 <i>Työllistettyjen palkat</i>
		5 047 <i>Jaksotetut palkat ja palkkiot</i>
		9 637 <i>Eläkemaksut</i>
Poistot ja arvonalentumiset		300 000 <i>Arvonalennus</i>
Investoinnit	48 918 <i>Kiinteistöjen myynti</i>	6 861 <i>Opinportti</i>
		5 596 <i>Etäluettavat vesimittarit</i>
		6 028 <i>Viemärisaneeraukset</i>

Merkittävät toiminnalliset muutokset

Perusturvan siirtyminen osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta 1.1.2023 alkaen.

Ns. uuden Pielaveden kunnan toiminnallisina muutoksina panostaminen ennaltaehkäisevään toimintaan, kohtaamisiin sekä osallistavaan johtamiseen. Rakenteellisia muutoksina hallintosäännön mukaisesti vapaa-ajan palveluiden siirtäminen sivistyslautakunnan alaisuudesta kunnanhallituksen alaisuuteen sekä hallinto- ja tukipalveluissa sijais- ja tiimijärjestelyihin siirtyminen. Lisäksi entisistä osastonimistä siirryttiin elinvoiman ja hallinnon, kasvun ja oppimisen sekä ympäristön ja asumisen palvelualueisiin.

Valtuuston päätös Puustellin koulun ja lukion toteutusvaihtoehdoksi, jossa osa vanhasta Opinportista puretaan ja sen paikalle rakennetaan uudet tilat yläkoululle, kirjastolle ja liikuntahallille. Jäljelle jäävä osa Opinportista saneerataan.

Valtuuston päätös Säviän koulun opetuksen siirtämisestä keskustaan Rannankylän koulun yhteyteen elokuussa 2026.

Investointiosa

Investointiosan rakenne

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille.

Investointimäärärahoihin otetaan vain 10.000 € ja sen ylittävät hankkeet. Alle 10.000 euron jäävät pienhankkeet käyttöajastaan riippumatta käsitellään käyttötalousosassa. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille.

Investoinnit

Investointiohjelma on laadittu vuosille 2023–2025 ja se hyväksytään vuoden 2023 osalta sitovana ja taloussuunnitelmavuosien 2024–2025 osalta ohjeellisena. Koko suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä 10,681 milj. euroa (brutto). Vuosikohtainen investointien jakauma on seuraava: v.2023 1,531 milj. euroa, v. 2024 4,715 milj. euroa ja v. 2025 4,435 milj. euroa.

Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on elinkeinojen kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Tavoitteet vuonna 2023:

Aineettomaan käyttöomaisuuteen esitetään määrärahaa hallintoon sähköisten palvelujen edistämiseen (nettisivujen uudistaminen), yht. 0,021 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden myyntiin arvioidaan 0,05 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden hankintoja ovat sivistysosastolla Rannankylä, teknisentyöluokka (koneet, kalusteet, työkalut, sähköt yms. Luokkatilojen kalustaminen eri kouluille. Puustellin koululle käsityön opetukseen 3d-tulostin ja laserleikkuri, yhteensä 0,095 milj. euroa.

Ympäristöosaston irtaimiston hankintaan esitetään 0,01 milj. euroa.

Kaikki irtaimen omaisuuden hankinnat yhteensä 0,105 milj. euroa.

Sivistystoimen talonrakennuksen keskeisin hanke on uuden koulun suunnittelu ja rakentaminen.

Kilpailutukset toteutetaan vuoden 2023 aikana ja suunnittelu vuosien 2023–2024 aikana, rakentaminen vuosien 2024–2025 aikana. Hankkeen kokonaiskustannukset on arvioitu olevan 0,2 milj. euroa vuodelle 2023 ja 8,6 milj. euroa vuosille 2024–2025. Kustannukset ovat hyvin karkea arvio ja ne tulevat tarkentumaan suunnittelun edetessä.

Kotiseutumuseolle esitetään 0,03 milj. euron määrärahaa aitan katon ja tuulimyllyn korjauksiin.

Ympäristötoimen eri kiinteistöjen energiatalouden parantamiseen 0,05 milj. euroa joka on tarkoitettu vuonna 2023 Pikonniemen jätevedenpuhdistamon vanhan öljylämmitysjärjestelmän uusimiseen.

Varavoimajärjestelmien hankintaan on varattu Pajuskylän vedenottamoon 0,03 milj. euron ja liikuntahallin varavoimaan 0.1 milj. Euroa.

Vesihuollossa jatkettaisiin edelleen vuotovesien vähentämiseen tähtäviä korjauksia ja viemärisaneerauksia yhteensä 0,055 milj. eurolla. Jätevesipumppaamoiden logiikoiden uusiminen olisi tavoitteena saattaa loppuun vuonna 2023 ja siihen on varattu 0,02 milj. euroa. Vesimittarien uusimiseen on varattu 0.1 milj. euroa ja Pajuskylän vedenottamon sähköautomaation sähkösaneeraukseen 0,02 milj. euroa.

Sataman laiturialueen korjaukseen on varattu 0,3 milj. euroa.

Katujen ja liikenteen osalta esitetään päällystys ja päällystysvaurioiden, sekä tiemerkitöjen uusimiseen 0,05 milj. euroa, sekä sataman laiturialueiden uusimiseen vuodelle 2023 0,3 milj. euroa. Puustotien saneeraukseen esitetään 0,4 milj. euroa ja teollisuusalueen liikennejärjestelyihin 0,05 milj. euroa.

Investoinnit yhteensä vuodelle 2023 olisivat bruttona 1,531 milj. euroa ja nettona 1,481 milj. euroa.

Tavoitteiden toteutuminen

Aineettomaan käyttöomaisuuteen liittyen on toteutunut verkkosivujen uudistus, joka valmistui kesäkuussa 2023.

Kiinteän omaisuuden myynnissä toteutunut yksi tonttikauppa.

Rannankylän koulun teknisentyöluokkaan tehtiin pieniä tilamuutoksia ja tilan sähköistyksiä parannettiin. Tilaan hankittiin myös uusia koneita, työkaluja ja kalusteita.

Irtaimen kaluston hankintoina hankittiin ympäristöosastolle viemäreiden kuvauksiin kamera.

Kouluverkkosuunnitelman hankesuunnitelmaa jatkettiin alkuvuodesta. Hankkeeseen on valittu suunnittelijat ja perustettu työryhmä, joka on kokoontunut säännöllisesti. Käyttäjille ja päättäjille on pidetty jo hankesuunnitelman varhaisessa vaiheessa esittely ja aktivointi tilaisuuksia. Tilaisuuksissa on pyritty osallistamaan ja ideoimaan hankkeen toteutusta, jotta saataisiin kokonaisuudesta paras mahdollinen Pielaveden kunnan, oppilaiden, opettajien ja muiden tilojen käyttäjien tarpeisiin. Hankesuunnitelma saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin valtuustossa keväällä, jonka jälkeen kilpailutettiin ja valittiin hankkeen suunnittelijat. Varsinainen suunnittelu saatiin käyntiin 8/2023. Loppuvuoteen mennessä saatiin L1 tason suunnittelu valmiiksi.

Kotiseutumuseon katon korjaus tehtiin 6–7/2023 ja samalle korjattiin myös tuulimylly.

Pikonniemen jätevedenpuhdistamon vanhan öljylämmitysjärjestelmän uusiminen on ollut selvityksessä ja suunnittelussa. Loppuvuodesta tarkoitus saada toteuttamiskelpoinen ratkaisu toteutuksesta ja toteutus tulevana vuonna.

Varavoimajärjestelmä hankittiin Pajuskylän vedenottamolle ja vedenottamon sähköautomaation sähkösaneeraus toteutetaan loppuvuodesta, liikuntahallin varavoimajärjestelmää ei toteutettu, koska uusi halli on suunnittelussa.

Viemärisaneerauksia ja vuotovesien vähentämiseen tähtäviä korjauksia tehtiin Saraheinäntiellä, Laurinpurontielle ja Säviän taajamassa.

Vesimittareiden uusimiset on aloitettu, niitä jatketaan loppuvuodesta ja tulevina vuosina. Jätevesipumppaamoiden logiikoiden uusinta on tehty.

Laiturialueen uusiminen saatiin kilpailutettua, urakoitsija valittua ja toteutus käynnistettyä loppuvuodesta. Urakan on tarkoitus valmistua toukokuussa 2024.

Katujen ja liikenteen osalta päällystys ja päällystysvaurioiden korjaukset kilpailutettiin ja toteutettiin urapaikkauksia Puustellintielle 2400 m2 välillä Laurinpurontie-Kiuruvedentie, Puustellintielle 100 m2 välillä liikenneympyrä-Puustellintie 16, ja Laurinpurontielle n. 200m2 ja lisäksi tehtiin pienempiä paikkauksia ja korjauksia määrärahojen puitteissa.

Tiealueille toteutettiin kaksi isompaa saneerausta. Puustotiellä saneerattiin väli liikuntahallilta Urho Kekkosen tielle saakka. Hankkeessa kavennettiin ajokaistoja, liikenneturvallisuuden parantamiseksi, tekemällä keskisaareke, sekä parannettiin tien kantavuutta ja uusittiin huonokuntoinen asfaltointi. Tämä hanke saadaan viimeistelytyöiden osalta valmiiksi tulevana keväänä. Puustellintielle rakennettiin liikenteen jakaja ja uusittiin huonokuntoinen asfaltointi teollisuusalueelle johtavalle Seppälän risteysalueella.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Vuoden 2023 lopussa palveluksessa oli 142 henkilöä. Henkilöstöstä vakinaisia oli 115 henkilöä, määräaikaisia/sijaisia 27. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstön kokonaismäärä vähentyi 130 henkilöllä.

Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstön määrä väheni hallinto- ja tukipalveluissa (3 henkilöä) ja ympäristöosastolla (1 henkilö) ja lisääntyi sivistysosastolla (2 henkilöä).

Perusturvaosaston henkilöstö siirtyi 1.1.2023 lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelukseen mikä selittää henkilöstömäärän suuren vähentymisen.

Lisäksi 31.12.2023 palveluksessa oli 12 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa.

Muutos 31.12.2022 - 31.12.2023												
	Vakinaiset			Sijaiset ja määräaikaiset *)			Yhteensä (ei sis. palkkatuella palkattuja)			Palkkatuella palkatut		
	31.12.22	31.12.23	muutos	31.12.22	31.12.23	muutos	31.12.22	31.12.23	muutos	31.12.22	31.12.23	muutos
Hallinto- ja tukipalvelut	11	11	0	3		-3	14	11	-3			0
Perusturvaosasto	92	-	-92	36		-36	128	-	-128	2		-2
Sivistysosasto	86	84	-2	22	26	4	108	110	2			0
Ympäristöosasto	21	20	-1	1	1	0	22	21	-1			0
Yhteensä	210	115	-95	62	27	-35	272	142	-130	2	-	-2
Lisäksi:												
Kansalaisopiston tuntiopettajat (sivutoim.)				11	12	1	11	12	1			
*) sisältää myös avoimen viran/toimen väliaikaiset hoitajat sekä oppisopimussuhteiset												

Yhä enemmän henkilöstövahvuutta kuvataan henkilötyövuosina. Henkilötyövuosi kuvaa kokoaikaiseksi muutetun henkilön työpanosta. Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietynä päivänä 31.12. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 %, koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuosi). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta.

Henkilötyövuosina mitattuna Pielaveden kunnan henkilöstövahvuus vuonna 2023 oli 140,1 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien määrä väheni 128,3 henkilötyövuotta vuoden 2023 aikana. Henkilötyövuodet osastoittain vuosina 2019–2023 oli seuraava:

Henkilötyövuodet 2019–2023					
	2019	2020	2021	2022	2023
Hallinto- ja tukipalvelut	32,2	13,2	15,08	15,89	14,41
Perusturvaosasto	130,8	123,4	120,11	112,23	-
Sivistysosasto	105,6	103,3	102,93	103,25	102,2
Ympäristöosasto	30,5	51,3	50,08	37,05	23,47
Yhteensä	299,1	291,2	288,2	268,4	140,1

Vuosina 2017–2021 Laskukaavana on käytetty palveluksessa olopäivien lukumäärää kalenteripäivinä /365 *(osa-aikaprosentti/100)

KT:n suosituksen mukaisesti vuodesta 2022 alkaen henkilötyövuoden laskukaavana on käytetty palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100). Huomioitavaa on, että vuodesta 2022 alkaen palkallinen työpanos raportoidaan aikaisemmasta poiketen, joten vuodet 2022–2023 eivät ole suoraan verrannollisia edellisiin vuosiin.

Henkilöstön ikärakenne

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2023 oli 48 v 1 kk. Keski-ikä on laskenut edellisestä vuodenvaihteesta 6 kuukaudella. Ikärakenne ilmenee seuraavista taulukoista ja kuvaajasta.

Ikärakenne 31.12.2023		
Ikä vuosina	Yhteensä	%-osuus
-29	11	7,7
30–34	10	7,0
35–39	14	9,9
40–44	17	12,0
45–49	15	10,6
50–54	25	17,6
55–59	22	15,5
60–64	25	17,6
65-	3	2,1
Yhteensä	142	100
Keski-ikä	48,1	

Keski-ikä osastoittain 31.12.2023	
Hallinto- ja tukipalvelut	52,8
Sivistysosasto	47
Ympäristösosasto	51,2

Henkilöstön keski-ikä on kunta-alalla korkeampi kuin muilla työmarkkinasektoreilla. Kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45 vuotta vuonna 2022 (tilastotietoa vuodelta 2023 ei ole vielä saatavissa). Kunta-alan henkilöstön keski-ikä on valtakunnallisesti laskenut edellisestä vuodesta 0,5 vuotta. Pielaveden kunnan henkilöstö keski-ikä on myös alentunut edellisestä vuodesta saman verran.

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja vuonna 2023 oli yhteensä 2308 kalenteripäivää, josta työtapaturmien osuus oli 34 kalenteripäivää. Edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot vähenivät 47,78 %.

Sairauspoissaoloprosentti oli 6,56 % (v.2022 5,86 %).

Sairauspoissaolojen palkkauskustannukset henkilösivukuluineen olivat vuonna 2023 n. 0,23 milj. euroa.

Kelan ja vakuutusyhtiön korvausten jälkeen niiden nettokustannuksiksi jäi n. 0,18 milj. euroa.

Sairauspoissaolojen palkkakustannukset henkilösivukuluineen vähenivät edellisvuoteen verrattuna 0,25 milj. euroa. Kelan ja vakuutusyhtiön korvausten jälkeen nettokustannuksiksi jäivät kulut vähenivät 0,2 milj. euroa.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palvelujen tuottajana toimi Pihlajalinnalla Terveys Oy. Työterveyshuollon sopimus jouduttiin irtisanomaan hyvinvointialueuudistuksen takia ja sopimus neuvoteltiin uudelleen vuoden 2023 alusta

toteutettavien palvelujen osalta. Työterveyshuolto sisältää työpaikkaselvitysten laadintaan liittyvät työpaikkakäynnit, terveystarkastukset, niihin liittyvät tutkimukset, työkykyä ylläpitävän toiminnan ja osallistumisen tarvittaessa työpaikan ensiapuvalmiuden suunnitteluun ja toteutukseen. Työterveyshuollon ennaltaehkäisevistä kustannuksista Kela korvaa 60 %.

Vuonna 2023 toimintasuunnitelmaan sisältyi mahdollisuus käyttää työterveyshuollon sairaanhoitopalveluita. Näistä kustannuksista Kela korvaa 50 %.

Lisäksi henkilöstölle otettiin käyttöön terveysvakuutus 1.8.2023 lukien. Terveysvakuutus Duo kattaa aina sekä tapaturmien että sairauksien hoidon. Vakuutuksesta korvataan erikoislääkäritasoista hoitoa ja tutkimuksia valittuun vakuutusmäärään asti. Pyydytyssä tarjouksessa vakuutusmäärä tapahtumaa kohden on 10.000 €/ sairaus/ tapaturma ja sisältää omavastuun osalta vaihtoehdot ilman omavastuuta tai siten, että vakuutukseen sisältyy 30 € omavastuu, jonka maksaa työntekijä.

Työnantajan hankkiman terveysvakuutuksen piiriin työntekijä / viranhaltija pääsee palvelusuhteen kestettyä yhdenjaksoisesti 6 kuukautta ja koskee kaikkia työntekijöitä / viranhaltijoita riippumatta palvelusuhteen kestosta tai muodosta.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot olivat vuonna 2023 yhteensä 8,0 milj. euroa. Vuoden aikana työehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia olivat 1.6 yleiskorotus ja paikallinen järjestelyerä.

Laajemmin kunnan henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstökertomuksessa vuodelta 2023.

1.1.6 Ympäristöasiat

Vuodesta 2023 alkaen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä purkaantui ja ympäristönsuojelutoiminta muuttui isäntäkuntamalliseksi, jossa isäntäkuntana toimii Iisalmen kaupunki ja Pielaveden kunta on yhtenä sopimuskuntana mukana. Vuonna 2023 ympäristönsuojelun toimintamenoissa oli pientä nousua edellisiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2023 ei tehty ympäristönsuojeluun liittyviä investointeja. Isompia ympäristövahinkoja ei vuonna 2023 tapahtunut. PIMA kohteiden selvityksiä toteutettiin kaksi yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa "Maaperä kuntoon"-ohjelman kautta. Näistä toinen kohde jatkaa seuraavaan vaiheeseen, jossa pilaantunut alue kunnostetaan puhdistamistoimenpiteillä. Toteutus tapahtuu tulevana vuosina.

Pielaveden kunta on mukana Pohjois-Savon ilmastotiekartassa sekä Ylä-Savon seudullisessa ilmasto-ohjelmassa. Kunnan tavoitteena on saavuttaa Ylä-Savon kuntien yhteinen tavoite, jossa jokainen kunta vähentää kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Vuonna 2022 kunnassa toteutettiin opinnäytetyö, jossa tehtiin Pielaveden kunnalle kehittämissuunnitelma päästöjen vähentämiseksi ja hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. Opinnäytetyön mukaan Pielaveden kunnan suurimmat päästölähteet ovat maa- ja metsätalous sekä liikenne. Opinnäytetyössä esitettiin eri kehitys- ja toimenpide-esityksiä päästöjen vähentämiseksi. Vuonna 2023 käynnistettiin maakunnallinen SISU- hanke (Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savo- hanke), jossa Pielaveden kunta on mukana yhdessä muiden SavoGrown kuntien (Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto ja Keitele) kanssa. Hankkeen tavoitteena on selvittää ja suunnitella kunnan kasvihuonepäästöjen vähentämistä ja tehdä kunnallinen ilmasto-ohjelma yhdessä ilmastokoordinaattorin kanssa. Vuoden 2023 aikana toteutettiin kuntalaiskysely, jonka tarkoituksena oli kerätä kuntalaisten ajatuksia ilmasto-ohjelman tavoitteisiin ja toteutuskeinoihin liittyen. Hanke jatkuu vielä tulevana vuosina.

Vesihuoltolaitoksen toimintaan kuuluu Pielavesi-järven vesistötarkkailu. Vuonna 2023 Pielavesi-järven vesistötarkkailujen tuloksissa ei ole ollut poikkeamia normaaleista raja-arvoista. Vesihuoltolaitoksen ympäristöasiat on kerrottu tarkemmin vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa.

Tekninen lautakunta teki vuonna 2022 päätöksen, jonka mukaisesti Pielaveden kunta osallistuu Koivujärven osakaskunnan hakemaan Koivujärven kunnostushankkeeseen, jonka tarkoituksena on Koivujärven ja Kolunjärven alivedenpintojen noston suunnittelu. Vuoden 2023 aikana hanketta on edistetty ja se jatkuu tulevana vuosina.

Uusiutuvien energiamuotojen toteutumista pyrittiin mahdollistamaan jo vireillä olevien tuulivoimaosayleiskaavojen kaavoitusprosesseja edistämällä. Vuonna 2023 Pielaveden kunnassa oli kolme vireillä olevaa tuulivoimaosayleiskaavaa. Vuonna 2023 kaikista tuulivoimahankkeista oli vireillä kattava ympäristövaikutusten arviointimenettely, jossa tuulivoimaloiden vaikutuksia mm. ympäristöön ja luontoon on selvitetty.

Tulevien vuosien suuria ympäristöhaasteita ovat kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen varautumis- ja sopeutumistoimet.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kuntastrategiaan 2021–2025 valitut painopisteet ovat “Elinvoimaa ihmisistä ja yhteistyöstä” sekä “Sujuvaa arkea ja hyvinvoinnin edistämistä”.

Arvot joihin kunnan toiminta perustuu, ovat rohkeus, oikeudenmukaisuus, yrittäjämysteisyys, positiivisuus ja yhteisöllisyys.

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset edustamisesta (mm. muistamissääntö) ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja kunnan hankintaohjetta. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

Kunnassa otettiin käyttöön 1.4.2023 lain edellyttämä ilmoituskanava vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten.

Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Ilmoituskanava on julkaistu kunnan verkkosivuilla. Ilmoituksia kanavan kautta ei tullut yhtään vuonna 2023.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pielaveden kunnan kehitykseen vaikuttaa eniten kuntatalous. Vuoden 2023 tilinpäätöksen tulos on poikkeuksellisen hyvä verrattuna tuleviin vuosiin. Vuoden 2024 tulos on talousarvion mukaan 52 240 euroa ylijäämäinen. Jos mitään tasapainottamistoimenpiteitä ei tehdä, taloussuunnitelmavuonna 2025 mennään lähes 300 000 euroa ja vuonna 2026 lähes miljoona euroa pakkaselle.

Jatkossa taloustilannetta heikentävät ennen kaikkea kasvavat toimintakulut ja Opinportin investointi sekä epävarmuudet liittyen mm. kuntien valtionosuusuudistukseen, voimalaitosten kiinteistöverotuloon, väestön vähenemisestä johtuvaan pienevään tuloverotuloon sekä hyvinvointialueelle vuokratun terveysaseman vuokratuloihin.

Kuntien valtionosuusuudistuksen tarkoituksena on huomioida kuntien muuttunut rooli sote- ja pelauudistuksen ja tulevan TE-uudistuksen myötä sekä kuntien talouden muutos, eriytyminen ja väestökehitys. Aikataulun osalta tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. (Lähde www.vm.fi)

Pielavedellä käsitellään parhaillaan kolmea tuulivoima-aloitetta. Jos ne kaikki toteutuisivat, kiinteistöverotulot voisivat olla alkuvuosina noin 1,3 –1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Tulojen epävarmuuteen vaikuttaa asenneilmapiiri, sillä kunta vastaanotti joulukuussa 2023 “Ei tuulivoimaloita Pielavedelle” -kuntalaisaloitteen, jonka oli allekirjoittanut 335 pielavetistä ja 310 muiden kuntien asukkaita. Lisäksi em. valtionosuusuudistuksen yhteydessä on keskusteltu tuulivoiman kiinteistöverotulon tasaamisesta kaikkien Suomen kuntien kesken. Päätöksiä ei tästä ole olemassa ja selvityshenkilöillä on hyvin tiedossa tuulivoimakuntien tätä ajatusta vastustava näkemys.

Taloussuunnitelman 2024-2026 mukaiset verotulot ovat 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2024, 8,1 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja 8,3 miljoonaa euroa vuonna 2026. Helmikuun 2024 veroennusteen mukaan vuoden

2024 verotulo on noin 200 000e suurempi talousarvioon verrattuna. Suunnitelmavuosien ennusteet ovat taloussuunnitelman mukaiset.

Pohjois-Savon hyvinvointialue julkaisi 20.2.2024 palveluverkkoesityksensä. Sen mukaan Pielavedellä jatkaa sote-asema, jonka tilatarve olisi noin 70% sote-keskuksen tilatarpeesta. Lisäksi hyvinvointialue käynnistää mitä todennäköisimmin vuokrasopimusneuvottelut neliovuokrien laskemiseksi kaikkien vuokraamiensa tilojen osalta. Tällä hetkellä kunta saa terveysasemasta noin 900 000 euron vuosivuokran.

Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämän palautuspäätöksen käsittely Itä-Suomen hallinto-oikeudessa on edelleen kesken ja näin ollen ennakoituja tuloja saattaa jäädä saamatta noin 200 000 euroa.

Oman toiminnan kehittäminen

Puustellin koulun sisäilma- ja viemäri-ongelmien vuoksi uuteen yläkouluun liittyvää investointipäätöstä ei voi siirtää. Tämä tarkoittaa mahdollisimman tarkkoja laskelmia investoinnin vaikutuksista kunnan talouteen sekä epävarmuustekijöiden toteutumiseen varautumista. Kunnan on tulevana vuosina pakko noudattaa tiukkaa talouskuria sekä laatia talouden tasapainottamisohjelma. On myös hyvä muistaa, että nykyisen vanhan kiinteistökannan ylläpito- ja muut kustannukset kasvavat ja ovat yhtä suuret kuin uuden investoinnin tulosvaikutteiset erät yhteensä (hankesuunnitelma v.2023).

Kouluverkon osalta valtuusto päätti viime vuonna, että Säviän koulun opetus siirtyy keskustaan Rannankylän koulun yhteyteen elokuussa 2026. Toimenpiteellä saadaan aikaan noin 240 000 euron vuotuinen säästö. Vuonna 2024 selvitetään Pohjois-Pielaveden koulun opetuksen jatkoa, sillä oppilasmäärä laskee alle 30 oppilaan jo syksyllä 2025.

Hallinto- ja tukipalveluissa toteutetaan sijais- ja tiimijärjestelyitä siten, että eläköityvien tilalle ei pääsääntöisesti rekrytoida seuraajia. Vapaa-aikapalvelut siirtyivät 1.1.2024 sivistyslautakunnan alaisuudesta kunnanhallituksen alaisuuteen. Uusi vapaa-aikapalveluiden päällikkö aloitti 1.8.2023 ja toimii osa-aikaisesti myös Pielaveden ja Keiteleen yhteisen kansalaisopiston rehtorina.

TE24- eli työllisyys- ja yrityspalveluiden uudistuksessa Pielavesi kuuluu Ylä-Savon työllisyysalueeseen yhdessä Iisalmen, Kiuruveden, Vieremän ja Sonkajärven kanssa. Työllisyysalueen yhteiseksi toimielimeksi, osaksi Iisalmen kaupungin hallintoa perustetaan syksyllä 2024 Ylä-Savon työllisyys- ja yrityspalvelulautakunta. Valmistelukustannuksiin vuosina 2024-2025 Ylä-Savon kunnat saavat kertaluontoisen, yhteensä 355 000 euron valtionosuuskorvauksen, josta Pielaveden osuus 56 000 euroa. Summa maksetaan kunnille keväällä 2024.

Varsinaisten työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisen kustannukset vuoden 2025 alusta alkaen ovat Ylä-Savossa suuremmat kuin niihin osoitettu yleiskatteellinen valtionosuus. Lisäkustannuksia tulee koko alueelle noin 1,6 miljoonaa euroa vuodessa, josta Pielaveden osuus on noin 135 000 euroa. Vastineeksi kunta odottaa saavansa hyvin ja lähellä asiakkaita toimivat työllisyys- ja yrityspalvelut. Myös työmarkkinatuen kuntaosuus kasvaa. Valtio kompensoi kasvun ensimmäisenä vuonna täysimääräisesti.

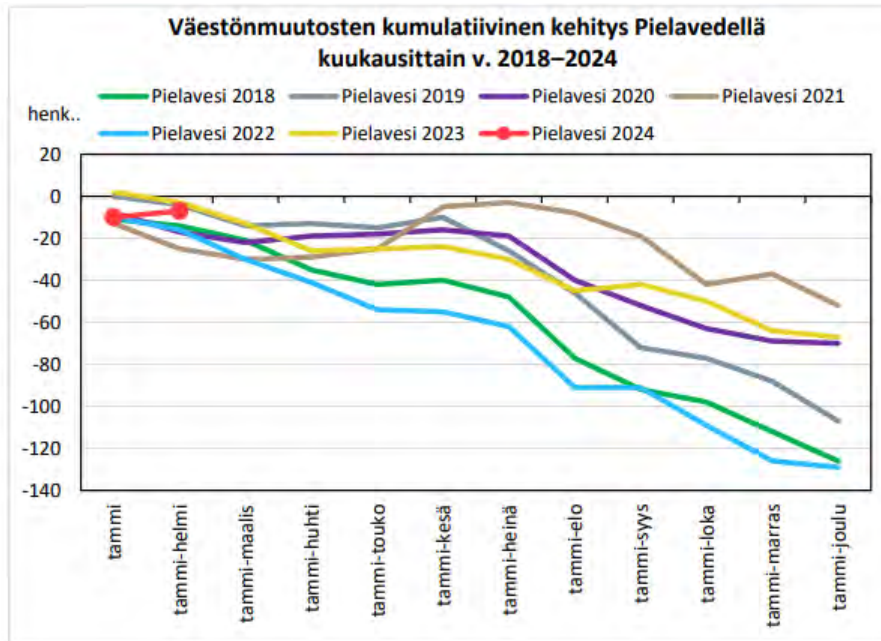
Työllisyydenhoitoa ja elinkeinoelämän kehittämistä tehdään aktiivisesti elinkeinoelämän, yhdistysten ja naapurikuntien kanssa. Yhtenä suurimpana varjona on työvoimapula, joka näkyy julkisella puolella erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa pienillä paikkakunnilla mm. lääkärivastaanottojen vähentymisenä lääkäripulan vuoksi. Hyvinvointialue on nostanut työvoimapulan keskeiseksi uhaksi riskiarvioinnissaan. Pielaveden kunta valmistelee yhdessä kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n, Ylä-Savon ammattioppilaitoksen ja Savon ammattiopiston kanssa hanketta, jossa ammatillinen opetus tuodaan lähemmäksi oppilaiden kotia sekä tulevia työpaikkoja.

Ympäristöosaston suurimpia rakenteellisia ja yhtiöittämisvelvoitetta koskevia muutoksia on tarkoitus selvittää syksystä 2024 alkaen.

Pielavedellä on näin ollen onneksi vielä muutoksen ja vaikuttamisen mahdollisuudet talouteensa omissa käsissään sekä menojen että tulojen osalta. Kunnallisveroprosentti on kuitenkin tällä hetkellä 1,73 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kunnilla keskimäärin. Yksi kriisikuntakriteerin raja on 2% yli keskiarvon.

Väestön määrän ja työllisyyden kehitys

Pielaveden kunnan väkiluku oli 31.12.2023 yhteensä 4073 henkilöä. Väkiluku laski edellisestä vuodesta 67 henkeä. Edellisvuonna vähennystä oli 129 henkeä. Kunnassa syntyi 16 lasta, mikä oli 5 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuolleita oli 67 henkeä. Luku edellisenä vuonna oli 94. Kuntaa muutti vuoden aikana 15 maahanmuuttajaa. Kunnan kokonaisnettomuutto oli ± 0 .

Kuva: Fore Savo, Väestönmuutokset, [Kunnittaiset kuviot kuukausittain v. 2018–2024 \(19.3.2024 pdf\)](#)

Koko Pohjois-Savon väkiluku kasvoi 487 hengellä. Edellisenä vuonna vähennystä oli 669 asukasta. Vuoden 2023 kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas kasvu. Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Kuntien välinen nettomuutto oli Kuopion ohella positiivista Vesannolla ja Jorjoissa, kaikissa muissa kunnissa se oli negatiivista.

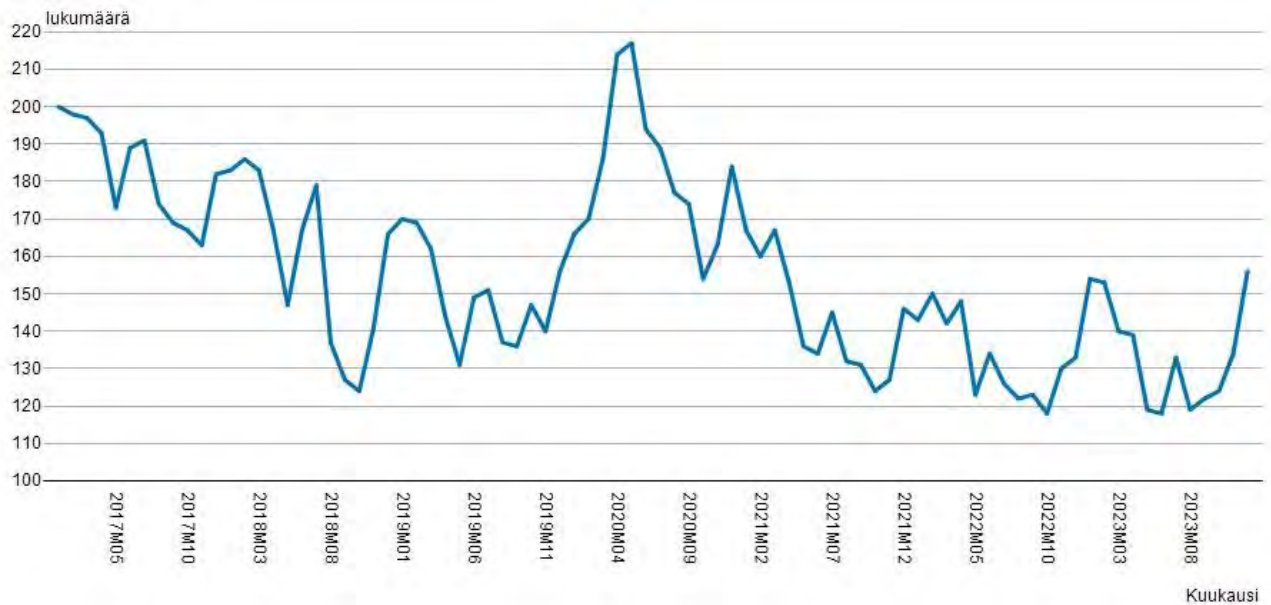
Pielavedellä oli joulukuun lopussa työvoimaa 1550 henkeä. Työttömiä oli 156 henkeä, mikä oli 10,1 % työvoimasta. Vastaavat luvut Pohjois-Savossa olivat 11,9 % ja koko maassa 11,2 %. Pielaveden vuoden 2023 työttömyysprosentin keskiarvo oli 8,7. Vuonna 2022 prosenttiluku oli 8,4.

Joulukuun lopussa 2023 työttömiä oli 23 henkeä enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Työttömistä miehiä oli 106 ja naisia 50 henkeä. Pitkäaikaistyöttömien eli yli vuoden työttöminä olleiden määrä oli joulukuun lopussa 34 henkeä. Määrä laski 5 hengellä edellisestä vuodesta. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 19 henkeä, mikä oli sama luku kuin edellisen vuoden joulukuussa. Työttömistä lomautettuja oli 23 henkeä, mikä oli 11 henkeä enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli 21,8 % ja nuorisotyöttömien osuus 12,2 %. Vastaavat luvut Pohjois-Savossa olivat 28,9 % ja 15,4 %. Koko maassa 30,4 % ja 13,9 %.

Pielavedellä vuoden 2023 aikana uusia avoimia työpaikkoja oli 256. Vuonna 2022 määrä oli 174 ja vuonna 2021 avoimia työpaikkoja oli 279.

Pielaveden työttömyyden kehitys vuosina 2017–2023

Kuva: Tilastokeskus, Pielavesi, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kk:n lopussa, https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyonv/statfin_tyonv_pxt_12tf.px/

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2020	166	170	186	214	217	194	189	177	174	154	163	184
2021	167	160	167	153	136	134	145	132	131	124	127	146
2022	143	150	142	148	123	134	126	122	123	118	130	133
2023	154	153	140	139	119	118	133	119	122	124	134	156

Taulukko: Tilastokeskus, Pielavesi, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta vuosina 2020–2023, https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyonv/statfin_tyonv_pxt_12tf.px/

Pielaveden kunnassa on tehty suunnitelmallista työllisyysneuvonnan kehittämistyötä jo useiden vuosien ajan, mikä näkyy, heikentyneestä yleisestä työllisyystilanteesta huolimatta, kohtuullisen hyvinä työllisyys- ja työllisyyspalveluina. Kunnan työllisyyspalvelut täydentävät julkisia TE-palveluita.

Kunnalla oli 1.11.2020 - 30.4.2023 ERS-rahoitteinen työllisyysneuvonnan hanke, Uusi Suunta. Uusi Suunta -hanke loi pohjan kunnan nykyiselle työllisyysneuvonnalle. Hankkeen tuloksena syntyi uusi kunta-TE-hallinto - yhteistyömalli, joka tarjoaa monipuolisia työllisyyspalveluita lähipalveluna sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaille. Uusi työllisyyspalveluiden digitaalinen ekosysteemi tuo palveluihin laatua, saavutettavuutta ja tehokkuutta.

Työllisyyspalvelut elävät murrosta, koska julkisten työvoimajärjestelmien järjestämisvastuu siirtyy työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025. Pielavesi on mukana Ylä-Savon työllisyysalueessa, jossa vastuukuntana toimii Iisalmi. Muut mukana olevat kunnat ovat Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä. Ylä-Savon työllisyysalue valmistelee lähipalvelumallia, joka tuo lakisääteiset työllisyyspalvelut jokaiselle paikkakunnalle niin henkilöasiakkaille kuin työnantajille sekä yrittäjille. Lähipalvelun rinnalle tulee digipalvelut, jotta asiakkaiden omatoiminen, aikaan ja paikkaan sitoutumaton asiointi, on myös mahdollista. Pielaveden kunta on työllisyysalueen valmistelussa aktiivisesti mukana.

Pielavesi on mukana SavoGrown hallinnoimassa Mutkatonta kotoutumista -hankkeessa. Hankkeessa kehitetään SavoGrown alueen kuntien yhteinen asiakaslähtöinen kotoutumisen toimintamalli humanitäärisen sekä kasvavan työperäisen maahanmuuton tukemiseksi. Kotoutumistyön osaamista lisätään kuntaorganisaatioissa, alueen yrityksissä ja yhteisöissä.

Lainakanta

Lainakannan tulisi pysyä valtakunnallisessa keskitasossa tai mieluummin sen alapuolella.

Kunnan lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 10,3 milj. euroa, joka oli 2 537 euroa/asukas ja konsernin 2 865 euroa/as. Vuonna 2023 (alustava tieto) kuntien keskimääräinen lainakanta oli 3 320 euroa/asukas ja konsernien 7653 euroa/asukas. Vuonna 2023 lainan lyhennykset olivat n. 0,5 M€. Tilinpäätöksen tekohetkellä ei vielä ole käytössä vuoden 2023 lopullisia valtakunnallisia lukuja. Kunnan lainakanta on käytännössä sote -kiinteistöjen investointivelkaa ja ns. ”syömävelkaa” ei ole. Kunnan kassatilanne on edelleen hyvä.

Lainakannasta n. 48 % on sidottu pitkäaikaiseen 10 v viitekorkoon ja n. 52 % vaihtuviin korkoihin. Keskikorko vuonna 2023 oli n. 2,56 %.

Investointiohjelma vuosina 2024–2026 on n. 14,84 milj. euroa ja ko. vuosille hyväksytyn taloussuunnitelman vuoden 2024 vuosikate kattaisi poistot niukasti, mutta vuosina 2025–2026 tilikauden tulos olisi jo miinusmerkkinen. Vuosina 2024–2026 suurimpana investointina on Opinpörön saneeraus ja laajennus n. 13 M€.

Kunnan sijoitusvarallisuutta lisättiin vuonna 2021 (kv 15.3.2021 § 18) 2,4 M€ ja tällä varauduttiin tuleviin investointeihin.

Tällä hetkellä veroprosentin (kuntavero) tuotosta 14,06 % menee lainanhoitomeneihin. Lainojen suhde verotuloihin (kaikki verotulot) on 127,13 %.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on saada varmuus kunnan tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kunnassa on päivitetty vuoden 2017 aikana konserniohje sekä sisäisen valvonnan yleisohje. Molemmissa asiakirjoissa ohjeistetaan toimintaa riskienhallinnan osalta.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on saada varmuus kunnan tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kunnassa on päivitetty sisäisen valvonnan yleisohje (kh 1.6.2020 § 133) ja konserniohje vuonna 2017. Molemmissa asiakirjoissa ohjeistetaan toimintaa riskienhallinnan osalta.

Taloudelliset riskit

Taloudeltaan kestävä kunta järjestää lakisääteiset palvelut kustannusvaikuttavasti nykyisille asukkailleen ja varautuu järkevästi sellaiseen tulevaisuuteen, jonka pohjana on realistinen näkymä väestörakenteesta ja sen palvelutarpeesta.

Kaikkien palvelujen ei tarvitse olla itse tuotettuja tai löytyä oman kunnan rajojen sisäpuolelta, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja kuntalaisten saavutettavissa. Tämä voi näyttäytyä esimerkiksi perusopetuksen ja lukiokoulutuksen verkostomaisena järjestämisenä.

Kestävän talouden kunnassa investoinnit ja päätökset palveluverkosta mitoitetaan suhteessa realistiseen tulevaisuudenkuvaan – oli suuntana sitten vahva kasvu tai hallittu supistuminen. Kestävän talouden kunnassa rahaa jää myös kunnan ja alueen kehittämiseen.

Yksittäisen kunnan talouden kestävyys on tulevaisuudessa korostetun riippuvainen paitsi ulkoisista muutosvoimista myös yhteistyön onnistumisesta alueen muiden toimijoiden kanssa. Kestävää kuntataloutta ei voi olla ilman aktiivista yhteistyötä sekä naapurikuntien kesken että kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen

vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2023. Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä yltää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta. (KL 6.2.2024)

Pielavedellä taloussuunnitelman mukaan tulorahoitus riittäisi vain talousarviovuonna 2024 suunnittelukauden menoihin ja poistoihin. Riskejä sisältyy ennen kaikkea verorahoituksen määrään vuodesta 2024 eteenpäin, nyt on jo ennakoitu, että valtionosuudet tulevat laskemaan vuoden 2023 tasosta ja verotulot kääntyvät laskuun, kun entisen veroprosentin mukaiset verotulojen tilitykset päättyvät. Myös ikääntyvä ja vähenevä väestö aiheuttaa riskin verorahoituksen riittävyyteen. Vuoden 2023 alussa sote -toiminnot siirtyivät hyvinvointialueelle.

Muita merkittäviä tulorahoitukseen liittyviä riskejä ovat meneillään oleva kuntien valtionosuusuudistus, tuulivoiman kiinteistöverotulon epävarmuus sekä hyvinvointialueiden huono taloustilanne, joka vaikuttaa mm. kuntien hyvinvointialueilta saamiin vuokratuloihin. Nähtäväksi siis jää, mikä on yleisesti ottaen rahoituksen taso kunnille jatkossa. Joka tapauksessa hyvinvointialueet vievät suuremman osan yhteisesti jaettavasta määrästä.

Taloussuunnitelmassa on merkittäviä investointeja vuosille 2024–2026. Näihin varauduttiin jo vuoden 2021 aikana lisäämällä sijoituksen varoja ja lyhentämällä lainoja enemmän kuin normaalit vuosilyhennykset ovat, jotta lainakanta saatiin pysymään kohtuullisena. Sijoituksen varoja voidaan purkaa tarvittaessa investointien edetessä. Lisäksi tilinpäätöksessä 2023 varaudutaan Opinportin investointiin tekemällä 800 000 euron varaus taseeseen, josta sitä puretaan investoinnin valmistuttua poistojen tahtiin.

Kunnan n. 10,3 miljoonan euron lainakannasta n. 48 % on sidottu kiinteään korkoon ja 52 % vaihtuviin korkoihin. Korot ovat lähteneet ripeään nousuun ja vaikutus on nähtävissä jo vuoden 2023 korkomenoissa. Mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellun suuruisina tai suurempina, sisältyy lainarahoitukseen korkojen noustessa isompi riski.

Kunnan ja sen tytäryhtiöiden kiinteistöjen korjausvelka on suuri ja tästä voi aiheutua jatkossa merkittäviä arvonalennuskirjauksia. Tätä ennakoiden arvonalentumiskirjauksia tehtiin 300.000 € vuodelle 2023 kunnan täysin omistaman Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeista. Kiinteistöjen määrää on edelleen voitava vähentää, jotta uusininvestoinnit ovat mahdollisia.

Lisäksi taloudellista riskiä aiheuttaa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä aiheutuva kustannusten nousu energiassa ja tarvikkeissa. Sota horjuttaa myös sijoitusmarkkinoita ja sitä kautta voi aiheuttaa kunnan sijoitusvarallisuuden arvonalentumista. Globaalisti toimivilla arvopaperimarkkinoilla valtava määrä erilaisia asioita vaikuttaa sijoittajien ajatuksiin tulevaisuudesta ja tietenkin epävarmuus heijastuu myös hintoihin, kun sijoittajat yrittävät arvioida kuinka jatkuvat muutokset voivat vaikuttaa yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Käytännössä riskienhallintaa tehdään jokapäiväisessä työssä. Talouspäällikkö seuraa päivittäin esim. maksuun siirtyviä laskuja ja niiden tietoja. Talouteen liittyviä ohjeistuksia lähetetään vuoden varrella henkilöstölle. Talouden eri tapahtumaketjut ovat myös eriytetty.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen ja häviäminen esimerkiksi rikoksen tai tulipalon seurauksena.

Vahinkoriskeiksi on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyteen ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot), kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat rikolliset teot, kuten varkaudet ja vahingonteot sekä muut vahingot, onnettomuudet, luonnonilmiöt ja tekniset viat sekä kybertoimintaympäristöön sekä tiedonhallintaan liittyvät riskit.

Kunnan henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja ajoneuvojen riskit on vakuutettu kattavasti. Julkisyhteisövakuutuksen omaisuuden ja toiminnan omavastuuosuudet ovat omaisuusriskiturvassa 4.000 euroa (rakennukset ja irtaimisto) ja lisäkuluvakuutuksessa (esim. toiminnan siirto toiseen paikkaan) 4000 euroa vahingon määrästä. Metsävakuutuksessa omavastuu on 2000 euroa. Vastuuvakuutuksen omavastuu on 1.000 euroa, hallinnon vastuuvakuutuksessa 2.000 euroa ja oikeusturvavakuutuksen omavastuu 15 % vahingon määrästä vähintään 1.000 euroa. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2022 aikana ja vakuutusyhtiönä on vuoden 2023 alusta lukien toiminut If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj.

Tietojärjestelmien riskit

Hallinnon verkon ja hallinnon työasemien osalta ylläpito hoidetaan Savon ICT Oy:n toimesta. Savon ICT Oy:n tehtävänä on huolehtia myös käyttöjärjestelmä-, tietosuoja- ja tietoturvapäivityksien ajantasaisuudesta. Perusturvaosasto nojautuu asiakasohjelmissaan Istekki Oy:n palveluihin. Pääasiassa kaikki kunnan työasemat ovat olleet Windows 10 -käyttöjärjestelmällä varustettuja. Hallinnon verkossa olevilla koneilla on käyttäjillä rajatut perusoikeudet, joten esim. ohjelmien omatoiminen asennus ei ole mahdollista. Kunnan käytössä olevat mobiililaitteet ovat Savon ICT Oy:n etähallinnassa.

Koulupuolella työasemat ovat pääasiassa Windows10 -käyttöjärjestelmällä varustettuja ja niiden ylläpidosta ja päivityksistä huolehtii Tietolatva Oy. Oppilaskoneet on suojattu niin, että oppilaat eivät voi muuttaa koneiden asetuksia. Kaikilla kouluilla on käytössä langaton verkko, jonka ylläpidosta ja tietoturvasta vastaa Tietolatva Oy.

Valtuuskauden alusta otettiin käyttöön sähköisen kokouksen ja tulevaisuudessa sähköisen kokousmenettelyn mahdollistavat laitteet kunnan luottamushenkilöille. Hankitut laitteet ovat Savon ICT Oy:n etähallinnassa.

Tietoturva- ja tietosuojariskit

EU:n tietosuoja-asetuksen ja tiedonhallintalain velvoitteet on huomioitava sellaisenaan kunnan toiminnassa. EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja tiedonhallintalaki edellyttävät, että kuntien vastuulla olevat tiedot ovat suojattu ja että niihin pääsyä rajataan työtehtävien mukaisesti. Pielaveden kunnan tietoturvapoliittikka päivitettiin vuoden 2020 aikana. Tietoturvapoliittikassa määritellään tietoturvatyön tavoitteet, vastuut ja organisointi ja toteutuskeinot.

Tietoturvaan ja -suojaan liittyvät riskit ovat lisääntyneet asioiden käsittelyn digitalisoitumisen myötä. Riskien hallinta edellyttää yhä enemmän henkilöstön koulutusta, tiedon lisäämistä ja varautumista näissä asioissa.

Riskien tunnistamisen lisäksi riskitilanteiden hallinta edellyttää käytännön harjoittelua eri yhteistyötahojen kanssa sekä uhka- ja vaaratilanteiden johtamisosaamista.

Kunnan näkökulmasta ICT:n käyttäjät muodostavat merkittävän tietoturvariskin. Käyttäjät ovat keskeisessä asemassa arkipäivän tietoturvallisuuden toteutumisessa. Annettavalla ohjeistuksella ja henkilökunnan koulutuksella voidaan tietoturvallisuutta parantaa merkittävästi. Tietoturvallisuuden laiminlyönnit voivat aiheuttaa merkittävää haittaa kunnan eri toiminnoille. Esimerkkeinä voidaan mainita ulkoisten muistivälineiden käyttö (tietoa katoaa tai joutuu väriin käsiin) ja verkkoselailu. Käyttäjien osalta riskien pienentämiseksi kunnassa on olemassa henkilöstön tietoturvaohjeet sekä vuonna 2020 laadittiin ja hyväksyttiin kunnan pilvipalveluohje. Mahdollisissa ongelmatilanteissa henkilöstön on otettava yhteyttä välittömästi tietohallintovastaavaan.

ICT- ja tietoturvariskit on ymmärrettävä aikaisempaa laajemmin, sillä Internet-yhteydellä varustettujen mobiililaitteiden käytön määrä on lisääntynyt niin kunnan henkilöstön kuin luottamustehtävissäkin toimivien keskuudessa. Matkapuhelinten ja tablettien suojaukseen tulee kiinnittää enenevässä määrin huomiota sekä näiden käytössä on noudatettava huolellisuutta. Ict-toimijan vaihtumisen myötä sähköpostien tietoturvallisuutta on kasvatettu.

Uusien työntekijöiden ja viranhaltijoiden perehdytysoppaassa ohjeistetaan henkilöstöä tutustumaan kunnan tietoturvapoliittikkaan, tietoturvaoppaaseen, pilvipalveluohjeeseen ja someohjeeseen sekä suorittamaan Tietoturvan perusteet koulutus.

Tietohallinnon valmiussuunnitelma päivitettiin vuoden 2022 aikana.

Kunta osallistui myös valtakunnalliseen Taisto-harjoitukseen, jonka yleisenä tavoitteena on kehittää digitaalisten häiriötilanteiden hallintaa, johtamista ja viestintää, kehittää toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen liittyviä toimintamalleja, prosesseja ja ohjeita.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöriskien hallinta tulee nähdä kunnan kokonaisvaltaisen riskienhallinnannan osana. Henkilöstöriskeissä on tunnistettavissa terveyteen ja hyvinvointiin, työympäristöön, työyhteisöön, osaamiseen ja työsuhteisiin liittyvät riskit sekä vahingonteot, työväkivalta ja liikenteeseen liittyvät riskit. Terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä riskeistä on tarkempi kuvaus erikseen laaditussa henkilöstöraportissa.

Suhteellisen pieni henkilöstömäärä ja tähän liittyvät avainhenkilöriskit on tunnistettu ja tulleet tutuiksi Pielaveden kunnassa. On enemmänkin kuin tyypillistä, että työntekijä on hoitamiensa asioiden ainoa osaaja kunnassa. Uusia työntekijöitä rekrytoidaan harvoin ja pitkäaikaisille työntekijöille on kertynyt laaja tietopääoma sekä hiljainen tieto. Tietopääoma ja hiljaisen tiedon osaaminen voidaan menettää avainhenkilön menettämisen kautta. Riskit ilmenevät yleensä eläkkeelle siirtymisen tai virasta/työtehtävästä pois lähdön yhteydessä. Toimistohenkilöstön kanssa on työstyetty hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisoitua, jossa yhtenä lähtökohtana on henkilöriskien hallinta. Tätä työtä tullaan jatkamaan vuoden 2024 aikana.

Tietopääomaa eikä hiljaista tietoa pystytään siirtämään seuraajalle, koska tehtävien täyttöprosessi kestää useita kuukausia. Varahenkilöjärjestelmän luominen on haasteellista niukoilla henkilöresursseilla ja osittain jopa mahdotontakin. Taloudelliset resurssit asettavat omat rajoitteensa tietopääomasiirrolle. Varahenkilöjärjestelmässä pyritään kehittämään ja hyödyntämään osastojen välistä yhteistyötä.

Hallinnon riskit

Hallinnon osalta merkittävimmät riskit muodostuvat jo edellä mainituista ICT-, tietoturva- ja henkilöstöriskeistä.

Hallintopäällikkö tarkistaa laadittujen työsopimusten oikeellisuutta, työvuorosuunnittelua ja toteutuneita työtuntikirjanpitoja satunnaisotannalla. KVTES:n vuosilomamääräyksiä on tarkistettu kesän 2023 aikana. Sisäistä tarkistusta tehdään kunnan hallintomenettelyyn liittyen tarkistaen esityslistoja ja pöytäkirjoja eri toimielimien osalta sekä viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä. Erityistä huomiota on kiinnitetty henkilöstöpäätösten julkaisuun verkossa.

Sivistysosaston riskit

Sivistysosaston riskit voidaan jakaa kahteen pääryhmään: henkilöriskit ja kiinteistöriskit.

Henkilöriskit jakautuvat työntekijöihin sekä asiakkaisiin. Vuonna 2023 palattiin epidemiovuotien jälkeen ”normaaliin” toimintaympäristöön. Sairaspoissaolot lisääntyivät edellisestä vuodesta hieman.

Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa erilaiset infektiot (flunssat ym) ovat normaalia arjessa esiintyvää haittaa, niin asiakkaisissa kuin henkilökunnassa. Tämä lisää työn kuormaa henkilökunnassa.

Syksyllä sivistysosastolla vaihtui johtavia työntekijöitä (lukion rehtori, yläkoulun rehtori, Rannankylän koulunjohtaja sekä uutena aloittanut vapaa-aikapalveluiden päällikkö). Uusien työntekijöiden saaminen, työtehtävien muotoutuminen ja tehtäviin sisälle pääseminen on vienyt aikaa ja voimavaroja. Syksyn aikana valmistauduttiin myös tulevaan organisaatiouudistukseen, joka toteutui vuodenvaihteessa 2023–24.

Varautumisesta ja valmiuden korottamisesta on tullut uusi normaali. Vuonna 2023 Ukrainan sota jatkui ja monenlaiset hybridivaikuttamiset olivat arkipäivää. Henkilökuntaa ja erityisesti johtavassa asemassa olevia on koulutettu erilaisilla varautumis- ja valmiuskoulutuksilla. Näitä ovat tarjonneet Pelastusopisto, AVI ja monet muut viranomaiset. Toiminta erilaisissa häiriötilanteissa pyritään säilyttämään mahdollisimman normaalina. Vuoden aikana on myös parannettu valmiutta ja varautumista (hankinnat, koulutus) kohdata tällaisia häiriöitä. Henkisen jaksamisen tukeminen on ollut ja tulee olemaan jatkossakin tärkeässä roolissa, jotta näistä jo pitkään vaikuttaneista kriiseistä selvitään.

Henkilöstön työssäjaksamista ja työhyvinvointia on hyvä edelleen seurata myös säännöllisillä työhyvinvointikyselyillä, kuten kunnassa on tehtykin. Hyvinvointi työssä lisää työntekijän työmotivaatiota, sitoutumista, luovuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta. Se myös ennaltaehkäisee ja vähentää sairauspoissaoloja. Työhyvinvointi tukee yksilön elämänhallintaa ja edesauttaa pitämään itsestä hyvää huolta myös vapaa-ajalla.

Henkilöriskien yksi alamuoto on tietoturva ja sen riskit. Ympäriöivän yhteiskunnan muutokset ovat korostaneet myös tietoturvan ajantasaisuuden tärkeyttä. Maailmalla tapahtuu paljon erilaista urkintaa, disinformaation levittämistä, tietojen kalastelua ja rikollista toimintaa, kuten vääriä laskuja, tietokoneiden ja -verkkojen saastuttamista, haltuunottoa ja kiristämistä. Hyvään tietoturvaan kuuluu työntekijöiden koulutus ja tietoisuus uhkista, järkevä toiminta ja turvallisuuteen liittyvät ohjeet, määräykset ja rutiinit sekä myös riittävällä tasolla oleva infrastruktuuri eli koneet, tietoturvaohjelmat, palomuurit ym ovat kunnossa.

Kiinteistöriskiin kuuluvat kaikki kiinteistöt, joissa sivistysosaston toimintaa on. Kiinteistöt ovat joko vanhoja tai vielä vanhempia, osa on tulossa peruskorjaukseen ja osassa peruskorjaus olisi pitänyt tehdä jo ajat sitten. Opinportti-hankkeella pyritään osaltaan vastaamaan tähän riskiin. Kouluhankkeessa jatkettiin koko vuoden ajan tämän päätöksen mukaista suunnittelua. Opinportin tontille tulevat yläkoulun ja lukion lisäksi uusi kirjasto sekä liikuntahalli. Vanhaan kirjastoon sijoittuu kansalaisopiston toimintoja, vapaa-aikapalvelut sekä mahdollisesti muita toimistotiloja. Toinen suuririskinen kiinteistö Puustellin koulun lisäksi on Säviän koulu. Säviän koulun jatko päätettiin vuoden lopussa, koulun toiminta päättyy 31.7.2026 ja opetus siirtyy kirkonkylälle. Samalla varhaiskasvatuksen toiminnan jatko on selvitettävä. Tähän toi lisävaikeuden vielä vuoden lopussa rakenteellisissa tutkimuksissa paljastunut sisäilmaongelma, joka on ratkaistava vuoden 2024 aikana.

Sisäinen valvonta:

Sivistysosaston sisäinen valvonta toteutuu osastopäällikön satunnaisotannalla tekemillä tarkistuksilla ja yleisellä maksuliikenteen valvonnalla. Sisäisellä valvonnalla ennaltaehkäistään riskejä ja vahvistetaan niiden hallintaa. Sisäistä valvontaa suoritetaan päätöksien ja talouteen liittyvien hankintojen oikeellisuuteen sekä lainsäädännön ja kunnan ohjeiden ja sääntöjen noudattamiseen. Tavoitteena on varmistaa kunnan tavoitteiden toteutuminen ja mahdollisten riskien välttäminen.

Talousvastuulliset yksiköiden esimiehet ja muut talousvastuulliset henkilöt seuraavat oman vastuunsa alaista toimintaa samoilla periaatteilla kuin osastopäällikkö.

Ympäristöosaston riskit

Kiinteistöjen ja kunnallistekniikan ikääntyminen lisää toiminnallisia riskejä ja aiheuttaa korjausvelan kasvua. Investointipaineita on nyt tällä hetkellä ja tulevaisuudessa näköpiirissä, jotta toimintaa saadaan pidettyä yllä ja isoilta ongelmilta vältyttäisiin. Toimintojen muuttuessa investointien suunnittelu on entistä tärkeämpää ja olisi pystyttävä ennakoimaan muuttuvia tilanteita pitkälle tulevaisuuteen. Rakennusinvestoinneissa olisi kyettävä näkemään toimintojen kehittyminen kymmeniä vuosia eteenpäin. Tähän on esimerkiksi pyritty useita vuosia kestäneellä kouluverkkosuunnittelulla.

Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen osalta tehtiin 3+1 vuoden vuokrasopimukset, jonka jälkeen jatkosta neuvotellaan erikseen jokaisen kiinteistön osalta. Tämä aiheuttaa merkittävää kiinteistöriskiä, mikäli vuokrasopimuksia ei tulla jatkamaan ja kiinteistöjä uhkaa jäädä tyhjilleen. Näihin kiinteistöihin tehtävien investointien ja toimenpiteiden toteutus on tehtävä erityisen huolella ja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Rakennuskannan määrää olisi pystyttävä sopeuttamaan muuttuviin tilanteisiin, jottei tiloja olisi vajaakäytöllä tai pahimmillaan tyhjillään. Ylläpitokulut ovat nousseet jyrkästi ja uhkaavat jatkossa nousta edelleen, mikä aiheuttaa taloudellisia paineita ja ohjaa rakennuskannan mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön.

Muun rakennetun infran, tiet, liikunta- ja leikkipaikat, vesilaitos, yms. osalta haasteena on myös ikääntyminen ja korjaustarpeen kasvaminen. Pienillä vuosittaisilla investoinneilla pystytään pitämään toiminnot käytössä, mutta korjausvelan kasvua ei niillä pystytä estämään. Myös rakennetun infran lisääntyminen lisää kunnossapitokuluja, mikä aiheuttaa taloudellisia paineita. Rakennetun infran määrän sopeuttaminen muuttuvissa tilanteissa tai tarpeen vähentyessä ei ole käytännössä mahdollista, vaan ne on pidettävä joka tapauksessa kunnossa kaikissa tilanteissa. Hyvänä esimerkkinä on vesilaitos, jonka tulojen väheneminen johtuu suurelta osin laitoksen palveluita käyttävien asiakkaiden vähentymisellä, mutta siitä huolimatta kaikki olemassa oleva ja rakennettu infra on pidettävä toimintakunnossa.

Henkilöstöpuolella eläköitymisten tai muiden poistumisten johdosta, tiedon ja osaamisen siirto, sekä osaavan henkilökunnan saaminen on haasteena ja riskinä. Lisäksi ohuen organisaation ja tieto/taidon keskittyminen yhden henkilön varaan aiheuttaa riskin toiminnan ylläpitämisessä poikkeustilanteissa. Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja oikea aikaiset rekrytoinnit, sekä henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen ovat tärkeitä riskin hallinnassa.

Sisäinen valvonta:

Sisäistä valvontaa suoritetaan jatkuvana päivittäisenä toimintana, sekä päätösten pistokoeluonteisina tarkistuksina. Valvonta toteutetaan satunnaisotannalla tehdyillä tarkistuksilla ja yleisellä maksuliikenteen valvonnalla. Lisäksi vahvistetaan esihenkilöiden suorittamaa talouden seurantaa ja koko henkilökunnan taloustietoisuutta.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on 1.6.2020 hyväksynyt Pielaveden kunnan sisäisen valvonnan ohjeet, joiden mukaan kunnanhallituksen, lautakuntien ja osastopäälliköiden sekä esimiesten tulee valvontaa suorittaa. Tämän lisäksi kunta voi ostaa tilintarkastajalta /tilintarkastusyhteisöltä sisäiseen valvontaan liittyviä tarkastuksia.

Sisäinen valvonta on osa kunnan jokapäiväistä johtamisjärjestelmää. Sillä parannetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista ja pyritään varmistamaan toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus, taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja lakien ja säädösten noudattaminen.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallinto- ja johtosäännöissä sekä sisäisen valvonnan ohjeessa hallitukselle, esimiehille ja henkilöstölle.

Sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti vastuualueiden ydin- ja tukitoimintojen toimintaprosessit on suunniteltu ja ohjeistettu niin, että sisäinen valvonta toteutuu pääsääntöisesti niissä käytänteissä, joilla johdetaan, suunnitellaan ja ohjataan Pielaveden kunnan toimintaa. Näin on perustasolla varmistettu

toiminnan taloudellisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä siitä, että kunta toimii voimassa olevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti. Konkreettisina esimerkkeinä laskujen käsittely ja hyväksyntä, kuntalain mukaisen otto-oikeuden käyttämismahdollisuus jne.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa osaltaan kunnanhallitus.

Sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta voi tuottaa kuitenkin vain kohtuullisen varmuuden yllä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisesta ja erilaisten riskien hallinnasta. Kunnanhallitus on nimennyt keskuudestaan kaksi sisäistä tarkastajaa. Vuoden 2023 aikana ei tehty sisäisiä tarkastuksia.

Talouden osalta henkilöstöä on ohjeistettu talouden seurannan ja toteutumisen osalta vuoden aikana useaan otteeseen. Valtiokonttorille raportoidaan talouden toteutuma kunnan osalta neljännesvuosittain ja kuntakonsernista viimeisen neljänneksen yhteydessä, sekä toukokuussa koko edellinen vuosi palveluluokittain. Lisäksi raportoidaan erikseen talousarviosta ja annetaan kaksi ennustetta tilinpäätöksestä (elokuussa ja tammikuussa). Raportointi on lisännyt hallinnollista työtä ja on aikataulullisesti sitovaa. Tavoitteena on, että raportoitu taloustieto on avointa, ajantasaista ja vertailukelpoista.

Sisäisen valvonnan arviointi

Arviointi kohdistui olennaisiin riskeihin, niiden hallinnan menettelyihin ja toiminnan kehittämismahdollisuuksiin.

Kunnanhallitus esittää omana arvionaan seuraavat kehittämisalueet ja toimenpiteet:

Keskeiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisalueet

Hallintokunnat tunnistavat riskejä, joita on kuvattu edellä kohdassa 1.1.8. Riskien systemaattisessa arvioinnissa, raportoinnissa ja dokumentoinnissa on edelleen kehitettävää. Dokumentointia tehdään mm. sisäisten tarkastajien raporteissa, henkilöstöpalavereista, työtyytyväisyyskyselyistä, johtoryhmän muistioissa. Myös talouteen liittyvät seurannat, henkilöstöhallintoon liittyvät tilastot, kiinteistöjen tarkastusraportit jne. on dokumentoitu. Dokumentoinnin merkitys korostuu etenkin henkilöstömuutoksissa ja perehdytyksessä. Lähivuosina huomioitavaa on erityisesti myös ns. hiljaisen tiedon siirtymisessä. Riskien systemaattisen arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen vaatii sisäisen valvonnan jalkauttamista strategisen johdon tasolta aina työntekijätasolle asti. Uuden asianhallintajärjestelmän myötä dokumentointi ja seuraaminen edelleen tehostuu ja helpottuu.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 11.9.2023 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastusraporttipohjan.

Riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta lautakunnille ja kunnanhallitukselle talouden toteutumisarporttien yhteydessä (30.6. ja 31.12.tilinpäätös).

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin riittävän varmuuden toiminnasta.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai oikeusseuraamus, ei ole tapahtunut.

Vuoden 2023 aikana hallinnon päätöksistä tehtiin yksi (1) oikaisuvaatimus ja ympäristöosaston päätöksistä kaksi (2) oikaisuvaatimusta.

Talousarvion toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista tai niistä poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä on kerrottu toimintakertomuksessa.

Sisäisen valvonnan tulee edelleen pyrkiä systemaattiseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan.

Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyden arviointeja suoritetaan, mutta niiden tulee olla vielä systemaattisempia ja proaktiivisempia. Sisäisen valvonnan tulee jalkautua esimiesten kautta myös työntekijätasolle osaksi palveluprosessien hallintaa. Jalkauttamisesta vastaa johtoryhmä.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia palvelutuotantoon ja talouteen liittyviä riskejä. Talouden raportointijärjestelmä on kaikkien saatavilla ja seuranta toimii pääpiirteissään. Talouden seurannan aktiivisuus on parantunut ja taloustietous myös henkilöstön tasolla lisääntynyt. Talousarvion laadintaprosessin jalkauttaminen koko henkilöstön tasolle on koettu tarpeelliseksi ja hyväksi tavaksi ja sitä tullaan edelleen jatkamaan eri muodoissa, esimerkiksi osastokokouksissa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Pielaveden kunnan kokonaismenot olivat n. 17,12 milj. euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen oli n. 26,4 milj. Kokonaistulot olivat n. 18,9 milj. euroa, joka on 26,1 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna. Edellisen vuoden vertailuarvossa on mukana HVA:n osuus eli perusturvalautakunta sekä terveydenhuolto.

Tilikauden tulokseen vaikuttavat suurimmat erät ovat tytäryhtiöosakkeiden alaskirjaus 0,3M€, investointivaraus 0,8M€ sekä arvio pelan varallaolokorvauksesta 0,55M€.

Talousarviomuutoksia tehtiin käyttötalouteen yhteensä 0,3 M€ (toimintakatteen vähennys). Verorahoituksen ja rahoitustuottojen muutosten (0,03 M€) jälkeen vuosikate kasvoi alkuperäisen talousarvion 1,6 M€:sta 1,9 M€:oon.

Toimintatuotot (ulkoiset) vähenivät edelliseen vuoteen verraten n. 1,4 M€, joista 2,5 M€ johtui HVA osuuksista. Vastaavasti muissa toimintatuotoissa suurin kasvu oli n. 1,2 M€ lisääntyneinä vuokratuloina.

Toimintakulut (ulkoiset) yhteensä vähenivät n. 24 M€. Merkittävimmät erät henkilöstökulut n. 6,5 M€, palvelujen ostot n. 16,7 M€ ja avustukset n. 0,7M€. Kulujen vähennys johtui HVA:sta.

Henkilöstökulut olivat n. 8 M€ ja vähennystä oli edelliseen vuoteen n. 6,5M€. HVA:n ja ruoka- ja siivouspalvelujen eriyttämisen jälkeen vertailukelpoinen luku on n. 7,8M€ eli tosiasiallisesti palkkakulut kasvoivat 0,2M€:lla.

Palvelujen ostot (ulkoiset) vähenivät vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna 16,7 M€. Merkittävin osa kulujen vähennyksestä oli perusturvan asiakaspalvelujen ostot n. 15,3M€. Merkittävimmät muutokset HVA pois huomioiden olivat ICT kulujen vähennys 0,1M€, muiden yhteistoimintaosuuksien kasvu 0,9 M€, josta 0,5 M€ johtuu pelan varallaolokorvauksen pakollisesta varauksesta sekä ateriapalvelujen kulujen kasvusta 0,4M€.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmän kulut olivat n. 1,9M€. Edelliseen tilikauteen verrattuna kuluja oli n. 0,15 M€ vähemmän. HVA osuudet vertailussa ovat n. 0,4M€. Suurimmat ryhmän erät olivat lämmitys n. 0,6M€ ja sähkö n. 0,7M€ näiden kasvun ollessa edelliseen vuoteen verrattuna n. 0,4M€.

Avustukset olivat 0,5M€ ja pienivät 0,7 M€ johtuen HVA:n eriyttämisestä johtuvista eristä. Suurimmat maksetut avustuserät ovat olleet yhteisöille maksettu 0,2M€ ja työmarkkinatuen kuntaosuus 0,2M€.

Muut toimintakulut olivat 0,6M€ ja ne vähenivät 0,2 M€ edellisestä vuodesta. Vähennys johtui pääasiassa HVA:n eriyttämisestä johtuvista vuokraeristä. Muiden toimintakulujen suurimmat erät olivat rakennusten leasing vuokrat 0,12M€, Rakennusten ja huoneistojen vuokrat 0,13M€ sekä ICT laitteet 0,07M€. Luottotappioita kirjattiin alas yhteensä 0,06M€:lla.

Toimintakate oli n. -11,8M€ toimintakatteen ollessa vertailuvuonna n. -34,7M€. Toimintakate vertailuvuonna ilman HVA:n erää oli n. -10,7m€.

Verorahoitus kokonaisuutena väheni n. 24M€ edellisestä vuodesta.

Verotulojen osuus oli yhteensä 8,1 M€. Tuloverot lasku edellisestä vuodesta 5,8M€, kiinteistöverojen osuus väheni 0,02M€ sekä yhteisöverojen osuus väheni n. 2,2M€. Vertailutietoihin vaikuttaa HVA:n eriyttäminen.

Valtionosuudet olivat yhteensä n. 5,5M€ ja pienivät edelliseen vuoteen verrattuna n. 17,5M€.

Vertailutiedoissa on mukana HVA:n vaikutus.

Verorahoituksen osuus on tarkemmin kohdassa 2.10.

Rahoitustuotot ja -kulut nettona olivat n. + 0,7 M€ ja kasvua edelliseen vuoteen oli +0,07 M€, joka koostuu pääasiassa maksuliikennetilille maksetusta korosta n. +0,22M€ ja arvopapereiden myyntivoitosta +0,04M€ sekä lainojen koroista n. 0,17M€.

Vuosikate oli n. 2,5 milj. euroa positiivinen ollen n. 0,6 milj. euroa muutetussa talousarviossa arvioitua (1,9 milj. euroa) parempi.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä n. 1,7 M€. Suunnitelman mukaiset poistot olivat n. 1,4 M€. Tytäryhtiön osakkeita kirjattiin alas 0,3M€:lla.

Investointien bruttomenot olivat n. 0,8 M€. Vähennystä edellisen vuoden tilinpäätökseen oli n. 1,9 M€.

Lainoja lyhennettiin yhteensä 0,5 M€ ja korkokulut lainoista olivat yhteensä 0,2 M€. Vierasta pääomaa ei nostettu vuonna 2023. Kunnan maksuvalmius oli koko tilivuoden hyvä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on 27.127 euroa ylijäämäinen, mikä on talousarviossa arvioitua n. 0,5 milj. euroa vähemmän. Talousarviossa ei ollut varauksia tytäryhtiön osakkeiden alaskirjaukselle 0,3M€, investointivaraus 0,8M€ sekä pelan pakolliselle varaukselle n. 0,5M€.

Luottotappiot

Luottotappioita tilinpäätöksessä poistettiin 58.704 euroa (netto).

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ollut.

Vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoisina varauksina kirjattiin 0,8M€ investointivarausta opinportista.

Taloudellinen asema

Taloudellinen asema mitattuna omavaraisuusasteella parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 66 % (64 %). Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 211 päivää (72 pv). Rahavarat tilinpäätöksessä olivat yhteensä 10,2 M€. Lyhytaikaista luottoa ei käytetty koko vuonna.

Vertailuluvut tuloslaskelmassa, taseessa ja rahoituslaskelmissa ovat vuoden 2022 tilanteesta.

1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA

	2023	2022
Ulkoiset (1000 €)		
Toimintatuotot	4 318	5 702
Valmistus omaan käyttöön	0	2
Toimintakulut	-16 097	-40 388
<i>Toimintakate</i>	-11 779	-34 684
Verotulot	8 128	15 114
Valtionosuudet	5 460	22 938
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	195	13
Muut rahoitustuotot	766	712
Korkokulut	-254	-86
Muut rahoituskulut	-1	-6
<i>Vuosikate</i>	2 515	4 001
Poistot ja arvonalentumiset	-1 688	-2 501
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
<i>Tilikauden tulos</i>	827	1 500
Poistoeron lisäys (-), vähennys(+)		
Varausten lisäys(-), vähennys(+)	-800	
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)		
<i>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</i>	27	1 500

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	26,8	14,1
Vuosikate/Poistot, %	149	160
Vuosikate, euroa/asukas	617	966
Asukasmäärä	4073	4140

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

$$=100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta, vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja kulueroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja kulueroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siinä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja kuluero on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

$$=100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo- ja kulueroa olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulo- ja kuluero on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja kuluero heikko.

Vuosikate euroa/asukas:

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja kulueroa riittävyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulo- ja kuluero voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulo- ja kulueroa riittävyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 515	4 001
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	581	-82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-844	-2 327
Rahoitusosuudet investointeihin	8	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	71	311
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 331	1 903
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-19
Antolainasaamisten vähennykset	0	20
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-504	-665
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-179	689
Rahoituksen rahavirta	-683	24
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 648	1 927
Rahavarat 31.12., 1000 €	10 236	8 588
Rahavarat 1.1., 1000 €	8 588	6 661

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	11 864	10 808
Investointien tulorahoitus, %	300,7	171,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	2,8
Lainanhoitokate	3,7	5,4
Kassan riittävyys, pv	211,0	72,0
Asukasmäärä	4073	4140
Lainakanta	9 941	10 837
Lainat €/asukas	2 441	2 618

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Tunnusluvun positiivinen (ylijäämäinen) määrä (tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä) ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten

lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen

ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	28 033	31 624	A OMA PÄÄOMA	24 901	26 836
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	17 352	19 314
1. Aineettomat oikeudet	8	20	II Arvonkorotusrahassto	2 613	2 613
3. Muut pitkävaikutteiset menot	33	13	III Muut omat rahastot		
	41	32	IV Edell.tilikausien ylij.-/alij.	4 910	3 410
II Aineelliset hyödykkeet	22 764	23 333	V Tilikauden yli-/alijäämä	27	1 500
1. Maa- ja vesialueet	3 601	3 602	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
2. Rakennukset	13 758	14 501	1. Poistoero	0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 620	4 900	2. Vapaaehtoiset varaukset	800	0
4. Koneet ja kalusto	229	232	C PAKOLLISET VARAUKSET	548	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet	46	46	1. Eläkevaraukset	0	
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	509	52	2. Muut pakolliset varaukset	548	0
III Sijoitukset	5 228	8 259	3. KOM-arvonkorotukset	0	0
1. Osakkeet ja osuudet	4 933	7 964	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	142	58
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	274		1. Valtion toimeksiannot		
3. Muut lainasaamiset	21	274	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	125	41
4. Muut saamiset	0	21	3. Muut toimeksiantojen pääomat	17	17
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	30	39	E VIERAS PÄÄOMA	12 439	15 064
1. Valtion toimeksiannot	0		I Pitkäaikainen	9 861	10 375
2. Lahjoitusrahast. erit.katteet	30	39	1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat	0	0	2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	9 819	10 333
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 767	10 295	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus			4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Aineet ja tarvikkeet			5. Saadut ennakot		
2. Keskenkäynteiset tuotteet			6. Ostovelat		
3. Valmiit tuotteet			7. Muut velat	1	1
4. Muu vaihto-omaisuus			8. Siirtovelat	41	41
5. Ennakkomaksut			II Lyhytaikainen	2 578	4 690
II Saamiset	532	1 707	1. Joukkovelkakirjalainat		
Pitkäaikaiset saamiset	135	143	2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	513	504
1. Myyntisaamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
2. Lainasaamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Muut saamiset	135	143	5. Saadut ennakot	126	271
4. Siirtosaamiset			6. Ostovelat	639	1 437
Lyhytaikaiset saamiset	397	1 564	7. Muut velat	204	311
1. Myyntisaamiset	224	386	8. Siirtovelat	1 096	2 166
2. Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 830	41 958
3. Muut saamiset	97	1 168	TASEEN TUNNUSLUVUT		
4. Siirtosaamiset	76	11	Omavaraisuusaste, %	66,4	64,4
III Rahoitusarvopaperit	3 834	3 791	Suhteellinen velkaantuneisuus %	69	33,8
1. Osakkeet ja osuudet			Kertynyt yli-/alijäämä 1000€	4 937	4 910
2. Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	3 834	3 791	Kertynyt yli-/alijäämä,€/as.	1 212	1 186
3. Joukkovelkakirjasaamiset			Lainakanta 31.12., 1000 €	10 333	10 837
4. Muut arvopaperit			Lainat €/asukas	2 537	2 618
Rahat ja pankkisaamiset	6 401	4 797	Lainat ja vuokravastuut	10 333	14 175
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 830	41 958	Lainat ja vuokravastuut eur/as.	2 537	3 425
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	274	274
			Asukasmäärä	4 073	4 140

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Toimintakertomuksessa on oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa esimerkiksi kuvattava kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään myös aikaisemmillä tilikausilla vaikuttaneita tekijöitä.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= (\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainamäärä kunnan tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

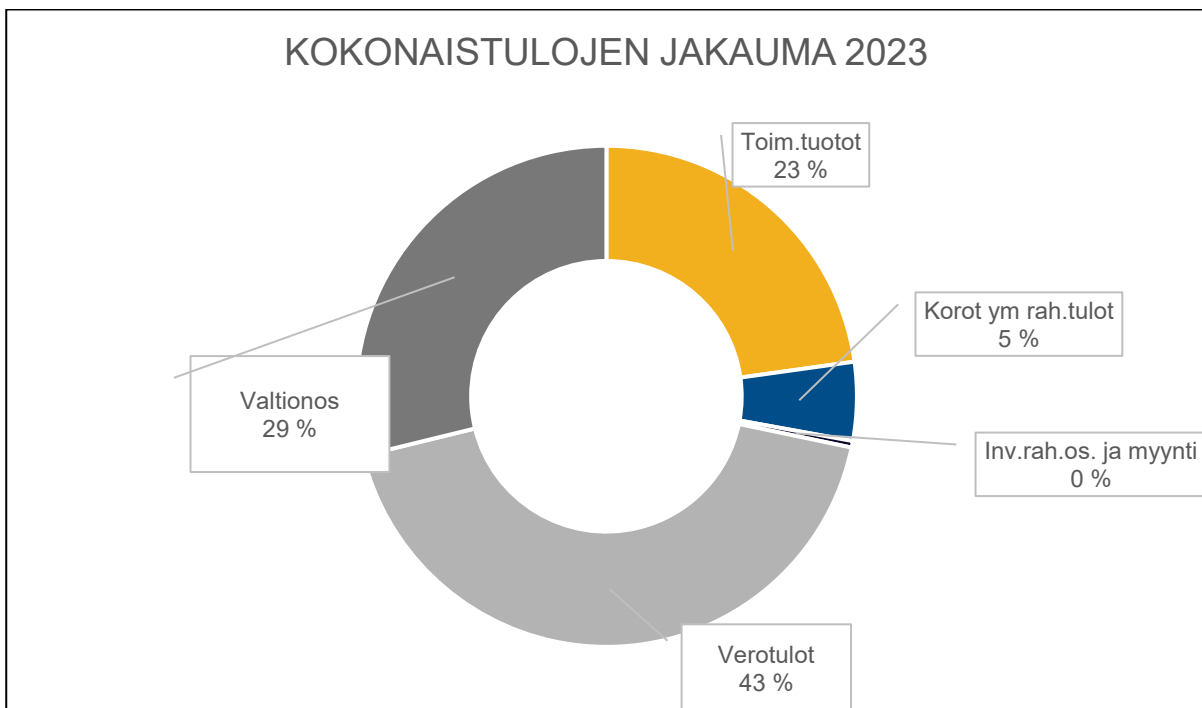
Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkityjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kunnan kokonaistulot ja kokonaismenot

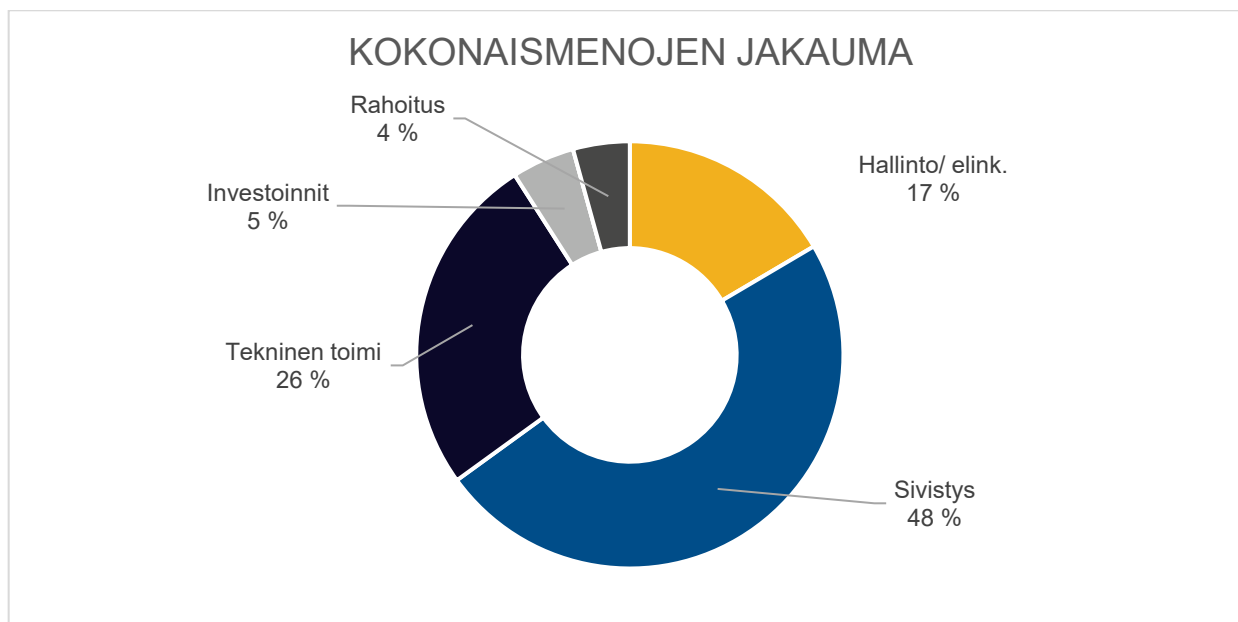
1.5.1 Kunnan kokonaistulot

	2023		2022		Ero
	milj.€	%	milj.€	%	2023/2022
TULOT					
Toiminta					
Toimintatuotot	4,32	22,8	5,70	12,7	-1,4
Verotulot	8,13	42,9	15,11	33,8	-7,0
Valtionosuudet	5,46	28,8	22,94	51,3	-17,5
Korkotuotot	0,20	1,0	0,01	0,0	0,2
Muut rahoitustuotot	0,77	4,0	0,71	1,6	0,1
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset					
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,0	-0,08	-0,2	0,1
Investoinnit					
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,07	0,4	0,31	0,7	-0,2
Rahoitustoiminta					
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,0	0,02	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	18,94	100,0	44,73	100,0	-25,8

1.5.2 Kunnan kokonaismenot

MENOT	2023		2022	Ero
	milj.€	%	milj.€	2023/2022 milj.€
Toiminta				
Toimintakulut	16,10	94,0	40,39	-24,3
- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0	0,00	0,0
Korkokulut	0,25	1,5	0,09	0,2
Muut rahoituskulut	0,00	0,0	0,01	0,0
Satunnaiset kulut	0,00	0,0	0,00	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
+/-Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten muutos	-0,55	-3,2	0,00	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-0,03	-0,2	0,00	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	0,84	4,9	2,33	-1,5
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0	0,02	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,50	2,9	0,67	-0,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,0	0,00	0,0
Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0	0,00	0,0
Kokonaismenot yhteensä	17,12	100,00	43,49	-26,4

1.6 Kuntastrategia – kunnan toiminnalliset tavoitteet

ARVOT, JOIHIN KUNNAN TOIMINTA PERUSTUU

ROHKEUS

Kannustamme kokeiluihin ja ennakkoluulottomiin ratkaisuihin
Uskomme onnistumiseen, mutta emme myöskään pelkää epäonnistua

OIKEUDENMUKAISUUS

Olemme avoimia ja tasapuolisia kaikkia kohtaan
Luottamus on kaiken perusta

YRITTÄJÄMYÖNTEISYYS

Luomme yrittämiselle edellytyksiä
Arvostamme yrittäjyyttä ja myös yritteliäisyyttä

POSITIIVISUUS

Uskomme tulevaisuuteen
Lupsakkuus ja ystävällisyys ovat käyntikorttejamme

YHTEISÖLLISYYS

Huolehdimme ja välitämme toisistamme
Keskuudessamme vallitsee vahva me-henki

KUNNAN OLEMASSAOLON TARKOITUS (MISSIO)

Kunta on olemassa kuntalaisia varten mahdollistaen ympärivuotisen turvallisen asumisen ja elämisen ympäristön sekä sujuvan arjen. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kaikki ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioiden.

TAVOITETILA VUODELLE 2030 (VISIO)

Muutoksista mahdollisuudet löytänyt yhteistyökykyinen, rohkea ja aktiivinen ihmisten yhteisö.

STRATEGIAAN VALITUT PAINOPISTEET

ELINVOIMAA IHMISSISTÄ JA YHTEISTYÖSTÄ

Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
Yrittäjämönteisyys ja yritteliäisyys

SUJUVAA ARKEA JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
Tarpeeseen vastaava asuntotarjonta
Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ajasta ja paikasta riippumattomat asiointimahdollisuudet

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeet 10.9.2007/63 § ja ne on päivitetty 11.9.2017 § 78.

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Pielaveden kunnan konsernirakenteeseen kuuluu 100 %:sti kunnan omistamat tytäryhtiöt, Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot ja Pielaveden Teollisuushallit Oy. Muut konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt ovat kuntayhtymiä, jotka on lueteltu alla. Konsernivastuiden yhdistäminen taseeseen nostaa kunnan viime kädessä vastattavan lainamäärän n. 12 milj. euroon. Konsernin lainat ja vuokravastuut ovat yhteensä n. 15 milj. euroa.

Pielaveden kunnan konsernirakenne, joka on yhdistelty konsernitaseeseen, on seuraava:

1. Tytäryhtiöt	Omistusosuus:
- Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot	100 %
- Pielaveden Teollisuushallit Oy	100 %
2. Kuntayhtymät	
- Savon koulutuskuntayhtymä	0,30 %
- Ylä-Savon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	7,47 %
- Pohjois-Savon liitto	1,21 %
3. Muut omistusyhteisyhteisöt	
- SavoGrow Oy	Ei yhdistelty

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.9.2017 § 78 Pielaveden kunnan päivitetyn konserniohjeen, joiden mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia ja muuta verkostotoimintaa ja nimittää kunnan edustajat konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin, sekä vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin ja muun yhteistoiminnan toiminnasta. Kunnanhallitus antaa myös kuntalain 23 §:n perusteella tarvittaessa konserniyhteisöjä velvoittavia ohjeita, nimeää kunnan edustajat ja ehdokkaat yhteisöjen hallintoelimiin ja tilintarkastajaksi ja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan edustajille kuntayhtymien yhtymäkokouksissa sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjen, sekä tarvittaessa myös muiden verkostoyhteistyöelimien kokouksissa käsiteltävinä oleviin asioihin. Kunnanhallitus seuraa konserniyhteisöjen ja muun verkostotoiminnan toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia.

Omistajaohjauksen asiat käsitellään kunnanhallituksessa pykälässä ”Kuntakonsernin ajankohtaiset asiat”.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhtiöiden tavoitteet vuodelle 2023:

Pielaveden kunnan konserniohjeen mukaan kunnan tytäryhtiöille vahvistetaan toiminnalle tavoitteet.

Tytäryhtiöt ovat:

<u>Tytäryhtiö</u>	<u>Kunnan omistusosuus:</u>
- Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot	100 %
- Pielaveden Teollisuushallit Oy	100 %

Yhtiöiden toimitusjohtajana on toiminut Jouni Tissari.

Olennaiset tapahtumat on esitetty Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot ja Pielaveden Teollisuushallit Oy:n toimintakertomuksissa liitteinä.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pohjois-Savon kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta vuonna 2022 nousi 8658 e/asukas. Manner-Suomen kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta vuonna 2022 oli 7871 euroa/asukas, joka oli hieman edellisvuotta korkeampi. Pielaveden kuntakonsernin velka vuonna 2022 oli 5554 e/asukas. Vuoden 2023 vertailutietoja ei tilinpäätöstä laatiessa ollut vielä saatavilla

Pielaveden Teollisuushallit Oy on vuonna 2002 perustettu ja täysin kunnan omistama yhtiö, jonka hankkii, omistaa ja vuokraa teollisuushalleja Pielaveden kunnan alueella erilaisten yritysten käyttöön. Tarkoituksena on auttaa yrityksiä alkuun vuokratiloissa ja mahdollisesti myydä kiinteistöjä yrityksille. Yhtiö omistaa kaksi hallikiinteistöä, joiden rakennukset ovat valmistuneet vuosina 1982–1991.

Pajateillä sijaitsevan hallin pitkäaikainen vuokralainen, Monitaitoiset ry, lopetti toimintansa keväällä 2022, jonka jälkeen iso osa tiloista jäi ensin tyhjilleen. Teollisuushallin tiloja on saatu vuokrattua vähitellen, mutta toimistorakennus on osittain vuokrattuna. Puustellintien halli on ollut vuokrattuna 100 % käyttöasteella.

Yhtiön taloudellinen tilanne on huono eikä se mahdollista kaikkien tarvittavien huoltojen ja korjauksien tekoa. Vuokratuotot eivät riitä kattamaan ylläpitokustannuksia. Lisäksi yhtiön osakepääoma, noin 700 000 euroa, on liian suuri verrattuna kiinteistöjen arvoon. Ympäristöosaston tulevien yhtiöittämisselvitysten yhteydessä on otettava huomioon halliyhtiön alasajo tai fuusio mahdollisesti perustettavaan uuteen kiinteistöyhtiöön.

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot on kokonaan Pielaveden kunnan omistama, vuonna 1991 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuntoja Pielaveden kunnan alueella. Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1976–1993 ja asuntoja on yhteensä noin 150. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

Käyttöaste vuokrattavissa olevien asuntojen osalta oli 97,33 %, joten käyttöaste on noussut edelliseen vuoteen verrattuna. Asuntohakemuksia tuli tilikauden aikana 81 kappaletta. Hakijoita oli liikkeellä huomattavasti edellisvuotta enemmän. Asuntoja oli tyhjiillään keskimäärin neljä kappaletta, jotka olivat lähinnä suuria kerrostaloasuntoja.

Huoneistoremontteja tehtiin tilikauden aikana runsaasti. Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennettiin vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä. Savikontie 16 ikkuna- ja parvekeviremontti sekä Virteläntie 13 kattoremontti käsiteltiin vuosikorjauksina, koska merkittävää tasonparannusta niiden yhteydessä ei tapahtunut ja remonttien jälkeen sekä Savikontie 16 ikkunat ja parvekeovet sekä Virteläntie 13 katto ovat alkuperäistä vastaavassa kunnossa. Virteläntie 13 peruskorjaushanke päätettiin jättää toteuttamatta.

Yhtiön talous on tasapainossa, mutta asuntojen käyttöastetta on syytä seurata. Investointeja on harkittava tarkasti, vaikka pitkäaikaisen lainan vähentyminen lisääkin yhtiön taloudellista liikkumavaraa. Haasteena isoissa investoinneissa on vuokratason nousu, joka on jo nyt kohtalaisen korkea. Huhtikuussa 2024 voimaan astuvat muutokset asumistuessa voivat aiheuttaa osalle vuokralaisista haasteita vuokran maksamisessa, jonka takia vuokrasaamiset saattavat ainakin tilapäisesti kasvaa.

Pielaveden kuntakonsernin kehitykseen vaikuttaa merkittävästi sote-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialue vuokraa kiinteistöt kunnilta 3 + 1 vuotta, mutta vuoteen 2026 mennessä vuokrattavat kiinteistöt on yhtiötettävä. Tässä yhteydessä Pielavedellä on pohdittava kaikkien kunnan kiinteistöjen yhtiöittämistä samaan yhtiöön. Yhtiöittämisen valmistelu aloitettiin selvityshenkilön rekrytoinnin käynnistämällä syksyllä 2022, mutta sopivaa henkilöä ei löydetty. Yhtiöittämisen valmistelu tehdään konsulttityönä vuonna 2024 aikana.

1.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Pielaveden kunnan konsernivalvonta perustuu Pielaveden kunnanvaltuuston 11.9.2017 § 78 hyväksymään konserniohjeeseen. Ohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat taloudestaan vähintään kaksi kertaa vuodessa kunnan talousjohdon ohjeiden mukaisesti. Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus voi harkintansa mukaan pyytää selvityksiä yhteisön toiminnasta ja taloudesta. Kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, jonka tulee perustua riittävään riskien kartoitukseen.

Kuntakonsernia ja muuta verkostoyhteistoimintaa johtaa kunnanhallitus. Se vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin ja muun yhteistoiminnan toiminnasta. Kunnanhallitus antaa kuntalain perusteella tarvittaessa konserniyhteisöjä velvoittavia ohjeita sekä seuraa konserniyhteisöjen ja muun verkostoyhteistoiminnan toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia. Kunnanjohtaja vastaa konsernin ja muun verkostoyhteistoiminnan operatiivisesta johtamisesta.

Konserniohjeen mukaan kunnanjohtaja raportoi kunnanhallitukselle konserniyhteisöjen ja muun verkostoyhteistyön toiminnasta tai tarvittavista uusista ohjeista tarpeenmukaisin väliajoin. Jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa käsitellään kuntakonsernin ajankohtaiset asiat. Samassa yhteydessä eväsetään tytäryhteisöjen edustajia sekä asetetaan konsernitavoitteita, joiden toteutumista seurataan. Tilinpäätösvuoden aikana tarkastuslautakunta on kuullut tytäryhtiöiden toimitusjohtajaa (24.4.2023).

1.7.6 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2022 - 31.12.2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	5 619	22 203
Toimintakulut	-19 032	-57 212
Osuus osak.yht.voitosta/tapp.	0	45
Toimintakate	-13 413	-34 965
Verotulot	8 099	15 087
Valtionosuudet	7 102	24 500
Rahoitustuotot ja -kulut	677	527
Korkotuotot	205	14
Muut rahoitustuotot	767	715
Korkokulut	-294	-182
Muut rahoituskulut	2	-20
Vuosikate	2 466	5 150
Poistot ja arvonalentumiset	-1 739	-3 671
Suunnitelman muk.poistot	-1 739	-3 586
Omistuksen eliminointiero		
Arvonalentumiset	0	-85
Satunnaiset erät	26	-6
Tilikauden tulos	752	1 473
Tilinpäätössiirrot	50	2
Tilikauden verot	0	-2
Laskennalliset verot	0	-26
Vähemmistöosuudet	0	-2
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	802	1 445

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	29,5	38,8
Vuosikate/Poistot, %	142	140
Vuosikate, euroa/asukas	605	1 244
Asukasmäärä	4 073	4 140

1.7.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 466	5 150
Satunnaiset erät	26	6
Tilikauden verot	0	-2
Tulorahoituksen korjauserät	564	-254
	3 055	4 888
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-944	-4 235
Rahoitusosuudet investointimen	11	8
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	111	343
	-822	-3 884
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 233	1 004
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-20
Antolainasaamisten vähennykset	0	21
	0	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	394	2 433
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-618	-1 303
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-57	-100
	-281	1 030
Oman pääoman muutokset	-3	2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääom.m.	93	-39
Vaihto-omaisuuden muutos	-10	7
Saamisten muutos	1 186	-539
Korottomien velkojen muutos	-1 462	1138
	-193	568
Rahoituksen rahavirta	-476	1 600
Rahavarojen muutos	1 757	2 605
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 223	12 789
Rahavarat 1.1.	9 466	10 185
	1 757	2 605

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, eur.	11 900	10 912
Investointien tulorahoitus, %	263,3	121,8
Lainanhoitokate	3,03	3,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,6	1,7
Kassan riittävyys	196	74,3

1.7.8 Konsernitase ja sen tunnusluvut

YHDISTELMÄ	Pielaveden kunnan tase	Pielaveden kunnan konsernitase
VASTAAVAA	31.12.2023 milj.eur	31.12.2023 milj.eur
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	22,80	26,24
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sij.	5,23	3,55
Arvostuserät		
Toimeksiantojen varat	0,03	0,17
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	10,77	12,00
Vastaavaa yhteensä	38,83	41,96
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	24,90	26,79
Vähemmistöosuus		
Vapaaehtoiset varaukset	0,8	
Pakolliset varaukset	0,55	0,58
Toimeksiantojen pääomat	0,14	0,29
Pitkäaikainen vieras pääoma	9,86	10,98
Lyhytaikainen vieras pääoma	2,58	3,32
Vastattavaa yhteensä	38,83	41,96

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	29 789	43 328	OMA PÄÄOMA	26 791	28 533
Aineettomat hyödykkeet	60	317	Peruspääoma	17 352	19 314
Aineettomat oikeudet	20	279	Yhdistysten ja säätiöiden po.t		1
Muut pitkävaikutteiset menot	40	33	Arvonkorotusrahasato	2 638	2 638
Ennakkomaksut	0	5	Muut omat rahastot	35	65
			Edell. tilikausien yli-alijäämä	5 964	5 070
			Tilikauden yli-/alijäämä	802	1 445
Aineelliset hyödykkeet	26 183	38 812	VÄHEMMISTÖOSUUDET		133
Maa- ja vesialueet	3 893	4 025	PAKOLLISET VARAUKSET	579	463
Rakennukset	16 624	25 760	Eläkevaraukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 714	5 186	Muut pakolliset varaukset	579	463
Koneet ja kalusto	342	1 308			
Muut aineelliset hyödykkeet	46	134	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	291	238
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	563	2 398	Valtion toimeksiannot	128	79
Sijoitukset	3 547	4 200	Lahjoitusrahastojen pääomat	127	126
Osakkuusyhteisöosuudet	153	531	Muut toimeksiantojen pääomat	36	33
Muut osakkeet ja osuudet	3 356	3 606			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	VIERAS PÄÄOMA	14 302	30 545
Muut lainasaamiset	9	9	Pitkäaikainen	10 979	21 550
Muut saamiset	30	55	Lainat kotim.tall.pankeilta		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	172	208	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 936	21 453
Valtion toimeksiannot	128	76	Lainat julkisyhteisöiltä		47
Lahjoitusrahastojen erit.katteet	30	122	Lainat muilta luotonantajilta		
Sijoitusrah.erit.katteet			Saadut ennakot	0	
Muut toimeksiantojen varat	14	10	Ostovelat		
			Muut velat	1	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 002	16 377	Siirtovelat	41	48
Vaihto-omaisuus	77	201	Lyhytaikainen	3 324	8 996
Aineet ja tarvikkeet	4	138	Joukkovelkakirjalainat	0	9
Keskeneräiset tuotteet			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	733	1 440
Valmiit tuotteet/tavarat			Lainat julkisyhteisöiltä		
Muu vaihto-omaisuus	73	63	Lainat muilta luotonantajilta		
Ennakkomaksut			Saadut ennakot	150	444
			Ostovelat	787	2 741
Saamiset	701	3 385	Muut velat	272	406
Pitkäaikaiset saamiset	135	143	Siirtovelat	1 367	3 873
Myyntisaamiset			Laskennallinen verovelka	15	83
Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 963	59 913
Muut saamiset	135	143			
Siirtosaamiset			KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Lyhytaikaiset saamiset	566	3 242	Omavaraisuusaste	64,1	48,2
Myyntisaamiset	270	1 117	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	68,0	48,7
Lainasaamiset		25	Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12	15 198	27 395
Muut saamiset	163	1 553	1000 euroa		
Siirtosaamiset	134	547	Konsernin lainat ja vuokravastuut,	3 731	6 619
Rahoitusarvopaperit	4 098	3 983	euroa/asukas		
Osakkeet ja osuudet			Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 e	6 766	6 515
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	3 834	3 791	Kertynyt ylijäämä(alijäämä), e/asukas	1 661	1 574
Joukkovelkakirjasaamiset			Konsernin lainat,e/asukas	2 865	5 545
Muut arvopaperit	264	192	Konsernin lainakanta 31.12. 1000 e	11 669	22 950
			Konsernin lainasaamiset 31.12.1000e	9	9
Rahat ja pankkisaamiset	7 125	8 806	Kunnan asukas määrä	4 073	4 139
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 963	59 913			

1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulos on 27 126,92 euroa ylijäämäinen. Tilikauden ylijäämä merkitään vuoden 2024 tilinavauksessa edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille, jonka saldo on 4 909 636,66 euroa. Kertynyttä ylijäämää taseeseen jää yhteensä 4 936 763,58 euroa.

Poistot ja arvonalentumiset ovat yhteensä 1 687 857,61 euroa. Satunnaisia tuottoja, eikä kuluja ollut.

1.8.2 Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Pielaveden kunnan avaavassa taseessa 1.1.2023 oli ylijäämää n. 4,9 milj.€. Aiempien vuosien alijäämä saatiin katettua v. 2020. Vuoden 2019 syksyllä valtuusto hyväksyi talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2020–2023.

Vuosina 2018–2023 vierasta pääomaa ei ole nostettu. Valtuusto päätti 15.3.2021 kassavarojen sijoittamisen yhteydessä ylimääräisestä 1,6 M€:n lisälyhennyksestä, joka toteutettiin kevään 2021 aikana.

Taloussuunnitelmassa vuonna 2024 vuosikate kattaa poistot, mutta vuosina 2025–2026 alijäämää arvioidaan muodostuvan noin 1,3 M€. Vuosille 2024–2027 laaditaan uusi talouden tasapainotussuunnitelma.

Pielaveden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 30.9.2019 § 58 hyväksynyt talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2020–2023.

Suunnittelukaudelle 2020–2023 tasapainottamistoimenpiteiksi esitetään seuraavaa:

1. Tulopohjan vahvistaminen 2020–2023

- 1.1. Pielaveden kunnassa toteutetaan kiinteistöselvitys vuosien 2019–2020 aikana. Selvityksen myötä arvioidaan lisääntyvän kiinteistöverotulojen lisäys 50.000 euroa.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Kiinteistöselvitys tehty keskeneräisten rakennusten osalta ja luvattomien osalta tarkastelu alkamassa yhdessä ohjelmistotoimittajan kanssa.

V. 2021: Aloitettu luvattomien osalta tarkastelu laserkeilausaineiston laatimisella 2021

V.2023: Rakennusten tiedoista on löytynyt virheitä yli tuhannesta kohteesta. Näistä luvattomia ja siten kiinteistöverotuloihin vaikuttavia ei kuitenkaan ole ollut kovin suurta osaa. Viimeiset virheet ovat vielä korjauksessa, jonka jälkeen tarkastelu on valmis.

- 1.2. Kunnan tulopohjaa vahvistetaan lisäämällä toimintatuottoja. Kunnan palveluista perittäviä maksuja tarkistetaan vuosittain.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Metsäkauppoja lisättiin, tuloja lisää 100 000 €

V.2021-23 Metsänhoitosuunnitelman mukaisesti

- 1.3. Kunnan tonttimyyntiä tehostetaan markkinoinnin ja mainonnan avulla. Tavoitteena on vähintään kahden omakotitalotontin myynti vuosittain. Tontin myyntitulot noin 70.000 euroa/vuosi.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

tonttien markkinointia tehostettu Kohoniemen osalta ja muiden tonttien osalta työn alla, riippuu osin ohjelmatoimittajasta. → ei vielä tuottovaikutuksia.

V. 2021: Tonttipörssi valmistunut 2021, jossa kaikki kunnan tontit esillä

V. 2023: 2023 ei tonttikauppoja Kohoniemessä.

- 1.4. Käytöstä poistettujen kiinteistöjen myynti sekä tilojen käytön tiivistäminen. Kunnassa on käynnissä mm. kouluverkko selvitys, jossa tarkastellaan kirkonkylän koulukiinteistöjen käyttöä ja korjaustarvetta. Kiinteistöjen myynnistä ja tilojen käytön tehostamisesta arvioidut lisätulot ovat noin 60.000 euroa.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

1 hallintorakennus on myyty. Tuotto n. 20.000 euroa.

Kouluverkko selvitys valmis, toimenpiteitä ei vielä ole tehty. → Korona siirsi valtuuston iltakoulua asiasta ja linjaamista.

Joulukuussa järjestettiin yleisötilaisuus hybridimallilla kuntalaisille ja luottamushenkilöille.

Tehdyt toimenpiteet v. 2022:

Päätetty myydä yksi asunto-osake.

Tehdyt toimenpiteet v. 2023:

As.Oy Rantapuustellin asunto-osake myyty.

Repomäki ollut osan vuotta määräaikaaisesti ulkopuoliselle yrittäjälle.

Kouluhankkeen- hankesuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin talvella –23. Suunnittelijoiden kilpailutus ja suunnittelijoiden valinta toteutettiin keväällä. Hankesuunnitelmassa valitun vaihtoehdon suunnittelu käynnistettiin loppu kesällä. Säviän koulun opetus siirretään keskustaan Rannankylän koulun yhteyteen elokuussa 2026. Säästö 240 000e vuodessa.

- 1.5. Valtion lisätalousarvioissa vuonna 2020 Pielaveden kunnalle on myönnetty laskelmien mukaan verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensatiota n. 0,3 M€, joka kuitenkin peritään v. 2021 valtionosuuksista takaisin korkoineen. Peruspalvelujen valtionosuuden korotusta n. 0,6 M€, sekä yhteisöveron jako-osuuden korotusta n. 0,4 M€.

Pielaveden kunnan saamat koronatuet valtionosuuksissa olivat n. 1 M€ ja yhteisöveron jako-osuuden 10 % -yksikön korotus n. 0,4 M€. Verotulojen maksun lykkäysmenettely oli muutetun päätöksen mukaisesti vain n. 0,07M€.

Tulopohjaa vahvistavien veronkorotusten ja toimintatuottojen lisäyksen tavoitteena vuosina 2020–2023 ovat noin 180.000 lisätulot.

Selvitystyö kiinteistöverojen osalta on aloitettu vuonna 2020 ja sen osalta vaikutukset tulevat vuodesta 2022 alkaen.

2. Vanhuspalveluiden muutos 2020–2023

Vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin liittyvät seuraavat periaatepäätökset:

- a. Tavoitteeksi asetetaan vanhusten ympärivuorokautisen hoivan eli tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon peittävyuden saattaminen laatusuosituksen mukaiselle 8–9 % tasolle 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä ja selvitetään erilaiset vaihtoehdot lisätä vanhusten kevyempää palveluasumista. Kevyemmän palveluasumisen järjestämisen ensisijaisena vaihtoehtona on yksityinen palveluntuotanto. Myös kumppanuusmalleja selvitetään. (160.000 €)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Kunnanhallitus perusti vanhuspalveluiden kehittämistyöryhmän 28.10.2019 § 271

Markkinavuoropuhelujen käynnistäminen

-> infotilaisuus rakentajille ja palveluasumisen tuottajille 13.11.2019

-> palveluntuottajien kanssa käyty keskustelut 19.12.2019

Kunnan tarjouspyyntö Inspira Oy:ltä (Kuntarahoitus Oyj:n tytäryhtiö) tarjouksen 45-paikkaisen (30 palveluasumisen paikka ja 15 intervallihoidon paikkaa) palvelutalohankkeen toteuttamis- ja rahoitusmalleista.

- Inspira Oy toimitti kunnalle tarjouksen ja ehdotetun työsuunnitelman 19.2.2020.
- Khall. hyväksyi tarjouksen 9.3.2020 § 55
- Inspiran selvitykset esitetty Inspiran toimesta "laajennetulle" vanhuspalveluiden kehittämistyöryhmälle 2.4. ja 15.5.2020
- vaihtoehtojen vertailu
- vanhustenhuollon kokonaisuuden ja siihen liittyvien eri ratkaisumallien selvittäminen talouden näkökulmasta (perusturvajohtaja/vanhuspalvelujen päällikkö)

V. 2021: Kevyemmän palveluasumisen järjestelyt jatkuvat.

V.2023: Perusturva ml. asumispalvelut siirtyivät osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta 1.1.2023.

- b. Organisoidaan kotihoidon nykyiset, epätaloudelliseksi osoittautuneet järjestelyt uudelleen: Säännöllisen kotihoidon palveluihin tulo arvioidaan kuukauden kestäväällä palvelutarpeen arviointijaksolla.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020: Arviointijakso otettu käyttöön vuoden 2020 alusta alkaen

V. 2021: Arviointijakso toteutetaan kaikille uusille asiakkaille.

Kotihoidon säännöllisten asiakkaiden määrä on vähentynyt ja kunnassa on päästy lähemmäksi valtakunnallista suositusta

V. 2021: Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä on pysynyt lähes ennallaan (31.3.2021 asiakkaita 100, 11.8.2021 asiakkaita 105).

Vuoden 2021 TP-tietojen mukaan säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä on vähentynyt, mutta asiakaskohtaiset käyntimäärät ovat lisääntyneet. Asiakasmäärän väheneminen selittyy ainakin osittain arviointijakson käyttöön ottamisella, käyntimäärien lisääntyminen puolestaan asiakkaiden hoidon tarpeen kasvusta.

Tilapäiset kotihoidon käynnit ovat lisääntyneet koronasta johtavista syistä. Hakala, Repomäki, kotihoidon kenttä, → yöhoidon uudelleen organisointi.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Repomäen "alas ajaminen" aloitettu → Repomäkeen ei osoiteta uusia asiakkaita tavoitteena lopettaa Repomäen toiminta 31.8.2020 mennessä.

Repomäen toiminta lopetettiin syyskuun 2020 loppuun mennessä.

V. 2021: Repomäen lopettamisen myötä kotihoidosta vähennettiin yksi yöhoitaja

Otetaan enenevässä määrin käyttöön lääkeautomaatteja ja muita digitaalisia laitteita ja jalkautetaan kotihoidon etäyhteyksien käyttö syksyllä 2019 alkavan kokeilun jälkeen.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Etähoito käynnistetty → kotihoidossa käytössä 7 tablettia (+ yksi fysioterapeutilla) ja 10 lääkeautomaattia.

V. 2021: Tällä hetkellä käytössä 8 lääkeautomaattia

Seurataan kotihoidon välittömään asiakastyöhön käytetyn ajan tavoitetta (60 % työajasta) säännöllisesti.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Seuranta ei ole saatu vielä luotettavasti käyttöön -> käyttöönottoa selvitetään -> seuranta pystytään ottamaan tällä hetkellä viikon periodeilta->

V. 2021: välittömän työajan käyttöä seurataan säännöllisesti viikon periodeilla. Töitä jaettaessa välittömän työajan prosentti on keskimäärin noin 60 %, vaihteluväli 58–64 %. Aamu- ja iltavuoron välittömän työn toteumaprosentit vaihtelevat käynteihin liittyvien matkojen pituuden ja erilaisten päivien vuoksi välillä 35–57 %.

"työn alla" kotihoidon optimoinnin käyttöön ottaminen -> selvitykset ja järjestelmään tutustuminen meneillään -> optimoinnin käyttöön ottamisen valmistelua jatketaan v. 2021->

V. 2021: nykyisellä asiakasmäärällä optimoinnin hyödyt eivät tulisi olemaan merkittäviä, joten optimointia ei ole otettu käyttöön

Kotihoidon optimointi otetaan käyttöön hyvinvointialueella vuonna 2023.

Kotihoidon asiakkaita on paljon haja-asutusalueella ja kirkonkylän asiakaspaikat laajalla alueella (Savikon talojen käytöstä poistumisen seurauksena) → työaikaa menee paljon matkoihin → tavoitteena saada sellainen järjestelmä, josta saadaan helposti poimittua välitön asiakastyöhön käytetty aika ja matka-aika erikseen. -> Hiikka-järjestelmään lisätyn ominaisuuden avulla pystytään seuraamaan välitöntä asiakastyöhön käytettyä aikaa ja matka-aikaa.

V. 2021: Työajan käyttöä seurataan työnjaossa.

Välitöntä asiakastyöhön käytettyä työaikaa seurataan säännöllisesti työnjaossa. Välittömän työajan käyttöprosentin vertailu muiden kuntien kanssa ei anna vertailukelpoista tietoa johtuen siitä, että pitkät välimatkat kotihoidon kenttätyössä tuovat omanlaisensa haasteen kotihoidon työajassa.

Lasketaan ja määritellään kotihoidon kannattavuusraja asiakkaiden tarkoituksenmukaisimpiin palveluihin ohjautumiseksi. (130.000 €)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Kannattavuusrajaa ei ole vielä tehty, mutta olemassa olevan tiedon perusteella jo nyt voidaan arvioida, että osa kotihoidon asiakkaista tulisi hoidetuksi edullisemmin ryhmäkoti/palveluasumisessa, mutta tällä hetkellä Pielavedeltä ei ole osoittaa sellaista paikkaa. "Virallista kannattavuusrajaa" ei ole laskettu. Kannattavuutta on arvioitu niin, että kirkonkylällä kotihoito on kannattavampaa palveluasumiseen verrattuna 4+1 (yökäynti) käyntikerralla, haja-asutusalueella 1-2 käynnillä (päiväkäyntejä). On huomioitava, että Pielavedellä ei ole tavallista palveluasumista, eikä sellaista ikääntyneiden välimuotoista asumista Hakalan ryhmäkodin lisäksi, johon paljon kotihoidon palveluja tarvitsevat voisivat muuttaa.

- c. Intervallihoidon uudelleenjärjestely, jolloin pystytään luopumaan Ilona-kodista ja vähentämään yöhoitajien tarvetta. (100.000 e)

Tehdyt toimenpiteet:

Liittyy vanhustenhuollon kokonaisselvitykseen

V. 2021: Ilona-kodista luopuminen edellyttäisi kevyemmän palveluasumisen yksikköä ja kevyen palveluasumisen ja intervallihoidon integroimista.

- d. Lisätään Kysterin ja kunnan välillä henkilöstön yhteiskäyttöä ja rekrytointien sujuvuutta sekä henkilöstön siirtymistä Kysterin ja kunnan välillä. (50.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Asiaa selvitetty ja kokeiltu pienimuotoisesti → haasteena asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet + hinta → tuntiveloitus + siihen lisätty hälytysraha nostaa henkilöstön yhteiskäytön hinnan kohtuuttomaksi. Lisäksi työvoiman saaminen kunnan puolelle mahdollistuu vain silloin, kun aikaa vapautuu Kysteriltä → ei välttämättä ajankohtaiseen tarpeeseen.

V. 2021: Eri rekisterinpitäjä asiakastietojärjestelmien käytössä estää työvoiman yhteiskäytön. Vanhusten hoiva- ja hoitopalveluiden kehittämisen tavoitteena ovat noin 440.000 säästöt.

V.2023: Perusturva ml. Kotihoidon palvelut siirtyivät osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta 1.1.2023.

3. **Muut rakennemuutokset**

- 3.1. Kunnan hallinto- ja tukipalveluiden yhdistäminen yhdeksi yksiköksi eläköitymistä ennakoiden. (80.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Toimistopalvelujen uudelleen organisointi -projekti on käynnissä. Tuloksia tämän osalta ei ole vielä käytettävissä. Toimenpiteitä jatketaan suunnitelmavuosien aikana.

- 3.2. Henkilöstö- ja taloushallinnon järjestämistavan selvittäminen. (30.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Palkkahallinnon osalta toimintojen järjestäminen selvitetty ostopalveluna (ulkoistettu Monetra). Ulkoistettuna palkkahallinnon palvelujen tuottaminen olisi noin 50.000 kalliimpaa kuin omana tuotantona.

Tehdyt toimenpiteet v. 2022:

Hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisointia on työstetty yhdessä henkilöstön kanssa syksyn 2022 aikana. Perusturvan palvelujen siirtyminen hyvinvointialueen hoidettavaksi tuo muutoksia myös hallinto- ja tukipalveluihin. Uudelleen organisoinnissa tavoitellaan henkilöstön eläköitymisen hyödyntämistä henkilöstömenojen pienentämiseksi.

Tehdyt toimenpiteet v. 2023:

Kunnanhallitus on hyväksynyt "Uusi kunta" toimintamallin ja rakenteen 13.3.2023 § 68.

- 3.3. Ostopalveluita tarkastellaan kriittisesti ja vertaillaan kunnan oman vastaavan toiminnan kustannuksiin. Merkittävimmät ostokokonaisuudet kilpailutetaan kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Kunta pyrkii hyödyntämään yksityisiä palvelutuottajia siten, että kunnan omana toimintana järjestetyt palvelut voidaan tuottaa mahdollisimman tuloksellisesti.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Ympäristöosastolla on ostopalveluita tarkasteltu ja tehty mm. Pikonniemen vedenpuhdistamon saneerausta omana työnä kalliiden tarjousten takia. Säästö investoinneissa 30.000 e.

Teiden suolauksiin tehtiin oma levityslaite ja levitettiin suolat itse kohonneiden hintojen takia. Säästö 3.000 e.

Perusturvassa meneillään kustannusten vertailu ostopalvelujen ja kunnan oman tuotannon kesken (perhetyö)

Kunta osallistuu lastensuojelun ympärivuorokautisten ostopalvelujen maakunnalliseen kilpailutukseen

- 3.4. ICT-palveluiden uudelleenjärjestäminen. (80.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Päätökset ICT-palvelujen tuottajan osalta on tehty ja toimija vaihtuu. Ratkaisulla on haettua kustannussäästöä ja säästö on otettu huomioon jo budjetissa 2020 (puoli vuotta). Vuonna 2019 ICT-palvelujen kokonaiskustannus oli 351.000 euroa ja tälle vuodelle budjetoitu määräraha on 287.000 euroa. Vuositasolla kokonaiskustannuksen tulisi tehdyllä ratkaisulla edelleen pienentyä. ICT-palvelujen tuottajavaihdos on toteutunut suunnitellusti 1.7.2020.

Toimintaympäristön muutos aiheutti ennakoimattomia ja merkittäviä kustannuksia aikaisemman ICT-palvelun tuottajan toimesta. Tästä syystä säästö ei ole toimintavuoden osalta ennakoitun suuruinen vaan ennakoitu säästö näyttäisi sulavan ja vuoden 2020 kokonaiskustannukset ovat vuoden 2019 tasoa. Tulevina vuosina kustannussäästöä kuitenkin syntyy. ICT:n kokonaiskustannukset vuonna 2019 olivat 561.500 euroa ja vuoden 2020 toteutuma on 624.000 euroa. Tulee kuitenkin huomioida, että kunnassa otetaan käyttöön uusia ict-järjestelmiä jatkuvasti ja kustannukset nousevat tästä syystä.

V. 2021: Toteutetun ICT-palvelujen uudelleenorganisoinnin voineen todeta tuoneen niin euromääräistä kustannussäästöä kuin palvelun jouhevuuden mukanaan tuomaa säästöä, jota on vaikea euromääräisesti mitata. Vuodelle 2020 kirjautui ennakoimattomia ylimääräisiä kustannuksia toimintaympäristön muutokseen liittyen, niin tämä huomioiden ICT-kustannukset näyttäisivät pienentyneen tammi-kesäkuussa n. 45.000 euroa. Euromääräisen panostuksen pieneneminen ei ole vaikuttanut ICT-käyttöympäristön kehittämiseen, vaan ympäristöä on kehitetty ja uudistettu tästä huolimatta. Yhteensä noin 190.000 e.

V.2023: Käynnistetty selvitys tietohallintovastaavan palveluiden tuottamisesta yhteistyössä SavoGrow-kuntien kanssa.

4. Henkilöstömenojen tason alentaminen

Tavoitteena on löytää ratkaisut suuruusluokaltaan 190.000 euron palkkamenojen pysyväksi vähentämiseksi vuoden 2019 tasoon verrattuna. Tavoitteen toteuttamiseksi tehdään tiivistä yhteistoimintaa henkilöstön kanssa henkilöstökuluja pienentävien ratkaisujen löytämiseksi. Käytettävät keinot ovat:

- eläköitymisten hyödyntäminen henkilöstön kokonaismäärän tarkastelussa
- tehtävien organisointi uudelleen ja kunnan tuottamien palveluiden sekä henkilöstön suorittamien tehtävien priorisointi ja karsinta
- määräraikaisten tehtävien ja sijaisuuksien tarkastelut
- osa-aikaistamiset
- paikalliset joustot
- irtisanomisista harkitaan vasta viimeisenä keinona, jos muita ratkaisuja ei saavuteta

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Ympäristöosasto tuottaa toimitusjohtaja- ja kiinteistöhoiton palvelut yhtiöille. Tuotto 32 930€. Alkuvuodesta ympäristöosastolla ollut henkilöstöä vähemmän pois lähtemisten vuoksi (kiinteistöhoitaja 4 kk, toimistos sihteeri 3 kk, siivoustyönohjaaja 12 kk). Säästö 55.500 e.

Kaikkia avoimia paikkoja ei ole täytetty ruoka- ja siivouspalveluissa, sijaisuuksissa ollut työllistämistuella henkilöitä. Varahenkilöstöä ei ole ollut ja vuosilomansijaisia tarvitaan vähemmän. Säästö 47.530 e.

Toimistopalvelujen uudelleenorganisointi-projekti on käynnissä

Hallinto- ja tukipalveluissa ei ole käytetty lyhyissä poissaoloissa sijaisia. Samoin eläköitymisten hyödyntäminen toteutuu suunnitelmavuosina.

Perusturvaosastolla pienryhmäkoti Repomäen palvelutoiminnan päättäminen (31.8.2020) taloudellisesti kannattamattomana yksikkönä vähentää loppuvuoden aikana henkilöstömenoja n. 100.000 euroa ja vaikuttaa vähentävästi myös kotihoidon sijaiskuluihin n. 47.000 euroa.

Tuntikehyksen supistaminen ja ryhmäkokojen suurentaminen → säästövaikutus 88490 €

Sivistysosastolla opettajan vakanssia ja kahta ohjaajaa ei ole täytetty → säästövaikutus 25770 € + 13300 € = 39 000€

Kunnan henkilöstö oli vuoden 2020 aikana terveempää ja sairauspoissaolojen kasvu saatiin taittumaan. Sairauspoissaolot pienenevät merkittävästi, peräti 1204 päivällä ja tällä on myös henkilöstömenoihin merkittävä vaikutus

Talouden tasapainotusohjelman/säästötoimenpiteiden johdosta tehdyt henkilöstömenojen vähennykset olivat talousarviomuutoksissa 387.963 euroa ja lopullisessa tilinpäätöksessä henkilöstökulujen alitus verrattuna alkuperäiseen talousarvioon oli 1.067.790 euroa.

V. 2021: Varhaiskasvatuksessa vuorohoito keskitetään Tarulinnan päiväkotiin, joka vähentää henkilöstöresursseja.

Henkilöstömenojen kehitys on ollut maltillista vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna. Henkilöstökulut ovat nousseet vain 50.000 euroa vaikka työehtosopimuksissa oli sovittuna 1.4.2021 lukien 1 % yleiskorotus. Lisäksi henkilöstökulut sisältävät vuodelta 2020 maksetun korona-kompensaation henkilöstölle, jonka osuus henkilöstömenoista on noin 52.000 €.

V.2022:

Päätös ruoka- ja siivouspalvelujen siirtämisestä ostopalveluna tuotettavaksi toteutui toukokuussa 2022. Henkilöstö siirtyi Servica Oy:n palvelukseen 1.8.2022. Siirtyvän henkilöstön määrä on 23 henkilöä. Tämä tuottaa merkittävän säästön henkilöstökuluihin, mutta kokonaisuudessa on kuitenkin huomioitava ostopalvelun kasvu.

Perusturvaosastolla henkilöstömitoitusta ikääntyneiden asumispalveluissa (talousarvio) on nostettu lain vaatimalle tasolle, mutta henkilöstön saatavuus ei ole ollut helppoa ja vuokratyövoiman käyttö on lisääntynyt voimakkaasti.

Henkilöstömenot kasvoivat vuonna 2022. Nousu aiheutui palkankorotuksista 1.6 yleiskorotus ja 1.10 keskitetty järjestelyerä sekä sote henkilöstölle maksettavista kertaeristä.

V.2023:

Henkilöstömenot pienenevät vuonna 2023. Suurin yksittäinen syy pienentymiseen oli hyvinvointialueuudistus, jossa liki puolet henkilöstöstä siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen. Vuonna 2023 palkat nousivat keskimäärin 3,99 % sopimusalaista riippuen.

Hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisointia on toteutettu kunnanhallituksen 13.3.2023 § 68 mukaisesti. Tuleviin eläköitymisiin varaudutaan sijais- ja tiimijärjestelyin siten, että eläköityvien tilalle ei pääsääntöisesti rekrytoida seuraajia. Muutoksia työtehtäviin on tehty elokuun alusta vaihteittain ja muutosten tekeminen jatkuu vuoden 2024 puolelle. Palkanlaskijan ja tietohallintovastaavan työt järjestelty sisäisesti eikä toimia ei ole täytetty. Säästö 35 000e.

Vapaa-aikapalveluiden päällikön sekä Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopiston rehtorin tehtävien yhdistäminen.

Sivistysosastolla saatiin säästöjä henkilöstön tehtävien järjestelyillä ja jättämällä osa vapautuneista vakansseista täyttämättä.

5. Investoinnit

Suunnittelukauden investoinneista päättää valtuusto.

Investoinnit suunnittelukaudella vuoden 2020 loppuun mennessä ovat keskimäärin vuosittain poistoja vastaavan summan mukaiset pois lukien viime vuosien suuret investoinnit.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Investointiohjelmalla on karsittu vuoden 2020 osalta yli 800.000 euroa.

- Investointiohjelman nettoalitus alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 0,85 M€

Tehdyt toimenpiteet v. 2023:

Investointiohjelmalla on karsittiin ja jätettiin toteuttamatta 2023 hieman yli 0,4 M€.

6. Tytäryhteisöt

Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat

- Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratilat (100 % kunnan omistusosuus)
- Pielaveden Teollisuushallit Oy (100 % kunnan omistusosuus)

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2020

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratilojen tavoitteet:

- Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.
- Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennetaan vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.

Pielaveden Teollisuushallit Oy tavoitteet:

- Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.
- Kiinteistöjen vähentäminen

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Myyty Hangaskujan rivitalo, myyntihinta n. 42.000 euroa (alaskirjaus n. 90.000 euroa)
- Tehty huoneistoremontteja kolmeen huoneistoon asukasvaihdon yhteydessä sekä pieniä korjauksia tarpeen mukaan
- Uutta toimitusjohtajaa ei ole entisen irtisanouduttua rekrytoitu. Ympäristöosasto tuottaa toimitusjohtaja- ja kiinteistöhoitoon palvelut yhtiöille.

Tehdyt toimenpiteet v. 2023:

- Tehty huoneistoremontteja useisiin huoneistoihin asukasvaihdon yhteydessä sekä pieniä korjauksia tarpeen mukaan
- Savikontie 16 kerrostalon ikkunat ja parvekeovet uusittu
- Virteläntie 13 rivitaloyhtiön vesikatot ja kattoturvatuotteet uusittu ja yläpohjista korjattu palokatot sekä lisätty lämmöneristettä yläpohjiin.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.9.2017/78 § Pielaveden kunnan konserniohjeet.

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty Pielaveden kunnan hallintosäännössä. Konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa on määritelty toimivallan jako valtuuston, kunnanhallituksen, kunnanhallituksen alaisen omistajaohjausjaoksen sekä kunnanjohtajan kesken.

Talousarvio- ja suunnitelma 2021–2024 valmistelu aloitetaan syyskuun alussa henkilöstökierroksilla ja käsitellään sen jälkeen valmisteluvaliokunnassa ja valtuustoseminaarissa. Talousarvio ja – suunnitelma työstetään jo valmisteluvaiheessa positiiviseksi, ettei uutta alijäämää synny ns. normaalista kunnan toiminnasta.

7. Muut toimenpiteet (kunnanhallitus 1.6.2020 § 131 ja 22.6.2020 § 153, kv 31.8.2020)

Tilintarkastuspöytäkirja vuodelta 2019 ja talouden sopeuttaminen

Tilintarkastaja on kiinnittänyt huomiota erityisesti kunnan kattamattoman alijäämän suuruuteen.

Kuntalain 110.3 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa määräajassa, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Tästä johtuen kunnan johtoryhmä on esittänyt lisätoimia talouden tervehdyttämiseen. Kunnanhallitus on käsitellyt talouden sopeutusohjelmaa 1.6.2020 ja 22.6.2020. Talousarviomuutokset ovat kunnanhallituksen käsittelyssä 24.8.2020 ja valtuuston käsiteltävänä 31.8.2020.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Talousarviomuutokset käyttötalouden osalta olivat yhteensä 0,6

M€ ja ne toteutuivat vielä 0,6 M€ paremmin. Toimintakate toteutui 1,2 M€ alkuperäistä talousarviota paremmin.

Tehdyt toimenpiteet v. 2022:

Kunnan ja tytäryhtiöiden vakuutukset on kilpailutettu. Vakuutusurva saadaan aikaisempaa edullisemmin.

KÄYTTÖTALOUS

2 STRATEGISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA MUUT PERUSTELUT

2.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

2.1.1 Vaalit

Kustannuspaikat: 1801 Vaalit

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

TULOSALUEEN KUVAUS:

Keskusvaalilautakunnan tulosalue käsittää valtiollisten ja kunnallisten vaalien toimittamisen. Pielaveden kunta on jaettu kolmeen äänestysalueeseen: Pohjoinen alue, Kirkonkylä ja Säviä. Yleisenä ennakoöäänestyspaikkana toimii kirjasto. Valtio huolehtii kaikissa vaaleissa materiaali- ja tietojärjestelmäkustannuksista ja kunta vastaa vaalien muista kustannuksista. Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnalle korvauksen, jolla katetaan kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Talousarviovuonna järjestetään eduskuntavaalit huhtikuussa. Presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit järjestetään vuonna 2024

Erityiset haasteet tulevaisuudessa on kolmen äänestysalueen säilyttäminen kunnassa. Vaalilautakuntien jäsenien saaminen vaalilautakuntatyöhön on osoittautunut haasteelliseksi ja voi johtaa tilanteeseen, jossa äänestysalueita joudutaan karsimaan. Äänioikeutettujen äänestysaktiivisuus on ollut laskusuuntainen vuosia.

Keskusvaalilautakunta, asianhallintasihteeri Henna Räisänen 040-670 5812

TUNNUSLUVUT

	Eduskunta vaalit 2019	Kuntavaalit 2021	Aluevaalit 2022	Eduskunta vaalit 2023
Äänestysprosentti	65 %	57,8 %	48 %	67,8 %

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	12 593	10 160	14 124
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	3 493	6 435	2 751

181 Vaalit	TP 2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	9 706	8 000	0	8 000	8 254	254	103,2
Kulut	-18 280	-18 645	0	-18 645	-22 359	-3 714	119,9
Netto	-8 573	-10 645	0	-10 645	-14 106	-3 461	132,5
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-2	-2	0	-2	-3		
Kustannuslaskennalliset erät	-469	-275	0	-275	-1 062	-787	

2.2 Tarkastuslautakunta

2.2.1 Tarkastustoimi

Kustannuspaikat: 1802 Tilintarkastus

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Tarkastuslautakunnan toiminta. Vastaa kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta kunnassa ja kuntakonsernissa. Seuraa tilintarkastuksen sekä sisäisen valvonnan asianmukaista toteuttamista. Arvioi kunnan talouden kehitystä ja tasapainoa tilikaudella sekä alijäämän kattamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyttä.</p> <p>Erityisenä haasteena on sisäinen tarkastus ja sen seuranta. Arvioinnin kehittämisen sekä arviointikertomuksen sisällön kattavuuden kannalta haasteena on, ettei tarkastuslautakunnalle tarkoitettuja koulutuksia ole järjestetty paikkakunnalla. Painopiste lasten ja nuorten hyvinvointiin on jokaisen tulosalueen otettava huomioon ja sen toteuttamista on haasteellista pystyä tarkkailemaan. Sopimushallinnassa haasteena on ostosopimusten seurantaan käytettävä aikaresurssi.</p> <p>Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan sihteeri, toimistos sihteeri Tuula Tervonen, puh. 040 489 4825 1.8.2023 alkaen Henna Räisänen, puh. 040 670 5812</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Sujuva kokouskäytäntö	Työsuunnitelman ja -ohjelman noudattaminen ja v.2023 painopisteiden sovittaminen tilintarkastajan työsuunnitelman ja -ohjelman kanssa	Tarkastustoimintaa suoritetaan laaditun työsuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti -toteutunut	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Kuntalain 84 §:n mukaisesti ajantasainen sidonnaisuusrekisteri	Uusien ja muuttuneiden sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen, valvominen ja saattaminen valtuuston tiedoksi vuosittain	Silmu-ohjelman käyttö: muistutukset, rekisterin listaukset - 13.11.2023 uusien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset sekä luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset tarkastettu ja saatettu valtuustolle tiedoksi.	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
Kunnan ja kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	Arviointikertomuksen kokoaminen kattavasti Toteutusraporttien seuranta kvartaaleittain	Arviointikertomus -arviointikertomus v. 2022 tilinpäätöksestä valtuustolle toteutunut -valtuustolle annettu syyskuussa lausunto talousarvion	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

	<p>Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat</p> <p>Taluspäällikön raportointi</p> <p>Kuulemiset tilinpäätöksen 2022 toteumasta</p> <p>Tulosalueiden osastopäälliköiden kuuleminen väh. kerran vuodessa</p>	<p>toteumaraportista 1.1-30.6.2023</p> <p>toteutunut joka kokouksessa, hallintopäällikkö kunnanjohtajan sijaisena tarvittaessa</p> <p>toteutunut taluspäällikön kuulemin talousarvion toteutumisarvion ja kunnan taloudesta</p> <p>toteutuneet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 24.4.2023 taluspäällikön, hallintopäällikön, sivistysjohtajan, perusturvajohtajan ja teknisen johtajan kuuleminen - 8.5.2023 ammattijärjestöjen edustajien kuuleminen <p>rakennustarkastaja/toimitus -johtaja raportoinut Pielaveden Vuokratalot Oy:n ja Teollisuushallien tilanteesta</p> <p>Toteutunut lokakuussa tilivelvollisten viranhaltijoiden kuulemiset talousarvion 1.1.-31.8.2023 toteumaraportista.</p>	
Arvioinnin kehittäminen	Tarkastuslautakunnalle suunnattuihin koulutuksiin osallistuminen ja jäsenten osaamisen kehittäminen	<p>Koulutusten / osallistujien määrä -syyskuussa 2023 järjestetty koulutus BDO kanssa:</p> <p>Tarkastuslautakuntien arviointityö käytännössä, tuloksellisuuden arviointi ja arviointikertomuksen sisältö ja laadinta. Koulutus järjestetty yhdessä Tervon kunnan kanssa, koulutukseen osallistui Pielavedeltä 4 lautakunnan jäsentä ja sihteeri.</p>	Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto -> vierailut eri vastuualueilla lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta ja miten pahoinvointia ennaltaehkäistään	Työsuunnitelman mukaisesti painopisteenä tutustumiskäynneillä vuonna 2023 on sivistyspalveluiden tulosalueet	Tutustumiskohteissa käynti ja saadun informaation käsittely -toteutunut: Säviän koulu, päiväkotikiukaan, Muksula, nuorisotilat, Rannankylän koulu, kirjasto, Pohjois-Pielaveden koulu, päiväkotikiukaan Vekaravaara, Pielaveden lukio	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Yhteisöllisyys ja inhimillisuus

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet: Taludellinen ja tasapainoinen kunnan ja kuntakonsernin toiminta. Riittävä ja luotettava tieto päätösten perusteena lain säännösten, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten mukaisesti. Turvattu sopimushallinta.	Toteutuminen/tulos/mittarit: Kaikkien osastopäälliköiden kuuleminen vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tilinpäätöksen yhteydessä. Valvotaan, että säännöksiä, viranomaisohjeita ja päätöksiä noudatetaan. Ostopalveluiden osalta sopimusten seuranta.
--	---

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	8 218	16 895	17 606
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	16 733	17 941	12 932

182 Tarkastustoimi	TP 2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	279	0	0
Kulut	-26 732	-36 886	0	-36 886	-36 235	929	98,2
Netto	-26 732	-36 886	0	-36 886	-35 957	929	97,5
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-6	-9	0	-9	-9		
Kustannuslaskennalliset erät	-396	-951	0	-951	-1 579	-628	

2.3 KUNNANHALLITUS

2.3.1 Demokratiapalvelut

Kustannuspaikat: 1803 Valtuusto, 1804 Kunnanhallitus

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö

TULOSALUEEN KUVAUS:

Demokratiapalveluihin sisältyy valtuuston ja kunnanhallituksen toiminta. Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamat tehtävät sekä sille laissa määrätyt tehtävät. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Erityisenä haasteena ovat

- 1) kuntakentän ja kunnan tehtävien painoarvojen muuttuminen sote-uudistuksen vuoksi
- 2) kunnan tulevaisuuden roolien hahmottaminen ja taloudellisten reunaehtoien huomioiminen
- 3) talouden tasapainottaminen tulojen vähentyessä ja kiinteistöjen investointitarpeiden lisääntyessä
- 4) hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen.

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Johanna Viita 040 7530 630 ja hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040-4894 050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.	Kunnan toiminnassa ja palveluissa otetaan koordinoitusti huomioon erityisesti lapset ja nuoret.	<p>Kouluterveyskyselyn mukaan aiempaa parempia tuloksia mm. luokan rauhallisuuteen, koulu-uupumukseen, yksinäisyyden tunteeseen sekä tyttöjen kokemaan seksuaaliseen häirintään liittyen. Tulokset huonontuneet liikuntaan ja lievään ahdistusoireiluun liittyen.</p> <p>Mielenterveysindeksi parantunut: v. 2014-2016: 190,9 v. 2017-2019: 154,1 v. 2019-2021: 119,6</p> <p>Sairastavuusindeksi parantunut: v. 2014-2016: 165,3 v. 2017-2019: 142,4 v. 2019-2021: 119,2</p> <p>Hyvinvoinnin johtamisen organisointi siirretty vuodelle 2024.</p>	<p>Yhteisöllisyys ja inhimillisuus</p> <p>Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö</p>

Tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion noudattaminen. Tasapainotussuunnitelman pohjalta tehtyjen toimenpiteiden vuosittainen seuranta. Pidemmän tähtäimen taloussuunnittelun ylläpitäminen.	Tilinpäätös ylijäämäinen. Saatua tehtyä varaukset pelastuslaitoksen varallaolokorvauksiin ja Opinportin investointiin sekä pienennettyä halliyhtiön osakkeiden arvoa. Uusi talouden tasapainottamisohjelman laaditaan v.2024.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Palvelutarpeita vastaava, toiminnallisesti järkevä ja taloudellisesti kestävä tulevaisuuden kuntaorganisaatio	Uusi toimintamalli sekä uusi viranhaltija- ja tarvittaessa myös luottamushenkilöorganisaatio	Hallintosäännön muutokset. Hallintosääntö päivitetty ja tullut voimaan 1.1.2024	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen.	Hyvän käytöksen toimintamallin toteuttaminen.	Luottamushenkilökoulutukset. - Ei ole järjestetty varsinaista koulutusta. - Seminaareja on järjestetty päätöksentekoon tulevista asioista Toimintamallin seuranta ja vuosittainen arviointikeskustelu toteutunut.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Kunnanjohtaja informoi kunnanhallitusta taloudelliselta tilanteesta kunnanhallituksen kokouksissa.</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	71 708	75 522	77 351
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	44 710	47 831	29 672

183 Demokratiapalvelut	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-217 023	-164 883	0	-164 883	-165 014	-131	100,1
Netto	-217 023	-164 883	0	-164 883	-165 014	-131	100,1
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-52	-39	0	-39	-41		
Poistot ja arvonalentumiset	-4 112	-866	0	-866	-866	0	
Kustannuslaskennalliset erät	-3 676	-5 416	0	-5 416	-7 176	-1 760	

2.3.2 Yleisjohtaminen

Kustannuspaikat: 1805 Pakolaisten vastaanotto, 1806 Yleisjohtaminen, 1807 Väestönsuojelu, 1830 Avustukset

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

Tulosalue sisältää kunnanjohtajan tehtävälle asetetut tavoitteet ja tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kulut (kp 1806) sekä väestönsuojelun, yleisavustukset ja pakolaisten vastaanoton. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa. Muita tehtäviä ovat mm. kunnan strateginen johtaminen, kuntakonsernin hallinnon, talouden ja toiminnan kehittäminen ja yhteensovittaminen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittäminen sekä kunnan henkilöstöpolitiikan kehittäminen.

Erityisenä haasteena ovat toimintaympäristön muutokset ml. sote-uudistus, todennäköinen TE-uudistus ja siihen liittyvä kuntayhteistyö sekä maailmantilanne. Pielaveden 150v-juhlavuoteen liittyen haasteena on saada kuntalaiset mukaan juhlavuoden toteuttamiseen eri tavoin.

Kp 1806 johtamisen kehittämisen (ts. joryn ja laajennetun joryn) kustannukset.

Vastuuhenkilö kunnanjohtaja Johanna Viita, puh. 040 7530 630

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kuntaorganisaation kehittäminen, erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioiden	Ns. uuden kunnan valmistelu yhdessä esimiesten ja henkilöstön kanssa. Pielaveden kunnan yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Esitys ja päätökset uudesta toimintavasta ja organisaatorakenteesta: kunnanhallitus hyväksyi 13.3. jatkoimenpiteiden pohjaksi kunnan uuden toimintamallin ja rakenteen, joiden toimeenpano toteutuu hallintosäännön mukaisesti sekä mm. työllisyyskoordinaattorin tehtävä ja vapaa-aikapalveluiden päällikön virka perustettu. Valtuusto hyväksyi 18.12.2023 uuden hallintosäännön, jossa mm. osastot muuttuivat palvelualueiksi ja vapaa-aikapalvelut siirtyi kunnanhallituksen alaisuuteen. Selkeät yhdyspinnat hyvinvointialueen kanssa: kunnan työntekijöitä on HVAn	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

		hyte-työryhmien jäsenenä, ei vielä päinvastoin. Kunnan hyte-organisoinnista päätetään 2024. Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti hyväksytty valtuustossa 29.5. Yhdyspintasopimus hyvinvointialueen kanssa hyväksytty valtuustossa 18.12.	
TE-uudistukseen valmistautuminen	Yhteistyökumppanuuk-sien vahvistaminen mm. eri hankkeiden avulla.	Esitys uudeksi TE-palveluiden yhteistoiminta-alueeksi: Pielavesi oli mukana Pohjois-Savon liiton asiaa valmisteleavassa hankkeessa. Kunnanhallitus päätti 15.5. osallistua Ylä-Savon alueen valmisteluun ja edellytti mm. yhteistyötä SavoGrow-kuntien ja Kuopion kaupungin kanssa sekä sitä, että kunnista voidaan siirtyä työllisyysalueen palvelukseen myös osa-aikaisesti.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys
Kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, osallistaminen Pielaveden 150v-juhlavuoden toteuttamiseen sekä juhlavuoden toiminnan johtaminen.	Yleisavustusten kohdentaminen juhlavuoteen. Juhlavuosityöryhmän johtaminen.	Kalenteroitu, koordinoitu ja monipuolisesti markkinoitu juhlavuosityöryhmän arviolta lähes sata erilaista tapahtumaa. Juhlavuosityöryhmä kokoontunut syksyllä 2022 kaksi kertaa ja vuonna 2023 kerran. Yleisavustukset suunnattu juhlavuoden toteuttamiseen kh:n 23.1. päättämien kriteereiden mukaisesti. Tapahtumat näkyivät kunnan verkkosivuilla tapahtumissa sekä 150v-sivustolla. Lisäksi tapahtumia markkinoitiin sosiaalisessa mediassa ja paikallislehdessä. Erilaisia 150-v. tapahtumia julkaistu kunnan tapahtumakalenterissa vuoden aikana 52 kpl.	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus Yhteisöllisyys ja inhimillisuus

		Kuntalaisten ml. yhdistykset ja yritykset sekä vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden osallistuminen juhluvuoden toimintaan: juhluvuosityöryhmässä yhdistysten, yritysten ja MTKn edustus. Yleisavustusten kriteereissä painotettu mm. yhteisöllisyyttä ja osallisuutta lisäävää toimintaa. Kuntalaiset, yhdistykset, yritykset ja mökkiläiset toteuttaneet tapahtumia.	
Vastaanottopalveluiden tarjoaminen ukrainalaisille	Sopimus Kuopion vastaanottokeskuksen kanssa. Sopimuksen toteuttamisen edellyttämä koordinoitu toiminta kunnan sisällä ja yhteistyökumppaneiden kanssa.	Ukrainalaisten määrä Pielavedellä: tilapäisen suojelun asiakkaita ollut 10-20, joista osa hakenut kuntalaisuutta. Kuntamalli-sopimus vastaanottokeskusten kanssa päättyy Suomessa 31.12.2023.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Esihenkilöiden kanssa käyty läpi kunnan talousarvio ja pyydetty esihenkilöitä käymään talousarvio läpi henkilöstönsä kanssa. Ohjeistettu säännölliseen talouden seurantaan.</p> <p>Esihenkilöiden kanssa käyty läpi kunnan rahoituksen muodostuminen (VOS, verorahoitus).</p> <p>Esihenkilöiden kanssa käyty säännöllisesti läpi henkilöstöjohtamiseen laadittuja ohjeita.</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	124 597	115 165	121 986
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	17 734	31 992	16 664

186 Yleisjohtaminen	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	730	40 000	-29 348	10 652	6 746	-3 906	63,3
Kulut	-158 062	-215 792	30 086	-185 706	-168 839	-16 867	90,9
Netto	-157 332	-175 792	738	-175 054	-162 093	-20 773	92,6
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-38	-41	0	-41	-40		
Poistot ja arvonalentumiset	-152	-152	0	-152	-152	0	
Kustannuslaskennalliset erät	-4 318	-8 342	0	-8 342	-8 507	-165	

2.3.3 Kehittämisen- ja elinkeinotoimi

Kustannuspaikat: 1808–1828

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
1808 KEHITTÄMISTOIMET, 1815 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN JA 1819 YLEISET
KEHITTÄMISHANKKEET**

<p>Kp 1815 Elinkeinojen edistämisen tarkoituksena on</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielaveden kunta ja yritykset tekevät tiivistä yhteistyötä toistensa ja kolmannen sektorin kanssa. 2. Kunnallinen päätöksenteko ja hankinnat tukevat yrittäjyyttä. 3. Alkutuotannon kehittäminen ja aktivointi. 4. Uusia yrityksiä ja asukkaita sijoittuu Pielavedelle. 5. Hyvien toimintaolosuhteiden ja kasvuedellytysten luominen paikallisille yrityksille. <p>Erityisenä haasteena ovat a) kunnan erottautuminen sekä b) kunnan ja yritysten työvoimapula sekä tunnettuus lasten ja nuorten keskuudessa ml. harjoittelu- ja työssäoppimismahdollisuudet c) torin kehittäminen.</p> <p>Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja Johanna Viita 040 7530 630 ja elinkeinoasiantuntija Aarno Niskanen p. 040 149 22 04.</p>

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
<p>Erottautuminen seudullisena palvelukeskuksena: ml. pielavetiset ottavat brändin omakseen ja myös omaan käyttöön.</p>	<p>Brändiuudistuksen (v.2022) toteuttaminen ja jalkauttaminen sekä uuden ilmeen mukaisten nettisivujen käyttöönotto.</p>	<p>Näkyvyys mediassa (mediaseuranta). Brändituotemyynti. Havaittu brändin omaksumisaste (esim. "Made in Pielavesi" / "Proud member of Pielavesi - since 1873"):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otettu käyttöön mediaseurannan työkalu, viikoittaiset raportit näkyvyydestä: 1.1.–31.12. osumia yhteensä 1 100, keskimäärin 21/vko, lähteitä 104. - Verkkosivuille julkaistu kaikkien ladattavaksi sosiaaliseen mediaan tarkoitetut kansikuvat - Uuden brändin mukaiset verkkosivut julkaistu 30.8. -Kuntatuotteita mm. Sydämeltään pielavetinen –huppari myynnissä. 	<p>Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus</p>

<p>Kunnan ja yritysten harjoittelu- ja työssäoppimismahdollisuuksien tunnettuuden parantaminen.</p>	<p>Yrittäjyyskasvatustiimin työn tukeminen: alakoululuokkien kummiyritykset, yläkoulun ja lukion oppilaitospäivät sekä yrittäjänpäivän tapahtuma. TETin sekä nuorten kesätyöllistämisen kehittäminen yhteistyössä sivistysosaston kanssa.</p>	<p>Tapahtumiin osallistuneiden nuorten määrä: oppilaitospäivä 7.2, jossa teemoina olivat teknologia-, palvelu- ja sote-alat, esittelijöinä 4 oppilaitosta, 5 yritystä ja kunta. Kävijöinä Puustellin koulun ja lukion oppilaat ja opettajat (n. 200 hlöä) sekä Keiteleeltä noin 20 nuorta.</p> <p>Kesätyöseteleiden ja kesäyrittäjätukien lukumäärä: kesätyöseteleillä työllistetty yrityksiin 37 nuorta ja kesäyrittäjätukia maksettu 6 kpl.</p> <p>Kunnan kesätyöpaikkojen hakijamäärä: työllistettiin 44 nuorta, joista 12 tekniseen toimeen, 11 varhaiskasvatukseen ja 8 Lepikon torpalle.</p>	<p>Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys</p> <p>Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö</p>
<p>Torin elinvoimaisuus.</p>	<p>Yritys- ja järjestöyhteistyön edistäminen ml. yhteiset pelisäännöt sekä ruoka- ja anniskelualueesta ja -oikeuksista sopiminen yhteistyössä ympäristösosaston kanssa.</p>	<p>Toritapahtumien lukumäärä: Muikkuestivaalit, kokeiluna Pielavesi-Areena –tapahtumat 8.7. ja 15.7. sekä lukuisia yhdistysten ja yrittäjien järjestämiä tapahtumia.</p> <p>Pidempiaikaisten torimyyjien lukumäärä: 4.</p> <p>Havaittu asiakasmäärän muutos: tapahtum aikoina torikävijöitä normaalia enemmän.</p> <p>Ympäristösasto toteutti torille aidatun ruokailualueen. Anniskelualueelle ei osoittautunut tarvetta muuna aikana kuin Muikkuestivaaleilla.</p>	<p>Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys</p> <p>Yhteisöllisyys ja inhimillisyyttä</p>

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
1825 LOMITUSPALVELUT, 1827 ALKUTUOTANTO JA 1828 MAASEUTUTOIMI**

Kp 1825 Lomituspalvelut: Maatalousyrittäjien sijaisavun tarjoaminen vuosiloman (26pvää) tai muun tilapäisen syyn johdosta. Lomatoimen vastuukuntana on 1.1.2023 alkaen Iisalmen kaupunki (aiemmin Kuopion kaupunki).

Vastuuhenkilö: Palveluesimies Irma Korhonen (Tiimi Mansikki), Iisalmen kaupunki, puh. 044 7488 488

Kp 1827 Alkutuotanto: Alkutuotannon kehittäminen ja aktivointi osana kunnan elinkeinotoiminnan kehittämistä. Erityisenä haasteena ovat kustannusten nousu ja elinkeinonharjoittajien jaksaminen.

Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja Johanna Viita, puh. 040 7530 630 ja elinkeinoasiamies Aarno Niskanen, puh. 040 149 22 04

Kp 1828 Maaseututoimi: Kiuruveden kaupunki sekä Keitele ja Pielaveden kunnat ovat 1.1.2012 alkaen muodostaneet maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Päivitetyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti 1.1.2021 alkaen maaseutuhallinnon tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa yhdenmukaiset toimintaedellytykset viljelijätukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa.

Maaseutuhallinnon tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset vuoden 2023 osalta jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken edellisenä vuonna 1.7. tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli 1.7.2022 Kiuruvedellä 369 (61%), Pielavedellä 173 (28%) ja Keiteleellä 66 (11%).

Vastuutaho/-henkilö: Luoteis-Savon maaseutupalvelut, maataloussihteeri Niina Lohva, Kiuruveden kaupunki, puh. 040 527 2191

Maaseututoimi:

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
EU- ja kansallisten maataloustukien käsittely valtakunnallisessa aikataulussa tavoitteena oikein myönnetyt ja maksetut tuet.	Tukihallintoyksikön toiminnan päätarkoituksena on myöntää ja maksaa EU:n ja kansalliset maataloustuet oikein ja ajallaan.	Vuoden 2023 maataloustukien hakuaika päättyi 15.6.2023. Tukihaku on vuodesta 2023 alkaen kokonaan sähköinen. Tukimaksujen alku siirtyi vuodesta 2023 alkaen aiempaa myöhemmäksi, marras-joulukuulle.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Yrittäjämyönteisyys ja yrittelijäisyys
Maaseutuelinkeinoviranomaisille kuuluvien muiden viranomaistehtävien (muun muassa hukkakaura- ja riistavahinkolain mukaiset tehtävät) asianmukainen hoitaminen	Huolehditaan alueen hukkakauravalvonnoista ja hukkakauratilanteen yleisestä seurannasta sekä riistavahinkojen tarkastuskäynneistä ja vahinkohakemusten käsittelystä.	Hukkakauratarkastukset suoritettiin heinäkuun lopulla ja niitä oli määrällisesti hieman vähemmän, kuin vuonna 2022. Ilmoitettuja riistavahinkoja oli noin saman verran, kuin edellisenä vuonna, mutta koiriin kohdistuneita susivahinkoja oli valitettavan paljon.	

<p>Yhteistyö ja tiedonkulku eri tahojen (viljelijät, viranomaistahot, asiantuntijaorganisaatiot ja muut yhteistyökumppanit) välillä.</p> <p>Pielaveden kunnassa säilyy maataloushallinnon toimipiste, jossa lähipalvelua on saatavissa vähintään neljänä päivänä viikossa.</p>	<p>Ylläpidetään yhteistyötä eri tahojen kanssa verkostoitumalla ja osallistumalla yhteisiin tapahtumiin sekä järjestäjän että osallistujan roolissa tarpeen mukaan.</p> <p>Vuonna 2023 alkavan EU:n uuden rahoituskauden ja uusiutuvien tukijärjestelmien takia henkilöstön kouluttautumistarve on talousarviovuonna suuri.</p>	<p>Yhteistyö tärkeimpien yhteistyökumppaneiden kanssa lisääntyi vuoden 2023 aikana yhdessä järjestettyjen koulutusten, tapaamisten ja Teams-palavereiden myötä.</p> <p>Maataloushallinnon henkilöstö osallistui aktiivisesti Ruokaviraston järjestämiin CAP27-kauden tukiuudistusta koskeviin koulutuksiin.</p> <p>Alkuvuoden aikana Luoteis-Savon maaseutupalvelut järjesti Teams-koulutuksena yhteistoiminta-alueensa viljelijöille uuden kauden tukiehtoihin liittyvää koulutusta yhteistyössä MTK:n Innostu Tiedosta-hankkeen kanssa. Lisäksi järjestettiin pitkästä aikaa "live"-tukikoulutukset Pielavedellä ja Kiuruvedellä. Molempiin tilaisuuksiin osallistui noin 50 viljelijää.</p> <p>Pielaveden toimisto oli muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta auki viitenä päivänä viikossa. Tukihallintoyksikön henkilökunta oli tavoitettavissa puhelimitse ja sähköpostitse päivittäin.</p>	
<p>Maaseutuhallinnossa työskentelee ammattitaitoinen ja helposti lähestyttävä henkilöstö.</p>	<p>Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa, koulutuksen sekä hyvän esimiestyön kautta. Huomioidaan työpisteiden ergonomia, sekä jaetaan ja tasataan työtehtäviä eri toimipisteiden välillä. Kannustetaan henkilöstöä oman kunnon ylläpitoon.</p> <p>Työskennellään tiiviinä yhteisönä työpisteiden fyysisestä erillisyydestä huolimatta.</p>	<p>Tukihallintoyksikköön rekrytointiin vuoden alkupuoliskolla maataloussihteeri (yhteistoiminta-alueen johtaja) ja kaksi maaseutusihiteeriä toistaiseksi voimassa oleviin virkoihin ja ensimmäistä kertaa neljään vuoteen tukihallintoyksikön kaikki virat (maataloussihteeri ja kolme maaseutusihiteeriä) on täytetty toistaiseksi voimassa olevina. Toimipisteiden väliseen yhteydenpitoon ja tiedonvaihtoon kiinnitettiin erityistä huomiota vuonna 2023.</p>	<p>Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö</p>

		Henkilövaje ennen rekrytointien valmistumista lisäksi olemassa olevan henkilöstön työmäärää reilusti vuoden alkupuoliskon aikana. Syksyn alkaessa ja henkilöstön ollessa taas täysilukuinen työyhteisön tilanne hyvinvoinnin ja jaksamisen näkökulmasta on kohentunut.	
--	--	--	--

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Maksajavirastosopimukseen perustuvien vaatimusten toteutuminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Vuoden aikana ei ilmennyt yllättäviä tai muutoin talousarviosta poikkeavia kuluja.</p> <p>Vuosi 2022 ja vuoden 2023 alkupuolisko olivat tukihallintoyksikön henkilöstölle ajoittain hyvinkin kuormittavia, osin henkilöstövaihdosten, mutta pääosin henkilöstövajauksen vuoksi. Vuoden 2023 jälkipuoliskon aikana, virkojen täyttämisen jälkeen tilanne vakiintui ja tasaantui.</p> <p>Maksajavirastosopimuksen mukaiset ja muut maataloushallinnolle kuuluvat viranomaistehtävät on suoritettu asianmukaisesti.</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	45 139	7 263	17 245
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	279 577	321 955	275 908
Pielavesi, tukea hakaneiden maatilojen määrä	180	170	169
Pielavesi, maataloustuet yhteensä, milj. euroa	6,5	6,4	6,5
Pielavesi, sukupolvenvaihdoksia maataloilla		3	3
Yhteistoiminta-alueen työntekijöiden määrä (1.9.2022 tilanne)	4	4	4

188 Kehittämis ja elinkeinotoimi	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	38 653	2 000	0	2 000	1 426	-574	71,3
Kulut	-351 511	-359 203	-9 210	-368 413	-330 956	37 457	89,8
Netto	-312 858	-357 203	-9 210	-366 413	-329 529	36 884	89,9
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-76	-84	-2	-86	-81		
Kustannuslaskennalliset erät	-7 225	-10 340	0	-10 340	-10 658	-318	

2.3.4 Hallinto- ja tukipalvelut

Kustannuspaikat: 1840 Jäsenmaksut, 1850 Muu hallintotoimi, 1856 HVA:n loppulaskut, 1860 Toimikunnat ja kansalaisvaikuttaminen, 1870 Hallinto- ja tukipalvelut, 1871 Tukipalvelujen ohjelmistouudistukset, 1875 Sisäiset tukipalvelut, 1880 Henkilöstöhallinto, 1886 Työterveyshuolto, 1890 ICT-palvelut

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, hallintopäällikkö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

1870 Hallinto- ja tukipalvelut, 1871 Tukipalvelujen ohjelmistouudistukset, 1875 Sisäiset tukipalvelut, 1880 Henkilöstöhallinto, 1886 Työterveyshuolto, 1890 ICT-palvelut

Kp 1840 Jäsenmaksut sisältää mm. Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien, Pohjois-Savon liiton ym. jäsenmaksut.

Kp 1850 Muu hallintotoimi sisältää eläintensuojelun, muun oikeudenhoidon ja yhteiset palvelut.

Kp 1856 HVA:n loppulaskut sisältävät erinäisiä HVA:n liittyviä jäännöseriä suurimpana Pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen arvioerä 547.800 eu.

Kp 1860 Toimikunnat ja kansalaisvaikuttaminen sisältää vanhus- ja vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston, mökkiläisneuvoston sekä kunnanhallituksen elinkeinojaoston.

Kp 1870 Hallinto- ja tukipalvelut vastaavat kunnan hallinnon, ICT:n, talouden ja henkilöstöhallinnon tukipalveluista kunnan eri toimialoille. Hallinto- ja tukipalvelut huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta sekä asianhallinnasta ja arkistotoimesta. Hallinto- ja tukipalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kunnan omaa henkilöstöä.

Haasteena on, että kuntaorganisaatio pienenee merkittävästi monella mittarilla tarkasteltuna vuoden 2023 alusta ja hallinto- ja tukipalveluja tuottavan henkilöstön määrä on suuri suhteessa organisaation kokoon. Toisaalta henkilöriskit mm. sijaisjärjestelyt korostuvat, jos henkilöstömäärä vähenee.

Kp 1875 Sisäiset tukipalvelut monistuksen, postituksen ja asianhallinnan, arkistoinnin ja Sansia Oy:n kustannukset.

Kp 1880 Henkilöstöhallinto sisältää palkkatoimiston, työsuojelun, työhyvinvoinnin, yhteistoiminnan, henkilöstön virkistystoiminnan ym.

Koko kunnan yhteisenä haasteena on osaavan työvoiman saatavuus kunnan eri työtehtäviin.

Kp 1886 sisältää työterveyshuollon kustannukset.

Kp 1890 ICT-palvelut sisältävät keskitettyjen tietohallinnon palvelujen kustannukset.

Vastuutaho/-henkilö hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040 489 4050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan tukipalvelujen tuottaminen muille toimialoille laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja riskihallitusti.	Hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisointi.	Hallintohenkilöstömäärä suhteessa koko organisaation henkilöstömäärään pysyy samana kuin ennen sote-uudistusta.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

	Henkilöstön vaihtuvuuden myötä avautuvat tehtävät täytetään sisäisin siirtein tai niitä ei täytetä.	Riskit on huomioitu hallinto- ja tukipalveluiden uudelleen organisoinnissa. -osittain toteutunut 1.8.2023 lukien ja jatkoa työstetään	
	Digitaalisten työkalujen hyödyntäminen työskentelyssä.	Tiedonohjaussuunnitelma päivitetty (sähköisen arkistoinnin käyttöönotto 24–25). - osittain päivitetty ja työ jatkuu vuoden 2024 aikana	
	Pilvipalvelujen käytön tehostaminen.	Ns. maanpäällisistä palvelimista luovuttu 31.12.2023.	
Osaavan työvoiman saatavuus kunnan eri tehtäviin Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Ennakoivan rekrytointin toimenpiteet: harjoittelu- ja oppisopimuspaikkojen tarjoaminen Henkilöstön työmarkkinakelpoisuuden edistäminen	Harjoittelijoiden määrä - 6 Oppisopimusopiskelijoiden määrä - osatutkinnon suorittajia Koulutuspäivien määrä 616 päivää	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen palvelusuhteissa	joustavan työajan mahdollisuus	perhevapaita on käytetty 1178 päivää osa-aikaisten määrä henkilöstöstä on 8,5 %	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Yhteisöllisyys ja inhimillisuus

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	575 202	532 170	534 510
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	690 250	595 764	982 198

189 Hallinto ja tukipalvelut	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	445 938	363 664	-93 651	270 013	322 025	52 012	119,3
Kulut	-1 385 580	-1 230 761	68 283	-1 162 478	-1 686 800	-524 322	145,1
Netto	-939 642	-867 097	-25 368	-892 465	-1 364 775	-472 310	152,9
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-227	-203	-6	-209	-335		
Poistot ja arvonalentumiset	-26 042	-16 755	0	-16 755	-18 296	-1 540	
Kustannuslaskennalliset erät	787 202	730 225	0	730 225	696 961	-33 624	

2.3.5 Työllistäminen

Kustannuspaikat: 1900 Työllisyyden edistäminen, 1920 Nuorten kesätyöllistäminen

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus ja hallintopäällikkö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

1900 Työllisyyden edistäminen, 1920 Nuorten kesätyöllistäminen

Miksi ollaan olemassa: tarkoitus/toiminta-ajatus ja tehtävät (normaalin perustoiminnan kuvaus tähän, tunnusluvut tunnuslukutaulukkoon). Esim. paikallisten yritysten tukeminen ja uusien yritysten neuvonta.

TE-24 uudistus siirtää työllisyydenhoidon palvelut kuntien vastuulle. Työvoiman saatavuus on monilla toimialoilla haasteellista. Työ ja tekijät eivät kohtaa sekä toisaalta kunnan työttömyysprosentti on varsin korkea.

Vastuutaho/-henkilö hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040 4894 050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
<p>Helposti saavutettavat ja monipuolistuneet työllisyyspalvelut</p> <p>Uusi Suunta hankkeessa tunnistettujen tarpeiden ja luotujen palvelupolkujen juurruttaminen osaksi työllisyyspalveluita</p>	<p>Yhteistyökumppanuuk-sien vahvistaminen mm. eri hankkeiden avulla.</p> <p>Työllisyyskoordinaattorin tehtävän perustaminen</p>	<p>Työ- ja elinkeinoministeriön päätös 30.11.2023 Ylä-Savon yhteisestä työllisyysalueesta</p> <p>Tehtävä perustettu 31.3.2023.</p> <p>Uusi suunta –hankkeen loppuseminaari pidetty 9.2. Osallistujia n.70 hlöä.</p>	<p>Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö</p> <p>Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous</p>
<p>Nuorten tietoisuuden lisääminen kunnassa olevista työmahdollisuuksista ja osaavan henkilöstön saaminen yritysten työvoimatarpeisiin</p>	<p>Kesätyöllistämistuki</p> <p>Oppisopimusmahdollisu-uksien tarjoaminen</p> <p>Harjoittelupaikkojen tarjoaminen</p>	<p>Kesätyöllistämistuen käyttö, työllistyneiden määrä</p> <p>- kunta työllistänyt 44 nuorta, yksityiset 37 nuorta kesätyöllistämistuella ja 6 nuorta itse itsensä kesäyrittäjätuella</p> <p>Oppisopimusopiskelijoid en määrä: osatutkinnon suorittajia 2</p> <p>Harjoittelijoiden määrä: 6</p>	<p>Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet</p>

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	141 295	149 249	137 843
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	61 134	47 218	11 185
Työttömyysprosentti	7,8		
Työllisyysaste			

190 Työllistäminen	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	124 655	62 900	-1 574	61 326	55 813	-5 514	91,0
Kulut	-212 127	-421 317	16 137	-405 180	-380 677	24 503	94,0
Netto	-87 472	-358 417	14 563	-343 854	-324 864	18 989	94,5
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-21	-84	3	-81	-80		
Kustannuslaskennalliset erät	-7 352	-13 951	0	-13 951	-15 421	-1 470	

2.3.6 Ympäristöterveydenhuolto

Kustannuspaikat: 2810 Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvollinen: Tervon kunnan ympäristöterveyslautakunta sekä tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

TULOSALUEEN TOIMINNAN KUVAUS:

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on kunnallinen elintarvike-, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, zoonoosien ja eläintautien ennaltaehkäisy sekä eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä. Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, valvontakohteiden toimintaa koskevien ilmoitusten tai hakemusten käsittely ja niistä annettavat todistukset tai tehtävät päätökset (ennakkovalvonta), luvanvaraisen toiminnan päättyessä perumispäätösten teko ja lopetusilmoitusten käsittelystä annettavat todistukset, valvontakohteisiin suoritettavat säännölliset, suunnitelman mukaiset tarkastukset sekä mahdollinen jälkivalvonta, näytteenotto tarvittaessa, lainsäädännön noudattamatta jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten, ja kieltojen sekä kieltopäätösten ja väliaikaisten toimenpidekieltojen antaminen, lausuntojen antaminen esimerkiksi kaavaehdotuksista, ympäristö- ja rakennusluvista sekä niihin läheisesti liittyvät selvitykset sekä varautuminen häiriötilanteisiin. Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on kunnallinen elintarvike-, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, zoonoosien ja eläintautien ennaltaehkäisy sekä eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, valvontakohteiden toimintaa koskevien ilmoitusten tai hakemusten käsittely ja niistä annettavat todistukset tai tehtävät päätökset (ennakkovalvonta), luvanvaraisen toiminnan päättyessä perumispäätösten teko ja lopetusilmoitusten käsittelystä annettavat todistukset, valvontakohteisiin suoritettavat säännölliset, suunnitelman mukaiset tarkastukset sekä mahdollinen jälkivalvonta, näytteenotto tarvittaessa, lainsäädännön noudattamista jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten, ja kieltojen sekä kieltopäätösten ja väliaikaisten toimenpidekieltojen antaminen, lausuntojen antaminen esimerkiksi kaavaehdotuksista, ympäristö- ja rakennusluvista sekä niihin läheisesti liittyvät selvitykset sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnan tehtävien hoitaminen ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävä kattaa peruseläinlääkäripalvelut, kiireellisen eläinlääkäriavun sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisen valvonnan, lausuntojen antamisen eläintenpitopaikkojen ja ympäristölupaprosessissa, eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan, eläintenpidon terveydellisen valvonnan, eläintautien vastustamisen ja ennaltaehkäisemisen sekä eläinsuojelun. Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen toteutetaan ympärivuorokautisena koko alueella siten, että alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin: Sisä-Savon alue (Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto, Tervo ja ostopalveluna Kuopiolle Karttulan alueen suurelänpäivystys) sekä Keiteleen ja Pielaveden alue.

Tulosalueen lähivuosien palvelutarpeiden ja -rakenteiden muutokset:

Yhteiset:

Yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa v. 2012 alusta. Palvelutuotantoa on uudelleenorganisoitu ja priorisoitu tarpeen mukaan sekä toimintaa pyritty kehittämään ja tehostamaan toteumien perusteella. Keiteleen ja Pielaveden alueella on edelleen resurssipula eläinlääkinnän puolella.

Vuoden 2023 yleisenä tavoitteena on edelleen ollut toimintavalmiuden ylläpitäminen sekä parantaminen. Samalla kun valmistaudumme lisääntyvään yhteistyöhön alueellisten toimijoiden kanssa. Henkilöstölle varataan riittävästi tilaisuuksia osallistua mahdollisesti suurempien palveluyksiköiden suunnitteluun, valmisteluun ja täytäntöönpanoon, samalla toimintavalmius ja -kyky pyritään säilyttämään riittävän hyvällä tasolla. Mahdolliseen valmisteluun osallistuu koko henkilöstö mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan. Tämä edellyttää jatkossa myös mahdollisesti vapautuvien virkojen täyttämistä ja resurssien turvaamista.

Muilta osin tilannetta seurataan ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin palvelutarpeiden ja -rakenteiden uudelleenorganisointiseksi.

Hyödynnetään ICT-ratkaisuja palveluiden tuottamisessa.

Sote-henkilöstön siirtyessä hyvinvointialueille, keskitetysti hoidettujen toimistopalvelujen kustannukset tulevat nousemaan.

Ympäristöterveysvalvonta:

Erityislainsäädännön ympäristöterveydenhuollon 2020–2024 valtakunnallisen valvontaohjelman pohjalta tehtävät valvontasuunnitelmat, joihin riskiperusteisesti toiminnalliset ja valvontakohdekohtaiset valvontasuunnitelmat perustuvat, hyväksytetään ympäristöterveyslautakunnassa. Mikäli monivuotisen suunnitelman muutokset eivät ole merkittäviä, riittää suunnitelman vieminen vuosittain tiedoksi toimielimelle. Suunnitelmallisen valvonnan tavoitteet tarkentuvat valvontasuunnitelman perusteella. Tavoitteena on korkealaatuinen suunnitelmallinen ja oikein kohdennettu valvonta, jota tehdään riittävin voimavaroin. Valvonnan tulee olla tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Suunnitelmallista valvontaa priorisoidaan tehtävien kiireellisyysjärjestyksessä. Valvontatyön suunnittelematon osuus mm. asumisterveys- ja sisäilma-asiat yksityisissä ja julkisissa kiinteistöissä, erilaiset erityistilanteet ja asiakasyhteydenotot ja lausuntopyyntöt vaativat usein kiireellisiä toimenpiteitä.

Valvonta-suunnitelmaa ei ole valtakunnallisten valvontaohjelmien puutteen vuoksi voitu valmistella ennen talousarviota.

Ympäristöterveydenhuollon voimassa oleva maksutaksa on päivitetty ja hyväksytty 16.12.2021. Elintarvike- ja kontaktimateriaalitoimijoille tuli vuoden 2022 alusta alkaen valtakunnallinen vuosittainen perusmaksu 150 €. Maksu koskee lähes kaikkia kuntien valvonnassa olevia elintarvikehuoneistoja.

Lisäksi terveydensuojelulain (763/1994, TsL) maksullisuutta laajennettiin vuoden 2022 alusta alkaen vuosittaisella valvonnan perusmaksulla, jota alettiin periä vuoden alusta lähtien laissa määritellyiltä toimipaikoilta ja toiminnoilta. Vuosittainen perusmaksu on veroluonteinen ja suuruudeltaan 150 €. Resursseja tulee varata aiempaa enemmän alkutuotannon valvontaan. Alkutuotantokohteiden siirtyminen aktiivisen valvonnan piiriin on lisännyt valvontatyön vaatimaa resurssia n. 0,5 htv/v.

Ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävien resurssien varmistamiseksi tulisi entistä tehokkaammin kohdistaa valvonnasta saadut tulot yhteistoimintasopimuksen mukaisesti lisätyövoiman palkkaamiseen ja valvonnan kehittämiseen. Vuosilomien sijaisuuksiin sekä suunnitelmalliselle valvonnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan jatkossakin lisätyövoimaa. Nykyisten tehtävien hoitamiseksi arvioidaan lisätyövoiman tarpeen olevan vähintään 0,5 htv. Resurssit pyritään turvaamaan vähintään nykyisellä tasolla. Avoimiin virkoihin haetaan täyttöluvat.

Yhteistyötä jäsenkuntien sekä niiden eri viranomaisten kanssa pyritään tiivistämään ja tehostamaan.

Eläinlääkintähuolto:

Valvontaa jatketaan alueellisen eläinlääkintähuoltosuunnitelman mukaisesti. Priorisointia joudutaan tekemään edelleen valvontatarpeen määrittelyssä, etenkin suunnittelemattomien eläinsuojelutehtävien osuuden ollessa suunniteltua suurempi. Jatkossa tarvitaan valvontatehtävien asianmukaiseen suorittamiseen lisäresurssia.

Tilayksiköiden kasvun myötä eläinlääkintähuollossa on edelleen aiempaa enemmän tarvetta suunnitelmalliselle ja ajanvarausperusteiselle palvelulle, mitä on saatu toteutettua päivystysjärjestelmän uudelleen organisoinnilla. Työjärjestelyissä on edelleen otettava huomioon myös mahdollisuus jakaa viranhoito kahdelle eri henkilölle, minkä ei kuitenkaan oleteta aiheuttavan korotuksia palkkamenoihin. Lisäksi tällä pyritään parantamaan henkilöstön työssä jaksamista, ennakoitavuutta sekä toiminnan suunniteltavuutta.

Jatkossa tulee ottaa huomioon eläinlääkärisopimuksessa oleva pakollinen viikoittainen lepopäivä, tämä vaikuttaa päivystys- ja läsnäololistojen laatimiseen ja siksi on ehdottoman tärkeää, että henkilöstömäärä on riittävä koko alueella.

Vakinaisten viranhaltijoiden palkkakustannusta on nostettu vuoden 2023 talousarvioon, mutta palkkakustannus ei ole edelleenkään sillä tasolla, jona se olisi kaikki virat täytettynä. Eläinlääkintäjien palkkoja ei oltu budjetoitu vuodelle 2022, lisätty vuoden 2023 talousarvioon.

Jatkossa tulee ottaa huomioon sijaisten rekrytoinnin hankaloituminen valtakunnallisen eläinlääkäripulan vuoksi. Sijaisille tulee pystyä tarjoamaan majoitus, matkakulut ja yleensä vakinaista henkilökuntaa korkeammat korvaukset, mikä on huomioitava henkilöstökuluissa. Riittävä sijaisten rekrytointi on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää palvelujen turvaamisen ja henkilöstön jaksamisen ja hyvinvoinnin kannalta.

Eläinlääkintähuollon sähköisen ja reaaliaikaisen ajanvarausjärjestelmän käyttöä laajennetaan. Sähköisen, julkisen ja reaaliaikaisen ajanvarausjärjestelmän käytettävyyttä kehitetään. Sähköisten ja mobiilijärjestelmien täysimääräinen käyttö vaatii myös riittävät laiteresurssit. Tietokoneiden, potilasohjelmien, mobiililaitteiden ja puhelinten määrän ja laadun on oltava riittävät ja ajantasaiset, jotta

niitä pystytään hyödyntämään täysimääräisesti.

Eläinlääkintähuollossa on perustettu vakinainen eläintenhoitajatoimi Pielaveden yhteisvastaanotolle. Jatkossa tulee huomioida Sisä-Savon alueelle vastaavalle toimelle rahoitus, siten että eläinlääkäriä kohden hänen työpanos olisi 34 h/kk. Eläintenhoitajan antama toiminnallinen apu kohdistuu toimenpiteiden avustamiseen, välinehuoltoon, lääkevaraston ajan tasalla pitämiseen, toimistotyöhön ja yms. oheis-toimintoihin vapauttaen eläinlääkäriresurssia varsinaiseen eläinlääkärin koulutusta vaativaan työhön.

Eläintenhoitajan työpanoksen edesauttaa eläinlääkäreiden työssäjaksamista ja lisäävän vastaanoton tehokkuutta ja toimintavarmuutta.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Tervon kunta/ympäristöterveysjohtaja Maija Lehtonen, 044 7499 400

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite	Suunnitellut toimenpiteet	Toteutuma 1.1.–31.12.2023
Ympäristöterveysvalvonta		
Väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa Valvonnan vaikuttavuuden edistäminen.	Riskiperusteisen kohdekohtaisen valvontasuunnitelman laatiminen ja suunnitelman mukaiset valvontatoimet.	Valvontasuunnitelma vuodelle 2023 hyväksyttiin ympäristöterveyslautakunnassa 14.12.2022 §35. Sisäisistä sijaistusjärjestelyistä johtuen, valvontaresurssia on suunniteltua vähemmän käytössä valvontasuunnitelman toteuttamiseen. Valvontasuunnitelmaa on toteutettu resurssien puitteissa, riskiperusteisuutta korostaen.
	Toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus.	Annettu elintarvike-, terveyden- ja tupakkalain mukaista neuvontaa ja ohjausta toimijoille.
	Suunnitelmallinen ja monipuolinen viestintä monikanavaisuutta hyödyntäen. Tiedotuksen ja yhteydenpidon parantaminen alueen väestöön.	Ajankohtaisista asioista on tiedotettu kunnan verkkosivuilla ja kuntatiedotteissa. Verkkosivujen sisältöä on päivitetty. Toimijoita tiedotettu sähköpostitse.

	Viranomaisyhteistyö	<p>Eri viranomaistahojen esittämiin lausuntopyyntöihin on vastattu ja neuvottelutilaisuuksiin osallistuttu. Etenkin tuulivoimahankkeet yhteistoiminta-alueen kunnissa olleet esillä useissa viranomaisneuvotteluissa.</p> <p>Osallistuttu AVI:n järjestämään ympäristöterveyshuollon johtajien ja vesihuollon tilannekuvakoukuihin säännöllisesti ja Itä-Suomen vesihuoltovalvojien yhteistyöryhmään. Pohjois-Savon ympäristöterveydenhuollon johtajien kokouksiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Erityistilanne suunnitelma on päivitetty ja on osallistuttu Itä23 valmiusharjoitukseen.</p>
Alan muuttuvan lainsäädännön vaatimusten huomioiminen valvonassa.	Valtakunnallisen tiedonhallintajärjestelmän (VATI) käyttö.	<p>Valtakunnallinen TsL- ja EtL- perusmaksu ja sen laskuttaminen Ruokaviraston ja Valviran ohjeen mukaisesti rekisterissä oleville valvontakohteille.</p> <p>Päivittäminen vaati edelleen runsaasti ympäristöterveystarkastajien työaikaa.</p> <p>12.1.2023 voimaan tulleen talousvesilainsäädännön uudistuksen toimeenpano on aloitettu. Vedenjakelualueiden riskienhallintasuunnitelmia on hyväksytty, näytteenottosuunnitelmia on päivitetty ja VATI:n vesinäytteiden tiedonsiirron uudistusta on saatettu uudistuksen mukaiseksi. Tiedonsiirto kuntalaisten käytössä olevaan vesi.fi palveluun.</p> <p>Kiinteistökohtaisten talousvesikaivojen omistajia on ohjeistettu ja ohjattu omatoimisessa talousvesinäytteen otossa sekä kaivon puhdistuksessa ja kunnostuksessa.</p> <p>Osallistuttu Ruokaviraston "Vatinkohtaista" koulutuksiin kolmen viikon välein.</p>
	Henkilöstön osaamisen ylläpito ja asiantuntijuuden lisääminen.	Henkilöstö on osallistunut aktiivisesti aluehallintoviraston, Ruokaviraston ja Valviran järjestämiin koulutustilaisuuksiin pääsääntöisesti etäyhteyksin. Lisäksi osallistuttu Terveet tilat-verkostotapaamisiin.

Valvonnan tasapuolisuus.	Valvontakohdetietojärjestelmän tietojen päivittäminen.	Valvontakohdetietoja on ylläpidetty, etenkin elintarvikehuoneistoissa ja alkutuotannon valvonnan osalta paljon lopettaneita/toimijan vaihdoksia. Hyvinvointialueen aloittaessa toimijan muutoksia käsitelty runsaasti ja pyydetty/selvitetty uusilta toimijoilta elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksia.
	Riskiperusteisen valvonnan korostaminen.	Riskiperusteisuus on huomioitu valvonnan sisäisessä organisoinnissa ja valvonnan toteutuksessa. Kohdekohtaisia riskinarviointeja päivitetään tarpeen mukaan valtakunnallisen ohjeistuksen ja kohteiden valvontahistorian tuntemisen mukaisesti.
Toimiva työyhteisö.	Resurssien turvaaminen sijaisjärjestelyin ja lisätyövoiman tarpeen huomioon ottaminen.	Ympäristöterveysjohtajan virkaa on hoidettu OTO:na 31.10.2023 saakka, mikä on kuormittanut viiranhaltijoita. Laskennallisesti ympäristöterveystarkastajien työpästä on ollut käytettävissä yhteensä 2 htv. Virkavapailloilla ympäristöterveystarkastajilla on ollut vain ajoittain sijainen.
	Vaikutusmahdollisuuksien varaiminen mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muodostumisen suunnitteluun.	Henkilöstö pidetään ajan tasalla ja heille annetaan mahdollisuus vaikuttaa tuleviin suunnitelmiin ja mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muutoksiin.
	Vähintäänkin nykyisten resurssien turvaaminen mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muodostumisen yhteydessä.	Huolehditaan avoimien virkojen täytöstä ja sijaisten hankinnasta.

Eläinlääkintähuolto		
Alueen eläinlääkintähuollon, eläinsuojeluvalvonnan, zoonosien, eläintautien vastustamisen, ja ennaltaehkäisemisen sekä alkutuotannon terveydellisen ja elintarviketurvallisuuden valvonnan toteuttaminen.	Eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteuttaminen. Valvontatehtävien organisointi ja delegointi praktikoille valvontaresurssinollessa riittämätön.	Valvontasuunnitelma vuodelle 2023 hyväksyttiin ympäristöterveyslautakunnan kokouksessa 14.12.2022 § 35. Suunnitelmaa on toteutettu olemassa olevien resurssien puitteissa riskiperusteisesti priorisoiden. Valvontaell ollut 60% työajalla kesäkuun alkuun, sen jälkeen ei ole ollut lainkaan valvontaell, praktikot ovat hoitaneet valvontatehtäviä. Valvontatehtävistä on hoidettu kaikki eläintautivalvontaan liittyvät velvoitteet sekä akuutit, kiireelliset eläinsuojelutaukukset.

	Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto. Zoonoosien tiedostaminen ja niistä tiedottaminen ja huomioiminen entistä paremmin eläinlääkintätyössä ja neuvonnassa.	Terveydenhuoltotyötä on pystytty toteuttamaan suunnitellusti.
Palveluiden parantaminen, työhyvinvoinnin edistäminen, henkilöresurssien ja ajankäytön tehostaminen.	Sähköisen ajanvarausjärjestelmän hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen.	Sähköinen ajanvarausjärjestelmä on käytössä sisäisesti, ei julkisena.
	Avustajan/avustajien toimenkuvan selkiyttäminen, vakiinnuttaminen ja hyödyntäminen osana koko työyhteisöä	Avustajien tehtäväkuvasta ja työjärjestelyistä ja koetusta hyödyistä on tehty kysely kaikille eläinlääkäreille ja avustajille.
	Valvontaeläinlääkäriyhteistyön kehittäminen ja jatkaminen Siilinjärven kanssa.	Toteutettu resurssien puitteissa.
Toimiva työyhteisö	Resurssien turvaaminen sijaisjärjestelyin tarpeen mukaan. Sijaisten rekrytoinnin, perehdyttämisen ja yhteydenpidon kehittäminen	Ympäristöterveysjohtajan virkaa on hoidettu OTO:na 31.10.2023 saakka. Vs. ympäristöterveysjohtaja on käyttänyt noin 80 % työajasta johtajan sijaistamiseen ja vs. vastaava eläinlääkäri pitänyt toimistopäiviä esimiestehtävien hoitoon n.10-20% työajasta. Sisä-Savon puolella on ollut kaksi sijaista koko vuoden, Piela-vedellä alkuvuodesta jouduttiin turvautumaan ulkopuolisiin päivystäjiin, keväällä tilannetta on saatu vakiinnutettua. Päivystys- ja läsnäololistat on saatu tehtyä niin, ettei työmäärä ja päivystysvelvollisuus ole ollut kohtuuton. Päivystysvapaita on saatu pidettyä pääsääntöisesti niiden kertymistähtiin, mutta osalla on edelleen hyvin runsaasti pitämättömiä vapaita.
	Pielavesi-Keitele-alueen toiminnan ja yhteisvastaanoton kehittäminen	Alkuvuodesta vakinaistettu Piela-vedelle kolmas eläinlääkäri ja keväällä saatu loppuvuodeksi osainen sijainen. Nämä ovat öuoneet vakautta ja mahdollistaneet töiden järjestelyä ja päivystysvapaiden pitämistä säännöllisesti.
	Yhteisöllisyyden, yhteistyön ja tiedonkulun lisääminen koko työyhteisön välillä.	Eläinlääkäreiden ja avustajien yhteisiä TEAMs-palavereja pidetty säännöllisesti n. 2 vko:n välein. Eläinlääkäreiden kesken on perustettu WhatsApp-ryhmät sekä koko yhteistoiminta-alueen eläinlääkäreille että päivystysalueittain.

	Vaikutusmahdollisuuksien varaa- minen ja vähintäänkin nykyisten resurssien turvaaminen mahdolli- sesti tulevissa palveluyksiköiden muutoksissa	Pielaveden irtautumishalukkuus Tervon kunnan vastuulla ole- vasta ympäristöterveyspalve- luista on ollut esillä. Tämä ei to- teutunut ja halukkuutta ei enää tällä hetkellä ole lisälmen suun- taan.
--	--	--

Ympäristöterveysvalvonta	TP 2022	TA 2023(*	TOTEUMA 1.1.- 31.12.2023
Valvontasuunnitelman mukaiset ETL:n tarkastukset	96	160	81
Suunnitelman ulkopuoliset ETL:n tarkastukset	4	20	8
Muu ETL:n toimenpide (ohjaus- käynti, lausunto, neuvonta tmv.)	400	120	318**
Valvontasuunnitelman mukaiset EtL:n maitohygieniatarkastukset	4	20	5
Valvontasuunnitelman mukaiset TsL:n tarkastukset	34	70	94
Suunnitelman ulkopuoliset TsL:n tarkastukset	3	50	33
Muu TsL:n toimenpide (ohjaus- käynti, lausunto, neuvonta tmv.)	500	200	290**
Valvontasuunnitelman mukaiset TupakkaL:n tarkastukset	17	20	23
Suunnitelman ulkopuoliset Tupak- kaL:n tarkastukset	1	20	0
Muu TupakkaL:n toimenpide (oh- jauskäynti, lausunto, neuvonta tmv.)	10	30	14**
Eläinlääkintähuolto			*
Hyötyeläinkäynnit virka-aikana	1549	2300	1370
Ei-hyötyeläinkäynnit virka-aikana	4589	4300	4438
Hyötyeläinkäynnit päivystysai- kana	375	700	284
Ei-hyötyeläinkäynnit päivystysai- kana	507	550	505
Eläintautivalvonta suoritteet	8	15	19
Eläinsuojeluvalvonta/ suunniteltu valvonta ilmoituksen varaisissa kohteissa	0	ELHS:n mukaan 39	2
Eläinsuojeluvalvonta/ suunnitel- man ulkopuoliset tarkastukset (eläinsuojeluilmoitukset)	39	50	20

Vapaaehtoisin terveydenhuolto-ohjelmiin (naseva, sikava) liittyvien pyydettyjen käyntien toteutumisen (%)	n.95 % Jonkin ver- ran viivettä käyn- tien toteutumis- essa resurssipu- lasta johtuen. Osa terveydenhuollon tilannekatsauksista jäänyt toteutu- matta.	100	83 Naseva-käyntejä tehty 217 kpl/360 kpl (Vuosikäynnit ja tilan- nekatsaukset) Sikava- käyntejä tehty 12 kpl/12 kpl
---	--	-----	---

Eläinlääkintähuollon hyötyeläin- sekä ei-hyötyeläinkäyntimäärät sekä arviot sisältävät myös Kuopion kaupungille Karttulassa tehdyt arki- ja päivystyskäynnit. Luvuista puuttuu muutaman satunnaisen päivystäjän tiedot, kyseessä vain yksittäisiä käyntejä. Jatkossa kategoriat menevät sairasmatkat vs vastaanotto- käynnit, koska KliniQ jaottelee käynnit näin. Sairasmatkoista osa voi olla ei-hyötyeläimiä esim lemmikki- hevoset. Sivutuotevalvontaa tehtiin 6 suoritetta. Vierasainenäytteenottoja kotieläintiloilta ja meijeristä muutamia

Terveydenhuoltokäyntien toteutumattomuus, johtuu lähinnä siitä, että tilalliset eivät ole tilanneet käyntejä.

EtL-ilmoituksia käsiteltiin 48 kappaletta. Lisäksi laadittiin yksi vientitodistus. TsL-ilmoituksia käsiteltiin 24 kappaletta.

Viranhaltijapäätöksiä terveydensuojelu-, tupakka- ja lääkelain nojalla tehtiin 26 kappaletta.

Lisäksi vs. vastaava eläinlääkäri teki 2 kpl kunnaneläinlääkäriin viran täyttöön liittyvän viranhaltijapäätöksiä.

Viranomaisvalvonnan talous-, uima-allas- ja uimarantavesinäytetuloja tarkastettiin ja kirjattiin Vati-järjestelmään 117 näytteenoton tulokset.

Lausuntoja annettiin 17 kappaletta.

* Valvontasuunnitelmaa toimintavuodelle 2023 ei ole laadittu / hyväksytty talousarvion laatimiseen mennessä. Luvut perustuvat edellisen vuoden valvontasuunnitelmaan.

** Suurinta osaa puhelimesta ja sähköpostin välityksellä annetusta ohjauksesta ja neuvonnasta ei ole raportoitu VATI:n. Kaikki yksityistalouksien talousvesi asioihin liittyvä neuvonta ja ohjaus on kirjaamatta kokonaan VATI-järjestelmään. Lukumäärät ovat arvioita suurelta osin.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Analyysi toimintaympäristön muutoksista

Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit

a) toiminnalliset riskit

- Talousarvio vaikuttaa muutosten jälkeenkin realistiselta, edellyttää entistä tiukempaa talouskuria ja seurantaa
- Osittainen resurssivaje eläinlääkinnässä sekä suuri resurssivaje terveystaloudessa
- Toiminnan tulosten seuranta osittain mahdollista reaaliaikaisesti kohdetietojärjestelmän kautta, vaikuttavuuden arviointi hankalampaa. Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI) ei tue tällä hetkellä valvontatyön vaikuttavuuden seurantaa.
- Tarvittaessa ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin tilanteen ja talouden vakauttamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi edelleen.
- Osaavan ja vastuullisen henkilöstön rekrytointiongelmien

b) johtamisjärjestelmän riskit

- Perekymiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja sisäisen valvonnan ohjeet saatetaan henkilöstön tietoon
  - Päätöksenteko, dokumentointi sekä arkistointi järjestetään lainsäädännön mukaisella ja asiaan kuuluvalla tavalla
  - Henkilöstön poissaoloja korvataan OTO:na tehtävänä työnä olemassa olevan henkilöstön voimin. Kuormittaa henkilöstöä ja vaikuttaa valvonnan toteutukseen.
  - Valmistelu ja esittely pyritään järjestämään mahdollisimman tehokkaasti, perusteellisesti ja laadukkaasti.
- Erilaisten valitus- ja oikeuskäsittelyjen lisääntyminen aiheuttaa ylimääräistä työtä.

c) tukitoimintojen riskit

- Sopimukset tehdään kirjallisina, pyritään hyvään dokumentointiin

Lautakunta määrittelyt tilivelvollisen viranhaltijan hankintarajan, muilta osin käsittely tarvittaessa lautakunnassa ja kunnanhallituksessa ja tarvittaessa pyydetty lausunto/kannanotto palveluyhteistyöjäsenkunnilta

- ICT-järjestelmän haavoittuvuus ja inhimilliset virhetoinnot.

d) taloudelliset riskit

- Palveluiden ostojen osalta mahd. epidemioista ja erityistilanteista sekä niiden selvittämisestä syntyvät kustannukset, ei voida varautua / ei varsinaista puskuria / ei "korvamerkittyä" määrärahaa.

e) omaisuusriskit

- Irtaimiston luettelointia suoritettu
- Vakuutukset tarkastettu ohjatusti
- Ei lukitus- ja hälytysjärjestelmiä vuokrakiinteistöissä
- Henkilöstö käyttää omia ajoneuvoja virkamatkoihin ja –tehtäviin
- ATK-järjestelmien tietoturva ohjeistuksen mukaisesti

f) toimintaympäristön muutoksista johtuvat riskit

- mahdolliset muutokset toimintaympäristössä saattavat aiheuttaa ainakin väliaikaista kuormitusta henkilöstössä, muutosten vaikutusta kokonaisuudessaan on mahdotonta arvioida

g) henkilöriskit

- Henkilöressien riittävyys - osaavan, vastuuntuntoisen ja ammattitaitoisen työvoiman saanti on haas- tavaa.
- Johtamisen järjestelmä tuo riskin resurssien ollessa rajalliset.
- Tehtävänkuvaukset päivitetään tarvittaessa, kehityskeskustelut pidetään vuosittain. Ei pidetty 2023.
- Työhyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetty huomiota (eläinlääkintä), työnkuvia selkiytetty eläinlääkin- nässä.
- Mahdollistetaan kouluttautuminen ja osaamisen ylläpito koulutusmäärärahojen puitteissa.
- Pyritään tiivistämään ja tehostamaan toimiala- ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä.

h) palveluiden tuottamisen riskit häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

- Normaaliolojen erityistilannesuunnitelma laadittu, päivitetty, hyväksytty lautakunnassa ja toimitettu asi- anmukaisesti eri viranomaisille ja yhteistyötahoille tiedoksi.

Riskien vaikutusten arviointi ja suunnitelma riskien hallitsemiseksi on ennakoiva asenne riskiarvioinnissa ja toiminnassamme (erityistilannesuunnitelma).

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	14 433	9 191	8 625
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	300 753	303 500	332 105

272 Ympäristöterveydenhuolto	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-315 186	-312 691	0	-303 500	-340 731	-28 040	112,3
Netto	-315 186	-312 691	0	-303 500	-340 731	28 040	112,3
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-76	-8063	0	-71	-84		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	
Kustannuslaskennalliset erät	0	-8 063	0	-8 063	-10 685	-2 622	

2.4 SIVISTYSLAUTAKUNTA

2.4.1 Koulutoimi

Kustannuspaikat: 3600–3630, 3642

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

3600 ESIOPETUS, 3604 RANNANKYLÄ 0-5 LUOKAT, 3605 SÄVIÄ, 3606 POHJOIS-PIELAVEDEN KOULU, 3608 YHTEISET TOIMINNOT, 3642 KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄKERHO

<p>Kp 3600, 3604, 3605 ja 3606, 3642</p> <p>Koulutoimi järjestää esi- ja perusopetusta. Perusopetuksessa järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa sekä monipuolista kerhotoimintaa.</p> <p>Haasteet: oppilasmäärien väheneminen sekä Säviän koulurakennuksen huono kunto. Erityisesti huomioitava iltapäiväkerhotoiminta sekä koulukuljetukset kouluverkon mahdollisesti muuttuessa.</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. koulunjohtaja Merja Keinonen 0404894169, koulunjohtaja Elina Savokallio 0408219504, koulunjohtaja Sari Korhonen 0505177120 ja vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 0404894176</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150 vuotta esillä koko vuoden ajan huipentuen Itsenäisyyspäiväjuhlaan	Oppitunneilla ja koulun tapahtumissa Pielavesi 150 vuotta esillä. Itsenäisyyspäivän juhlan sisällön suunnittelu.	Tyytyväiset oppilaat. Itsenäisyyspäiväjuhla pidettiin 4.12. liikuntahallilla.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Terveet, turvalliset ja tasavertaiset koulutilat kaikille oppilaille	Selvitetään Säviän koulutoiminnan siirtämismahdollisuus aikatauluineen Rannankylän koulun yhteyteen	Valtuuston päätös koulutoiminnan jatkosta Säviällä. Kunnanvaltuusto 18.12.2023 päätti Säviän koulun opetuksen jatkamista 31.7.2026 asti.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

3609 PUUSTELLIN KOULU 6-9 LUOKAT, 3610 LUKIO, 3608 YHTEISET TOIMINNOT

<p>Kp 3609 ja 3610</p> <p>Järjestetään perusopetusta ja lukiokoulutusta. Yläkoululla järjestetään oppilaille monipuolista kerhotoimintaa. Lukiossa tarjotaan opiskelijoille monipuolisia kurssimahdollisuuksia yhteistyössä muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.</p> <p>Haasteet: oppilasmäärän väheneminen, Puustellin koulukiinteistön kunto ja korkeat ylläpitokustannukset, opiskelumotivaation puute peruskoulun jälkeen, lukion säilymisen varmistaminen</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt rehtori Merja Tissari ja vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 040 4894176</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150 vuotta esillä koko vuoden ajan huipentuen oppilaiden itsenäisyyspäiväjuhlaan	Oppitunneilla ja koulun tapahtumissa Pielavesi 150 vuotta esillä. Itsenäisyyspäivän juhlan sisällön suunnittelu ja toteuttaminen.	Tyytyväiset oppilaat ja opiskelijat. Itsenäisyyspäivä juhlat pidettiin 5.12.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
Terveet, turvalliset ja ajanmukaiset koulutilat kaikille oppilaille	Kouluhanke: Henkilökunnan ja oppilaiden/opiskelijoiden osallistaminen (koulutuspäivät / seminaarit) suunnitteluun	Uuden, käyttäjä tyydyttävän koulurakennuksen hankesuunnitelman valmistuminen: Puustellin koulutoiminta Opinportin yhteydessä Hankesuunnitelma valmis, Opinportin rakennussuunnittelu käynnistynyt. Käyttäjien osallistaminen. Työpaja 16.11.2023. Henkilöstö on ollut tiivisti mukana suunnittelussa.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Lukion vetovoiman kasvattaminen	Markkinointi (studia), uudet painopistealueet(e-sport), kansainvälisyys-toiminta	Opiskelijamäärä ja aloittajien osuus ikäluokasta. 33% Lukion yo-kirjoitusten tulokset vetovoimatekijä.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Kaikilla peruskoulun jälkeinen koulutuspaikka	Oppilaanohjauksen tehostaminen.	Keskeyttämisten määrä TUVAn oppilasmäärä elää lukuvuoden aikana.	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit :	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikojen järjestäminen	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset. Nuorten kesätyöllistäminen toteutui	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3620 MUSIIKKIKOULUTUS, 3630 JOUKKOLIIKENNE**

Kp 3620 ja 3630
Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus musiikinopiskeluun. Huolehditaan joukkoliikenteen kulkuyhteyksien toteutumisesta.

Haasteet; kuntien välisen joukkoliikenne reittien vähäisyys, matkustajamäärien vähäisyys.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 040 4894 176 ja osastosihteeri Sirpa Niskanen 040 4894165

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Nykyisten joukkoliikenne reittien säilyttäminen.	Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa.	Yhteistyötä tehty ja pyritty vaikuttamaan linja-autovuorojen säilyttämiseen. Tuloksena oli, että 1.8. alkaen yksi linja-autovuoro lakkautunut, joka korvautunut myöhäisemmällä vuorolla. ELY tiedotti lakkautuvista joukkoliikennevuoroista 1.8.24 alkaen.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Taloutta on seurattu tiiviisti ja näin olemme pysyneet hyvin talousarvion raamissa.</p> <p>Olemme saaneet rekrytoitua pätevää henkilöstöä. Työntekijät ovat olleet motivoituneita kouluttautumaan.</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	3 825 106	4 074 682	3 815 601
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	1 840 394	2 207 277	2 048 476
Musiikkikoulutukseen osallistujat paikkoja 18	11	18	18
Esi- perusopetus oppilaat	408	397	394
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujat	28	35	22
Aamu- ja iltapäivätoiminnan tunnit	2805	2805	2057
Kuljetusoppilaat	214	210	206
Lukion opiskelijat	70	65	66

360 Koulutoimi	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	473 911	359 900	20 234	380 134	471 435	91 301	124,0
Kulut	-6 584 552	-7 298 580	-13 072	-7 311 652	-6 855 861	455 791	93,8
Netto	-6 110 641	-6 938 680	7 162	-6 931 518	-6 384 426	547 092	92,1
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-1476	-1625	2	-1624	-1567		
Poistot ja arvonalentumiset	-23 260	-27 308	0	-27 308	-27 749	-441	
Kustannuslaskennalliset erät	-254 005	-311 629	0	-311 629	-314 900	-3 271	

2.4.2 Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat: 3640 Päiväkodit, 3650 Lasten hoitotuki

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS:

Lakisääteisen varhaiskasvatuksen tarjoaminen Pielaveden lapsiperheille.

Erityiset haasteet eli perustelut erityisille kehittämiskohteille ja tavoitteille alla olevassa taulukossa.

- Toimintakulttuurin yhtenäistäminen
- Pedagogisen osaamisen vahvistaminen
- Koulutetun / pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuus.
- Vuorohoidon järjestäminen.
- Lapsiryhmä suhteessa henkilöstön määrään
- Varautuminen 2-vuotiseen esikouluun
- Tarvittavan tuen järjestäminen tuen eri tasoilla.
- Varhaiskasvatustoiminnan turvaaminen Säviällä.

Vastuutaho/-henkilö ja puh. nro. varhaiskasvatusjohtaja Tiina Haapanen 0400 328240

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja yhteistyössä yksityisten palvelutuottajien kanssa.	Varautua lisäämään kunnallista toimintaa, mikäli yksityistä palvelutuotantoa ei ole tarjolla.	Kunnan veloitteiden täyttäminen varhaiskasvatuksen paikkojen yhteydessä. Pystyttiin lisäämään varhaiskasvatuspaikkoja lyhyessä ajassa.	Yrittäjämysteisyys ja yrittelijäisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Koulutetun henkilökunnan saatavuus	Laaja näkyvyys rekrytoinnissa. Työtehtävien mielekkyys. Olemassa olevien työntekijöiden täydennyskoulutus sekä oppisopimuskoulutuksen mahdollisuus.	Pätevän henkilöstön suhde lapsimäärään. Saatiin päteviä varhaiskasvatuksenopettajia.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
Laadukas pedagogiikka	Kolmiportaisen tuen käyttöönotto varhaiskasvatuksessa (pienryhmätoiminnan ja	Inklusion toteutuminen varhaiskasvatuksessa. Hankkeen avulla on saatu jalkautettua	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

	oppimisympäristöjen sekä yksilöllisen tuen huomioiminen arjessa)	kolmiportaistatukea sekä tuotettua materiaalia henkilöstön tueksi.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Varhaiskasvatuksen tarjoaminen Säviällä.	Tilojen kartoittaminen mikäli koulun tilat eivät ole käytössä.	Varhaiskasvatus toiminta jatkuu. Toteutunut, paikkalukua kasvatettua. Tarkemmat sisäilmatutkimukset tehty ja jatkotoimenpiteet vuonna 2024.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikojen järjestäminen 12 nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Taloutta on seurattu tiiviisti ja näin olemme pysyneet hyvin talousarvion raamissa.</p> <p>Olemme saaneet rekrytoitua pätevää henkilöstöä. Työntekijät ovat olleet motivoituneita kouluttautumaan.</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	1 062 327	1 345 167	1 297 167
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	367 943	387 681	397 861
Varhaiskasvatukseen osallistujien lukumäärä	91	105	91
Yksityiset palvelun tuottajat	3	2	2
Yksityinen varhaiskasvatus osallistujien lukumäärä	17	8	8

364 Varhaiskasvatus	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	112 575	127 052	-16 601	110 451	119 347	8 896	108,1
Kulut	-1 797 648	-1 950 228	-6 858	-1 957 086	-1 920 489	36 597	98,1
Netto	-1 685 073	-1 823 176	-23 459	-1 846 635	-1 801 142	45 493	97,5
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-407	-427	-5	-433	-442		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 165	-3 890	0	-3 890	-3 890	0	
Kustannuslaskennalliset erät	-51 176	-95 903	0	-95 903	-94 597	1 306	

2.4.3 Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi

Kustannuspaikat: 3660–3680

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3660 VAPAA-AIKATOIMI / LIIKUNTATYÖ

Kp 3660
Liikuntatoimi tarjoaa kuntalaisille kattavat ja monipuoliset liikuntamahdollisuudet. Liikuntatoimi järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Liikuntapalveluiden tarjontaan sisältyvät monipuoliset tapahtumat yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Haaste: Nuorten osallistumattomuus sekä kylien lasten kulkeminen keskustan harrastusmahdollisuuksiin.

Vastuutaho/-henkilö ja puh vapaa-aikapalveluiden päällikkö Soile Leskinen 040 649 5709

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Saada nuoret osallistumaan harrastustoimintaan	Yhteistyö koulujen kanssa nuorten osallistamiseksi. Kuljetusten ratkaiseminen. Selvitetään kerhojen/harrastusten järjestämistä koulupäivän sisällä. Harrastamisen verkoston vahvistaminen.	Nuorten osallistuminen parantuu: osallistujamäärien nousu. Harrastuskalenteri käytössä ja harrastustoiminnan organisointiin liittyvät verkostotapaamiset toteutuivat. Yhteistyötä koulujen kanssa tiivistetään edelleen. Nuorten osallistumista harrastustoimintaan aktivoidaan edelleen.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen.	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen kahdelle nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset. Toteutui hyvin.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3660 VAPAA-AIKATOIMI / NUORISOTYÖ, KV NUORISOTAPAHTUMAT**

<p>Kp 3660 (ml. etsivä nuorisotyö) Tuetaan ja annetaan mahdollisuus nuorten omaehtoiselle toiminnalle ja pyritään tarjoamaan mielekästä tekemistä vapaa-ajan toimintaan heidän toiveidensa mukaan erilaiset nuoret huomioiden. Kansainvälistä toimintaa pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön toteuttaminen laaja-alaisesti, painopisteenä erityisesti nuoret. Haasteet: Nuorisotyössä nuorten vähäinen osallistuminen. Nuoria kiinnostavan kansainvälisen toiminnan uudelleen organisointi ja työnjohtaminen sekä rahoituksen hakeminen. Työntekijöiden monikäyttöisyyden kehittäminen.</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro., vapaa-aikapalveluiden päällikkö Soile Leskinen 040 649 5709, vt. rehtori Merja Tissari 0404894197</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Saada nuoret osallistumaan tapahtumiin.	Suunnittelu nuorten kanssa yhdessä. Nuorisovaltuuston aktivoiminen.	Nuorten mieleiset tapahtumat, joihin saadaan osallistujia. Osallistujamäärän kasvu. Nuoret ovat osallistuneet tapahtumiin aikaisempaa aktiivisemmin. Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti.	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Aikaansaada nuoria kiinnostavaa kansainvälistä toimintaa.	Henkilöstöressurssin kohdistaminen kunnan sisällä uudelleen. Työnjako eri ammattiryhmien kesken: lukion lisäksi vapaa-ajan toimen henkilöstöpanosta.	Kv-hankkeiden ja niihin osallistuvien nuorten määrä. Aurich johon osallistui 10 opiskelijaa ja 2 opettajaa.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen.	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen 1-2 nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset. Toteutui hyvin.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3670 KULTTUURIPALVELUT JA 3680 KIRJASTO**

<p>Kp 3670 Kulttuuripalvelut järjestää monipuolisia tapahtumia kaikille kuntalaisille.</p> <p>Kp 3680 Kirjasto tarjoaa laadukkaita ja monipuolisia kirjastopalveluita kirjastolain asettamien vaatimusten puitteissa. Kirjastossa toimii omatoimikirjasto.</p> <p>Haasteet: Lasten ja nuorten lukutaidon vahvistaminen.</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh. vapaa-aikapalveluiden päällikkö Soile Leskinen 040 649 5709</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150v juhluvuoden kulttuuritapahtumien järjestäminen yhteistyössä kirjaston kanssa sekä juhluvuosityöryhmän koordinoimana.	Päätapahtumat: UKK-näyttely kunnantalolla, taidenäyttely kirjastolla (Sarpaneva?), Wanhat lelut -näyttely kotiseutumuseolla, pääjuhla sekä uudenvuodenaaton tulishow.	Medianäkyvyys (mediaseuranta/elink. kehittäminen). Osallistujien määrä. Näyttelyt toteutuivat hyvin. Kävijöitä näyttelyissä runsaasti. Pielavesi 150v juhluvuoden tapahtumissa oli paljon kävijöitä ja erilaiset tapahtumat toivat kunnalle näkyvyyttä lehdistössä ja sosiaalisessa mediassa.	Yhteisöllisyys ja inhimillisuus Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Matkailijoiden määrän lisääminen Lepikon torpalla ja keskustassa.	Yhteistyö Lepikkosäätiön kanssa. Presidenttipolun kehittäminen Haapajärven ja Nivalan kanssa.	Kävijämäärät. Lepikon torpan kesä onnistui hyvin. Kävijöitä runsaasti. Kekkoseen liittyvä yhteinen matkailutuote vuoden 2026 Oulu-kulttuuripääkaupunkivuosi ei edistynyt tänä vuonna.	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen.	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen kirjastoon 5 nuorelle, Lepikon Torpalle 10 nuorelle, kotiseutumuseo 2, info-piste/valtuustosalin UKK-näyttely 4	Tyytyväiset nuoret ja kuntalaiset. Kesätyöllistäminen toteutui hyvin. Kiinnostus lukemiseen lisääntyy, joka puolestaan aktivoi ja kehittää lapsia ja nuoria.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

Kirjasto: Nuorten innostaminen lukemiseen Nuorten opastaminen luotettavan tiedon luo.	Nuorten lukupiiritoiminta, lukukoiratoiminta yhteistyössä koulujen kanssa. Kirjastokäynnit yhteistyössä koulujen, nuorisotoimen sekä etsivänuorisotyön kanssa	Rutakko-kirjastoverkon uusi lasten ja nuorten Lukudiplomi-aineisto otettiin käyttöön. Lapsille suunnattu lukukoiratoiminta ja satutunnit toteutuivat säännöllisesti. Lapsia ja nuoria opastettiin kirjaston käytössä ryhmissä ja yksittäin. Koululuokkien vierailut kirjastoon toteutuivat.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys. Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
---	--	---	---

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet: Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen. Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit: Taloutta seurataan ajantasaisesti. Kirjasto ja kulttuuripalvelut järjestivät runsaasti tapahtumia, joissa oli paljon osallistujia. Tapahtumia ja toimintaa tehtiin näkyväksi aktiivisella markkinoinnilla.
---	---

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	435 007	422 773	410 736
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	92 756	216 760	125 792
Kulttuuri; Tapahtumat/vuosi	8	10	114
Kulttuuri, Vapaa-aika; Järjestöfoorumit/vuosi	1	2	1
Nuorisotilojen kävijämäärät/ilta	8-22	8-22	10-30, yökahvila 20-50
Nuorisotilat avoinna	5	5	5
Nuorten kesätyöllistäminen	75	47	44
Liikuntahallin käyttötunnit/vko	75	75	Koko vuoden ka. 85h/vko Kesä-heinäkuu yhteensä käyttötunteja 27 h
Liikuntahallin salin vuokraajat	20	20	20, kuntosali 8 h
Liikuntakerhoihin osallistujat	200	200	Kesäliikuntakerho 115
Lainaajien määrä	1100	1600	1149
Lainaajia/as.luku	23	26	27,75
Kela; aukiolotuntien määrä	581	600	604
Kela palvelutikettien määrä	400	590	516

366 Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	83 148	73 630	-5 134	68 496	103 917	35 421	151,7
Kulut	-893 701	-1 000 464	-2 088	-1 002 552	-931 364	71 188	92,9
Netto	-810 554	-926 834	-7 222	-934 056	-827 447	106 609	88,6
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-196	-217	-2	-219	-203		
Poistot ja arvonalentumiset	-11 044	-14 293	0	-14 293	-13 523	770	
Kustannuslaskennalliset erät	-26 183	-47 824	0	-47 824	-39 832	7 992	

2.5 KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA

2.5.1 Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto

Kustannuspaikat: 3700 Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS:

Palvelun tuottajana on kansalaisopisto, joka on yhteinen Keiteleen kanssa. Kansalaisopisto järjestää yleissivistävää ja ammatteja tukevaa aikuiskoulutusta, lasten ja nuorten musiikin opetusta sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa. Opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot, terveyttä edistävät aineet ja kielet.

Erityisenä haasteena ovat

- monipuolisemmin erilaisia opiskelijoita, erityisesti lapsia ja nuoria
- ikääntyneiden osin puutteelliset digitaidot vrt. asiointitarpeet julkisissa palveluissa.

Vastuutaho/-henkilö vapaa-aikapalveluiden päällikkö, vs. rehtori Soile Leskinen 040 649 5709

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Mahdollisimman monipuolinen kurssitarjonta koko kunnan alueella, ml. lapset, nuoret ja miehet	<p>Yhteistyö järjestöjen ja koulujen kanssa kurssien järjestelyissä</p> <p>Kursseja, jotka lukiolaiset voivat hyödyntää osana tutkintoaan ja kesätöihin pääsyssä.</p>	<p>Opetustuntien määrä monipuolisesti kaikissa kurssiryhmissä.</p> <p>Opetustunteja on jaettu tasapuolisesti eri kurssiryhmille ja kurssitarjonnassa on huomioitu kaikki ikäluokat. Kursseja on tarjottu ja toteutettu myös kylillä.</p> <p>Koulujen ja yhdistysten tiloja on hyödynnetty opetuksen järjestämisessä ja joidenkin kurssien toteuttamisessa on ollut yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.</p> <p>Lasten ja nuorten lukumäärä.</p> <p>Lapsille ja nuorille suunnattuja kursseja on lisätty. Lasten osallistuminen erityisesti liikuntakursseille on ollut aktiivista. Nuoria on toiminnassa mukana vain vähän.</p>	<p>Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet</p> <p>Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö</p>

		Lukiolaisille suunnattujen kurssien mahdollisuutta selvitetään. Kurssit eivät ole vielä toteutuneet.	
Kuntalaisten, erityisesti ikääntyneiden, digitaalisten taitojen lisääminen Etä- ja hybridikurssien lisääminen	MOTTI-Monipuolisia taitoja tietotekniikkaan-yhteishanke: henkilöstön koulutus, etä-, hybridi- ja verkkokurssien kehittämistä, materiaalipankin luominen.	Etä- ja hybridikurssien määrä, henkilöstön koulutustunnit, opistojen yhteisessä materiaalipankissa. Oman opiston etä- ja hybridikursseja toteutui kielissä, liikunnassa ja luovassa kirjoittamisessa. Motti-hankkeen kautta tarjottiin etäkursseja neljän muun kansalaisopiston yhteistyönä. Hankkeen kautta järjestettiin opettajille koulutuksia. Materiaalipankkia alettiin koota syyslukukaudella. Osa MOTTI-hankkeen kautta suunnitelluista etä- ja hybridikursseista jäi toteutumatta. Keväällä Erasmus-hankkeen kautta koulutettiin kolme opettajaa. Kirjastoissa järjestettiin opiston etäluentoja.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Tavoitteena järjestää monipuolista, vetovoimaista opetusta entisellä tasolla 5300 tuntia, josta Pielavedellä 3600.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Taloutta seurataan ajantasaisesti.</p> <p>Kurssilaisten antamien kurssiarvioiden mukaan opettajamme ovat ammattitaitoisia ja opistossamme on laadukasta opetusta.</p> <p>Vetovoimaisuutta tulee jatkossa lisätä parantamalla näkyvyyttä ja tiedottamista.</p> <p>Kursseja on järjestetty kurssitoiveita kuunnellen monipuolisesti eri osa-alueilla ja kaikille ikäluokille. Kurssien tavoitettavuutta on parannettu verkko- ja hybridikurssien avulla.</p> <p>Opetusta on suunniteltu järjestettäväksi 5300 tuntia.</p>
--	---

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	325 835	341 230	329 562
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	38 881	49 618	40 122
Opiskelijamäärä (netto): Kaikki/Pielavesi/ Keitele/Muut kunnat	1260/890	1260/890	954/605/ 222/127
Opiskelijamäärä (brutto): Kaikki/Pielavesi/ Keitele/miehet	3200/2150/520	3200/2150/520	2667/1741/ 721/412/
Opetustunnit: Kaikki/Pielavesi/Keitele	5200/3500	5300/3600	5019/3482/ 1537
Toteutuneiden kurssien määrä: Kaikki / Pielavesi/Keitele	250/165	250/165	247/173/74
Liikuntaryhmien määrä Pielavesi/Keitele	77	77	64/18
Päiväopetusryhmät Pielavesi/Keitele	60	60	56/20

370 Pie Kei kansalaisopisto	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	95 450	122 950	1 533	123 533	101 749	-21 784	82,4
Kulut	-408 986	-435 604	-548	-436 152	-418 172	17 980	95,9
Netto	-313 536	-312 654	985	-312 619	-316 423	-3 804	101,2
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-76	-73	0	-73	-78		
Kustannuslaskennalliset erät	-11 716	-19 576	0	-19 576	-21 841	-2 265	

2.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

2.6.1 Tila- ja vuokrauspalvelut

Kustannuspaikat: 4710 Laskutettavat kustannukset, 4711 Tilapalv. jaettavat ja muut kulut, 4716 Yl. kiinteistönhoito ja valvonta, 4721 Rakennusten kunnossapito, 4722 Ulkoalueiden hoito, 4723 Muut tilapalvelut, 4730 Metsät, 4731 Maa-alueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4716 Sisältää kunnan kiinteistöjen yleisen kiinteistönhoidon ja valvonnan.
Kp4721 Sisältää rakennusten kunnossapidon, peruskorjaukset, huollot ja rakentamisen.
Kp4722 Sisältää ulkoalueiden kunnossapidon ja hoidon, sekä rakentamisen.
Kp4723 Sisältää rakennusten purkamisen ja tutkimusten tekemisen.
kp4730 Sisältää kunnan metsätilojen hoidon, istutukset, lannoitukset, raivaukset ja puun myynnin.
Kp4731 Sisältää maanvuokrauksen, oston ja myynnin, öljyvahinkojen torjunnan ja venesatamat.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. kiinteistökannan sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi
2. ylläpitokulujen kasvaminen
3. kiinteistökannan vanheneminen ja lisääntyvä korjausvelka
4. ammattitaitoisen työvoiman saatavuus
5. ympäristöarvojen huomioiminen

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Rakennusmestari Pentti Tikka, 040 637 5530

Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan rakennuskanta vastaa palvelutarpeita	Vajaakäytöllä olevista ja huonokuntoisista rakennuksista luopuminen myymällä tai purkamalla. Puustellintie 11 osakkeen myynti ja perintönä saatu vapaa-ajan kiinteistön myynti	Kunnan käytössä olevien rakennusten määrä 8,3 m2 / kunnan asukas Koulukiinteistöjen määrä 26,0 m 2/oppilas Hyvinvointialueelle vuokrattu sote ja pela kiinteistöt Puustellintie 11:n osake myyty ja Oravaisjärven Niemelätilasta tehty ostotarjous Kunnan tiloista tyhjiillään on ollut Laurinpurontie 25 sekä Puistotie 15 ja vajaakäytöllä on ollut Repomäki ja Koulutie 1.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Kiinteistöjen ylläpitokulujen vähentäminen	Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja toiminnan tehostaminen.	Ylläpitokulut 62,6 €/m2/vuosi Kiinteistöjen ilmastointia ja valaistusta tehostettu	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

		<p>mm. automaatiota kehittämällä. Sähkönkulutukseen kiinnitetty erityisesti huomiota ja tehty säätötoimenpiteitä mm ulkovalaistuksen toimintaan.</p> <p>Kouluhankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin keväällä, suunnittelu kilpailutettu ja suunnittelu aloitettu syksyn aikana. Tavoitteena keskittää opetus- ja liikuntatoimi opinportin kiinteistölle, luopua vanhoista energiatehottomista ja peruskorjausta tarvitsevista rakennuksista ja tehostaa toimintaa tilojen tehokkaammalla käytöllä</p>	
Ammattitaitoinen ja sopiva henkilöstö	Yhteistyö oppilaitosten kanssa ja koulutuksen mahdollistaminen.	<p>Henkilöiden määrä, joilla on tutkintoon tähtäävä koulutus 1 kpl</p> <p>Harjoittelijoiden määrä 0 kpl</p> <p>Henkilökunta osallistunut moniin eri koulutus tilaisuuksiin.</p> <p>Asiantuntijapalveluiden myynti aloitettiin naapuri kuntiin.</p>	<p>Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet</p> <p>Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö</p>
Ympäristöarvojen huomioiminen	Uusiutuvan energian hyödyntäminen.	<p>Fossiilisen energian käytön väheneminen</p> <p>Etsitty ratkaisuja jätevedenpuhdistamon öljylämmityksen korvaajaksi, hanke edelleen kesken.</p> <p>Opinportin suunnittelussa tullaan huomioimaan muun muassa energiatehokkuus</p>	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

	<p>Hiilijalanjäljen huomioiminen rakentamisessa. Rakennushankkeissa huomioitu hiilijalanjälki.</p>	<p>Rakentamishankkeissa ilmastaselvityslaskelman laatiminen ja tavoitteena mahdollisimman pieni hiilijalanjälki</p> <p>Opinportin suunnittelussa tullaan tekemään hiilijalanjälkilaskelmat suunnittelun myöhemmässä vaiheessa</p>	
	<p>Kiertotalouden huomioiminen.</p>	<p>Kierrätysaste hankkeissa.</p> <p>Hankkeissa on huomioitu kierrättäminen, parhaimmillaan kierrätysaste on ollut 100 %, kierrätykseen kelpaamattomien jätteiden lajitteluun kiinnitetty huomiota.</p>	
	<p>Kestävä metsien hoito</p>	<p>Metsäsuunnitelman laatiminen ja sen noudattaminen metsän hoidossa</p> <p>Metsänhoitotoimenpiteitä ja hakkuut tehty vanhan vielä voimassa olleen suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Uusi metsäsuunnitelma laadittu seuraavalle kymmenelle vuodelle.</p> <p>Vuosittaiset hakkuut suunniteltu tuleville vuosille korkeintaan metsän kasvun suuruisina, jolloin kunnan metsävaranto säilyy vähintään ennallaan.</p>	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit :	Kuntastrategia:
Nuorten opiskelun ja työllistymisen tukeminen	Nuorten kesätyöllistäminen, sekä harjoittelu- ja opiskelupaikkojen tarjoaminen.	Kesätyö- ja harjoittelupaikkoja tarjolla 6 kpl Kesätyöntekijöitä palkattu 6 kpl ja kausityöntekijöitä 3 kpl	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Hankintojen kilpailutuksiin saatavat tarjoukset, todellisen kilpailun aikaansaamiseksi</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Talouden seuranta säännöllistä.</p> <p>Taloudessa aiheuttanut vaikeuksia budjetointiin ja talouden toteutumiseen useiden tuotteiden ja tarvikkeiden rajut hinnanmuutokset ja saatavuus ongelmat, mm. sähkön, lämmön, rakennustarvikkeiden ja polttoaineiden hinnat ovat kohonneet rajusti.</p> <p>Kunnan uusi brändi on huomioitu kustannuspaikan toiminnassa.</p> <p>Määräaikainen rakennusmestari rekrytoitu onnistuneesti.</p> <p>Kesätyöntekijöitä ja kausityöntekijöitä rekrytoitu onnistuneesti.</p> <p>Kustannuspaikan julkiset hankinnat on toteutettu hankintalain ja kunnan hankintaohjeen mukaisesti.</p> <p>Osaan pienemmistä tarjouskilpailuista saatiin huonosti tarjouksia, 2-3 kpl, mutta kouluhankkeen suunnitteluun saatiin poikkeuksellisen paljon, 19 kpl, tarjouksia.</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	420 474	486 750	463 484
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	397 038	569 529	368 892
Rakennus m2 / asukasluku		>8	8,3
Koulurakennukset m2 / oppilasmäärä		>20	26,0
Tilapalvelujen kustannukset €/m2		>60	62,6

471 Tila ja vuokrauspalvelut	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	3 197 544	3 345 206	423 623	3 768 829	3 909 330	140 501	103,7
Kulut	-2 013 740	-2 433 049	8 243	-2 424 806	-2 412 764	12 042	99,5
Netto	1 183 804	912 157	431 866	1 344 023	1 496 566	152 543	111,3
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	286	214	101	315	367		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 898 446	-868 978	0	-824 676	-781 675	43 001	
Kustannuslaskennalliset erät	-160 945	-224 210	0	-224 210	-195 898	28 312	
<i>Vapaaehtoinen varaus: Opinportti 800.000 euroa</i>							

2.6.2 Vesihuoltolaitos

Kustannuspaikat: 4740 Vesilaitos, 4750 Viemärlaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4740 Sisältää puhtaan veden tuottamisen, pohjavesilaitokset, ylävesisäilön ja jakeluverkoston laitteineen ja varusteineen.

Kp4750 Sisältää jäteveden puhdistamisen jätevedenpuhdistamolla, jätevesiverkoston laitteineen ja varusteineen.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. rakennetun infran ikääntyminen ja korjausvelan kasvu, joka aiheuttaa investointitarpeita nyt ja tulevaisuudessa
2. taloudellisena haasteena on vedenkulutuksen väheneminen ja kustannusten nousu
3. toiminnallisena haasteena on poikkeustilanteisiin varautuminen, jota pitäisi toteuttaa yhdessä vesiosuuskuntien kanssa

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Kuntatekniikaninsinööri Janne Kokkonen, 050 441 1170

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Korjausvelan hallinta	Suunnitelmallinen ja jatkuva infran saneeraaminen	Pienempi vuotovesimäärien ja häiriöiden määrä Toteutettu savututkimus Säviän viemäriverkostoon tulevien saneerauksien suunnittelun pohjaksi ja toteutettu viemärikaivojen saneerausta Laurinpurontielle ja Saraheinäntielle.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

		Paikannettu ja korjattu vesijohtoverkoston vuoto. Vuodosta johtuen vesijohtoverkoston vuotovesimäärät kasvoivat edellisiin vuosiin verrattuna. Viemäriverkoston vuotovesimäärät laskivat edellisiin vuosiin verrattuna.	
Talous tasapainossa	Toimintaa pyritään tekemään kustannustehokkaasti, sekä energian kulutuksen vähentäminen	Tuloilla pystytään kattamaan toiminnan kulut ja poistot Vesimaksuista kertyvät tulot toteutuivat alle talousarvion ja poistot ylittivät arvioidun. Kulut toteutunut myös alle talousarvion, mutta kokonaisuutena tuloilla ei pystytty kattamaan kaikkia kuluja ja poistoja.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Poikkeustilanteisiin on varauduttu ennalta	Pidetään yllä valmiussuunnitelmia ja harjoitellaan poikkeusoloja varten Yhteistyö vesiosuuskuntien kanssa	Pidetyt harjoitukset Valmiussuunnitelmaa pidetty yllä, harjoituksia ei ole ollut Yhdysvesijohtojen saattaminen nopeaan toimintavalmiuteen vesiosuuskuntien kanssa Säviäntaipaleen yhdysvesijohto saatiin jatkuvan käyttöön. Laukkalan yhdysvesi-putki vaatii tällä hetkellä desinfioinnin ennen käyttöä, muutoksia suunnitellaan yhteyden jatkuvaan toimintavalmiuteen saamiseksi.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Taloutta on seurattu säännöllisesti.</p> <p>Tulojen seuraaminen nykyisin hankalaa, kun veden kulutuksesta ei saada tietoa reaaliajassa. Mittareiden luku ja tasauskutus kerran vuodessa. Etäluettavien mittareiden asennukset alkavat tulevana vuonna ja niillä saadaan jatkossa paremmin reaaliaikaista tietoa kulutuksista.</p> <p>Ammattimies rekrytoitu eläköityneen vesilaitoksen hoitajan tilalle onnistuneesti.</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	257 024	211 390	238 180
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	128 608	185 094	112 143
Vuotovesiprosentti, jätevesi	45,53 %	< 30%	43,64 %
Vuotovesiprosentti, puhdasvesi	20,83 %	< 10%	27,69 %

474 Vesihuoltolaitos	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	659 933	739 841	1 245	741 086	685 224	-55 862	92,46
Kulut	-511 399	-570 750	-1 586	-572 336	-552 375	19 961	96,51
Netto	148 535	169 091	-341	168 750	132 849	-35 901	78,73
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	36	40	0	40	33		
Poistot ja arvonalentumiset	-185 756	-201 796	0	-201 796	-208 405	-6 609	
Kustannuslaskennalliset erät	-46 503	-60 770	0	-60 770	-84 233	-23 463	

2.6.3 Kunnallistekniikka

Kustannuspaikat: 4760 Liikenneväylät, 4765 Yleiset alueet, 4766 Puistot ja viheralueet, 4770 Varikko, 4773 Kuljetusvälineet, 4780 Hulevesi

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4760 Sisältää kunnan katujen ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidon ja rakentamisen sekä tievalaistuksen, haja-asutusalueen osoitejärjestelmän ylläpidon, sekä uudessa yksityistielaisissa tielautakunnalle säädetyistä tehtävistä huolehtimisen.

Kp4765 Sisältää liikuntapaikkojen, maankaatopaikan, torin, Urkin polun ja linja-autoaseman kunnossapidon, huollon ja rakentamisen sekä kaatopaikkojen jälkihoidon.

Kp4766 Sisältää taajama-alueella olevien puistojen ja leikkikenttien kunnossapidon ja rakentamisen.

Kp4770 Sisältää varikon toiminnot.

Kp4773 Sisältää kunnan työkoneet, traktorit, kuorma-auton ja pakettiauton.

Kp4780 Sisältää hulevesiverkoston kunnossapidon ja rakentamisen.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. rakennetun infran ikääntyminen ja korjausvelan kasvu
2. ylläpidettävien liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käyttöasteen väheneminen
3. ammattitaitoisen työvoiman saatavuus

Pielaveden 150- juhluvuosi tullaan huomioimaan erityisesti tulosalueen kp4765:ssa ja kp4766:ssa. Juhlavuonna panostetaan erityisesti torialueen kehittämiseen ja viheralueiden suunnitteluun ja kunnossapitoon.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Kuntatekniikaninsinööri Janne Kokkonen, 050 441 1170

Rakennusmestari Pentti Tikka, 040 637 5530

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Korjausvelan hallinta	Pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelman laatiminen	Tehdyt suunnitelman mukaiset saneeraukset Asfaltointien korjauksia toteutettiin mm. Virteläntielle, Puustellintielle, sekä pienempiä korjauksia Kirkkotielle ja liikuntahallin liittymään Seppälän risteysalueen ja Puistotien tiesaneeraukset toteutettu lukuun ottamatta Puistotien viimeistelyjä, jotka tehdään tulevana keväänä.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Viihtyisä ja turvallinen liikenneympäristö	Taajama-alueella olevien asuinalueiden nopeusrajoitusten alentaminen.	30 km/h nopeusrajoitukset kaikilla asuinalueilla voimaan. Rajoitukset otettu käyttöön.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
	Katuvalaistuksen uusiminen valaistusteholtaan parempiin ja energiatehokkaampiin led-valaisimiin.	Katuvalaistuksen energian kulutuksen väheneminen. Lähes kaikki katuvalot vaihdettu led-valaisimiksi.	
Leikki- ja liikuntapaikkojen suunnittelu ja kunnossapito vastaa käyttöä	Kunnossapidon ja käytön suunnittelu yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aika palvelujen kanssa.	Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos Frisbeegolfradalla tehtiin ratoihin muutoksia käyttäjä toiveiden perusteella. Kunnossapidossa tehty yhteistyötä liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden kanssa tapahtumien järjestämisessä Lisäksi saatuihin palautteisiin on vastattu ja tarvittavia toimenpiteitä on tehty	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ammattitaitoinen ja sopiva henkilöstö Kesätyöntekijöiden työllistäminen	Yhteistyö oppilaitosten kanssa ja koulutuksen mahdollistaminen, sekä nuorten kesätyöllistäminen	Tarjolla harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja 6 kpl Palkattu 6 kesätyöntekijää ja 4 kausityöntekijää	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

<p>Pielaveden 150-juhlavuoden huomioiminen tulosalueen toiminnassa</p>	<p>Osallistutaan torialueen kehittämiseen kunnan muiden toimijoiden kanssa</p>	<p>Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos</p> <p>Torin kehittämisestä tehty kysely ja pidetty yrittäjien kanssa torikokous loppuvuodesta 2023. Kehittäminen jatkuu 2024.</p> <p>Torille tehty yhteinen ruokailualue sekä aitoja ja uusittu istutuksia.</p>	<p>Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous</p> <p>Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö</p>
<p>Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen</p>	<p>Urkinpolun reitin varrella olevat opasteet sekä opastekyltit kunnostetaan tarvittaessa ja reitin varrella tehdään osittain raivausta</p>	<p>Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos</p> <p>Opasteet ja raivaukset tehty. 2 siltaa uusittu normaalin kunnossapidon lisäksi.</p> <p>Käyttäjämäärissä ei ole havaittu merkittävää muutosta</p>	
	<p>Linja-autoaseman piha-alueen siisteyteen panostetaan mm. hankkimalla alueelle jäteastioita</p>	<p>Saatu palaute</p> <p>Alueesta saatu runsaasti palautetta. Ringin keräyspisteellä ollut runsaasti roskaamista ja epäsiisteyttä. Pisteelle tuotu sinne kuulumattomia jätteitä. Oltu yhteydessä pisteen ylläpitäjään, selvityksessä pisteen siirto toiseen paikkaan. Alueella muutenkin roskaamista ja epäsiisteyttä, siivousta pyritty tekemään säännöllisesti ja tarpeen mukaan. Lisäksi oltu yhteydessä kiinteistön omistajaan. Odotuskatoksissa jäteastioita.</p>	
	<p>Leikki- ja liikuntapaikat ovat houkuttelevassa kunnossa sekä lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aika toimen kanssa</p>	<p>Tarjotut liikuntamahdollisuudet</p> <p>Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos.</p> <p>Liikuntapaikkoja tarjolla runsaasti, jotka pyritään pitämään kunnossa</p>	

	<p>sesonkien ja säiden mukaan.</p> <p>Liikunta- ja vapaa-aikatoimen kanssa järjestetty yhteistyössä mm. Hiihtokilpailuja ja kuutamokävely.</p>	
	<p>150 v. juhlavuoden toimenpiteet</p> <p>Opinnäytetyönä tehtiin kesäkukkaistutuksien ja uuden puiston suunnittelu. Istutukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti, hankittiin uudet kukka-astiat ja kukat, sekä hoito ostopalveluna. Uuteen puistoon tehtiin jalkakäytävät, nurmetukset ja istutukset.</p> <p>Rantapolun varrelle istutettiin tammi jokaiselle kuntaan syntyneelle lapselle</p> <p>Keskustaajaman alueella tehostettiin viheralueiden hoitoa lisäämällä niitto ja nurmen leikkaus kertoja, sekä tehtiin raivauksia.</p>	

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Taloutta seurattu säännöllisesti.</p> <p>Tuntipalkkaisten, sijaisten ja työllistettyjen palkat ylittyneet, koska ovat olleet huonosti ennakoitavissa.</p> <p>Kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita rekrytoitu onnistuneesti.</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	369 344	352 075	432 619
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	226 611	320 058	273 344
Katuväläistuksessa käytettävien energiatehokkaiden led-valaisimien määrä %	Noin 50 %	100 %	96 %

476 Kunnallistekniikka	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	29 744	40 420	1 640	42 060	23 808	-18 252	56,6
Kulut	-922 985	-1 066 067	-57 540	-1 123 607	-1 176 229	-52 622	104,7
Netto	-893 241	-1 025 647	-55 900	-1 081 547	-1 152 421	-70 874	106,6
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-216	-240	-13	-253	-283		
Poistot ja arvonalentumiset	-329 877	-328 466	0	-328 466	-329 895	-1 429	
Kustannuslaskennalliset erät	145 138	94 194	0	94 194	122 862	28 668	

2.6.4 Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat: 4785 Kaavoitus

Tilivelvöllinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4785 Sisältää yleis- ja asemakaavoituksen, paikkatietopalvelut ja kiinteistön muodostuksen. Myös maakuntakaavoitus ja ranta-asemakaavoitus kuuluvat ko. tulosalueeseen siltä osin kuin ne koskevat kuntaa.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. kaikkien kaavojen ajan tasalla pitäminen ja yhdenmukaisuus
2. mahdollistaa uusiutuvien energiamuotojen toteuttaminen mm. tuulivoima- ja aurinkoenergiakaavoituksella

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan kaikki rannat on yleiskaavoitettu ja kaavat ovat ajantasaiset	Pohjois-osan rantaosayleiskaavan saattaminen valmiiksi	Pohjois-osan rantaosayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.4.2023 ja kaava on saanut lainvoiman.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö Tarpeeseen vastaava asuntotarjonta
	Rantarakentamisstrategian laatiminen	Rantarakentamisstrategian laatimista ei ole käynnistetty, siirretty toteutettavaksi vuoden 2024 aikana.	
Kaavoituksella mahdollistetaan uusiutuvien energiamuotojen toteuttamista	Edistetään aktiivisesti kaavojen käynnistymistä ja etenemistä	Vireille tulevat kaavat, esim. tuulivoimakaavat Kunnassa on vireillä kolme tuulivoimaosayleiskaavaa.	Yrittäjämönteisyys ja yritteliäisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet: Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.	Toteutuminen/tulos/mittarit: Talouden seurantaa ja taloustietoisuuden vahvistamista toteutettu säännöllisesti. Tiedottamiseen panostettu.
---	--

TUNNUSLUVUT	TA 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	23 798	41 261	46 124
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	18 559	41 489	13 283

478 Yhdyskuntasuunnittelu	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	8 505	0	61	61	13 370	13 309	****
Kulut	-42 569	-82 950	-385	-83 335	-63 460	19 875	76,2
Netto	-34 064	-82 950	-324	-83 274	-50 090	33 184	60,2
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-8	-19	0	-20	-12		
Kustannuslaskennalliset erät	-854	-4 453	0	-4 453	-3 178	1 275	

2.6.5 Rakennusvalvonta**Kustannuspaikat:** 4790 Rakennustarkastus**Tilivelvollinen:** Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri**TULOSALUEEN KUVAUS:**

Kp4790 Sisältyy rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluupien sekä purkulupien myöntäminen, suunnittelutarverkaisujen tekeminen, viranomaiskatselmuksien tekeminen, ilmoitustenvaraisten rakennushankkeiden käsittely, vastaavien työnjohtajien hyväksyminen, yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamispäätökset ja poikkeamispäätösten tekeminen. Lisäksi tulosalueeseen kuuluvat varsinainen rakentamisen ohjaus, valvonta ja neuvonta.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. uuden rakentamislain tuomat muutokset lupakäsittelyissä
2. uusien sähköisten järjestelmien käyttöönoton lisääminen
3. tulosalueen töiden kuormittavuus jakautuu epätasaisesti, kiireisimmän ajanjakson ollessa kesällä

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Rakennustarkastaja Jouni Tissari, 040 595 7767

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Lupakäsittelyprosessien kehittäminen uuden rakentamislain mukaisiksi	Kouluttautumisella ja alueellisella yhteistyöllä vastataan lisääntyviin/muuttuviin vaatimuksiin	<p>Sujuvat lupaprosessit ja niistä saatu asiakaspalaute</p> <p>Lupaprosessit olleet sujuvia ja saatu asiakaspalaute on ollut pääasiassa tyytyväistä. Luvat käsitelty nopeasti, mikäli asiakirjat ovat olleet kunnossa. Luvan hakijoita opastettu ja neuvottu lupaprosesseissa.</p> <p>Ylä-Savon rakennustarkastajat ovat kokoontuneet kaksi kertaa vuoden aikana. Alueellista yhteistyötä kehitetty aloittamalla rakennusjärjestyksen uusiminen yhteistyössä, sekä keskusteltu rakennuslupaprosessien ja rakennusvalvonnan yhtenäistämistä.</p> <p>Rakentamislain uudistamiseen liittyviin koulutuksiin osallistuttu aktiivisesti.</p>	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Koko lupaprosessin sähköistäminen ja täysin sähköiset asiointimahdollisuudet	Yhteistyö ohjelmistotoimittajan kanssa järjestelmien kehittämisessä	<p>Yhteistyön eteneminen, joka johtaa uusien järjestelmien käyttöönottoon (uudet järjestelmät tulee tarvittaessa huomioida lisämäärärahasa)</p> <p>Uuden paikkatieto- ja rakennusvalvonnan ohjelmiston hankinta toteutettu. Käyttöönotto alkoi loppu vuodesta ja tarkoitus saada käyttöön tulevaan kesään mennessä. Uusi järjestelmä mahdollistaa lupaprosessin ja asioinnin täysin sähköisesti.</p>	Ajasta ja paikasta riippumattomat asiointimahdollisuudet

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Lupaprosessien tarkastaminen</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Kustannuspaikan taloutta on seurattu säännöllisesti.</p> <p>Lupamaksutuotot toteutunut hieman alle talousarvion ja kulut talousarvion mukaisesti.</p> <p>Keväällä tehtiin pistokoeluontainen tarkastus lupaprosesseihin.</p> <p>Rakennusvalvontajaosto kokoontunut 3 kertaa ja tehnyt 2 ympäristökatselmusta.</p>
--	---

TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	133 124	124 063	124 935
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	22 991	33 096	27 151
Lupamäärät	> 150	> 150	74

479 Rakennusvalvonta	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	26 947	25 000	623	25 623	21 679	-3 944	84,61
Kulut	-169 866	-172 399	61	-172 338	-172 480	-142	100,1
Netto	-142 919	-147 399	684	-146 715	-150 801	-4 086	102,8
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-35	-35	0	-34	-37		
Poistot ja arvonalentumiset	-8 347	-3 407	0	-3 407	-3 407	0	
Kustannuslaskennalliset erät	-7 709	-11 557	0	-11 557	-8 736	2 821	

2.6.6 Ympäristöhuolto

Kustannuspaikat: 4800 Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri/Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Vuodesta 2019 alkaen Pielaveden kunta on sopinut ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoidosta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa. Vuodesta 2023 alkaen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä tulee purkaantumaan ja toiminta tulee muuttumaan isäntäkuntamalliseksi, jossa isäntäkuntana toimii Iisalmen kaupunki.</p> <p>Tulosalueen haasteena on yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen, sekä Pielaveden kunnan rooli uudessa isäntäkuntamallissa</p>

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.
Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Onnistunut siirtyminen uuteen toimintamalliin	Yhteistyö muiden Ylä-Savon kuntien kanssa	Pielaveden kunta on yhtenä sopimuskuntana mukana uudessa Ylä-Savon ympäristönhuollon yhteistoiminta alueessa. Siirtyminen uuteen toimintamalliin sujunut onnistuneesti.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.	Talouden seuranta toteutettu säännöllisesti.

TUNNUSLUVUT

	TA 2022	TA 2023	TOT 31.12.
Henkilöstökulut	1 300	1 186	1 114
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	35 843	40 250	43 966

480 Ympäristönhuolto	TP2022	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-40 632	-44 936	0	-44 936	-48 824	-3 888	108,7
Netto	-40 632	-44 936	0	-44 936	-48 824	-3 888	108,7
Asukasluku	4 140	4 269	4 269	4 269	4 073		
Euroa/asukas	-10	-11	0	-11	-12		
Kustannuslaskennalliset erät	-1 693	-1 159	0	-1 159	-1 519	-360	

2.7 Käyttötalouden toteutuma bruttomenot/-tulot 1.1.–31.12.2023

TOIMIELIN/TULOSALUE	MENOT (euroa)				TULOT (euroa)			
	Talousarvio 2023	Toteutuma 31.12.23	Tot. %	Toteutuma 31.12.22	Talousarvio 2023	Toteutuma 31.12.23	Tot. %	Toteutuma 31.12.22
Keskusvaalilautakunta								
Vaalit	18 645	22 359	119,9	18 280	8 000	8 254	103,2	9 706
Tarkastuslautakunta								
Tarkastustoimi	36 886	36 235	98,2	26 732	0	279	0,0	0
Kunnanhallitus								
Yleinen hallinto								
Demokratiapalvelut	164 883	165 014	100,1	217 023	0	0	0,0	0
Poistot ja arvonalentumiset	866	866	100,0	4 112				
Yleisjohtaminen	185 706	168 839	90,9	158 062	10 652	6 746	63,3	730
Poistot ja arvonalentumiset	152	152	100,0	152				
Yhteensä	350 589	333 853	95,2	375 085	10 652	6 746	63,3	730
Elinkeinotoimi								
Kehittämisen- ja elinkeinotoimi	368 413	330 956	89,8	351 511	2 000	1 426	71,3	38 653
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0,0	0				
Yhteensä	368 413	330 956	95,4	351 511	2 000	1 426	71,3	38 653
sis. 1.1.20 alk. alkutuotanto, lomitus ja maaseututoimi								
Hallinto- ja tukipalvelut	1 162 478	1 686 800	145,1	1 385 580	270 013	322 025	119,3	445 938
Poistot ja arvonalentumiset	16 755	18 296	109,2	26 042				
Työllistäminen	405 180	380 677	94,0	212 127	61 326	55 813	91,0	124 655
Ympäristöterveydenhuolto	312 691	340 731	109,0	315 186				
HALLINTO YHT:	2 654 882	3 131 611	118,0	2 684 501	351 991	394 543	112,1	619 682
Poistot ja arvonalentumiset	17 773	19 314	108,7	30 306				

TOIMIELIN/TULOSALUE	MENOT (euroa)				TULOT (euroa)			
	Talousarvio 2023	Toteutuma 31.12.23	Tot. %	Toteutuma 31.12.22	Talousarvio 2023	Toteutuma 31.12.23	Tot. %	Toteutuma 31.12.22
Sivistyslautakunta								
Koulutoimi	7 311 652	6 855 861	93,8	6 584 552	380 134	471 435	124,0	473 911
Poistot ja arvonalentumiset	27 308	27 749	101,6	23 260				
Varhaiskasvatus	1 957 086	1 920 489	98,1	1 797 648	110 451	119 347	108,1	112 575
Poistot ja arvonalentumiset	3 890	3 890	100,0	2 165				
Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi:	1 002 552	931 364	92,9	893 701	68 496	103 917	151,7	83 148
Poistot ja arvonalentumiset	14 293	13 523	94,6	11 044				
Kansalaisopisto	436 152	418 172	95,9	408 986	123 533	101 749	82,4	95 450
SIVISTYSOSASTO YHT:	10 707 442	10 125 886	94,6	9 684 887	682 614	796 448	116,7	765 084
Poistot ja arvonalentumiset	45 491	45 162	99,3	36 469				
Tekninen lautakunta								
Tila- ja vuokrauspalvelut	2 424 806	2 412 764	99,5	2 013 740	3 768 829	3 909 330	103,7	3 197 544
Poistot ja arvonalentumiset	824 676	781 675	94,8	1 898 446				
Vesihuoltolaitos	572 336	552 375	96,5	511 399	741 086	685 224	92,5	659 933
Poistot ja arvonalentumiset	201 796	208 405	103,3	185 756				
Kunnallistekniikka	1 123 607	1 176 229	104,7	922 985	35 060	23 808	67,9	29 744
Poistot ja arvonalentumiset	328 466	329 895	100,4	329 877				
Yhdyskuntasuunnittelu	83 335	63 460	76,2	42 569	61	13 370	21 917,5	8 505
Rakennusvalvonta	172 338	172 480	100,1	169 866	25 623	21 679	84,6	26 947
Poistot ja arvonalentumiset	3 407	3 407	100,0	8 347				
Ympäristöhuolto	44 936	48 824	108,7	40 632				
YMPÄRISTÖS. YHT:	4 421 358	4 426 132	100,1	3 701 191	4 570 659	4 653 411	101,8	3 922 673
Poistot ja arvonalentumiset	1 358 345	1 323 382	97,4	2 422 426				
KÄYTTÖTALOUS								
YHTEENSÄ	17 783 682	17 683 629	99,4	16 070 579	5 605 264	5 844 402	104,3	5 307 439
Poistot ja arvonalentumiset	1 421 609	1 387 858	97,6	2 489 201				

2.8 Tuloslaskelmaosan toteutuminen 31.12.2023

Ulkoinen	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 647 472	371 251	4 018 724	4 317 922	299 199
MYyntITUOTOT	1 186 471	0	1 186 471	1 250 810	64 339
MAKSUTUOTOT	188 952	-25 715	163 237	161 375	-1 862
TUET JA AVUSTUKSET	284 200	6 580	290 780	373 097	82 317
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 987 849	390 386	2 378 235	2 532 640	154 404
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	7 000	0	7 000	0	-7 000
TOIMINTAKULUT	-16 160 064	-37 077	-16 197 141	-16 096 698	100 443
HENKILÖSTÖKULUT	-8 316 192	-15 101	-8 331 293	-8 029 096	302 197
PALKAT JA PALKKIOT	-6 597 370	-12 491	-6 609 861	-6 419 514	190 347
HENKILÖSIVUKULUT	-1 718 822	-2 610	-1 721 432	-1 609 582	111 850
ELÄKEKULUT	-1 468 462	-2 170	-1 470 632	-1 392 877	77 755
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-250 360	-440	-250 800	-216 705	34 095
PALVELUJEN OSTOT	-5 032 124	16 418	-5 015 706	-5 086 322	-70 616
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 781 469	-53 694	-1 835 163	-1 887 622	-52 459
AVUSTUKSET	-502 340	-1 050	-503 390	-535 134	-31 744
MUUT TOIMINTAKULUT	-527 939	16 350	-511 589	-558 524	-46 935
TOIMINTAKATE	-12 505 592	334 174	-12 171 417	-11 778 775	392 642
VEROTULOT	8 380 000	-235 000	8 145 000	8 127 616	-17 384
VALTIONOSUUEDET	5 415 100	41 920	5 457 020	5 460 254	3 234
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	261 650	223 000	484 650	705 890	221 240
KORKOTUOTOT	7 700	0	7 700	195 277	187 577
MUUT RAHOITUSTUOTOT	495 950	223 000	718 950	765 986	47 036
KORKOKULUT	-240 000	0	-240 000	-254 048	-14 048
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 000	0	-2 000	-1 325	675
VUOSIKATE	1 551 158	364 094	1 915 253	2 514 985	599 732
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 421 608	0	-1 421 608	-1 687 858	-266 249
SUUNNITELMAN MUKAISET	-1 421 608	0	-1 421 608	-1 387 858	33 751
ARVONALENTUMISET	0	0	0	-300 000	-300 000
TILIKAUDEN TULOS	129 550	364 094	493 644	827 127	333 482
VARAUSTEN MUUTOS	0	0	0	-800 000	-800 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	129 550	364 094	493 644	27 127	-466 518

2.9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen 31.12.2023 (sisäiset erät mukana)

Ulkoiset ja sisäiset erät	Talousarvio 2023	Ta-muutos 2023	Ta+muutos 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	5 302 613	302 651	5 605 264	5 844 400	239 136
Myyntituotot	1 610 635	-68 600	1 542 035	1 542 706	671
Maksutuotot	188 952	-25 715	163 237	161 704	-1 533
Tuet ja avustukset	284 200	6 580	290 780	373 097	82 317
Muut toimintatuotot	3 218 826	390 386	3 609 212	3 766 893	157 681
Valmistus omaan käyttöön	7 000	0	7 000	0	-7 000
Toimintakulut	-17 815 205	31 523	-17 783 682	-17 623 175	160 507
Henkilöstökulut	-8 316 192	-15 101	-8 331 293	-8 029 096	302 197
Palkat ja palkkiot	-6 597 370	-12 491	-6 609 861	-6 419 514	190 347
Henkilösivukulut	-1 718 822	-2 610	-1 721 432	-1 609 582	111 850
Eläkekulut	-1 468 462	-2 170	-1 470 632	-1 392 877	77 755
Muut henkilösivukulut	-250 360	-440	-250 800	-216 705	34 095
Palvelujen ostot	-5 423 488	85 018	-5 338 470	-5 347 351	-8 881
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 814 269	-53 694	-1 867 963	-1 918 838	-50 875
Avustukset	-502 340	-1 050	-503 390	-535 134	-31 744
Muut toimintakulut	-1 758 916	16 350	-1 742 566	-1 792 757	-50 191
Toimintakate	-12 505 592	334 174	-12 171 418	-11 778 775	392 643
Verotulot	8 380 000	-235 000	8 145 000	8 127 616	-17 384
Valtionosuudet	5 415 100	41 920	5 457 020	5 460 254	3 234
Rahoitustuotot ja -kulut	261 650	223 000	484 650	705 890	221 240
Korkotuotot	7 700	0	7 700	196 902	187 577
Muut rahoitustuotot	495 950	223 000	718 950	765 986	47 036
Korkokulut	-240 000	0	-240 000	-255 673	-14 048
Muut rahoituskulut	-2 000	0	-2 000	-1 325	675
Vuosikate	1 551 158	364 094	1 915 253	2 514 985	599 732
Poistot ja arvonalentumiset	-1 421 608	0	-1 421 608	-1 687 858	-266 249
Suunnitelman muk. poistot	-1 421 608	0	-1 421 608	-1 387 858	33 751
Arvonalentumiset	0	0	0	-300 000	-300 000
Tilikauden tulos	129 550	364 094	493 645	827 127	333 483
Varausten muutos	0	0	0	-800 000	-800 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	129 550	364 094	493 644	27 127	-466 518

2.10 Verorahoituksen erittely

VEROTULOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Verotulot yhteensä	8 380 000	-235 000	8 145 000	8 127 616	-17 384
Kunnan tulovero	5 580 000	-140 000	5 440 000	5 457 352	17 352
Kiinteistövero	1 200 000	50 000	1 250 000	1 226 778	-23 222
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 600 000	-145 000	1 455 000	1 443 486	-11 514

Vuosi	Tulovero-prosentsi	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos %
2013	20,75	52,5	2,1
2014	20,75	52,6	0,6
2015	20,75	51,6	-2,1
2016	20,75	50,8	-1,5
2017	20,75	49,2	-3,2
2018	21,75	50,7	3,1
2019	21,75	50,0	-1,4
2020	21,75	49,6	-0,8
2021	21,75	50,8	2,3
2022	21,75	51,0	0,5
2023	9,11	57,4	12,5

VALTIONOSUUDET	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen.valt.osuus	2 564 000	12 657	2 576 657	2 591 305	14 648
Verotul.perust.valt.os.tasaus	1 879 300	-5 440	1 873 860	1 873 860	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	15 000	19 221	34 221	22 801	-11 420
Verotulomenetysten kompensatio	956 800	15 482	972 282	972 288	6
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	5 415 100	41 920	5 457 020	5 460 254	3 234

2.11 Investointien toteutuminen 31.12.2023

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutokset	Ta + muutos	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
10 Korvausinvestoinnit						
111 KI / Rakennukset						
1182 Opinporthi,saneeraukset	-200 000	128 000	-72 000	-78 861	-6 861	109,53%
Menot	-200 000	128 000	-72 000	-78 861	-6 861	109,53%
Tulot	0	0	0	0	0	
1183 Kotiseutumuseo;saneeraukset	-30 000	8 000	-22 000	-18 219	3 782	82,81%
Menot	-30 000	0	-30 000	-26 219	3 782	87,4%
Tulot	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
Rahoitusosuudet	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
1195 Kiinteistöjen energiatal.paran	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0	
111 KI / Rakennukset yhteensä	-280 000	136 000	-144 000	-97 079	46 921	67,42%
Menot	-280 000	128 000	-152 000	-105 079	46 921	69,13%
Tulot	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
Rahoitusosuudet	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	
113 KI / Kiinteät rakent. ja lait.						
2500 Katujen rakentaminen yleensä	-50 000	0	-50 000	-49 204	796	98,41%
Menot	-50 000	0	-50 000	-49 204	796	98,41%
Tulot	0	0	0	0	0	
2504 Puistotien saneerauksen viim.	-400 000	60 000	-340 000	-301 443	38 557	88,66%
Menot	-400 000	60 000	-340 000	-301 443	38 557	88,66%
Tulot	0	0	0	0	0	
2506 Tiealueet	-50 000	0	-50 000	-54 830	-4 830	109,66%
Menot	-50 000	0	-50 000	-54 830	-4 830	109,66%
Tulot	0	0	0	0	0	
2572 Sataman laiturit	-300 000	-90 000	-390 000	-69 588	320 412	17,84%
Menot	-300 000	-90 000	-390 000	-69 588	320 412	17,84%
Tulot	0	0	0	0	0	
2590 Pajuskylän vedenottamo	-20 000	0	-20 000	-17 239	2 761	86,19%
Menot	-20 000	0	-20 000	-17 239	2 761	86,19%
Tulot	0	0	0	0	0	
2591 Vesimittarit etäluettaviksi	-100 000	90 000	-10 000	-15 596	-5 596	155,96%
Menot	-100 000	90 000	-10 000	-15 596	-5 596	155,96%
Tulot	0	0	0	0	0	
2600 Vesihuollon rakent. yleensä	-25 000	0	-25 000	-24 132	868	96,53%
Menot	-25 000	0	-25 000	-24 132	868	96,53%
Tulot	0	0	0	0	0	
2611 Jätevedenpumppaamot	-20 000	0	-20 000	-18 733	1 267	93,66%
Menot	-20 000	0	-20 000	-18 733	1 267	93,66%
Tulot	0	0	0	0	0	
2614 Viemärisaneeraukset	-30 000	0	-30 000	-36 028	-6 028	120,09%
Menot	-30 000	0	-30 000	-36 028	-6 028	120,09%
Tulot	0	0	0	0	0	

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutokset	Ta + muutos	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-995 000	60 000	-935 000	-586 791	348 209	62,76%
	Menot	-995 000	60 000	-935 000	-586 791	348 209	62,76%
	Tulot	0	0	0	0	0	
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	
10	Korvausinvestoinnit yhteensä	-1 275 000	196 000	-1 079 000	-683 870	395 130	63,38%
	Menot	-1 275 000	188 000	-1 087 000	-691 870	395 130	63,65%
	Tulot	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
	Rahoitusosuudet	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	
30	Uusinvestoinnit						
300	UI / Aineettomat oikeudet						
2810	Sähköisten palvelujen edistämi	-21 000	0	-21 000	-21 703	-703	103,35%
	Menot	-21 000	0	-21 000	-21 703	-703	103,35%
	Tulot	0	0	0	0	0	
300	UI / Aineettomat oikeudet yhteensä	-21 000	0	-21 000	-21 703	-703	103,35%
	Menot	-21 000	0	-21 000	-21 703	-703	103,35%
	Tulot	0	0	0	0	0	
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	
310	UI / Maa- ja vesialueet						
1120	Kiinteistöjen myynti	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
	Menot	0	0	0	0	0	
	Tulot	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
	Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
	Menot	0	0	0	0	0	
	Tulot	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
	Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	1 082	-48 918	2,16%
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.						
2592	Varavoima	-130 000	90 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
	Menot	-130 000	90 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
	Tulot	0	0	0	0	0	
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-130 000	90 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
	Menot	-130 000	90 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
	Tulot	0	0	0	0	0	
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	
316	UI / Koneet ja kalusto						
2850	Sivistysos.,koneet ja kalusto	-95 000	0	-95 000	-75 422	19 578	79,39%
	Menot	-95 000	0	-95 000	-75 422	19 578	79,39%
	Tulot	0	0	0	0	0	
2900	Ympäristöos.koneet ja kalusto	-10 000	0	-10 000	-12 147	-2 147	121,47%
	Menot	-10 000	0	-10 000	-12 147	-2 147	121,47%
	Tulot	0	0	0	0	0	
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä	-105 000	0	-105 000	-87 569	17 431	83,4%
	Menot	-105 000	0	-105 000	-87 569	17 431	83,4%
	Tulot	0	0	0	0	0	
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutokset	Ta + muutos	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
320 UI / Osakkeet ja osuudet						
3001 Muut osakkeet ja osuudet	0	0	0	99 125	99 125	
Menot	0	0	0	-4 479	-4 479	
Tulot	0	0	0	103 604	103 604	
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	103 604	103 604	
320 UI / Osakkeet ja osuudet yhteensä	0	0	0	99 125	99 125	
Menot	0	0	0	-4 479	-4 479	
Tulot	0	0	0	103 604	103 604	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	103 604	103 604	
30 Uusinvestoinnit yhteensä	-206 000	90 000	-116 000	-47 695	68 305	41,12%
Menot	-256 000	90 000	-166 000	-152 381	13 619	91,8%
Tulot	50 000	0	50 000	104 686	54 686	209,37%
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	104 686	54 686	209,37%

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutokset	Ta + muutos	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ	-1 481 000	286 000	-1 195 000	-731 565	463 435	61,22%
Menot	-1 531 000	278 000	-1 253 000	-844 251	408 749	67,38%
Tulot	50 000	8 000	58 000	112 686	54 686	194,29%
Rahoitusosuudet	0	8 000	8 000	8 000	0	100,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	104 686	54 686	209,37%

2.12 Rahoitusosan toteutuminen 31.12.2023

RAHOITUSLASKELMA	Talousarvio 2023	TaMu 2023	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut 2023	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate+/-	1 551 158	364 094	1 915 253	2 514 985	599 732
Satunnaiset erät +/-	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	581 132	581 132
Toiminnan rahavirta	1 551 158	364 094	1 915 253	3 096 117	1 180 864
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 531 000	278 000	-1 253 000	-844 251	408 749
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	8 000	8 000	8 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	50 000	0	50 000	71 355	21 355
Investoinnit	-1 481 000	286 000	-1 195 000	-764 896	430 104
Toiminnan ja investointien rahavirta	70 158	650 094	720 252	2 331 221	1 610 968
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Antolainasaamisten vähennys	8 500	0	8 500	0	-8 500
Antolainauksen muutokset	-41 500	0	-41 500	0	41 500
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-504 400		-504 400	-504 366	34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	-504 400	0	-504 400	-504 366	34
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-179 133	-179 133
Vaikutus maksuvalmiuteen	-475 742	650 094	174 353	1 647 722	1 473 369

2.13 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta 2023

	sito- vuus 1) N/B	Määrärahat (tuhat euroa)					Tuloarviot (tuhat euroa)				
		Alkup. TA 2022	TA-muu- tos	Muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. TA 2022	TA- muu- tos	Muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	19	0	19	22	-4	8	0	8	8	0
Tarkastuslautakunta											
Tarkastustoimi	B	37	0	37	36	1	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus											
Yleinen hallinto											
Demokratiapalvelut	B	165	0	165	165	0	0	0	0	0	0
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		1	0	1	1	0					
Yleisjohtaminen	B	165	0	165	186	-21	40	-29	11	7	4
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		0	0	0	0	0					
Yhteensä		330	0	330	351	-21	40	-29	11	7	4
Elinkeinoitoimi											
Kehittämisen- ja elink.toimi	B	359	9	368	331	37	2	0	2	1	1
Hallinto- ja tukipalvelut	B	1 231	-68	1 162	1687	-524	364	-94	270	322	-52
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		17	0	17	18	-2					
Työllistäminen	B	421	-16	405	381	25	63	-2	61	56	6
Ympäristöterveydenhuolto	B	313	0	313	341	-28	0	0	0	0	0
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		0	0	0	0	0					
HALLINTO YHT.		2 709	-75	2 634	3 148	-514	477	-125	352	395	-43
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		18	0	18	19	-2					
Sivistyslautakunta											
Koulutoimi	B	7 299	13	7 312	6 856	456	360	20	380	471	-91
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		27	0	27	28	0					
Varhaiskasvatus	B	1 950	7	1 957	1 920	37	127	-17	110	119	-9
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		4	0	4	4	0					
Kultt., nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	B	1 000	2	1 003	931	71	74	-5	68	104	-35
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		14	0	14	14	1					
Kansalaisopiston johtokunta	B	436	1	436	418	18	122	2	124	102	22
SIVISTYSOSASTO YHT	B	10 685	23	10 707	10 126	582	683	0	683	796	-114
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		45	0	45	45	0					
Tekninen lautakunta				0							
Tila- ja vuokrauspalvelut	B	2 433	8	2 441	2 413	29	3 345	424	3 769	3 909	-141
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		825	0	825	782	43					
<i>- investointivaraus 0,8ME</i>											
Vesihuoltolaitos	B	571	2	572	552	20	740	1	741	685	56
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		202	0	202	208	-7					
Kunnallistekniikka	B	1 066	58	1 124	1 176	-53	33	2	35	24	11
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		328	0	328	330	-1					
Yhdyskuntasuunnittelu	B	83	0	83	63	20	0	0	0	13	-13

Sataman laiturit	B	300	90	390	70	320					
Liikuntapaikat											
Katujen rakentaminen											
Tiealueet	B	50	0	50	55	-5					
Katujen rakentaminen yleensä	B	50	0	50	49	1					
Puistotien saneerauksen viim.	B	400	-60	340	301	39					
Kunnallistekniikka yht.		800	30	830	475	355	0	0	0	0	0
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET											
Maa- ja vesirakenteet											
Johtoverkostot ja laitteet											
Pajuskylän vedenottamo	B	20	0	20	17	3					
Vesimittarit etäluettaviksi	B	100	-90	10	16	-6					
Jätevedenpumppaamot, logiikoiden uusiminen	B	20	0	20	19	1					
Viemärisaneeraukset	B	30	0	30	36	-6					
Varavoima	B	130	-90	40	39	1					
Vesihuollon rakentaminen yleensä	B	25	0	25	24	1					
Yhteensä	B	325	-180	145	150	-5	0	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet yht:	B	1 125	-150	975	625	350	0	0	0	0	0
KONEET JA KALUSTO											
Sivistystoimen kalusto	B	95	0	95	75	20					
Ympäristöosaston kalusto	B	10	0	10	12	-2					
Koneet ja kal. Yht.	B	105	0	105	88	17					
SIJOITUKSET											
Osakkeet ja osuudet											
Metsäliitto Osuuskunta		0	0	0	4	-4					
As. Oy Rantapuustelli							0	0	0	104	-104
INVESTOINNIT YHT:	B	1 531	-278	1 253	843	410	50	8	58	113	55
Menot		1 531	-278	1 253	843	410					
Tulot yhteensä:							50	8	58	113	55
Rahoitusosuudet							0	8	8	8	0
Käyttöom. myynti							50	0	50	105	55
Netto		1 481	-286	1 195	731	464	0				
	sito-	Määrärahat (tuhat euroa)					Tuloarviot (tuhat euroa)				
	vuus	Alkup.	TA-muu-	Muu-	Toteu-	Poik-	Alkup.	TA-	Muu-	Toteu-	Poik-
	1)	TA 2022	tos	tosten	tuma	keama	TA	muu-	tosten	tuma	keama
	N/B			jälkeen			2022	tos	jälkeen		
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset	B	50	0	50	0	50					
Antolainasaamisten väh.	B						9	0	9	0	-9
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik. lainojen.lisäykset	B	0	0	0	0						
Pitkäaik. Lainojen vähenn.	B	504	0	504	504	0					
Lyhytaik. lainojen muutos	N	0	0	0	0						
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0	0						
Vaikutus maksuvalmiuteen		0	0	0	179						
Yhteensä		554	0	554	683	50	9	0	9	0	-9

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio,

B=bruttomääräraha/-tuloarvio

PIELAVEDEN KUNTA

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 2023

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Kunnan tuloslaskelma

Ulkoinen	1-12 / 2023		1-12 / 2022	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 250 810,11		1 459 873,02	
MAKSUTUOTOT	161 375,30		1 670 801,51	
TUET JA AVUSTUKSET	373 097,19		714 019,17	
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 532 639,81	4 317 922,41	1 856 929,40	5 701 623,10
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		0,00		2 165,30
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-6 419 513,79		-11 251 304,94	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 392 877,09		-2 763 593,32	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-216 704,67		-466 922,29	
PALVELUJEN OSTOT	-5 086 322,48		-21 825 634,71	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 887 622,00		-2 037 496,08	
AVUSTUKSET	-535 134,12		-1 237 100,60	
MUUT TOIMINTAKULUT	-558 523,66	-16 096 697,81	-806 081,89	-40 388 133,83
TOIMINTAKATE		-11 778 775,40		-34 684 345,43
VEROTULOT		8 127 615,53		15 114 453,76
VALTIONOSUUDET		5 460 254,00		22 937 553,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	195 276,81		13 081,65	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	765 986,45		712 426,04	
KORKOKULUT	-254 048,06		-85 704,05	
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 324,80	705 890,40	-6 351,92	633 451,72
VUOSIKATE		2 514 984,53		4 001 113,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 387 857,61		-2 434 077,72	
ARVONALENTUMISET	-300 000,00	-1 687 857,61	-67 035,33	-2 501 113,05
TILIKAUDEN TULOS		827 126,92		1 500 000,00
VARAUSTEN MUUTOS		-800 000,00		0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		27 126,92		1 500 000,00

3.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2023		2022	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	2 514 984,53		4 001 113,05	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	581 131,50	3 096 116,03	-81 643,17	3 919 469,88
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-844 251,16		-2 327 264,43	
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTIMENOIHIIN	8 000,00		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	71 354,57	-764 896,59	310 632,50	-2 016 631,93
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 331 219,44		1 902 837,95	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0,00		-19 480,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	0,00	20 000,00	520,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-504 366,00	-504 366,00	-665 252,00	-665 252,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	93 157,89		-36 188,90	
SAAMISTEN MUUTOS	1 175 860,48		-60 808,62	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-1 448 150,98	-179 132,61	785 807,43	688 809,91
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-683 498,61		24 077,91	
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 647 720,83		1 926 915,86	
RAHAVARAT	31. 12.	10 235 527,88	8 587 807,05	
	1. 1.	8 587 807,05	1 647 720,83	6 660 891,19
				1 926 915,86

3.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	28 032 834,14	31 623 837,60	A OMA PÄÄOMA	24 901 358,64	26 836 259,46
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	17 352 040,06	19 314 067,80
1. Aineettomat oikeudet	7 856,88	19 720,48	II Arvonkorotusrahasto	2 612 555,00	2 612 555,00
3. Muut pitkävaikutteiset menot	33 327,01	12 610,34	III Muut omat rahastot		
	41 183,89	32 330,82	IV Edell.tilikausien ylij.-/alij.	4 909 636,66	3 409 636,66
			V Tilikauden yli-/alijäämä	27 126,92	1 500 000,00
II Aineelliset hyödykkeet	22 763 729,73	23 332 570,63	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET		
1. Maa- ja vesialueet	3 601 368,00	3 602 450,38	1. Poistoero	0,00	0,00
2. Rakennukset	13 758 358,51	14 500 898,77	2. Vapaaehtoiset varaukset	800 000,00	0,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 620 410,44	4 899 539,17			
4. Koneet ja kalusto	228 790,52	231 506,61	C PAKOLLISET VARAUKSET	547 800,00	0,00
5. Muut aineelliset hyödykkeet	46 080,30	46 080,30	1. Eläkevaraukset	0,00	
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	508 721,96	52 095,40	2. Muut pakolliset varaukset	547 800,00	0,00
			3. KOM-arvonkorotukset	0,00	0,00
III Sijoitukset	5 227 920,52	8 258 936,15	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	142 012,11	57 696,82
1. Osakkeet ja osuudet	4 932 598,86	7 963 614,49	1. Valtion toimeksiannot		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	273 931,66		2. Lahjoitusrahastojen pääomat	125 194,07	40 534,95
3. Muut lainasaamiset	21 390,00	273 931,66	3. Muut toimeksiantojen pääomat	16 818,04	17 161,87
4. Muut saamiset	0,00	21 390,00			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	30 230,42	39 073,02	E VIERAS PÄÄOMA	12 438 979,40	15 064 179,58
1. Valtion toimeksiannot	0,00		I Pitkäaikainen	9 861 283,22	10 374 599,01
2. Lahjoitusrahast. erit.katteet	30 230,42	39 073,02	1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	9 819 296,14	10 332 776,14
			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 767 085,59	10 295 225,24	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus			5. Saadut ennakot		
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Muut velat	819,79	655,58
3. Valmiit tuotteet			8. Siirtovelat	41 167,29	41 167,29
4. Muu vaihto-omaisuus					
5. Ennakkomaksut			II Lyhytaikainen	2 577 696,18	4 689 580,57
			1. Joukkovelkakirjalainat		
II Saamiset	531 557,71	1 707 418,19	2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	513 480,00	504 366,00
Pitkäaikaiset saamiset	134 557,86	142 933,57	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta		
2. Lainasaamiset	0,00	0,00	5. Saadut ennakot	125 842,41	270 939,20
3. Muut saamiset	134 557,86	142 933,57	6. Ostovelat	638 666,22	1 437 450,75
4. Siirtosaamiset			7. Muut velat	203 889,26	311 203,81
Lyhytaikaiset saamiset	396 999,85	1 564 484,62	8. Siirtovelat	1 095 818,29	2 165 620,81
1. Myyntisaamiset	223 915,26	385 885,39			
2. Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 830 150,15	41 958 135,86
3. Muut saamiset	96 945,73	1 167 932,44			
4. Siirtosaamiset	76 138,86	10 666,79			
III Rahoitusarvopaperit	3 834 167,19	3 790 806,04			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	3 834 167,19	3 790 806,04			
3. Joukkovelkakirjasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	6 401 360,69	4 797 001,01			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 830 150,15	41 958 135,86			

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2022 - 31.12.2022
Toimintatuotot	5 618 809,53	22 202 663,72
Toimintakulut	-19 031 565,92	-57 212 431,53
Osuus osak.yht.voitosta/tapp.	0,00	45 084,82
Toimintakate	-13 412 756,39	-34 964 682,99
Verotulot	8 098 559,53	15 087 382,33
Valtionosuudet	7 102 281,78	24 499 705,22
Rahoitustuotot ja -kulut	677 451,52	527 213,99
Korkotuotot	205 438,35	14 016,02
Muut rahoitustuotot	767 355,38	714 855,35
Korkokulut	-293 790,14	-181 572,73
Muut rahoituskulut	-1 552,06	-20 084,64
Vuosikate	2 645 536,44	5 149 618,56
Poistot ja arvonalentumiset	-1 739 060,10	-3 670 812,08
Suunnitelman muk.poistot	-1 739 060,10	-3 586 025,01
Omistuksen eliminointiero		
Arvonalentumiset	0,00	-84 787,07
Satunnaiset erät	25 583,64	-5 702,13
Tilikauden tulos	752 059,99	1 473 104,34
Tilinpäätössiirrot	49 973,35	2 026,07
Tilikauden verot	-88,83	-2 191,07
Laskennalliset verot	0,00	-26 414,24
Vähemmistöosuudet	0,00	-1 530,19
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	801 944,50	1 444 994,91

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 465 536,44	5 149 618,56
Satunnaiset erät	25 583,64	5 702,13
Tilikauden verot	-88,83	-2 191,07
Tulorahoituksen korjauserät	564 322,84	-253 912,19
	3 055 354,09	4 887 813,15
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-944 386,13	-4 234 926,89
Rahoitusosuudet investointimen	11 495,37	8 423,45
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	110 843,13	342 926,08
	-822 047,63	-3 883 577,36
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 233 306,46	1 004 235,79
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	101,26	-19 558,32
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	20 652,02
	101,26	1 093,69
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	394 080,00	2 432 541,25
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-618 484,86	-1 302 801,53
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-56 516,03	-99 835,76
	-280 920,89	1 029 903,96
Oman pääoman muutokset	-2 840,27	1 695,89
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääom.m.	93 293,23	-38 525,72
Vaihto-omaisuuden muutos	-9 969,28	7 096,87
Saamisten muutos	1 185 751,62	-539 159,11
Korottomien velkojen muutos	-1 461 793,76	1 138 221,65
	-192 718,19	567 633,68
Rahoituksen rahavirta	-476 408,09	1 600 327,23
Rahavarojen muutos	1 756 898,37	2 604 563,02
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 222 885,30	12 789 134,45
Rahavarat 1.1.	9 465 986,92	10 184 571,43
	1 756 898,37	2 604 563,02

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	29 789 760	43 328 962	OMA PÄÄOMA	26 790 591	28 532 841
Aineettomat hyödykkeet	59 958	316 525	Peruspääoma	17 352 040	19 314 068
Aineettomat oikeudet	20 109	278 847	Yhdistysten ja säätiöiden po:t		573
Muut pitkävaikutteiset menot	39 849	32 704	Arvonkorotusrahasto	2 638 122	2 638 122
Ennakkomaksut	0	4 974	Muut omat rahastot	34 770	65 204
Aineelliset hyödykkeet	26 182 080	38 812 059	Edell. tilikausien yli-alijäämä	5 963 715	5 069 879
Maa- ja vesialueet	3 892 558	4 025 457	Tilikauden yli-/alijäämä	801 944	1 444 995
Rakennukset	16 624 140	25 759 512	VÄHEMMISTÖOSUUDET		133 461
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 714 144	5 186 330	PAKOLLISET VARAUKSET	578 786	463 188
Koneet ja kalusto	342 105	1 308 090	Eläkevaraukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	46 272	134 473	Muut pakolliset varaukset	578 786	463 188
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	562 860	2 398 197	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	290 653	238 237
Sijoitukset	3 547 722	4 200 378	Valtion toimeksiannot	127 786	79 155
Osakkuusyhteisöosuudet	152 810	530 738	Lahjoitusrahastojen pääomat	126 513	125 721
Muut osakkeet ja osuudet	3 356 061	3 606 146	Muut toimeksiantojen pääomat	36 354	33 361
Joukkovelkakirjalainasaamiset	256	339	VIERAS PÄÄOMA	14 302 127	30 545 349
Muut lainasaamiset	8 500	8 500	Pitkäaikainen	10 978 184	21 549 673
Muut saamiset	30 095	54 655	Lainat kotim.tall.pankeilta		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	172 295	208 254	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 936 014	21 453 498
Valtion toimeksiannot	127 786	76 495	Lainat julkisyhteisöiltä		47 459
Lahjoitusrahastojen erit.katteet	30 275	121 522	Lainat muilta luotonantajilta		
Sijoitusrah.erit.katteet			Saadut ennakot	182	
Muut toimeksiantojen varat	14 234	10 237	Ostovelat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 000 104	16 375 860	Muut velat	820	656
Vaihto-omaisuus	76 547	201 535	Siirtovelat	41 167	48 059
Aineet ja tarvikkeet	3 508	138 402	Lyhytaikainen	3 323 944	8 995 677
Keskeneräiset tuotteet			Joukkovelkakirjalainat	0	9 030
Valmiit tuotteet/tavarat			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	732 516	1 439 870
Muu vaihto-omaisuus	73 039	63 133	Lainat julkisyhteisöiltä		
Ennakkomaksut			Lainat muilta luotonantajilta		
Saamiset	700 672	3 385 188	Saadut ennakot	150 462	443 662
Pitkäaikaiset saamiset	134 558	143 163	Ostovelat	787 360	2 740 678
Myyntisaamiset			Muut velat	272 331	405 702
Lainasaamiset			Siirtovelat	1 366 725	3 873 464
Muut saamiset	134 558	142 934	Laskennallinen verovelka	14 551	83 271
Siirtosaamiset		229	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 962 157	59 913 075
Lyhytaikaiset saamiset	566 114	3 242 025			
Myyntisaamiset	269 561	1 117 083			
Lainasaamiset		25 044			
Muut saamiset	162 539	1 552 615			
Siirtosaamiset	134 014	547 283			
Rahoitusarvopaperit	4 097 914	3 982 872			
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkinainsturum.	3 834 167	3 790 806			
Joukkovelkakirjasaamiset					
Muut arvopaperit	263 747	192 066			
Rahat ja pankkisaamiset	7 124 971	8 806 263			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 962 157	59 913 075			

4 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kuntalain (410/2015) 113 §:ssä on säädetty kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus.

Kuntaan on vuoden 2015 alusta perustettu vesihuoltolaitoksen taseyksikkö, josta tilinpäätökseen on laadittu tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma, investointien ja talousarvion toteutusvertailut sekä toimintakertomus. Taseyksikkö sisältyy kunnan tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksessä ja liitetietojen laadinnassa on noudatettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeita kunnille ja kuntayhtymille.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueille siirtyvät tase erien käsittely on toteutettu Voimaanpanolain 20§:n sekä 42§ pykälän mukaisesti. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaan hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldon muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Vertailuvuoden 2022 luvut eivät ole näiltä osin vertailukelpoisia vuoteen 2023 nähden.

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen esim. verotulot ja metsänmyyntitulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusavustuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on tehty kunnanhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon. Rahoitusarvopaperien arvonalentumiset ja niiden palautukset on kirjattu kuukausittain tuloslaskelman rahoituskuluihin ja -tuottoihin.

Johdannaispimuksia ei kunnalla ole ollut.

Esittämistapa

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti siten, että liitetiedon kohta, johon ei tule tietoja, on merkitty maininnalla ei tietoja. Liitetietotositteet ovat numeroitu vastaavasti.

Merkittäviä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia virheiden korjauksia ei ole ollut.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja esittämistapa

Laatimisperiaatteet

Tytäryhtiöt ja kuntayhtymät toimittavat tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman, liitetiedot ja tarvittavia muita tietoja konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kunnan omistamat tytäryhteisöt hankintamenomenetelmällä ja kuntayhtymät suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan.

Savon koulutuskuntayhtymä ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä laativat konsernitilinpäätöksen, joka yhdistellään sellaisenaan kunnan konsernitilinpäätökseen sekä liitetietoihin.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Konsernirakenteessa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset

Omistusosuus Pohjois-Savon liitosta on pienentynyt 1,25 %:sta 1,21 %:iin.

Konsernirakenteesta poistui tilikaudella hyvinvointialueen uudistuksen myötä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri sekä Vaalijalan kuntayhtymä.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyminen hyvinvointialueella vaikuttaa vertailukelpoisuuteen edelliseen vuoteen nähden.

Tilinpäätössiirrot

Kunnan ja kuntayhtymien poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli/alijäämiin ja tilikauden yli/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli/alijäämiin. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset kunta merkitsee konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli/alijäämään.

Ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitus on konsernituloslaskelmassa siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmajoistojen oikaisu

Pielaveden Teollisuushallien käyttöomaisuuden poistot vuoteen 2018 saakka on oikaistu poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Pielaveden Teollisuushallit Oy			
Vaikutus yhteensä	sumupoisto	kirjattu tp:ssä	erotus
2002-2003	100 220,70	119 486,16	19 265,46
2004-2010	402 363,68	210 102,05	-192 261,63
2011	69 650,08	37 259,30	-32 390,78
2012	56 120,65	29 089,63	-27 031,02
2013	50 823,64	23 078,84	-27 744,80
2014	64 917,04	30 678,29	-34 238,75
2015	71 504,81	31 158,45	-40 346,36
2016	70 575,28	29 559,38	-41 015,90
2017	67 140,36	25 340,72	-41 799,64
2018	34 631,61	18 304,60	-16 327,01
Yhteensä	987 947,85	554 057,42	-433 890,43

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä, jotka tulisi yhdistää konsernitilinpäätökseen ei kunnalla ole. (omistusosuus yli 20 % osakepääomasta ja äänimäärä vähintään 20 % - 50 %)

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely konsernitilinpäätöksessä

Pielaveden Teollisuushallien suunnitelmajoistojen kumulatiivinen määrä vuosilta 2012–2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli/alijäämään. Suunnitelmajoistojen oikaisut ovat olleet vuosina 2019–2021 epäolennaisia ja tehdyt kirjaukset (11.253 €) on peruutettu vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä. Vuodelta 2022 poisto-oikaisua ei ole sen vähäisyyden vuoksi enää kirjattu.

4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6)

Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	250 321	322 930	205 504	268 731
Sosiaali-ja terveystoimet		17 697 583		2 492 506
Opetus-ja kulttuuripalvelut	1 154 924	1 149 168	796 447	765 083
Yhdyskuntapalvelut				
Muut palvelut	4 213 565	3 032 492	3 315 971	2 175 303
Toimintatuotot yhteensä	5 618 810	22 202 173	4 317 922	5 701 623

7)

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	5 457 352	11 317 689
Kiinteistövero	1 226 778	1 250 342
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 443 486	2 546 423
Verotulot yhteensä	8 127 616	15 114 454

Veroprosentit	2022	2022
Tuloveroprosentti	9,11	21,75
Kiinteistöveroprosentit		
Yleinen	0,93	0,93
Vakituiset asuinrakennukset	0,60	0,60
Muut asuinrakennukset	1,10	1,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00
Rakentamaton rakennuspaikka	2,50	2,50

8)

Valtionosuuksien ja verotulomenetyksen korvausten erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 465 165	19 763 645
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	1 873 860	4 626 143
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus-ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	22 801	17 472
Verotulomenetyksen korvaus	972 288	3 156 436
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	5 460 254	22 937 553

Yksikköhintarahoituksen muk.valtionosuus/siirr.konsernin tp:ssä myyntituloista valtionosuuksiin		
	2023	2022
Ylä-Savon amm.koul.kuntayhtymä	1 439 894	1 384 916
Savon koulutuskuntayhtymä	202 134	177 236

9)

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	361 387	16 032 972
Muiden palvelujen ostot	4 724 935	5 792 663
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 086 322	21 825 635

10)

Valtuustoryhmille annetut tuet -Ei tapahtumia

11)

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	tasapoisto	2 v
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v
Liikearvo	tasapoisto	2 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmat	tasapoisto	2 v
Muut	tasapoisto	2 v
Maa-ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Hallinto-ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 v
Tehtaan- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Talousrakennukset	tasapoisto	10 v
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 v
Kiinteät rakenteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	15 v
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	10 v
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 v
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v
Viemäriverkko	tasapoisto	30 v
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 v
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 v
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3 - 10 v
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto	8 v
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 v
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 v
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 v
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	tasapoisto	5 v
Atk-laitteet	tasapoisto	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 v

Koneissa ja kalustossa voidaan käyttää menojäätämipoistoa tapauskohtaisesti erillisellä kunnanhallituksen päätöksellä

Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytönmukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Pielaveden kunnan poistosuunnitelma 10.6.2013 § 81

Tätä poistosuunnitelmaa noudatetaan 1.1.2013 alkaen.

Pysyviin vastattaviin kirjattavan hankkeen alaraja on 1.1.2009 lukien 10.000,00 euroa.

Tätä pienemmät hankkeet kirjataan vuosikuluiksi.

Kunnan poistosuunnitelma on muutettu vuonna 2014 siten, että siihen sisältyy myös tytäryhtiöt.

Kunnanhallituksen päätös 23.1.2023 § 12, uuden päiväkodin saneeraus- ja laajennusurakan poistoaajan määrittäminen

12)

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus 1.1. (Kunta)				
Lisäykset tilikaudelle			547 800	
Vähennykset tilikaudella				
Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus 31.12 (Kunta)			547 800	
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1. (shp)		544 919		
Lisäykset tilikaudelle				
Vähennykset tilikaudella		-97 136		
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12. (ky)		447 783		
Purkutyövaraus 1.1. (Ysao)	11 205	24 821		
Lisäykset tilikaudelle	17 181			
Vähennykset tilikaudella	0	-13 616		
Purkutyövaraus 31.12. (Ysao)	28 386	11 205		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.				
Lisäykset tilikaudelle				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.				
Vahingonkorvausvaraus (Ysao) 1.1.	8 098	4 049		
Lisäykset tilikaudelle	2 600	4 049		
Vähennykset tilikaudella	-4 049			
Vahingonkorvausvaraus (Ysao) 31.12.	6 649	8 098		
Vuokratioheen ennallistamisvelvoite (Sakky) 1.1.	151	1430		
Lisäykset tilikaudelle				
Vähennykset tilikaudella	-151	-1279		
Vuokratioheen ennallistamisvelvoite (Sakky) 1.1.	0	151		

13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	34 710	101 804	272	82 741
Luovutusvoitot yhteensä	34 710	101 804	272	82 741
Muut toimintakulut				
Pysyvien vastaavien luovutustappiot	34 736	1 147	33 604	1 098
Luovutustappiot yhteensä	34 736	1 147	33 604	1 098

14)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Savon koulutuskuntayhtymä	0	889		
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	42 639			
Satunnaiset tuotot yhteensä	42 639	889	0	0
Satunnaiset kulut				
Vaalijala		6 566		
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	17 055			
Satunnaiset kulut yhteensä	0	6 566	0	0

15)

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	715 256	707 834
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	331	331
Yhteensä	715 587	708 165

16)

Erittely poistoeron muutoksista -Ei tapahtumia

4.4 Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17)

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset -Ei tapahtumia

18)

ARVONKOROTUKSET	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Y-S:n koulutusky 1.1. maa- ja vesialueet Arvonkorotuksen purku Arvo 31.12.	25 567	25 567		
Rakennukset 1.1. Arvonkorotusten purku Arvo 31.12.	25 567	25 567		
Osakkeet ja osuudet 1.1. Arvonkorotukset Arvo 31.12.	2 612 555	2 612 555	2 612 555	2 612 555
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	2 638 122	2 638 122	2 612 555	2 612 555

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset
hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineett. oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiint rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset	
Poistamaton hankintameno 1.1.	19 720	12 610	32 331	3 602 450	14 500 899	4 899 539	228 687	46 080	52 095	23 329 751
Lisäykset tilikauden aikana		30 564	30 564		18 219	232 570	93 794		465 487	810 069
Rahoitusosuudet tilikaudella										0
Vähennykset tilikauden aikana				-1082						-1 082
Siirrot erien välillä									-8 861	-8 861
Tilikauden poisto	-11 864	-9 847	-21 711		-760 759	-511 699	-93 690			-1 366 147
Arvon alennukset ja niiden pal.										0
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 856	33 327	41 184	3 601 368	13 758 359	4 620 410	228 791	46 080	508 722	22 763 731
Olelliset lisäpoistot/erittely					0	0				

MAA-JA VESIALUEET ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	282 683	283 537	100 153	100 153
Muut maa- ja vesialueet	3 609 876	3 741 920	3 501 215	3 502 297
Maa- ja vesialueet yhteensä	3 892 559	4 025 457	3 601 368	3 602 450

*) maa-alueisiin kirjatut keskinäiset liittymismaksut on eliminoitu

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
	Aineettomat hyödykkeet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhtiöyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhtiöyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 466 545	152 810	270 304	3 442 064	5 331 724		265 432	29 890	295 322
Lisäykset**)				4 479	4 479				0
Vähennykset*)				-103 604	-103 604				0
Hankintameno 31.12.	1 466 545	152 810	270 304	3 342 939	5 232 598		265 432	29 890	295 322
Arvonlennukset ja niiden palautukset*)	-300 000								
Arvonkorotukset				3 342	5 232				
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 166 545	152 810	270 304	939	5 232 598		265 432	29 890	295 322

Vähennykset As Oy Rantapuustelli

Lisäykset Metsäliitto

20-22)

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Kotipaikka	Kunnan omistussuus	Konsernin omistussuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot	Pielavesi	100,00 %	100,00 %	795	1 548	-198
Pielaveden Teollisuushallit Oy	Pielavesi	100,00 %	100,00 %	242	9	-149
Kuntayhtymät						
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	Iisalmi	7,47 %	7,47 %	1 748	342	-1
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	0,30 %	0,30 %	200	217	21
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	1,21 %	1,21 %	18	11	2
Muut omistusyhteisyyhteisöt						
Kehitysyhtiö Savogrow Oy *)	Suonenjoki	21,84 %	21,84 %			
			Yhteensä	3 002	2 128	-324

*) Osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on alle 1/5, ei yhdistelty.

Luvut ilmoitettu yhteisöjen erillistilinpäätösten mukaisesti omistussuus% laskettuna.

23)

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		4 030		7 980
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	4 030	0	7 980
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0		650
Lainasaamiset				
Muut saamiset		0		636 818
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>		0		637 468
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		881		3084
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0	881	0	3 084
Saamiset yhteensä	0	4 911	0	648 532

24)

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta		77 417		
Rahoitusosuudet ja avustukset	61 219	392 133		
Korjojaksotus ja siirtyvät erät	59 133		52 864	
Muut tulojäämät/jaksotukset	33 209	76 210	23 275	10 667
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>153 561</i>	<i>545 760</i>	<i>76 139</i>	<i>10 667</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	153 561	545 760	76 139	10 667

4.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25)

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	17 352 040	19 352 740	17 352 040	19 314 068
Lisäykset				
Vähennykset /KYS po-muutos 2003 ja 2005)		38 672		
Peruspääoma 31.12.	17 352 040	19 314 068	17 352 040	19 314 068
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 1.1.		573		
Lisäykset/vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 31.12.		573		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 638 122	2 642 682	2 612 555	2 612 555
Lisäykset				
Vähennykset; Ysao	0	-4 560		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 638 122	2 638 122	2 612 555	2 612 555
Muut omat rahastot	34 787	66 932		
Itä-Suomen päihdehuollon purkautuminen				
Siirrot rahastosta, Psshp+Sakky	-17	-1 728		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	34 770	65 204		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	4 456 848	2 226 235	3 409 637	880 576
Edellisten tilik. ali/ylijäämän korjaus v. 2022				
Edellisen tilikauden ylijäämä	1 509 690	2 866 552	1 500 000	2 529 061
Suunnitelmapoistojen oikaisu ed. tilikauteen		-11 253		
Laurinpurontie 25 sisäisen katteen jäännösarvo		-12 864		
Psshp;Islab omistus% muutos poistoeroon ja varauksiin		1209		
P-S liitto rahastoitava erä	-2 823			
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	5 963 715	5 069 879	4 909 637	3 409 637
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	801 945	1 444 995	27 127	1 500 000
Oma pääoma yhteensä	26 790 591	28 532 841	24 901 359	26 836 259

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kunta	
	2023	2022
	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	4 909 637
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	27 127	1 500 000
Kertynyt poistoero 31.12.		
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	800 000	
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	5 736 764	4 909 637

Vapaaehtoinen varaus;Investointivaraus Opinportti

YLIJÄÄMÄEROJAN TULKINTA taulukko

vuosi	Tilikauden alijäämä	Kertynyt alijäämä	Olellaiset vaikuttavat tekijät
2014	320 952	-1 455 148	Tulosta heikentävä: Terveydenhuolto yli n. 0,9 milj. euroa
2015	-384 338	-1 839 486	Tulosta parantava: Satunnaisia tuottoja 0,4 milj. euroa (Kehätie 10). Tulosta heikentävä: Terveydenhuolto alkuperäiseen talousarvioon yli 1,4 milj. euroa.
2016	-252 371	-2 091 858	Tulosta heikentävä: Edelliseen vuoteen verorahoitus heikkeni ja rahoitustuotot olivat pienemmät (Energiaholding), sekä poistojen nousu (terveysaseman peruskorjauksen valmistuminen)
2017	719 685	-1 372 173	Tulosta heikentävä: Arvonlennuskirjaukset 0,52 milj. euroa (ent. vanhustyönkeskus 0,48 milj. euroa (sisäilmaongelmat/Avi/käyttökieltouhka) ja ent. kunnanviraston rakennus Kassankulma) 0,03 milj)
2018	372 041	-1 000 132	Tulosta heikentävä: Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeiden arvonlennus -0,3 milj.euroa (svop). Palvelujen ostot (th).
2019	-306 356	-1 306 488	Tulosta heikentävä: Sairaanhoidopiiriin alijäämä laskutus -0,31 euroa, verotulot - 0,27 milj. euroa, palvelujen ostot perusterveydenhuolto, ylitys alkup. ta n. - 0,6 milj. euroa. Lisäksi alkuperäisen talousarvion ulkopuolelta tuli rakennusten purkukustannukset n. -0,28 milj. euroa.
2020	2 187 065	880 576	Tulosta heikentävä (vertailu alkup.ta): verotulojen alitus yht. n. -0,4 M€ erikoissairaanhoidon alijäämät -0,4 M€, perusterveydenhuollon ylitys -0,3 M€, Pielaveden Teollisuushallit Oy:n po-lainojen ja osakkeiden arvonlennukset -0,5 M€, koronan aiheuttamat tulojen vähennykset. Tulosta parantava: talouden tasapainotusohjelman vaikutus n. 1,4 M€, Psshp:n palvelujen ostojen alitus n. 0,4 M€, lisätyt valtionosuudet n. 1 M€, sekä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus 0,6 M€.
2021	2 529 061	3 409 637	Tulosta heikentävä: Henkilöstökuljen kasvu n. -0,6M€ valtionosuudet n. 1 M€ vähemmän kuin ed. tp Lisäpistot ja arvonalentumiset n. 0,4M€ Tulosta parantava: Tuojen kasvu n. 0,2M€ Terveystuottojen menojen vähentyminen ed. tpstä n. 1,1M€ Verotulojen n. 1,1 m€ enemmän kuin ed. tp
2022	1 500 000	4 909 637	Tulosta heikentävä (vertailu ed. tilinpäätös): henkilöstökulut -0,3 M€, sairaanhoidopiiriin alijäämä laskutus n. 0,2 M€, asiakaspalvelujen ostot -0,7 M€ (perusturva), työvoiman vuokraus -0,3 M€, kuljetuspalvelut (sivistys) ja yleinen kustannusten voimakas kasvu. Lisäpoistoja tehtiin n. -1 M€ ja arvonalentumisia kirjattiin -0,07 M€. Tulosta parantava: verotulot 0,4 M€ ja valtionosuudet 1,5 M€, sekä rahoitustuotot 0,2 M€ (osinkotuotot).
2023	27 127	4 936 764	Suurimmat muutokset: Sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimen toimintojen siirtyminen hyvinvointialueille 1.1.2023. Kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle. Tulokseen vaikuttavat suurimmat erät: Tytäryhtiöosakkeiden alaskirjaus 0,3M€ Vapaaehtoinen investointivaraus 0,8M€ Opinportti Pakollinen varaus Pelan varallaolokorvaukset 0,5M€

26)

Erittely poistoeroista -Ei tapahtumia

27)

Pitkäaikaiset velat (jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen)	2023		2022	
	konserni	kunta	konserni	kunta
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rah.ja vakuutuslaitoksilta	8 430 483	7 752 717	18 002 118	8 278 876
Lainat julkisyhteisöiltä				
Lainat muilta luotonantajilta				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Pitkäaikaiset velat yhteensä	8 430 483	7 752 717	18 002 118	8 278 876

28)

Joukkovelkakirjalainat -Ei tapahtumia

29)

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (PSSHP)		447 783		
Vahingonkorvausvaraus (Ysao)	2 600	4 049		
Purkuvaraus Pemon ja Kangaspirtti (Ysao)	28 386	11 205		
Vuokrakohteen ennallistamisvelvoite (Sakky)		151		
Pelan varallaolokorvaus (Kunta)	547 800		547 800	
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Muut pakolliset varaukset yhteensä	578 786	463 188	547 800	0

30)

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		0		1 094
Yhteensä		0		1 094
Velat kuntayhtymille,joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		2 028		221 612
Siirtovelat				
Yhteensä		2 028		221 612
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyhteisöille				
Ostovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä	0	2 028	0	222 706

31)

Shekkilimiitti -Ei tapahtumia

32)

Muiden velkojen erittely -Ei tapahtumia

33)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	82 319	73 984		
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	845 279	2 667 766	731 091	1 441 495
Korkojaksotukset	84 025	46 651	71 727	44 001
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	262 995	817 074	237 029	560 306
Muut menojäämät	78 195	251 277	55 971	110 631
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 270 494	3 782 768	1 095 818	2 156 433
Siirtovelat yhteensä	1 352 813	3 856 752	1 095 818	2 156 433

Lomapalkkavelan jaksotus sis ed. vuoden virheen korjauksen

-60 482

4.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34)

VELAT, JOIDEN VAKUUTENA ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset/Vuokratalot				
Vakuuden määrä	0	2 681 566		
<i>Velkaa jäljellä</i>	0	65 986		

35)

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut vakuudet				
Vuokraoikeus	0	15 890		
Shekkilimiittisopimus	0	38 227		
Vakuudet yhteensä	0	54 117		

35-37)

Ei tapahtumia

38)

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	657 525	1 550 120	605 354	706 795
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	114 281	270 627	91 977	90 155
Leasingvuokravastuut				
Leasingvuokravastuut yhteensä	2 872 282	2 894 795	2 618 139	2 630 793
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	253 142	278 586	218 385	234 719
-siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet*)	1 431 253	1 431 253	1 431 253	1 431 253

*) Pelastusaseman kiinteistöleasing sopimukseen sisältyy rakennuksen osto-oikeussopimus, 10 v. kuluttua vuokrauksen alkamisesta sekä myyntisopimus, jos kunta ei ole käyttänyt osto-oikeuttaan vuokrasopimuksen päättyttyä.

39-40)

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 750 000	3 424 466	1 750 000	1 750 000
Jäljellä oleva pääoma	790 000	1 855 889	790 000	880 000
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 146 410	2 162 300	2 146 410	2 146 410
Jäljellä oleva pääoma	285 009	333 169	285 009	317 279

Saadut vakuudet			
(tilinpäätöksessä erillinen luettelo)	Kunta		
	2023	2022	
Urakoitsijoiden vakuudet ja takaukset	104 569	131 427	
Muut vakuudet, Ara 1) Kiint. Oy Pielaveden Vuokratalot 2)	4 982 744	5 012 140	
Saadut vakuudet yhteensä	5 087 312,50	5 143 567,17	

- 1) Suomen Valtion (Ara) myöntämä täytetäkaus Kuntarahoituksen myöntämälle korkotukilainalle 5.043.148 e
2) Vastavakuus (kiinnitys)Teollisuushallit Oy:lle myönnetystä pääomalinasta

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	34 344 733	32 318 969
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus tak.kesk.rah.31.12.	27 339	18 690

41)

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Sitoumus lainan myöntämiseen (Ysao)	22 410	22 410		
Sopimusvastuut yhteensä	22 410	22 410		
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit (Psshp)		10 294		
Per.hankkeiden valt.osuuden palautusvastuu	2 846 709	3 326 174	2 846 709	3 081 351
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 283 009	2 774 375	1 138 571	2 074 864
Eu-hankerahoihin sis. Palautusvastuu (Ysao)	382 965	382 451		
Koronvaihtosopimus (Psshp)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo		2 077 685		
Käypä arvo		86 137		

- 1) Aravalain ja korkotukilain nojalla tuettuja vuokra-asuntoja (ARA-vuokra-asunnot) koskevat aravarajoituslain (1190/1993) käyttö ja luovutusrajoitukset;Pielakoti/keskuskeittö rajoitukset päättyvät vuonna 2036
2) Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratalot omistaa ja isännöi kolmea kerrostaloa ja kahdeksaa rivitaloa. Rakennukset ovat valmistuneet 1977 - 1993, ja kaikki niistä ovat käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisia aravavuokrataloja.

4.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42)

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2022		
	2023	2022
Hallinto- ja tukipalvelut	11	14
Perusturvaosasto	-	130
Sivistysosasto	110	108
Ympäristöosasto	21	22
Yhteensä	142	274

*) lisäksi sivutoimisia kansalaisopiston opettajia 31.12.2023 oli 12 henkilöä

43)

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 029 096	14 481 821
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	19 607	24 951
Henkilöstökulut yhteensä	8 048 703	14 506 772

44)

Luottamushenkilön palkkioista puolueelle tai puolueyhdistykselle perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut					
	2023	2022	2021	2020	2019
Pielaveden Kokoomus ry	1 670,50	1 725,00	1 545,67	1 280,00	1 370,00
Keskustan Pielaveden kunnallisjärjestö ry	9 454,50	10 211,25	6 174,25	3 037,00	3 474,00
Pielaveden Sosiaalidemokraatit ry	395,00	297,50	392,00	394,00	491,00
Pielaveden Vasemmisto ry	692,50	970,00	949,50	785,00	954,00
Pielaveden Perussuomalaiset ry	265,00	368,50			
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit ry	180,50	252,00	233,00	84,00	143,00
Ylä-Savon Vihreät ry			12,00	36,00	36,00
Sininen sitoutumaton Pielavesi	39,00	75,50	544,33	707,00	861,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	12 697,00	13 899,75	9 850,75	6 323,00	7 329,00

45)

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
Audiator Bdo Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 409,49	11 160,80
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot	1 115,00	2 510,00
Palkkiot yhteensä	11 524,49	13 670,80

46)

LIITETIETO KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLISISTÄ LIIKETOIMISTA:

Katainen Pekka -yrittäjä on kunnanvaltuuston jäsen, kunnanhallituksen varajäsen sekä perusturvalautakunnan jäsen	kuljetuspalvelut
Pielaveden Maaseudun Kotipalvelu ja Kuljetus - yrittäjä on sivistyslautakunnan jäsen sekä kansalaisopiston johtokunnan puheenjohtaja	kotipalvelu ja kuljetus
Jonnet Oy - omistaja on kunnan rakennustarkastaja	vuokraustoiminta
Kunnanjohtaja Johanna Viita, johtajasopimus	6 kk:n palkan suuruinen erokorvaus

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

5.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

1 Katsaus vuoteen 2023

Pielaveden kunnan vesihuoltolaitos on ympäristöosaston tulosalue. Vesihuoltolaitos jakaantuu neljään osa-alueeseen:

- pohjavesilaitos ja vedenottamot - jätevedenpuhdistamo - viemäriverkosto - vesijohtoverkosto.

1.1 Pohjavesilaitos ja vedenottamot

Pohjavesilaitoksen ja vedenottamoiden toimintaa on tarkkailtu voimassa olevan valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Talousvesinäytteitä otettiin vuoden aikana raakavedestä 4 kappaletta, verkostoon lähtevästä vedestä 3 kappaletta ja verkostonäytteitä 3 kappaletta. Lisäksi Honkamäen vedenottamolta otettiin yksi ylimääräinen vesinäyte VOC:ien määrittystä varten pohjavesialueella sattuneen polttoainevuodon jälkeen. Vuotopaikalla kiinteistönomistaja on teettänyt myös maaperätutkimuksen.

Toimintavuoden aikana vesihuoltolaitoksen toimittama talousvesi on ollut tutkittujen ominaisuuksien suhteen asetettujen laatuvaatimusten ja –suositusten mukaista.

Vedenkulutuksessa on selvästi havaittavissa aleneva suuntaus, joskin vuosittaista vaihtelua on jonkin verran. Ilmiö on valtakunnallinen ja johtuu suurelta osin nykyaikaisten vesikalusteiden ja kodinkoneiden veden käytön tehokkuudesta, mutta meidän alueellamme myös väestön vähenemisestä. Vuodesta 2010 vuoteen 2023 laskutetun veden määrä alentui noin 10 000 m³ ja se on noin 9 % laskutetun talousveden kokonaisvesimäärästä. Tämä on asettanut osaltaan talouspaineita vesihuoltolaitokselle vähenevien tulojen takia. Laskutetun veden määrä vuonna 2023 oli 116 283 m³, mikä on 1 891 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna.

Pumpatun veden määrässä on laskutettua enemmän vuosittaisia heittoja, johtuen vesijohtoverkoston ilmaantuvista vuodoista ja niiden korjauksista. Pääsääntöisesti pumpatun veden määrä on ollutkin laskeva. Vuonna 2023 verkostossa oli Pieksupetäjäntiellä suurehko vuoto, jota ei saatu nopeasti paikannettua. Tulevina vuosina onkin syytä tarkkailla vesijohtoverkoston kuntoa ja yrittää löytää siitä mahdolliset vuotavat osuudet. Huonokuntoiset ja vuotavat osuudet tulee saneerata tai vähintäänkin korjata niistä löytyvät vuodot pikaisesti. Verkostoon pumpatun veden määrä lisääntyi vuonna 2023 edelliseen vuoteen verrattuna 16 321 m³, kokonaismäärän ollessa 165 915 m³.

Talousveden hukkaprosentin laskemisessa on arvioitu veden laskuttamatonta käyttöä olevan arviolta noin 5 100 m³ (esim. paloautot, kenttien kastelut ja jäädytykset, viemäreiden huuhtelut) vuosittain. Talousveden hukkaprosentti vuonna 2023 oli 27,69 %, mikä on 6,86 %-yksikköä suurempi kuin edellisenä vuotena.

Pohjavesilaitoksen tai vedenottamoiden toiminnassa ei vuoden aikana ole ollut laajoja asiakkaisiin päin näkyneitä tai toimintaan vaikuttaneita toimintahäiriöitä.

1.2 Jätevedenpuhdistamo

Pikonniemen jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin voimassa olevan kuormitustarkkailuohjelman mukaisesti. Kuormitustarkkailunäytteitä on otettu ohjelman mukaisesti 4 ja ne otetaan tasaisesti vuoden aikana helmi-, touko- syys- ja marraskuussa.

Pikonniemen jäteveden puhdistamon automaation uusiminen saatiin valmiiksi loppuvuodesta 2022. Urakka aloitettiin vuonna 2021 palvelimen uusimisella ja alakeskusten uusimisella. Vuonna 2022 uusimista jatkettiin tietoliikenne yhteyden rakentamisella ja pumppaamoiden ohjausten uusimisella ja liittämällä valvontajärjestelmään sekä sakokaivolietteen vastaanoton automaation uusimisella. Palvelin on uusittu, ja uusi tietoliikenne yhteys rakennettu, testattu ja otettu käyttöön. Alakeskusten ja pumppaamoiden ohjausten uusimista jarrutti osien saatavuus. Automaation komponenttien saatavuudessa oli isoja ongelmia ja todella pitkiä toimitus aikoja. Viimeiset osat saapuivat loppuvuodesta 2022, jolloin päästiin viimein toteuttamaan loput saneeraukset pumppaamoilla ja työt saatiin kokonaan valmiiksi alkuvuodesta 2023.

Laitoksella tehtiin vuonna 2020 saneerausta ammoniumtyypen ja virtauksen ohjaukseen liittyen. Saneerauksessa uusittiin ilmastuslaitteistoa, jolla pyritään parantamaan ammoniumtyypen puhdistusta, sekä

muutettiin ja korjattiin altaiden virtauksen ohjauslaitteita. Virtauksen paremmalla hallitsemisella pyrittiin parantamaan lietteen laskeutumista ja näin ollen kiintoaineen puhdistustulosta. Saneerauksen takia puhdistustulos parantui huomattavasti, kun saneerauksessa tehdyt korjaukset ja muutokset osoittivat toimivuutensa. Ammoniumtyypen osalta ongelmana on edelleen suuret vuotovesimäärät ja pitkät siirtoviemäriinjat, jotka viilentävät jätevedettä. Typen poisto on viileästä jätevedestä hankalampaa ja jopa mahdotonta lämpötilan laskiessa liian alas. Kuitenkin saneerauksen jälkeen typen poistoa on onnistuttu tekemään hyvin myös kylmän veden aikaan. Kesällä lämpötilat ovat korkeammat ja tällöin typen poisto on ollut lähes aina erinomaisella tasolla. Typen poiston lupaehtoon täyttymistä tarkastellaan koko vuoden keskiarvolla. Vuonna 2023 toukokuun ja marraskuun näytteissä nitrifikaatio toimi vaivattomasti. Toisaalta tämän kokoluokan laitoksissa typelle ei valtioneuvoston asetuksessa ole asetettu ollenkaan typen poisto velvoitetta, mutta Pikonniemen ympäristöluvan lupaehtoihin se on kuitenkin asetettu ja raja-arvo on vielä kohtalaisen tiukka. Ympäristön ja vesistöjen kannalta on hyvä, että vesistöön takaisin laskettavasta vedestä saadaan mahdollisimman puhdasta, vaikka se vaatii jäteveden monimutkaisemman käsittelyprosessin ja aiheuttaa jonkin verran enemmän kustannuksia.

Puhdistamalla saavutettu puhdistustulos jäi ammoniumtyypen ja nitrifointiasteen osalta niukasti vuosiraja-arvoja heikommiksi. Ammoniumtyypen pitoisuus oli vuosikeskiarvona 8,9 mg/l (raja-arvo 8 mg/l) ja nitrifikaatioaste 83 % (raja-arvo 85 %). Puhdistustulos oli muilta osin ympäristöluvan ja valtioneuvoston yhdyskuntajätevesiasetuksen (Vna 888/2006) mukaisella tasolla.

Fosforin osalta puhdistustulos oli hyvä ja alitti selvällä marginaalilla sekä ympäristöluvan, että valtioneuvoston yhdyskuntajätevesiasetuksen vaatimustason liukoisen fosforin jäännöspitoisuuden ollessa välillä 0,10 – 0,50 mg/l (luparaja 0,60 mg/l).

Puhdistusprosessissa eroteltu kiintoaine kuivataan laitoksella ja toimitetaan sen jälkeen Gasum Oy:lle Kuopioon. Kuivatusta lietteestä otettiin ja tutkittiin vuoden aikana yksi näyte. Gasumille toimitetun kuivatun lietteen määrä oli 389,1 t, mikä on normaali määrä laitokselle, eikä poikkea edellisistä vuosista.

Puhdistetun jäteveden määrät vaihtelevat vuosittain runsaasti, mikä johtuu osaltaan eri vuosien sademäärien ja talvien erilaisuuksista. Kuivina vuosina ja kylminä talvina vuotovesimäärät ovat alhaisemmat ja se näkyy selkeästi puhdistetun jäteveden määrässä. Kuluneena vuonna sademäärät olivat Pielavedellä hieman keskiarvoa korkeammat. Puhdistetun jäteveden määrä on laskenut tasaisesti vuodesta 2012 lähtien pois lukien vuotta 2020, jolloin poikkeuksellisen sateinen vuosi nosti vuotovesien määrää etenkin loppuvuodesta.

Puhdistetun jäteveden määrä oli 182 278 m³, mikä on 8 669 m³ vähemmän kuin edellisenä vuonna ja tästä laskutettua jätevedettä oli 103 262 m³, mikä taas on 790 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna. Laskuttamatonta jätevedettä oli näin ollen 79 016 m³, joka on 8 859 m³ vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jätevesimääriin on huomioitu 1993 m³sako- ja umpikaivolietettä, mikä otettiin vastaan jätteenkuljettajilta suoraan jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi, sekä laskuttamatonta käyttöä, jota on arvioitu olevan noin 600 m³ (esim. matonpesupaikka). Näin ollen vuotovesiprosentti vuonna 2022 oli 46,02 %. Vuotovesimäärä on edelleen liian korkealla tasolla ja ylittää tavoitteena olevan 30 % selkeästi. Ylimääräisen jäteveden siirrot ja puhdistaminen kuluttaa energiaa ja kemikaaleja, mikä on ympäristöllinen ja taloudellinen rasite laitokselle. Tavoitteen saavuttamiseksi on tehty paljon töitä useana viime vuonna. Linjastosta on etsitty vuotoja ja niitä on korjattu sitä mukaa kun on löydetty. Lisäksi teiden peruskorjauksien yhteydessä on myös uusittu tieosuudella olleet vanhat viemäriinjat. Vuotovesimäärä tavoitteen saavuttamiseksi joudutaan tulevana vuosinakin tekemään paljon töitä vuotojen paikallistamisessa ja niiden korjaamisessa. Vesihuoltolaitoksen vesimäärät on esitetty liitteessä 1.

Jäteveden johtamisessa tai puhdistamisessa ei ollut kuluneena vuonna merkittävästi toimintaan vaikuttaneita toimintahäiriöitä.

1.3 Viemäriverkosto

Vanhoja viemäriinjoja on kartoitettu ja pyritty paikallistamaan huonokuntoisimmat linjat ja kohdentamaan tulevat saneeraukset niihin kohtiin. Viemärisaneerauksia tehtiin vuonna 2023 Saraheinäntien ja Laurinpurontien alueilla. Kohde tehtiin sujuttamalla betonisen putken sisään uusi muoviputki sekä saneerattiin betonisia viemärikaivoja muovisiksi kaivoiksi.

1.4 Vesijohtoverkosto

Vesijohtoverkoston vuotomäärät nousivat vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna. Pieksupetäjantiellä oli suurehko vuoto, jota ei onnistuttu paikantamaan ennen kuin vuoto nousi pintaan. Aiemmin lisääntyneisiin

vuotomääriin on pyritty reagoimaan paikallistamalla vuotoja ja suunnittelemalla tulevia saneerauksia huonokuntoisimpiin linjoihin. Tulevien vuosien tavoitteeksi on otettu vuotojen paikallistaminen ja korjaaminen, sekä huonokuntoisten linjojen saneeraukset, jotta vuotovesimäärät saadaan edelleen laskuun ja hallintaan.

1.5 Organisaatio ja henkilöstö

Vesihuoltolaitoksen toimintaa hoitaa ympäristöosaston henkilöstö. Osastopäällikkö vastaa taloudesta sekä hallinnosta ja kuntatekniikaninsinööri laitoksen toiminnasta ja työnjohdon tehtävistä. Laitoksella työskentelee kokoaikaisesti 1 laitoksen hoitaja ja 4 ammattihenkilöä työskentelee osin myös toisilla kunnan tulosalueilla. Kolme kunnan ammattimestä on suorittanut ympäristöalan ammattitutkinnon, joka antaa hyvät perustiedot ja -taidot vesihuoltolaitoksella toimimiseen, ja he voivat tarvittaessa toimia myös vesihuoltolaitoksen hoitajan tehtävissä. Neljäs ammattimies suorittaa parhaillaan ympäristöalan ammattitutkintoa. Tämä antaa turvaa laitokselle myös poikkeusoloissa. Lisäksi vesihuoltolaitos käyttää ympäristötoimen toimistopalveluiden palveluita mm. vesilaskutuksessa. Organisaatiokaavio on liitteenä 2.

1.6 Toiminta

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaavat lakien, asetusten ja viranomaisohjeiden lisäksi seuraavat erityisohjeet ja suunnitelmat:

- valvontatutkimusohjelma 2011
- vesihuollon kehittämissuunnitelma 2011
- pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2013
- vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma 2017, päivitetty aloitettu -23

Vesihuoltolaitoksella vuosi 2023 oli hyvin aikaisempien vuosien kaltainen ja toiminnan muutokset pieniä. Vesilaitoksella on useita siirrettäviä varavoimakoneita ja lisäksi terveysaseman vanha varavoimakone on asennettu konttiin ja sillä turvataan jätevedenpuhdistamon ja kunnallisteknisen valvomon toimiminen sähkökatkosten aikana. Varavoimakoneiden turvin on toiminta saatu pidettyä yllä sähkökatkosten ylläpitäessä, eivätkä vedenjakelukatkokset ole olleet niin pitkiä kuin sähkökatkokset. Tietoliikennehäiriöiden määrää on pyritty pienentämään hankkimalla valokuituyhteys Pajuskylän vedenottamolle.

Vesilaitoksen kuluvalvontaa parannettiin vuoden 2023 aikana hankkimalla laitokselle Verisuren valvonta ja kulunvalvontajärjestelmä täydentämään entisiä hälytysjärjestelmiä.

Prosessivalvontajärjestelmien avulla valvotaan järjestelmien toimintaa ja voidaan ennakoida mahdollisia häiriöitä ja toimia siten, että asiakkaille koitua haitta on mahdollisimman pieni. Järjestelmät ovat myös etävalvonnassa kokonaisuudessaan, millä osaltaan saadaan tehostettua valvontaa ja nopeutettua mahdollisten häiriöiden havaitsemista ja tarvittavien toimenpiteiden käynnistämistä.

Vesihuoltolaitoksen verkostot on pääosin tarkemittattu gps-mittauksella ja viety mittaustulokset karttaohjelmiin, jotka ovat käytettävissä laitoksen kaikissa laitteissa myös maasto-olosuhteissa. Tällä varaudutaan ongelma- ja häiriötilanteisiin ja tuleviin saneerauksiin.

Vesihuoltolaitoksen nykyverkostojen vanhimmat osat ovat -60 luvulta ja tulevina vuosina onkin varauduttu investointiohjelmassa huonokuntoisimpien linjojen saneerauksiin vuosittain.

2 TALOUS

2.1 Taksat

Vesilaitoksen taksa on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.10.2020.

Perusmaksut määräytyvät vesimittarikoon mukaan kolmeen luokkaan. Perusmaksua peritään käyttöveden ja jäteveden osalta.

Vuonna 2023 käyttömaksut olivat (ALV 0%): Vesi 1,55 / m³ Jätevesi 3,20 / m³. Vesihuoltolaitoksen palvelumaksut on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 12.11.2013.

Vuonna 2023 sakokaivo- ja umpisäiliölietteiden yksikköhinnat (ALV 0%) määräytyivät seuraavasti:

- Sakokaivoliete 6,00 €/m³
- umpisäiliöliete 6,00 €/m³

2.2 Vuoden 2023 talous

Vesihuoltolaitoksen taloudellisena tavoitteena on kattaa toimintakatteella oman toiminnan poistot.

Vesilaitoksen tuloslaskelma vuodelta 2023, sekä vertailuna vuodet 2019-2022

	TA 2023	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot	739 841	683896	659 933	705 513	671 310	688 691
Toimintakulut	567 250	547126	511 581	512 707	511 238	477 319
Toimintakate	172 591	136 770	148 353	192 806	160 072	211 371
Poistot	201 796	208 405	185 756	183 283	181 437	241 016
Tilikauden tulos	-32 705	-77 164	-38 522	8 537	-21 365	-29 645

Vuonna 2022 vesihuoltolaitoksen tulos oli 32 705 € miinuksella, kun laskutetut vesi- ja jätevesimäärät pienenivät huomattavasti samalla kun polttoaineiden ja muiden kulutushyödykkeiden hinnat nousivat voimakkaasti eikä toimintakate ei riittänyt kattamaan poistoja. Vuoden 2023 talousarvio on tehty ennen vuoden 2022 tasauslaskuja ja tuottojen osalta talousarviota ei pystytty korjaamaan vuoden 2022 toteuman mukaiseksi. Vuonna 2023 toimintatuotot nousivat hieman verrattuna vuoteen 2022, mutta jäivät talousarviosta 55 945 €. Toimintakulut olivat 20 124 € alle talousarvion vuonna 2023, mutta se ei riittänyt kattamaan tuottojen puuttumista. Tilikauden 2023 tulos oli miinuksella 77 164 €, joka on 44 459 € enemmän kuin talousarviossa.

Talouden ennustettavuus helpottuu huomattavasti vuoden 2024 aikana, kun uudet etäluettavat mittarit on asennettu ja käyttöön otettu. Tarkemmat tiedot vuoden 2023 taloudesta ja laitoksen tase 2023 on esitetty liitteessä 3.

3 VEDENVALMISTUS JA –JAKELU

Vesihuoltolaitoksella on vedenkäsittelylaitoksia kaksi, Honkamäen- ja Pajuskylän laitokset. Honkamäen vedenkäsittelylaitos sijaitsee Honkamäen pohjavedenottamon yhteydessä. Laitos on rakennettu 1985 ja saneerattu 1994. Raakavetensä laitos saa Honkamäen ja Pajuskylän pohjavedenottoilta. Raakaveden laatu on hyvää ja vedenkäsittelylaitoksella raakavesi ainoastaan alkaloidaan kalkkimaitoliuoksella. Veden desinfiointia ei normaalitilanteessa tarvita, mutta laitoksella on kuitenkin jatkuvassa käytössä UV-suodin ja lisäksi mahdollisuus veden desinfiointiin natriumhypokloriitilla. Pajuskylän pohjavedenottamolta pumpataan raakavettä Honkamäen laitokselle. Pajuskylästä johdetaan vettä myös Panganrantaan ja Löytynrinteen vesiosuuskunnalle. Raakavesi on hyvälaatuista ja se ainoastaan alkaloidaan kalkkikivirouheella. Desinfiointia ei täälläkään normaalitilanteessa tarvita, mutta laitoksella on kuitenkin valmius natriumhypokloriitin syöttöön. Talousvettä toimitetaan myös Säviän ja Säviäntaipaleen vesiosuuskunnille ja valmius on olemassa Laukkalan vesiosuuskunnalle.

4 VESI-, JÄTEVESIVERKOSTOT

4.1 Verkostot

Vesihuoltolaitoksella on 23 jätevesipumppaamoja ja 3 käyttöveden paineenkorotusasemaa.

Verkostojen pituudet 31.12.2023:

Talovesiverkoston pituus on noin 82 km. Tästä muovin osuus on 99 % ja raudan noin 1 %.

Jätevesiverkoston pituus on noin 45 km. Muoviputken osuus on yli 98,5 % ja betoniviemärin osuus noin 1,5 %.

4.2 Verkostojen kunnossapito

Verkostojen kunnossapito on paitsi jatkuvaa, päivittäistä toimintaa, mutta myös investoinneilla suoritettavaa isompaa kunnossapito- ja korjaustoimintaa. Verkostoilla ja pumppaamoilla on oma valvontajärjestelmänsä. Vesihuoltolaitoksen valvomo sijaitsee Pikonniemen jätevedenpuhdistamolla, mistä toimintaa seurataan siellä sijaitsevalta pääteeltä. Lisäksi laitoksenhoitajat pystyvät kaukovalvontaan tableteilla. Päivystys toimii laitoksenhoitajien voimin 24/7.

4.3 Varastotoiminta

Pielaveden kunnan varikko sijaitsee Oikopolulla ja siellä sijaitsee myös vesihuoltolaitoksen varastoja. Varastoissa säilytetään ongelmatilanteiden varalle korjaustarvikkeita, uusien liittymien rakentamiseen tarpeellisia osia, sekä muuta mahdollisesti nopeasti tarvittavaa materiaalia.

Varastossa säilytetään vesilaitoksen tarvikkeiden lisäksi myös työkaluja ja -välineitä. Pajatiellä vanhalla paloasemalla säilytetään varavoimakoneita ja liikkuvaa kalustoa. Lisäksi entisellä jätevedenpuhdistamolla varastoidaan viemäriverkoston ja pumppaamoiden varaosia ja tarvikkeita.

5 JÄTEVESIEN KÄSITTELY

Vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamo sijaitsee nimensä mukaisesti Pikonniemessä ja se on rakennettu 1988 ja peruskorjattu vuosina 1999-2000 ja 2011-2012. Ensimmäisessä korjauksessa laitosta korjattiin nitrifikaatioon ja kokonaistypenpoistoon soveltuvaksi ja toisessa rakennettiin kuivatun lietteen varastosiiilo sekä sako- ja umpikaivolietteen vastaanottoasema ja lietteen välivarasto. Laitos on kaksilinjainen, kokonaan sisätiloissa oleva biologis-kemiallinen rinnakkaissaostuslaitos. Tuleva jätevesi välpätään, johdetaan rasvan- ja hiekanerotukseen, kemikalioidaan ferrosulfaatilla, alkaloidaan kalkilla, ilmastetaan aktiivilietteen kanssa ja selkeytetään, minkä jälkeen puhdistettu vesi johdetaan purkuputkea pitkin Pielavesi -järven Murtoselälle. Laitoksen toiminnan kuvaus on liitteessä 4. Kuivattu liete on toimitettu Kuopioon biotehtaalle.

Pikonniemen puhdistamolle johdetaan jätevesiä taajama-alueelta entisellä puhdistamolla olevan pääpumppaamon kautta. Lisäksi jätevesiä johdetaan pumppaamoiden ja jätevesiverkoston kautta Säviän kylältä, Säviän vesiosuuskunnalta ja Sammalisen alueen jätevesiyhtymältä. Laitos ottaa myös vastaan sakokaivo- ja umpisäiliölietteitä.

Laitoksen toiminta on ollut pääosin ongelmaton ja puhdistustulokset hyviä. Laitos on pysynyt kunnossa jatkuvalla päivittäisellä kunnossapidolla, eikä suurempia investointeja tehty kuluneena vuonna.

LIITE 4. Pikonniemen jätevedenpuhdistamon toiminnan kuvaus

PIELAVEDEN KUNTA PIKONNIEMEN JÄTEVEDENPUHDISTAMO

Pielaveden kirkonkylän ja Säviän taajaman jätevedet puhdistetaan Pikonniemeen vuonna 1988 rakennetussa jätevedenpuhdistamossa. Puhdistetut jätevedet johdetaan Pielaveden Murtoselälle. Puhdistamoa on saneerattu vuosina 1999-2000, jossa yhteydessä puhdistusprosessia on myös tehostettu siten, että jätevedessä oleva ammoniumtyppi pystytään nyt hapettamaan tehokkaasti ympäri vuoden ja suuri osa kokonaistypestäkin saadaan poistettua kokonaan jätevedestä.

Puhdistetulle jätevedelle on Itä-Suomen vesioikeuden päätöksellä nro 24/98/1 asetettu seuraavat vaatimukset:

Orgaaninen aines	BOD ₇ -arvo	< 15 mg/l
Kokonaisfosfori	P	< 0,7 mg/l
Ammoniumtyppi	NH ₄ -N	< 8,0 mg/l

Puhdistustehon tulee BOD:n ja fosforin osalta olla vähintään 90 % ja ammoniumtyypen osalta vähintään 85 %. Käytännössä puhdistustulos on vielä aina jonkin verran vaatimustasoa parempi.

Pikonniemen jätevedenpuhdistamo on tyypiltään kaksilinjainen aktiivilietelaitos, jossa fosfori poistetaan rinnakkaissaostuksella ferrosulfaattia käyttäen. Saneerauksen jälkeen aktiivilieteprosessia voidaan ajaa niin pitkällä lieteiällä, että siinä tapahtuu myös ammoniumtyypen hapettuminen nitraatiksi, mitä kutustaan nitrifikaatioksi. Aktiivilietteen ilmastusaltaat on osastoitu siten, että ainakin lämpimänä aikana voidaan ensimmäisiä osastoja käyttää ilmastamattomina denitrifikaatio-osastoina, jolloin nitraattitypestäkin yli 60 % saadaan poistetuksi ilmaan nousevaksi typpikaasuksi.

Nitrifikaation toteuttamiseksi on ilmastuskapasiteettia lisätty ja rakennettu kalkin varastosiilo ja syöttölaitteet. Itse prosessialtaita ei tarvinnut laajentaa, mutta alaiden vedenpintaa nostettiin noin puoli metriä. Saneerauksen yhteydessä on prosessimuutosten lisäksi uusittu tai parannettu jäteveden esikäsittelylaitteita, lietteen kuivauslaitteita, saostuskemikaalin varastoaltaita sekä prosessin ohjaus- ja automaatiojärjestelmää.

Puhdistamo on mitoitettu käsittelemään seuraavanlaisen keskimääräisen jätevesikuorman, minkä on arvioitu vastaavan kuormitusta vuonna 2020.

Virtaama	Q _d kesk	= 900 m ³ /d
	Q _{mit}	= 65 m ³ /h
	Q _{max}	= 150 m ³ /h
Lika-ainekuorma	BOD _{7-ATU}	= 140 kg/d
	kok-N	= 45 kg/d
	NH ₄ -N	= 35 kg/d
	kok-P	= 7 kg/d
	Kiintoaine	= 190 kg/d

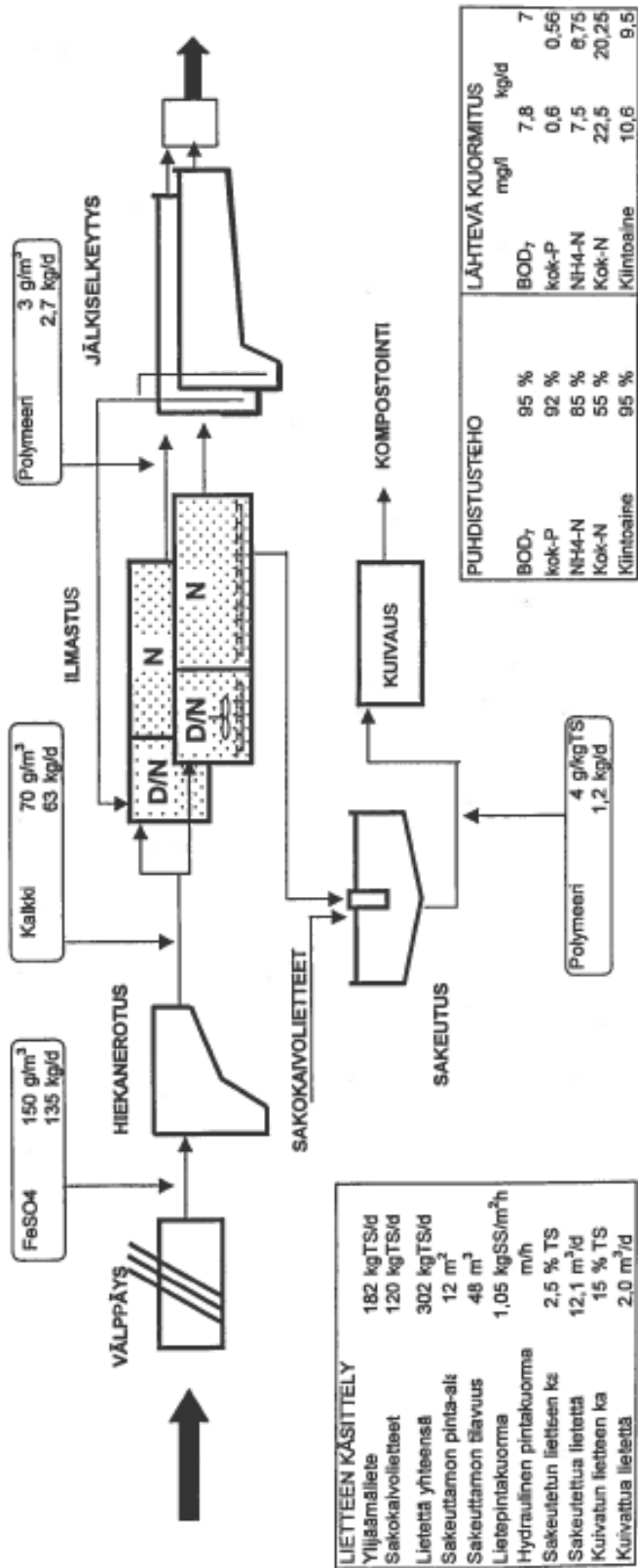
PIELAVEDEN KUNTA
PIKONNIEMEN JÄTEVEDENPUHDISTAMO
PROSESSIMITOITUS

D = DENITRIFIKAATIO (ANOKSINEN)
N = NITRIFIKAATIO (ILMASTETTU)

TULEVA KUORMITUS	
Lämpötila	6 C
$Q_{L,waste}$	900 m ³ /d
q _{h,mit}	65 m ³ /h
q _{h,max}	150 m ³ /h
BOD ₇	140 kg/d
kok-P	7 kg/d
kok-N	45 kg/d
NH ₄ -N	35 kg/d
Kiintoaine	190 kg/d

BIOLOGINEN KÄSITTELY, 2 linjaa	
Lietekuorma	0,045 kgBOD/kgMLSSd
Tiilikuorma	0,34 kgBOD/m ² d
MLSS	7,6 kg/m ³
Lietteen tuotto	1,3 kgSS/kgBOD
Lietelika	17,1 d
SVI	100 ml/g
Tilavuus	410 m ³
Anoksinen	110 m ³
Aerobinen	400 m ³
Vilpymä, mit.	6,3 h
Hapentarve, max	331 kgO ₂ /d D - N
	474 kgO ₂ /d N - N

JÄLKISELKEYTYYS	
Pinta-ala	138 m ²
Tilavuus	538 m ³
Sh, mit	0,47 m/h
Sh, max	1,09 m/h
Sh, keskim	0,27 m/h
Vilpymä	8,28 h
Lietepintak	3,57 kgSS/m ² h
Lietelav.k	0,36 m ² /m ³ h

5.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1-12/2023

	1-12 / 2023	1-12 / 2022
LIIKEVAIHTO	683 896,06	659 895,80
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	1 327,72	37,50
MATERIAALIT JA PALVELUT	-308 945,83	-250 069,55
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-168 578,45	-121 461,92
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-168 578,45	-121 461,92
PALVELUJEN OSTOT	-140 367,38	-128 607,63
HENKILÖSTÖKULUT	-238 179,93	-257 023,94
PALKAT JA PALKKIOT	-198 278,68	-208 945,50
HENKILÖSIVUKULUT	-39 901,25	-48 078,44
ELÄKEKULUT	-33 634,89	-40 044,30
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 266,36	-8 034,14
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-208 405,29	-185 756,43
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-208 405,29	-185 756,43
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-5 249,65	-4 305,29
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	-75 556,92	-37 221,91
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 625,04	-1 670,00
KUNNALLE MAKSETUT KORKOKULUT	-1 625,04	-1 670,00
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	-77 181,96	-38 891,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-77 181,96	-38 891,91
LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,2	-1,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-2,2	-1,1
Voitto,%	-11,3	-5,9

5.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2023

	2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-75 556,92	-37 221,91
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	208 405,29	185 756,43
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 625,04	-1 670,00
	131 223,33	146 864,52
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-162 503,64	-167 045,30
	-162 503,64	-167 045,30
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-31 280,31	-20 180,78
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS KUNNALTA/KY:LTÄ	162 503,64	167 045,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	-171 234,70	-91 873,40
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-14 739,83	14 725,76
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	54 751,20	-69 716,58
	31 280,31	20 180,78
LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	235,90	228,07
Investointien tulo-rahoitus, %	80,8	87,9
Laskennallinen lainanhoitokate	2,2	3,8
Quick ratio	0,3	0,3
Current ratio	0,3	0,3

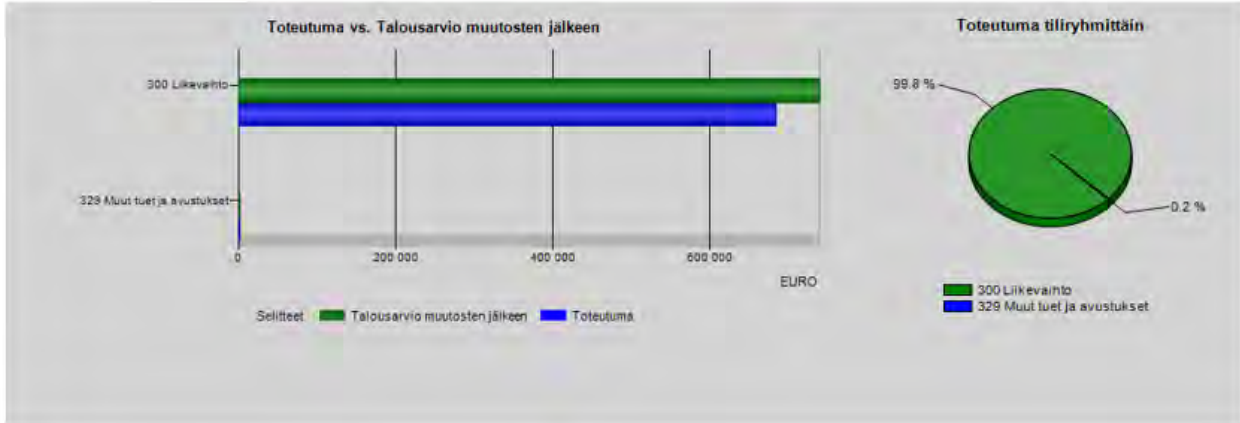
5.4 Vesihuoltolaitoksen tase

	12/2023	12/2022		12/2023	12/2022
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	2 181 520,36	2 227 422,01	PERUSPÄÄOMA	2 955 060,98	2 955 060,98
MAA- JA VESIALUEET	56 579,00	56 579,00	EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	165 470,78	204 362,69
RAKENNUKSET	373 208,47	396 199,41	TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-77 181,96	-38 891,91
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	1 721 660,81	1 774 643,60	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 043 349,80	3 120 531,76
KONEET JA KALUSTO	14 476,27	0,00	VIERAS PÄÄOMA		
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	15 595,81	0,00	PITKÄAIKAINEN	460 548,64	298 045,00
SIJOITUKSET	6 940,00	6 940,00	LAINAT KUNNALTA/ KUNTAYHTYMÄLTÄ	460 548,64	298 045,00
MUUT SAAMISET	6 940,00	6 940,00			
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 188 460,36	2 234 362,01	LYHYTAIKAINEN	125 466,59	70 715,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT			OSTOVELAT	54 428,86	18 196,56
SAAMISET	1 440 904,67	1 254 930,14	MUUT VELAT/ LIITTYMISMAKSUT JA	20 055,36	22 094,17
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 404 184,88	1 232 950,18	SIIRTOVELAT	50 982,37	30 424,66
SAAMISET KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄL	1 404 184,88	1 232 950,18	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	586 015,23	368 760,39
LYHYTAIKAISET SAAMISET	36 719,79	21 979,96			
MYYNTISAAMISET	36 679,47	21 664,27			
MUUT SAAMISET	0,00	315,69			
SIIRTOSAAMISET	40,32	0,00			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 440 904,67	1 254 930,14	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 629 365,03	3 489 292,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 629 365,03	3 489 292,15	LIIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
			Omavaraisuusaste, %	83,9	89,4
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	85,7	55,9
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	88	165
			Lainakanta 31.12., 1000 euroa	461	298
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	461	298

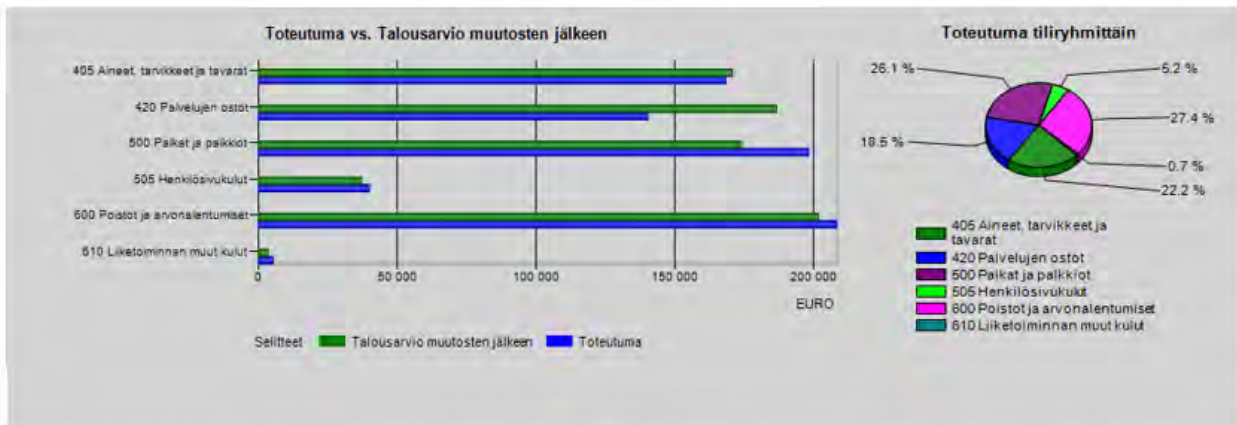
5.5 Talousarvion toteutumisvertailu

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2023

LIIKETUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%	Edellinen vuosi
300 Liikevaihto	739 841	0	739 841	683 896	-55 945	92,44%	659 896
329 Muut tuet ja avustukset	0	1 245	1 245	1 328	83	106,64%	38
YHTEENSÄ	739 841	1 245	741 086	685 224	-55 862	92,46%	659 933

LIIEKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%	Edellinen vuosi
405 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 766	-30	-170 796	-168 578	2 218	98,7%	-121 462
420 Palvelujen ostot	-185 094	-1 556	-186 650	-140 367	46 283	75,2%	-128 608
500 Palkat ja palkkiot	-174 090	0	-174 090	-198 279	-24 189	113,89%	-208 946
505 Henkilösivukulut	-37 300	0	-37 300	-39 901	-2 601	106,97%	-48 078
600 Poistot ja arvonalentumiset	-201 796	0	-201 796	-208 405	-6 610	103,28%	-185 756
610 Liiketoiminnan muut kulut	-3 500	0	-3 500	-5 250	-1 750	149,99%	-4 305
YHTEENSÄ	-772 546	-1 586	-774 132	-760 781	13 351	98,28%	-697 155

LIIEKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-32 705	-341	-33 046	-75 557	-42 511	228,64%	-37 222
---------------------------	---------	------	---------	---------	---------	---------	---------

5.6 Investointien toteutumisvertailu

Projekti-Menot ja tulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
2590 Pajuskylän vedenottamo	-20 000	0	-20 000	-17 239	2 761	86,19%
Menot	-20 000	0	-20 000	-17 239	2 761	86,19%
Tulot	0	0	0	0	0	
2591 Vesimittarit etäluettaviksi	-100 000	90 000	-10 000	-15 596	-5 596	155,96%
Menot	-100 000	90 000	-10 000	-15 596	-5 596	155,96%
Tulot	0	0	0	0	0	
2600 Vesihuollon rakent. yleensä	-25 000	0	-25 000	-24 132	868	96,53%
Menot	-25 000	0	-25 000	-24 132	868	96,53%
Tulot	0	0	0	0	0	
2611 Jätevedenpumppaamot	-20 000	0	-20 000	-18 733	1 267	93,66%
Menot	-20 000	0	-20 000	-18 733	1 267	93,66%
Tulot	0	0	0	0	0	
2614 Viemärisaneeraukset	-30 000	0	-30 000	-36 028	-6 028	120,09%
Menot	-30 000	0	-30 000	-36 028	-6 028	120,09%
Tulot	0	0	0	0	0	
2592 Varavoima	-30 000	-10 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
Menot	-30 000	-10 000	-40 000	-38 630	1 370	96,58%
Tulot	0	0	0	0	0	
2900 Ympäristöos.koneet ja kalusto	0	0	0	-12 147	-12 147	
Menot	0	0	0	-12 147	-12 147	
Tulot	0	0	0	0	0	

RAPORTTI YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
	-225 000	80 000	-145 000	-162 504	-17 504	112,07%
Menot	-225 000	80 000	-145 000	-162 504	-17 504	112,07%
Tulot	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	

5.7 Vesi- ja viemärlaitoksen liitetiedot

Liitetieto 6

Toimintatuottojen erittely (ulkoiset ja sisäiset)		
	2023	2022
Vesi- ja viemärlaitos		
Vesi- ja jätevesimaksut	499 147	485 266
Vesihuollon liittymismaksut	10 226	459
Vesihuollon perusmaksut	162 362	161 108
Muut liiketoiminnan tuotot	11 960	13 062
Palveluiden myyntitulot	201	
Muut tuotot	1 328	38
Toimintatuotot yhteensä	685 224	659 933

Palvelujen ostojen erittely

Muiden palvelujen ostot	2023	2022
Vesilaitos	42 185	34 706
Viemärlaitos	98 182	93 902
Yhteensä	140 367	128 608

TASEEN LIITETIEDOT

Liitetieto 19

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet						
Vesi- ja viemärlaitos						
	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä	Kesken- eräiset
	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.	56 579	396 199	1 774 644		2 227 422	
Lisäykset tilikauden aikana			128 536	18 372	146 908	15 596
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-22 991	-181 519	-3 896	-208 405	
Arvonlennukset ja niiden pal.						
Poistamaton hankintameno 31.12.	56 579	373 208	1 721 661	14 476	2 165 924	15 596

Liitetieto 25 Oma pääoma

Vesi- ja viemärlaitos	2023	2022
Peruspääoma	2 955 061	2 955 061
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	165 471	204 363
Tilikauden alijäämä	-77 182	-38 892
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 043 350	3 120 532

Liitetieto 33 Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
Vesi- ja viemärlaitos	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	44 957	29 507
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset		
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	44 957	29 507

Sisältää ed.vuoden virheen korjauksen

23 930

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Vesi- ja viemärlaitos	2	2

Liitetieto 43

Henkilöstökulut; vesi- ja viemärlaitos	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	238 180	257 024
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	3 720	19 103
Henkilöstökulut yhteensä	241 900	276 127

5.8 Muut eriytetyt laskelmat

Ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen
 Kilpailulaki 30 d §
 Kilpailutilanteessa markkinoilla eriytettävä

VUOKRATUT TILAT	TP 2023
TOIMINTATUOTOT YHT	497 934
MYYNTITUOTOT	0
MAKSUTUOTOT	59
TUET JA AVUSTUKSET	3 614
MUUT TOIMINTATUOTOT	494 261
TOIMINTAKULUT YHT	-292 437
PALKAT JA PALKKIOT	-34 183
ELÄKEKULUT	-9 027
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 171
PALVELUJEN OSTOT	-29 846
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-207 976
AVUSTUKSET	-8 959
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 275
	0
TOIMINTAKATE	205 497
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-71 326
TILIKAUDEN TULOS	134 171
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	134 171

Ulkoihin vuokriin kohdistuvat kulut on eriytetty kohdekohtaisesti ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa rakennuksen kokonaisalaan nähden. Kohteet ovat kunnanvirasto, keskuskeittiö, Koulutie 1, kirjasto, pelastusasema (vanha), Puistotie 13-15, Laurinpurontie 23, Liiketalo, Kalasatama Säviä, Koivuranta, Ikälä ja Rantala.

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Pielavedellä ²²~~25~~ päivänä ^{huhti}~~maaliskuuta~~ 2024

Pielaveden kunnanhallitus

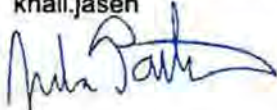
Mia
Mia Simpanen
khall.puheenjohtaja

Pentti Virolainen
khall. 1. varapuheenjohtaja

Veli-Tuomas Hakulinen
khall.jäsen

Mika Hartikainen
khall.jäsen

Marja Jokipii-Ruuskanen
khall.jäsen

Juha Partanen
khall.jäsen

Jänne Nyssönen
khall.jäsen

Mirka Parviainen
khall. 2. varapuheenjohtaja

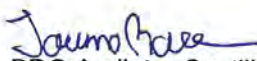

Mirja Pelkonen
khall.jäsen

Johanna Viita
kunnanjohtaja

Tilintarkastajan merkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 13.5.2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö
Jarmo Raati
JHT, KHT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSAJOISTA

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Tasekirja (Tilinpäätös)	sidottuna + sähköisessä muodossa
Tase-erittely	atk-tuloste/paperitosite
Toteutusvertailut	atk-tuloste
Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste/paperitosite
Myyntireskontra	sähköinen arkisto/paperituloste
Ostoreskontra	sähköinen arkisto/paperituloste
Palkkalaskennan tulosteet	atk-tuloste/sähköinen arkistp

Kirjanpitokirjat säilytetään vähintään 10 vuotta ja tositteet vähintään 6 vuotta kirjausjärjestyksessä tai laskulajeittain, tasekirja pysyvästi.

Tositelajit		Sähköinen arkisto
ALKUSA	Alkusaldot	
KLALKU	Konsernin alkusaldot	
BUD	Talousarvio	
BUDL	Talousarvio muutokset	
MUIST1	Muistiotositteet/ulkoinen Raintance	
MUIRO2	Muistiotositteet/ulkoinen Rondo	x
MUISIS	Muistiot/sisäinen Raintance	
MUIRS2	Muistiotositteet/sisäinen Rondo	x
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	
KLYHT	Konserniyhteisöjen yhdistely	
KOMMUI	Käyttöomaisuudenmuistiot	
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	
MRPLL	Myyntilaskut laskulajeittain	x
MRPHYV	Hyvityslaskun kuittaus	
MRPK	Tileistä poisto	
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	
MRPVII	Viitesuoritukset	
OMAKSU	Ostoreskontramaksut	
OSTOT	Ostolaskut	x
PANKKI	Kassatositteet	x
PALKAT	Palkkatositteet	
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	x
SOSTYO	Sosiaalityö	
VYÖR	Vyörytystositteet	
MUISTP	Tilinpäätösarvion kirjaustositteet	

7 LIITTEET

7.1 Liite 1 Talouden kehitys 2022–2023 ja taloussuunnitelma 2024–2026

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TA+TaMu 2023	TP 2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
	-0,2	-63,9	-2,7	-3,2	3,1	8,9	4,9
TOIMINTAKATE	-34 684 345	-12 505 592	-12 171 417	-11 778 775	-12 146 867	-13 225 526	-13 873 514
VEROTULOT	15 114 454	8 380 000	8 145 000	8 127 616	7 918 000	8 119 000	8 274 000
VALTIONOSUUEDET	22 937 553	5 415 100	5 457 020	5 460 254	5 614 300	6 049 340	6 039 400
KORKOTUOTOT	14 752	7 700	7 700	195 277	13 700	14 214	14 747
KORKOKULUT	-87 374	-240 000	-240 000	-254 048	-352 151	-487 052	-486 264
MUUT RAHOITUSTUOTOT	712 426	495 950	718 950	765 986	718 115	718 661	719 228
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 352	-2 000	-2 000	-1 325	-1 500	-1 556	-1 611
VUOSIKATE	4 001 113	1 551 158	1 915 253	2 514 985	1 763 597	1 187 081	685 986
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 501 113	-1 421 608	-1 421 608	-1 687 858	-1 711 357	-1 484 671	-1 651 080
Satunnaiset erät	0	0	0	-800 000	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-81 643	-272	-272	-272			
TILIKAUDEN TULOS	1 500 000	129 550	493 644	27 127	52 240	-297 590	-965 094
Yli-/Alijäämä	1 500 000	129 550	493 644	27 127	52 240	-297 590	-965 094
RAHOITUSTARVE							
VUOSIKATE (+KORJ.ERÄT)	3 919 470	1 550 886	1 914 981	1 714 713	1 763 597	1 187 081	685 986
INVESTOINTIEN NETTO	-2 016 632	-1 531 000	-1 253 000	-731 565	-6 091 920	-7 421 938	-1 176 302
ANTOLAINAT	520	0	0	0	-50 000	-50 000	-50 000
LAINOJEN LYHENNYKSET	-665 252	-665 252	-665 252	-504 366	-513 480	-783 480	-813 480
LYHYTAIK. LAINOJEN MUUTOS							
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS							
SAAMISTEN MUUTOS (LIS.)	688 810	867 312	867 312	1 131 296			
RAHOITUSTARVE	1 926 916	-645 366	-3 272	478 782	-4 891 803	-7 068 337	-1 353 796
LAINANOTTO	0	0	0	0	4 891 803	7 068 337	1 353 796
NETTOVELKA	-665 252	-665 252	-665 252	-504 366	4 378 323	6 284 857	540 316
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 926 916	-645 366	-3 272	478 782	0	0	0

eur/asukas

eur/asukas/vuosi

ED.TILIK. YLIJÄÄMÄT 31.12.2022	4 909 637			NETTOVELKA 31.12.2023	9 940 634	2441
Ylijäämä TP 2023	27 127			Nettovelan lisäys 2024-2026	11 203 496	2751
YHTEENSÄ 31.12.2023	4 936 764	1212,07		YHTEENSÄ	21 144 130	5191
vuosilta 2024 - 2026	-1 210 444					
YHTEENSÄ suunnittelukaudella	3 726 320	914,88				

asukasluku 31.12.2023

4073

7.2 Liite 2 Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratalojen toimintakertomus

KIINTEISTÖ OY PIELAVEDEN VUOKRATALOT TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2023

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Perustiedot

Osakepääoma	736 545,39 €
Osakkeen nimellisarvo	16,8187928 €
Osakkeiden lukumäärä	43 793 kpl
Y-tunnus	0879629-3

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot on kokonaan Pielaveden kunnan omistama vuonna 1991 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuntoja Pielaveden kunnan alueella.

Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1976–1993. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

2. TOIMINTA

2.1. Yleistä toiminnasta

Merkittävimmät tapahtumat tilikaudella olivat Savikontie 16 ikkuna- ja parvekeoviremontti, Virteläntie 13 kattoremontti, ostopalvelusopimuksen päivittäminen sekä kiinteistöhuollon kilpailutus.

Käyttöaste vuokrattavissa olevien asuntojen osalta oli 97,33 %, ja asuntohakemuksia tuli tilikauden aikana 81 kappaletta. Hakijoita oli liikkeellä huomattavasti edellisvuotta enemmän. Asuntoja oli tyhjillään keskimäärin neljä kappaletta, jotka olivat lähinnä suuria kerrostaloasuntoja. Huoneistoremontteja tehtiin tilikauden aikana runsaasti. Remontit toteutettiin pääsääntöisesti asukkaan vaihtuessa.

Savikontie 16 ikkuna- ja parvekeoviremontti sekä Virteläntie 13 kattoremontti käsiteltiin vuosikorjauksina, koska merkittävää tasonparannusta niiden yhteydessä ei tapahtunut ja remonttien jälkeen sekä Savikontie 16 ikkunat ja parvekeovet sekä Virteläntie 13 katto ovat alkuperäistä vastaavassa kunnossa. Virteläntie 13 peruskorjaushanke päätettiin jättää toteuttamatta.

Talousarvion yhteydessä päätettiin päivittää ostopalvelusopimusta toimitusjohtajan palveluista 1.1.2024 alkaen. Sopimusta päivitettiin siirtämällä osa tehtävistä asuntosihteerille, ja ostopalvelusopimuksen hinta puolitettiin. Vesi- ja saunamaksuja tarkistettiin seuraavalle vuodelle Pielaveden kunnan nostaessa veden hintaa viidellä prosentilla.

Kiinteistöhuolto-, siivous- ja rakentamistyöt kilpailutettiin alkuvuonna, tarkoituksena aloittaa sopimus 1.6.2023 alkaen. Hankintapäätöksestä kuitenkin valittiin markkinaoikeuteen, jonka takia sopimusta ei voitu aloittaa, vaan markkinaoikeuden päätöksen mukaisesti oli järjestettävä uusi tarjouskilpailu EU-hankintana urakan hinnan ylittäessä EU-kynnysarvon. Päätös markkinaoikeudesta saatiin 29.9, ja koska kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat yhtiön toiminnan kannalta ehdottoman välttämättömiä päivittäisiä toimintoja, jatkettiin edellä mainittujen palveluiden ostamista suorahankintana Kiinteistöhuolto Hirvasoja Oy:ltä. Markkinaoikeuden

päätöksen mukaisesti järjestettiin uusi tarjouskilpailu käyttäen EU-kynnysarvot ylittävää hankintailmoitusta. Tarjoukset tuli toimittaa hankintayksikölle viimeistään 20.12.2023 kello 12.00 www.hankintailmoitukset.fi -palvelun kautta. Hankintapäätös tehdään seuraavan tilikauden alussa.

2.2. Kokoukset ja organisaatio

Kokoukset

Yhtiökokouksia on ollut yksi ja hallituksen kokouksia viisi.

Yhtiön hallitus

Mika Hartikainen, puheenjohtaja, jäsen
Juha Partanen, varapuheenjohtaja, jäsen
Reijo Hyvärinen, jäsen
Hannu Voutilainen, asukasjäsen

Varajäsenet: Tuomo Karhunen ja Eija Hult

Tilintarkastaja

BDO Audiator Oy

Hallinto

Toimitusjohtaja Jouni Tissari

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella

Tilikaudella yhtiön palveluksessa oli keskimäärin yksi henkilö

Taloushallinto/kirjanpito

Asuntosihteerit Laura Anttonen

Tietosuojarekisterin pitäjä

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratilat

Rekisteriasioita hoitava henkilö

Asuntosihteerit Laura Anttonen

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhuolto Hirvasoja Oy

3. TALOUS

Tuloksen muodostumisen keskeisiä lukuja:

Tilikauden liikevaihto oli 935.567,66 euroa ja laski vertailukaudesta 3.214,50 euroa. Poistot olivat 84.086,81 euroa. Kiinteistöjen hoitokulut olivat 1.064,479,05 euroa sisältäen Savikontie 16 ikkunoiden ja parvekeovien vaihdon sekä Virteläntie 13 kattoremontin, jonka vuoksi hoitokulut ovat tavanomaista suuremmat. Jälkiperintätuottoja oli vähäinen määrä 2.208,69 euroa. Rahoituskulut olivat 36.192,36 euroa. Palkat ja palkkiot olivat 40.515,31 euroa. Tilikauden tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli -246 962,67 euroa ja yhtiö purki taseen asuintalovarausta vastaavalla summalla, minkä jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 0 euroa.

4. MUUT TIEDOT

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Yhtiöllä ei ole ollut tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Kiinteistöjen täysarvovakuutukset

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Tiedot

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP2021	TP2022	TA 2023	TP2023
Asuntojen lukumäärä	150	150	150	150
Kiinteistöjä	11	11	11	11
Pinta-ala m ²	8045	8045	8045	8045
Asukkaita	211	198	205	200
Hakijamäärä	25	21	>50	81
Käyttöaste	97,2%	94,11%	>95%	97,33%
Keskivuokra	9,39	9,39	9,39	9,39
Vuokrasaamiset	32 299	33 022	< 29 199	32 979
Veden kulutus l/hlö/vrk	145	138	<150	135
Lämmönkulutus MWh	1745,96	1648,88	<1 600	1620,02
Sähkönkulutus kWh	188 961	173 718	<170 000	169 821
Korjaukset	-203 238	-96 413	60 000	-414 859,96
Korjaukset € / m ²	-25,26	-11,98	7,5	-51,57
Lainat 31.12.	1 067 628	945 986	850 000	1 060 000
Lainanhoitokulut (korot+lyh)	-240 229	-235 548	-176 848	-195 025,59
Lainaa € / m ²	133	118	106	132

Tietosuoja

Yksityisyydensuojakäytäntömme ja -ohjeemme perustuvat EU-direktiivin 95/46/EU 2016/679 ja Suomessa voimassa olevaan yksityisyydensuojalainsäädäntöön.

Hallitus on kokouksessaan 18.6.2018 § 42 merkinnyt tiedokseen yhtiön tietoturva-asiat. (tietosuojaselosteen ja riskienkartoituksen)

Henkilöstö on suorittanut arjen tietosuojakoulutuksen ja siihen liittyvän testin hyväksytysti.

5. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2023

Tavoite	Toteutuma
Peruskorjauksen suunnittelu ja toteuttaminen	Päätettiin, ettei peruskorjausta tehdä
Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennetaan vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.	Toteutunut
Pitkäaikaisten vuokralaisten (yli 10v samassa asunnossa asuneiden) korjauksien käynnistäminen	Korjauksia tehty myös pitkäaikaisten vuokralaisten kodeissa
Talous tasapainossa	Toteutunut
Sähköisten järjestelmien käyttöönotto ja sähköisten palveluiden tarjoaminen vaihtoehtona	Otettu käyttöön sähköinen allekirjoitus sekä sähköinen asuntohakemus

Tavoite Toteutuma Selite poikkeamista

Toiminnan laajuutta koskeva tavoite

Käyttöaste vuokrattavista huoneistoista > 97 % 97,33 %

6. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Hankintapäätös kiinteistöhuolto-, siivous- ja rakennustöistä on tehty ja urakoitsijaksi on valittu Kiinteistöhuolto Hirvasoja Oy. Sopimuksen kesto on 15.2.2024 alkaen 14,5 kuukautta.

Tilikauden alussa on toteutettu Hirvitie 4 käyttövesiputkiremontti. Remontin yhteydessä huoneistoihin asennettiin vesimittarit, jolloin vesilaskutus tulee muuttamaan kiinteästä maksusta kulutusperusteiseen laskutukseen.

Huhtikuussa voimaan astuvat muutokset asumistuessa voivat aiheuttaa osalle vuokralaisista haasteita vuokran maksamisessa, jonka takia vuokrasaamiset saattavat ainakin tilapäisesti kasvaa.

7. HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖN VOITTOA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Hallitus esittää yhtiökokoukselle voitonjakokelpoisten varojen käyttämistä seuraavasti: Tilikauden tulos 0,00 € kirjataan vapaaseen omaan pääomaan eikä osinkoa jaeta tilikaudelta 1.1.-31.12.2023.

7.3 Liite 3 Pielaveden teollisuushallit Oy:n toimintakertomus

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2023

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Perustiedot

Kaupparekisterinumero	1748961-5
Osakepääoma	630 000,00 €
Osakkeen nimellisarvo	1 000,00 €
Osakkeiden lukumäärä	630 kpl
Y-tunnus	1748961-5

Toiminta-ajatus

Pielaveden Teollisuushallit Oy on vuonna 2002 perustettu yhtiö, jonka tarkoituksena on hankkia, omistaa ja vuokrata teollisuushalleja Pielaveden kunnan alueella erilaisten yritysten käyttöön. Pielaveden teollisuushallit Oy on Pielaveden kunnan 100 % omistama yhtiö. Yhtiö omistaa kaksi hallikiinteistöä, joiden rakennukset ovat valmistuneet vuosina 1982 – 1991.

2. TOIMINTA

2.1. Yleistä toiminnasta

Tilat olivat pääsääntöisesti hyvin vuokrattuina. Suurin osa tiloista on pitkäaikaisesti vuokrattuina yritysten käyttöön.

Toimitusjohtajan, kiinteistöjen kunnossapidon valvonnan/rakennuttamisen ja kiinteistön hoidon palveluiden hankinta jatkui ostopalveluna kunnan ympäristöosastolta.

Suuria investointeja tai korjauksia ei tehty. Toimet olivat lähinnä normaaleja huoltotoimenpiteitä, sekä toimintaa ylläpitäviä korjauksia tai huoltoja.

2.2. Kokoukset ja organisaatio

Kokoukset

Yhtiökokouksia on ollut yksi ja hallituksen kokouksia kolme.

Yhtiön hallitus

Pekka Katainen	puheenjohtaja
Reijo Hyvärinen	varapuheenjohtaja, jäsen
Juha Partanen	jäsen
Mika Hartikainen	jäsen

Tilintarkastaja

BDO Audiator Oy

Hallinto

Toimitusjohtaja

Jouni Tissari

Kiinteistöhoito

Pielaveden kunta, Ympäristöosasto

Kirjanpito

Pielaveden Tilipalvelu Oy / Raija Jauhiainen

Tietosuojarekisterin pitäjä

Pielaveden Teollisuushallit Oy

Rekisteriasioita hoitava henkilö

Jouni Tissari

3. TALOUS**Tuloksen muodostumisen keskeisiä lukuja:**

Liikevaihto	77 279,12
Poistot	150 056,47
Muut hoitokulut	0
Kiinteistön hoitokulut	77247,97
Luottotappiot ja perintätuotot	0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 153,41
Varausten muutos	-
Tulos	-148 565,83
Hallituksen palkkiot	1 385,11

Hallitus esittää tilikauden tuloksen -148 565,83 € kirjaamista yhtiön omaan pääomaan edellisten vuosien alijäämän lisäykseksi.

4. MUUT TIEDOT**4.1. Kiinteistöjen täysarvovakuutukset**

Fennia

Tiedot

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP2023
Kiinteistöjä	2	2	2	2
Pinta-ala m ²	3124	3 124	3 124	3 124
Vuokrasaamiset	31325,01	18052,08	<5 000	16 734,64
Lämmönkulutus MWh	388,8	307	350	310
Lämpöindeksi, kk	20,53	20,1	26	16,91
Sähkönkulutus kWh	57087,5	64528	45 000	80396,4
Korjaukset	5266,45	33324,46	5000	8137
Korjaukset € / m ²	1,69	10,7	>1	2,6
Hoitokulut € / m ² / kk	1,88	2,8	1,69	2,06
Omavaraisuusaste %	98	98	>40	98

Tietosuoja

Yksityisyydensuojakäytäntömme ja -ohjeemme perustuvat EU-direktiivin 95/46/EU 2016/679 ja Suomessa voimassa olevaan yksityisyydensuojalainsäädäntöön.

Hallitus on kokouksessaan 20.6.2018 § 29 merkinnyt tiedokseen yhtiön tietoturva-asiat (tietosuojaselosteen ja riskienkartoituksen).

Henkilöstö on suorittanut arjen tietosuojakoulutuksen ja siihen liittyvän testin hyväksytysti.

5. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE

Tavoite	Toteutuma
Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.	<i>Pajatie 5 vesikatolle tehtiin korjauksia. Pajatie 5 sähköistyksiä uusittiin.</i>
Tarpeen mukainen kiinteistökonta	<i>Kiinteistökonta pysynyt ennallaan.</i>
Talous tasapainossa	<i>Talous ei ole tasapainossa</i>

Palvelun laatu

Uusia sopimuksia 5 kpl

6. MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Lähiajan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät ennen kaikkea Suomen talouden kehitykseen ja sitä kautta markkinoiden kehitykseen yleisesti niillä aloilla, jotka vuokraavat toimitiloja. Jos Suomen talous hiipuu edelleen ja korkotaso nousee voi osa pitkäaikaisista vuokralaisista supistaa toimintojaan ja irtisanoa tilojaan. Tämä aiheuttaisi tulovirran supistumista, vuokrausasteen pienentymistä ja sitä kautta yhtiön talouden huononemista entisestään.

7. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Nykyiset vuokralaiset jatkavat suurella todennäköisyydellä vuokraamissaan tiloissa. Vuokrauksen hintatasoa on saatu korotettua n. 13 % siitä tasosta, jossa ei ole otettu huomioon indeksikorotusta. Näin ollen myös yhtiön talouden pitäisi tasapainottua vuonna 2024. Pajatie 5 hallista ja toimistorakennuksesta on tullut muutamia yhteydenottoja, joissa on ollut kiinnostusta ostaa ko. kiinteistö. Em. kanssa jatketaan neuvotteluja ko. asiasta.

Kiinteistöjen kunnossapidossa tehdään välttämättömiä korjauksia ja kunnostuksia, sekä peruskuntoarvion PTS-ehdotuksen mukaisia toimenpiteitä.

Poistosuunnitelmaa muutetaan siten, että rakennukset poistetaan jatkossa tasapoistoin 10 vuoden aikana.

7.4 Liite 4 Luottamushenkilöluettelo

TOIMIELINTEN KOKOONPANO 2023

luottamushenkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@pielavesi.fi

Pielaveden kunnanvaltuusto 1.1. – 31.12.2023

Luomi Harri-Pekka	Puheenjohtaja	KESK
Saastamoinen Aku	I Varapuheenjohtaja	KESK
Nousiainen Risto	II Varapuheenjohtaja	KESK
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Hartikainen Mika	Jäsen	KOK
Katainen Pekka	Jäsen	KESK
Kiukkonen Jyrki	Jäsen	SDP
Kukkonen Arto	Jäsen	KD
Kumpulainen Sari 25.9.2023 alkaen	Jäsen	PS
Leppänen Paavo	Jäsen	KESK
Masalin Kari	Jäsen	VAS
Nousiainen Mari	Jäsen	KESK
Nyysönen Janne 25.9.2023 alkaen	Jäsen	PS
Oravainen Eero 25.9.2023 saakka	Jäsen	PS
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Parviainen Mirka	Jäsen	VAS
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK
Pennanen Timo	Jäsen	VAS 25.9.2023 saakka
		AVOIN PIELAVESI
Raitanen Titta	Jäsen	KOK
Simpanen Mia	Jäsen	KESK
Tikka Hannu 25.9.2023 saakka	Jäsen	PS
Tossavainen Pekka	Jäsen	PS
Virolainen Pentti	Jäsen	KESK

Kunnanhallitus 1.1. – 31.5.2023

Simpanen Mia	Puheenjohtaja	KESK
Virolainen Pentti	I Varapuheenjohtaja	KESK
Parviainen Mirka	II Varapuheenjohtaja	VAS
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Hartikainen Mika	Jäsen	KOK
Kukkonen Elvi	Jäsen	KD
Oravainen Eero	Jäsen	PS
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK

Kunnanhallitus 1.6. – 31.12.2023

Simpanen Mia	Puheenjohtaja	KESK
Virolainen Pentti	I Varapuheenjohtaja	KESK
Parviainen Mirka	II Varapuheenjohtaja	VAS
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Hartikainen Mika	Jäsen	KOK
Jokipii-Ruuskanen Marja	Jäsen	SDP
Nyysönen Janne 13.11.2023 alkaen	Jäsen	PS
Oravainen Eero 25.9.2023 saakka	Jäsen	PS
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK

Tarkastuslautakunta 1.1. – 31.12.2023

Kiukkonen Jyrki	Puheenjohtaja	SDP
Tossavainen Pekka	Varapuheenjohtaja	PS
Hakulinen Lahja	Jäsen	KESK
Katainen Hannu	Jäsen	KESK
Poussu Pippa	Jäsen	KOK

Sivistyslautakunta 1.1. – 31.5.2023

Nousiainen Mari	Puheenjohtaja	KESK
Raitanen Titta	Varapuheenjohtaja	KOK
Berg Tomi	Jäsen	KESK
Jokelainen Mika	Jäsen	PS
Mönkkönen Minna	Jäsen	KESK
Pääkkönen Keijo	Jäsen	VAS
Rönkkö Matti	Jäsen	KESK

Sivistyslautakunta 1.6. – 31.12.2023

Nousiainen Mari	Puheenjohtaja	KESK
Raitanen Titta	Varapuheenjohtaja	KOK
Jauhiainen Arto 18.12.2023 alkaen	Jäsen	VAS
Jokelainen Mika	Jäsen	PS
Katainen Pekka	Jäsen	KESK
Mönkkönen Minna	Jäsen	KESK
Pääkkönen Keijo 18.12.2023 saakka	Jäsen	VAS
Rönkkö Matti	Jäsen	KESK

Tekninen lautakunta 1.1. – 31.5.2023

Kolehmainen Pasi	Puheenjohtaja	KESK
Masalin Kari	Varapuheenjohtaja	VAS
Hirvasoja Marja-Riina	Jäsen	KOK
Paananen Roosa	Jäsen	KESK
Partanen Susan	Jäsen	KESK
Ruotsalainen Juha	Jäsen	PS
Rytkönen Onni	Jäsen	KESK

Tekninen lautakunta 1.6. – 31.12.2023

Kolehmainen Pasi	Puheenjohtaja	KESK
Masalin Kari	Varapuheenjohtaja	VAS
Hirvasoja Marja-Riina	Jäsen	KOK
Paananen Roosa	Jäsen	KESK
Rantala Erja	Jäsen	KESK
Rytkönen Onni	Jäsen	KESK
Salmi Juha	Jäsen	PS

Keskusvaalilautakunta 1.1. – 31.12.2023

Kahelin Kalevi	Puheenjohtaja	KESK
Pääkkönen Juha	Varapuheenjohtaja	SIT
Tikka Saila	Jäsen	PS
Toivainen Paula	Jäsen	SDP
Väänänen Mari	Jäsen	VAS

7.5 Tilintarkastuskertomus

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2023

Pielaveden kunnanvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Pielaveden kunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2023. Tilinpäätös sisältää kunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kunnanhallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kunnanhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteutukseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Vuoden 2023 talousarvion sitovien määrärahojen olennainen ylitys tapahtui hallinto- ja tukipalveluiden määrärahojen kohdalla (määrärahojen ylitys 524 tuhatta euroa). Kunta sai tammikuussa 2024 tiedon pelastuslaitoksen varallaolokorvaukseen liittyvän pakollisen varauksen kirjaamisesta. Muilta osin kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitalinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kuopiossa 13. toukokuuta 2024

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jarmo Raati'.

Jarmo Raati
JHT, KHT

7.6 Arviointikertomus vuodelta 2023, tarkastuslautakunta

Pielaveden kunnan arviointikertomus vuodelta 2023

PIELAVEDEN KUNNANVALTUUSTOLLE

Pielavesi 150

KÄSITTELY

Tarkastuslautakunta 13.5.2024

Valtuusto 27.5.2024

SISÄLLYS

1	PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	4
2.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
2.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano	4
2.3	Tarkastuslautakunnan toiminta ja työohjelman mukaiset arviointitilaisuudet	4
3	ARVIOINTIKERTOMUS 2022	5
3.1	Vuoden 2022 arvioinnin havaintojen käsittely	5
4	TALOUS	5
4.1	Talouden toteuma 2022	5
4.1.1	Toimintakate	5
4.1.2	Verotulot ja valtionosuudet	6
4.1.3	Rahoitustuotot ja kulut	6
4.1.4	Vuosikate	6
4.1.5	Tilikauden tulos	6
4.1.6	Toiminnan ja investointien rahavirta	6
4.1.7	Lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut	6
4.1.8	Kassan riittävyys	6
5	INVESTOINNIT	7
5.1	Investointien toteutuminen	7
5.2	Tarkastuslautakunnan kannanotto talouden ja investointien kehittämiseen	7
6	VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	7
6.1	Valtuuston asettamien toiminnallisten vuositavoitteiden arviointi	7
6.1.1	Hallinto- ja tukipalvelut	7
6.1.2	Sivistysosasto	7
6.1.3	Ympäristösosasto	8
7	STRATEGIAN TOTEUTUMINEN	9
8	KONSERNIYHTEISÖT	9
8.1	Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi	9
9	HENKILÖSTÖ	10
9.1	Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset	10
9.2	Sairaspoissaolot, työterveyshuolto ja koulutus	10
9.3	Rekrytointi	11
10	SISÄINEN VALVONTA	11
11	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE	11

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Pielaveden kunnalle vuosi 2023 oli hyvä. 27 000 € ylijäämä oli kuitenkin positiivinen tulos. Varauksia tehtiin tuleviin kustannuksiin ja konsernin osakkeiden arvoa laskettiin merkittävästi. Ilman näitä toimenpiteitä tilinpäätös olisi ollut peräti 1,65 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Rakenteellisena muutoksen valtuusto on 18.12.2023 hyväksynyt uuden hallintosäännön ja organisaatorakenteen. Vapaa-aikapalvelut siirtyvät sivistyslautakunnan alaisuudesta kunnanhallituksen alaisuuteen. Lisäksi entiset osastot vaihtuvat elinvoiman ja hallinnon, kasvun ja oppimisen sekä ympäristön ja asumisen palvelualueisiin. Muutokset astuvat voimaan 1.1.2024.

Kunnan taloustilanne on nyt hyvä, mutta kasvavat toimintakulut, Opinportin mittava investointi, tuleva kuntien valtionosuusuudistus, tuulivoimaloiden mahdolliset kiinteistöverot, pienenevät verotulot ja hyvinvointialueelle vuokratun terveysaseman vuokratulot aiheuttavat epävarmuutta talouteen.

Vuosi 2023 oli myös Pielaveden juhluvuosi. Kunnan ja eri yhteisöjen ja seurojen järjestämistä 150v -tapahtumista suosituimpia olivat erilaiset näyttelyt, kuten UKK-näyttely kunnantalolla, taidenäyttely kirjastolla, Wanhat lelut -näyttely kotiseutumuseolla, pääjuhla sekä uudenvuodenaaton tulishow. Myös paljon pienempiä paikallisia tilaisuuksia järjestettiin onnistuneesti kirkonkylällä ja sivukylillä.

Henkilöstöä kunnassa oli noin 150 henkilöä eli puolet edellisen vuoden lukumäärästä, koska perusturva siirtyi 1.1.2023 osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta. Kunnanhallitus hyväksyi maaliskuussa ns. uutta Pielaveden kuntaa koskevat linjaukset ja valtuusto joulukuussa uuden hallintosäännön.

Pielaveden kunnan väkiluku oli 31.12.2023 yhteensä 4073 henkilöä. Väkiluku laski edellisestä vuodesta 67 henkeä. Edellisvuonna vähennystä oli 129 henkeä. Kunnassa syntyi 16 lasta, mikä oli 5 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä on asia, johon pitää tulevaisuudessa ja jo nyt kiinnittää huomiota. Kuinka kunnasta saadaan houkutteleva ja onko meillä tarjota tulijoille työtä (rekrytointi) ja sopivia asuntoja?

Pielavedellä käsitellään parhaillaan kolmea tuulivoima-aloitetta. Jos ne kaikki toteutuisivat, kiinteistöverotulot voisivat olla merkittävä lisä kunnan talouteen ja auttaisi esim. tulevien investointien rahoituksessa.

Monissa kunnissa, niin kuin Pielavedelläkin, eletään nyt muutosten aikoja. Epävarmuus esim. hyvinvointialueitten toiminnasta ja valtion avustuksista tulevaisuudessa ei helpota tasapainoisen talouden suunnittelua. Pielavesi on kuitenkin päättänyt valita rohkean linjan strategiansa mukaisesti. Vaikeinakin aikoina on luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden katsottava pää pystyssä ja positiivisesti eteenpäin, siellä on tulevaisuus.

Jyrki Kiukkonen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kunnanvaltuuston valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mom. 4 mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa Kuntalain 84 § 2 momentissa tarkoitettuja kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan sidonnaisuusilmoituksia sekä saattaa ilmoitukset edelleen valtuuston tiedoksi.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Valtuusto on valinnut valtuustokaudelle 2021-2025 tarkastuslautakunnan:

varsinainen jäsen

Jyrki Kiukkonen (puheenjohtaja)
Pekka Tossavainen (varapuheenjohtaja)
Lahja Hakulinen
Hannu Katainen
Pippa Poussu

varajäsen

Jari Nuutinen
Sami Kumpulainen
Elena Mikhailova
Liisa Salmi
Alla Räisänen

Lautakunnan sihteerinä on vuonna 2023 toiminut toimistosihteerinä Tuula Tervonen 31.7.2023 saakka ja 1.8.2023 alkaen asiantuntijasihteerinä Henna Räisänen

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Jarmo Raati. Avustavana tarkastajana on toiminut HT Päivi Varis. Tilintarkastusyhteisö on kilpailutettu vuosille 2020–2023 jonka jälkeen otetaan käyttöön kaksi optiovuotta 2024-2025. Tulevana vuonna tilintarkastusyhteisönä jatkaa BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunta järjesti syyskuussa yhdessä Tervon kunnan kanssa koulutuksen, jonka toteutti BDO Audiator Oy. Koulutuksen sisältönä oli arviointityö käytännössä tuloksellisuuden arviointi ja arviointikertomuksen sisältö ja laadinta.

2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta ja työohjelman mukaiset arviointitilaisuudet

Arviointia varten lautakunta on hyväksynyt toimikaudekseen arviointisuunnitelman vuosittaisine painopistealueineen. Vuonna 2023 painopisteenä ja tutustumiskäyntien kohteena on ollut sivistystoimen tulosalue, erityisesti koulut, lapset ja nuoret.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut arviointia varten vuoden 2023 aikana yksitoista kertaa.

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi perehtynyt mm. valtuuston, hallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoihin, vuoden 2023 talousarvioon sekä tilinpäätökseen ja tilintarkastajan tilintarkastusraportteihin.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja seuraavat kaikkien toimielinten asioita ja lisäksi tarkastuslautakunnan työnjako seurattavista asioista on seuraava: Jyrki Kiukkonen kunnanhallitus, Lahja Hakulinen sivistyslautakunta ja kansalaisopiston johtokunta, Pippa Poussu sivistyslautakunta ja kansalaisopiston johtokunta ja Hannu Katainen tekninen lautakunta.

Tarkastuslautakunta on tutustunut kunnan eri vastuualojen toimintaan viranhaltijoiden esittelyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pöytäkirjojen avulla. Osastopäälliköitä on kuultu vastuualueittensa taloudesta ja toiminnasta.

Samoin henkilöstöjärjestöjen edustajilla on ollut mahdollisuus esittää näkemyksiään tilinpäätöksestä ja arviotaan tulevasta vuodesta.

Kunnanjohtaja, hallintopäällikkö ja talouspäällikkö ovat informoineet tarkastuslautakuntaa ajankohtaisista asioista.

Lisäksi lautakunta on pyytänyt Pielaveden vuokrataloilta ja Pielaveden halliyhtiöltä lausunnot vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain noudattamista lain mukaisten sidonnaisuusilmoitusten tekemisessä. Tarkastuslautakunta on käsitellyt saapuneet sidonnaisuusilmoitukset sähköisen Silmu-verkkopalvelun välityksellä ja saattanut ne valtuustolle tiedoksi 13.11.2023 § 58.

Sisäisten ohjeiden mukaisesti tarkastuslautakunta antoi valtuustolle lausuntonsa talousarvion II (30.6.2023) seurantaraportista 25.9.2023 § 66.

Sisäistä valvontaa tarkastuslautakunta on suorittanut seuraamalla, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja päätöksiä noudatetaan.

3 ARVIOINTIKERTOMUS 2022

3.1 Vuoden 2022 arvioinnin havaintojen käsittely

Tarkastuslautakunta toteaa, että edellisen vuoden arviointikertomuksessa esitetyt havainnot on kunnanhallitus pääosin huomionnut kunnan toimintojen ja talouden suunnittelun ja toteutuksen ohjaamisessa. Tasapainottamisohjelman 2020–2023 päätyttyä, kunta on käynnistämässä uutta ohjelmaa syksyllä vuosille 2024-2027.

4 TALOUS

4.1 Talouden toteuma 2023

Tilikauden tulos on 27.127 euroa ylijäämäinen, mikä on talousarviossa arvioitua n. 0,5 milj. euroa vähemmän. Talousarviossa ei ollut varausta tytäryhtiön osakkeiden alaskirjaukselle 0,3M€, investointivaraus 0,8M€ sekä pelastuslaitoksen pakolliselle varaukselle n. 0,5M€.

4.1.1 Toimintakate

Toimintakate oli n. -11,8M€ toimintakatteen ollessa vertailuvuonna n. -34,7M€. Toimintakate vertailuvuonna ilman HVA:n eriä oli n. -10,7m€. Verorahoitus kokonaisuutena väheni n. 24M€ edellisestä vuodesta.

4.1.2 Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot toteutuivat vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna noin 7 M€ vähempänä. Kuntaverossa laskua oli noin 5,9 M€, yhteisöverossa noin 1,1 M€ ja kiinteistöverossa noin 0,02 M€.

Valtionosuuksia Pielaveden kunnalle kertyi yhteensä 5,5 M€ milj. euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen oli n. 17,5 M€. Opetus- ja kulttuuritoimen lopullinen valtionosuus oli 22.801 euroa. Kotikuntakorvaustulot olivat 221.616 euroa ja kotikuntakorvausmenot 77.430 euroa (sisältyvät koulutoimen tuloihin ja menoihin).

4.1.3 Rahoitustuotot ja kulut

Kunnan sijoitusrahasto oli vuoden 2023 lopussa noin 4,1 M€. Varainhoitajana toimii LähiTapiola Varainhoito Oy. Vuosi 2023 oli sijoitusmarkkinoilla vaihteleva.

Toimintatuotot (ulkoiset) vähenivät edelliseen vuoteen verraten n. 1,4 M€, joista 2,5 M€ johtui HVA osuuksista. Vastaavasti muissa toimintatuotoissa suurin kasvu oli n. 1,2 M€ lisääntyneinä vuokratuloina

Toimintakulut (ulkoiset) yhteensä vähenivät n. 24 M€. Merkittävimmät erät henkilöstökulut n. 6,5 M€, palvelujen ostot n. 16,7 M€ ja avustukset n. 0,7M€.

4.1.4 Vuosikate

Vuosikate oli n. 2,5 milj. euroa positiivinen ollen n. 0,6 milj. euroa muutetussa talousarviossa arvioitua (1,9 milj. euroa) parempi.

4.1.5 Tilikauden tulos

Pielaveden kunnan kokonaismenot olivat n. 17,12 milj. euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen oli n. 26,4 milj. Kokonaistulot olivat n. 18,9 milj. euroa, joka on 26,1 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna. Edellisen vuoden vertailuarvossa on mukana HVA:n osuus eli perusturvalautakunta sekä terveydenhuolto.

Tilikauden tulokseen vaikuttavat suurimmat erät ovat tytäryhtiöosakkeiden alaskirjaus 0,3 M€, investointivaraus 0,8M€ sekä arvio pelastustoimen varallaolokorvauksesta 0,55M€.

4.1.6 Toiminnan ja investointien rahavirta

Investointien bruttomenot olivat n. 0,8 M€. Vähennystä edellisen vuoden tilinpäätökseen oli n. 1,9 M€.

4.1.7 Lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut

Kunnan lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 10,3 milj. euroa, joka oli 2 537 euroa/asukas ja konsernin 2 865 euroa/as. Vuonna 2023 (alustava tieto) kuntien keskimääräinen lainakanta oli 3 320 euroa/asukas ja konsernien 7653 euroa/asukas.

4.1.8 Kassan riittävyys

Taloudellinen asema mitattuna omavaraisuusasteella parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 66 % (64 %). Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 211 päivää (72 pv). Rahavarat tilinpäätöksessä olivat yhteensä 10,2 M€. Lyhytaikaista luottoa ei käytetty koko vuonna

5 INVESTOINNIT

5.1 Investointien toteutuminen

Kouluverkon hankesuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin keväällä. Suunnittelu käynnistettiin elokuussa 2023. Suurimpia investointikohteita olivat Laurinpurontie-Kiuruvedentie (49,204€). Puistotien saneeraus välillä Liikuntahalli-Urho Kekkonen tie. (301,443€). Teollisuusalueelle (Seppälä) johtavalle liikenteenjakaaja (54,830€). Sataman laiturin uusiminen alkoi myös syksyllä (69,558) sekä vesimittareitten uusimisen aloitus.

Kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin pystyttiin nyt tekemään tarvittavia korjauksia. Koneista ja laitteista merkittävää oli Rannankylän koulun teknisen luokan tila- ja sähkömuutokset ja uudet kalusteet ja koneet. (75,422€. Alittui 19,578€)

Investoinnit olivat vuonna 2023 kohtuulliset (844,422€) ja alittivat budjetin 408,251€.

5.2 Tarkastuslautakunnan kannanotto talouden ja investointien kehittämiseen

Investointeja on tehty ennalta suunnitellun ohjelman mukaisesti.

6 VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

6.1 Valtuuston asettamien toiminnallisten vuositavoitteiden arviointi

Valtuusto kokoontunut kokouksiin 6 kertaa ja lisäksi pidettiin 4 seminaaria (kouluverkkoehankkeeseen 2, Säviän koulu ja Talousarvio). Hyvän käytöksen toimintamallin seuranta otettiin käyttöön.

6.1.1 Hallinto- ja tukipalvelut

Eduskuntavaalit pidettiin huhtikuussa. Äänestysprosentti 67,8 % (koko Suomessa 67,5 %). Äänestysaluejakomuutoksen suunnittelu on alitettu.

Kunnanhallitus kokoontunut 13 kertaa ja iltakouluja pidettiin 1. Tasapainottamisohjelmaa on seurattu, ”Uuden kunnan” toimintamallia on sisään ajettu.

Pilvipalvelujen käyttöä on lisätty turvallisuussyistä. Terveysvakuutus otettiin 1.8.2023.

6.1.2 Sivistysosasto

Syksyllä sivistysosastolla vaihtui johtavia työntekijöitä (lukion rehtori, yläkoulun rehtori, Rannankylän koulunjohtaja sekä uutena aloittanut vapaa-aikapalveluiden päällikkö).

Sivistysosasto alitti budjettinsa 700.000 eurolla. Tuloja tuli 135,000€, ja menoja oli 560,000€. Varhaiskasvatuksessa säästy 45,000€ ja kulttuuritoimessa 100,000€.

Peruskouluopetuksessa oppilaita oli 394 ja Lukiossa 66.

Valtuustossa tehtiin esitys 2023 Puustellin koulun ja lukion toteutusvaihtoehdoksi, jossa osa vanhasta Opinportista puretaan ja sen paikalle rakennetaan uudet tilat yläkoululle, kirjastolle ja liikuntahallille. Jäljelle jäävä osa Opinportista saneerataan.

Kouluverkkosuunnitelman hankesuunnitelma saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin valtuustossa keväällä, jonka jälkeen kilpailutettiin ja valittiin hankkeen suunnittelijat.

Kouluverkon osalta valtuusto päätti viime vuonna, että Säviän koulun opetus siirtyy keskustaan Rannankylän koulun yhteyteen elokuussa 2026.

Merkittävässä roolissa olivat Puustellin koulun ja Muksulan sisäilmaongelmien kartoitus.

6.1.3 Ympäristöosasto

Vuokraus hyvinvointialueelle alkoi (Terveysasema, Pelastuslaitos, Pielakoti + muut pienemmät). Kouluhankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin ja suunnittelu kilpailutettiin ja aloitettiin. Metsäsuunnitelma on laadittu pitkällä tähtäimellä 10 vuodeksi. Puuston määrä on 104m³/ ha. Maa-alueiden kokonaisala on 1243,68 ha.

- Tuotot ylittivät 140,501€ (3,909,303€)

- Kulut alittuivat 12,042€ (-2,412,764€)

- Tulos ylittyi 195,543€ (714,891€).

Merkittävää on, että vesimaksuista kertyvät tulot jatkavat laskua. Hinnankorotuksiin on paineita. Huoltovarmuutta on pystytty parantamaan mm. Säviän yhdysvesijohdon valmistuttua.

Tulos 77,199 (ylitystä 44,153€)

Kunnallistekniikassa on tapahtunut hyviä muutoksia. Taajaman 30km/h rajoitukset, katuvalojen vaihto led-valaisimiksi, torin ruokailualue, istutukset ja aidat.

150v. juhlien kunniaksi toteutettiin uudet kesäkukkaistutukset ja uusi puistoalue Pielakodin ja Tarulinnan läheisyyteen. Rantapolun varrelle istutettiin tammi jokaiselle kuntaan syntyneelle lapselle.

Tilikauden tulos oli 1,482,316 (Ylittyi 72,034€)

Yhteiskuntasuunnittelussa Pohjois-osan rantaosayleiskaava on hyväksytty valtuustossa 17.4. Pielaveden kunnan rannat ovat nyt suurimmalta osalta kaavoitettu. Kunnassa on ollut vireillä kolme tuulivoimaosayleiskaavaa.

Tilikauden tulos 50,091€ (alittui 33,183€)

Rakennusvalvonnassa ollaan siirtymässä alueelliseen yhteistyön Ylä-Savon kuntien kanssa rakennuslupaprosessien ja valvonnan yhtenäistämiseksi. Sähköinen lupaprosessi ja asiointi on myös vireillä.

Kesämökkejä Pielaveden kunnassa vuonna 2023 valmistui 4 kappaletta. Pohjois-Savon Liiton tilaston mukaan kesämökkejä oli yhteensä noin 1400 kappaletta.

Teknisen lautakunnan tulos oli yhteensä -1,097,747€ (Alittunut 104,296€)

7 STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

PAINOPISTEET:

1. Elinvoimaa ihmisistä ja yhteistyöstä ja 2. Sujuvaa arkea ja hyvinvoinnin edistämistä

VISIO:

Muutoksista mahdollisuudet löytänyt yhteistyökykyinen, rohkea ja aktiivinen ihmisten yhteisö.

MISSIO:

Kunta on olemassa kuntalaisia varten tarjoten ympärivuotisen turvallisen asumisen ja elämisen ympäristön sekä sujuvan arjen. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kaikki ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioiden.

ARVOT:

Rohkeus – Oikeudenmukaisuus – Yrittäjämysteisyys – Positiivisuus – Yhteisöllisyys

Kunta työnantajana mahdollistaa kilpailukykyisen palkkauksen ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Pielaveden kunnan työnantajaroolin yksi vetovoimatekijöistä on henkilöstön mahdollisuus itsensä kehittämiseen.

Tarkastuslautakunnan mielestä Pielaveden kunta on toteuttanut strategiaansa loistavasti. Rohkeutta osoittaa uudet koulujärjestelyt, joilla varmistetaan tulevaisuudessakin hyvät ja turvalliset tilat opiskella omassa kunnassa. Vetovoima kasvaa, koska kunta huolehtii koko kasvatuksen kaaresta pienestä eskarista aina lukiolaiseen asti, unohtamatta aikuisopiskelijoita, kulttuuria ja urheilua. Vuona 2023 juhlittiin yhteisöllisesti 150 –vuotiasta kuntaa hyvin monella tavalla. Toteutukseen otettiin mukaan eri yhteisöt, seurat ja järjestöt. Kunta uusi myös kotisivunsa onnistuneesti. Sivut ovat saaneet paljon kiitosta helppoutensa ja selkeytensä vuoksi.

Keskiössä on olemassa olevien palvelujen säilyttäminen. Kesälomalaisten ja paikallisten asukkaiden palveleminen positiivisella otteella jatkuu.

8 KONSERNIYHTEISÖT

8.1 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Vuokrataloyhtiön tilikauden liikevaihto oli 935.567,66 euroa ja laski vertailukaudesta 3.214,50 euroa. Poistot olivat 84.086,81 euroa. Kiinteistön hoitokulut olivat 1.064,479,05 euroa sisältäen Savikontie 16 ikkunoiden ja parvekeovien vaihdon sekä Virteläntie 13 kattoremontin, jonka vuoksi hoitokulut ovat tavanomaista suuremmat.

Käyttöaste vuokrattavissa olevien asuntojen osalta oli 97,33 %, joten käyttöaste on noussut edelliseen vuoteen verrattuna.

Teollisuushalliyhtiön taloudellinen tilanne on huono eikä se mahdollista kaikkien tarvittavien huoltojen ja korjauksien tekoa. Vuokratuotot eivät riitä kattamaan ylläpitokustannuksia.

Lisäksi yhtiön osakepääoma, noin 700 000 euroa, on liian suuri verrattuna kiinteistöjen arvoon. Ympäristöosaston tulevien yhtiöittämisselvitysten yhteydessä on otettava huomioon halliyhtiön alasajo tai fuusio mahdollisesti perustettavaan uuteen kiinteistöyhtiöön. Yhtiön talous on tasapainossa. Asuntoja oli tyhjiään keskimäärin neljä kappaletta, jotka olivat lähinnä suuria kerrostaloasuntoja. Huoneistoremontteja tehtiin tilikauden aikana runsaasti. Remontit toteutettiin pääsääntöisesti asukkaan vaihtuessa.

Arvon alentumiskirjauksia tehtiin 300.000 € vuodelle 2023 kunnan täysin omistaman Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeista.

9 HENKILÖSTÖ

9.1 Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset

Vuoden 2023 lopussa palveluksessa oli 142 henkilöä. Henkilöstöstä vakinaisia oli 115 henkilöä, määräaikaisia/sijaisia 27. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstön kokonaismäärä vähentyi 130 henkilöllä. Perusturvaosaston henkilöstö siirtyi 1.1.2023 lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelukseen mikä selittää henkilöstömäärän suuren vähentymisen.

Henkilöstömenot olivat vuonna 2023 yhteensä 8,0 milj. euroa

Kunnan palkkausjärjestelmien ajantasaiseksi saattaminen leimasi vuoden 2023 alkupuoliskon työskentelyä

Palkkakartoituksen pohjalta voidaan todeta että, palkkaeroja on. Naisten ja miesten väliset palkkaerot johtuvat kuitenkin henkilöstön erilaisista koulutuksista, erilaisesta työtehtävästä ja sen pohjalta muodostuvasta työn vaativuuden erilaisuudesta

9.2 Sairauspoissaolot, työterveyshuolto ja koulutus

Sairauspoissaoloja vuonna 2023 oli yhteensä 2308 kalenteripäivää, josta työtapaturmien osuus oli 34 kalenteripäivää. Edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot vähenivät 47,78 %.

Työterveyshuollon palvelujen tuottajana toimi Pihlajalinna Terveys Oy. Työterveyshuollon sopimus jouduttiin irtisanomaan hyvinvointialueuudistuksen takia ja sopimus neuvoteltiin uudelleen vuoden 2023 alusta toteutettavien palvelujen osalta.

Koulutuspäivien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 833 päivällä ja osallistujien määrä 58 henkilöllä. Sitä selittää ainakin osittain henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueen alaisuuteen. Varsinkin webinaareina järjestetyt koulutukset ovat saattaneet jäädä kirjaamatta järjestelmään.

Etätyöllä tarkoitetaan joustavaa, vapaaehtoisuuteen, sopimukseen ja sääntöihin perustuvaa työn tekemistä muualla kuin työnantajan tiloissa. Etätyöpäivien määrä on myös laskenut. v.2023 päiviä oli 275 ja v. 2022 päiviä oli 533.

9.3 Rekrytointi

Työvoimaa oli 1550. Työttömiä oli 156 henkeä, mikä oli 10,1 % työvoimasta.

Pielaveden kunta valmistelelee yhdessä kehitysyritys SavoGrow Oy:n, Ylä-Savon ammattioppilaitoksen ja Savon ammattiopiston kanssa hanketta, jossa ammatillinen opetus tuodaan lähemmäksi oppilaiden kotia sekä tulevia työpaikkoja.

Hyvinvointialueella on ollut vaikeuksia henkilökunnan rekrytoinnissa. Tarjotut työsuhteet ovat olleet lyhytaikaisia, jotka eivät ole houkuttelleet työntekijöitä.

Työllisyyskoordinaattorin tehtävän perustettiin ja Ylä-Savon yhteinen työllisyysalueen valmistelu jatkuu v. 2024.

10 SISÄINEN VALVONTA

Kunnanhallitus on 1.6.2020 hyväksynyt Pielaveden kunnan sisäisen valvonnan ohjeet, joiden mukaan kunnanhallituksen, lautakuntien ja osastopäälliköiden sekä esimiesten tulee valvontaa suorittaa. Tämän lisäksi kunta voi ostaa tilintarkastajalta /tilintarkastusyhteisöltä sisäiseen valvontaan liittyviä tarkastuksia. Sisäinen valvonta on osa kunnan jokapäiväistä johtamisjärjestelmää. Sillä parannetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista ja pyritään varmistamaan toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus, taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja lakien ja säädösten noudattaminen.

Johtoryhmä on laatinut vuodelta 2023 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastusraportin keskeisistä toimenpiteistä, joka on annettu kunnanhallitukselle tiedoksi.

11 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Pielavedellä taloussuunnitelman mukaan tulorahoitus riittäisi vain talousarviovuonna 2024 suunnittelukauden menoihin ja poistoihin. Riskejä sisältyy ennen kaikkea verorahoituksen määrään vuodesta 2024 eteenpäin. Nyt on jo ennakoitu myös, että valtionosuudet tulevat laskemaan vuoden 2023 tasosta ja verotulot kääntyvät laskuun, 23213 kun entisen veroprosentin mukaiset verotulojen tilitykset päättyvät. Myös ikääntyvä ja vähenevä väestö aiheuttaa riskin verorahoituksen riittävyyteen. Vuoden 2023 alussa Sote -toiminnot siirtyivät hyvinvointialueelle. Nähtäväksi siis jää, mikä on yleisesti ottaen rahoituksen taso kunnille tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunta toteaa esityksessään, että Pielaveden kuntaa on johdettu niin, että tulot ja menot ovat olleet tasapainossa ja tilikauden tulos on positiivinen. Hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden kanssa on uskallettu katsoa tulevaisuuteen rohkeasti ja positiivisin mielin. 150 –vuotias kunta jatkaa strategiansa toteuttamista.

Tarkastuslautakunta esittää Pielaveden kunnanvaltuustolle v.2023 tilinpäätöksen hyväksymistä, ja kiittää kunnan henkilöstöä ja viranhaltijoita hyvin hoidetusta työstä kunnan hyväksi.

Pielavedellä 13.5.2024

Pielaveden kunnan tarkastuslautakunta:

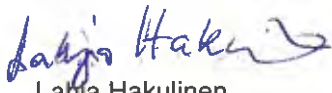
Jyrki Kiukkonen

puheenjohtaja

Pekka Tossavainen

varapuheenjohtaja

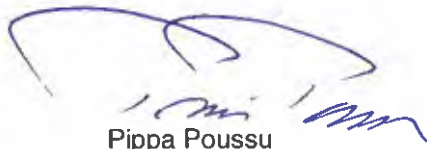
Lahja Hakulinen

jäsen

Hannu Katainen

jäsen

Pippa Poussu

jäsen